

Jaarboek 1974

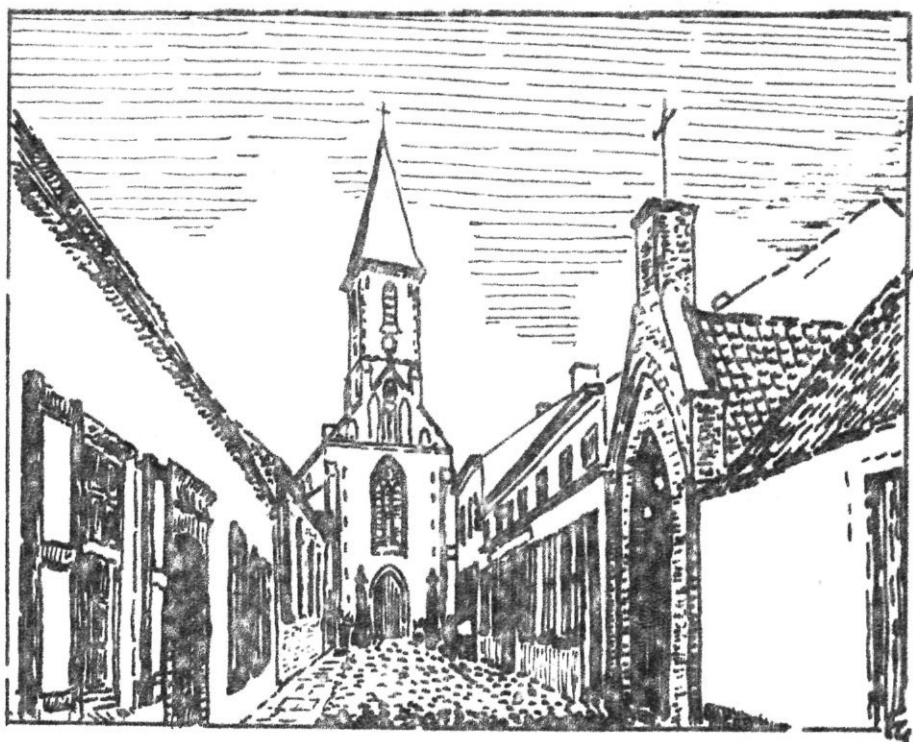
Uitgave HEEMKRING TER CUERE

sekr. : Yzerlaan 3
8401 Bredene

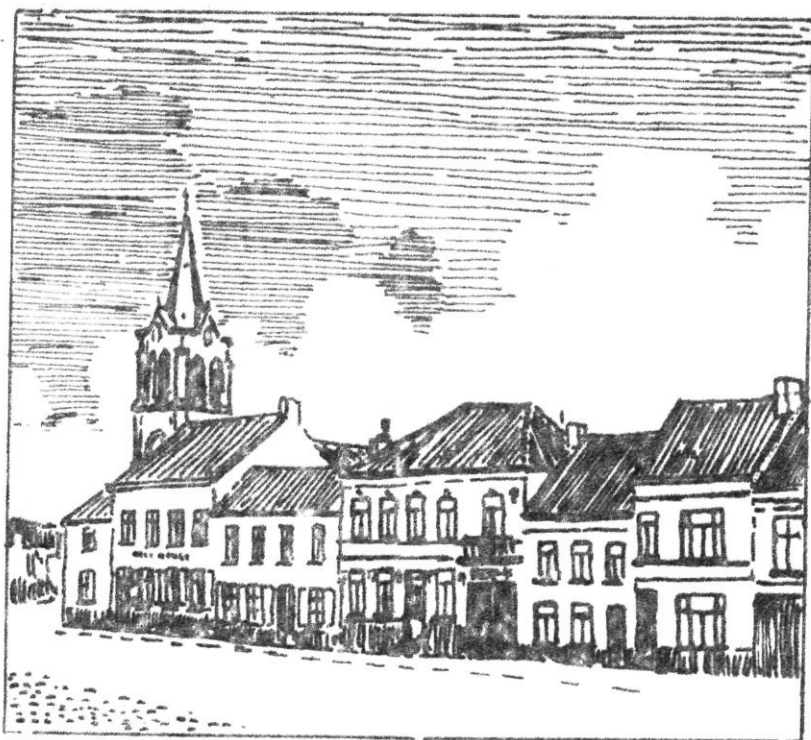
Tel. (059) 70 81 40

ST CAROLUS

Jaarboek 1974

Heemkring Ter Cuere vzw

Bredene

INHOUDSOPGAVE VAN HET JAARBOEK

AKTIVITEITEN van de " Heemkring Ter Cuere " - 1974

ADRESLIJST van de leden

VAN ALLES WAT - Bredeniana

POLITIËREGLEMENT VAN BREDENE - JAAR 1891

HAAST U , DE TRAM IS DAAR

BROCHURE OVER BREDENE AAN ZEE - 1910

HERINNERINGEN AAN DE OUDE VISMIJN (1900- 1920)

SIMPEL VERHAAL

AAN DE SAMENSTELLING VAN DIT JAARBOEK HEBBEN MEDEGEWERKT :

Julien BEYEN

Jan COOPMAN

Gilberte FISCHER-FONTEYNE

Camille GESELLE

Fernand GEVAERT

Frans HUBROUCK

Louis VANDECASTEELE

Eddie VAN HAVERBEKE

Frans VERBANCK

Richard VERBANCK

TCTCTCTCTCTC

TCTCTCTCTC

TCTCTCTC

TCTCTC

TCTC

TCTC

TC

HEEMKETING "TER CUERE" EINDE 1974

+++++

BEHEERRAAD

Hoofdman	Belpaeme Noël
Onderhoofdman	Eeckhout Raoul
Secretaris	Van Steenkiste Roland
Penningmeester	Defever Julia (postrek. 547 808)

COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN VAN DE GEMEENTE BREDENE

Burgemeester	Albert Claeys
Schepenen	Lagast Raymond
	Van Hooren Raymond
	Beeckaert Roger

MEDEBEHEERDERS

Cattrijsse Willy
Desopper Georges
Devriendt Willy
Fischer André
Fonteyne Gilberte
Geselle Camille
Gevaert Fernand
Landsoght Jacques
Terreyn Henriette
Vandecasteele Louis
Verburgh André
Versluys Roland
Willaert Jan

EREVOORZITTER	Verbanck Richard
---------------	------------------

ERELEDEN	Penninck Jozef-Legeweg 133-St-Andries Farazijn Daniël-Groeningestr.77 Gent Lievens F. Elsenesteenweg - Brussel
----------	--

MEDEDELINGSBLAD :

" R O E P S T E E N "

+++++
+++++
+++++
+++++
+++
+

1. The first part of the report is a general introduction to the subject.

2. The second part is a detailed description of the methods used.

3. The third part is a discussion of the results obtained.

4. The fourth part is a conclusion and a summary of the findings.

5. The fifth part is a list of references and a bibliography.

6. The sixth part is a list of figures and a table of contents.

7. The seventh part is a list of tables and a list of appendices.

8. The eighth part is a list of footnotes and a list of references.

9. The ninth part is a list of references and a bibliography.

10. The tenth part is a list of references and a bibliography.

11. The eleventh part is a list of references and a bibliography.

12. The twelfth part is a list of references and a bibliography.

13. The thirteenth part is a list of references and a bibliography.

14. The fourteenth part is a list of references and a bibliography.

15. The fifteenth part is a list of references and a bibliography.

16. The sixteenth part is a list of references and a bibliography.

17. The seventeenth part is a list of references and a bibliography.

18. The eighteenth part is a list of references and a bibliography.

19. The nineteenth part is a list of references and a bibliography.

20. The twentieth part is a list of references and a bibliography.

21. The twenty-first part is a list of references and a bibliography.

22. The twenty-second part is a list of references and a bibliography.

23. The twenty-third part is a list of references and a bibliography.

24. The twenty-fourth part is a list of references and a bibliography.

25. The twenty-fifth part is a list of references and a bibliography.

26. The twenty-sixth part is a list of references and a bibliography.

27. The twenty-seventh part is a list of references and a bibliography.

28. The twenty-eighth part is a list of references and a bibliography.

29. The twenty-ninth part is a list of references and a bibliography.

30. The thirtieth part is a list of references and a bibliography.

31. The thirty-first part is a list of references and a bibliography.

32. The thirty-second part is a list of references and a bibliography.

33. The thirty-third part is a list of references and a bibliography.

34. The thirty-fourth part is a list of references and a bibliography.

35. The thirty-fifth part is a list of references and a bibliography.

36. The thirty-sixth part is a list of references and a bibliography.

37. The thirty-seventh part is a list of references and a bibliography.

38. The thirty-eighth part is a list of references and a bibliography.

39. The thirty-ninth part is a list of references and a bibliography.

40. The fortieth part is a list of references and a bibliography.

AKTIVITEITEN HEEMKRING " TER CUERE "

GEDURENDE HET JAAR 1 9 7 4

S
SSS
S

- 1 9 februari
Ter Cuere feestmaal
- 2 1 maart
In samenwerking Davidsfonds Sas en Dorp
Toneelavond Reizend Volkstheater
" Dubbel Spel " van Robert Thomas
- 3 26-28 april
Tentoonstelling " Sluize Ambachten en Hobbies "
met demonstraties en toelichting
- 4 26 april
Grote Kiekenkaarting in het kader van Sluizekermis en
Folkloristisch jaar
- 5 27 april
Folkloristische kermissspelen voor kinderen
idem als hierboven
- 6 28 april - namiddag
Ringsteking
idem
- 7 28 april , avond
Toptafelwedstrijd
idem
- 8 26 mei
Demonstratie mandenvlechten
- 9 27 mei
Algemene statutaire vergadering
- 10 Plechtige inhuldiging van de " Roepsteen "
Monument geplaatst door de Heemkring
- 11 13 juli
Demonstratie Strandvisserij

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

1

TO THE PHYSICS DEPARTMENT

FROM THE PHYSICS DEPARTMENT

RECEIVED

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

- 12 8 september
Folkloristische Koekezon­dag
Kinderspelen
Cascadewedstrijd op toptafel-boltra-trou-madame en vogelpik
- 13 23 november
Geleid bezoek aan steenbakkerij " De Zeemeeuw "
Thema ; " Van Kliete tot Briekke "
- 14 30 november
Verkleed bal
- 15 27 december
Zangavond in samenwerking met de heemkring " De Plate " en
V.V.F. Thema : " Tussen Kerstdag en Nieuwjaar " . Zingen van
oude kerst- en nieuwjaarsliederen .
- 16 Uitgifte Jaarboek
- 17 Uitgifte van " Roepsteen" nrs 17 t/m 23
- 18 Maandelijke bestuursvergaderingen
- 19 Openstellen van het heem ten behoeve van de toeristische
" Relax-tours " : iedere donderdagnamiddag van half-juli tot
half-augustus .
- 20 Iedere Zondagmorgen is het archief en de bibliotheek open van
11 uur tot 12.30 u. voor de leden .

SSSSSSSSSSSSSSSSSSSSS
 SSSSSSSSSSSSSSSSSSS
 SSSSSSSSSSSSSSSSS
 SSSSSSSSSSSSSSS
 SSSSSSSSSSSSS
 SSSSSSSSSSS
 SSSSSSSSS
 SSSSSSS
 SSSSS
 SSS
 S

1. The first part of the document is a letter from the President of the United States to the Congress, dated January 3, 1862. It is a very important document, as it contains the President's annual message to Congress, which is a key part of the executive branch's communication with the legislative branch.

2. The second part of the document is a report from the Secretary of the Interior, dated January 10, 1862. It is a very important document, as it contains the Secretary's annual report to the President, which is a key part of the executive branch's communication with the President.

3. The third part of the document is a report from the Secretary of the Treasury, dated January 15, 1862. It is a very important document, as it contains the Secretary's annual report to the President, which is a key part of the executive branch's communication with the President.

4. The fourth part of the document is a report from the Secretary of the War, dated January 20, 1862. It is a very important document, as it contains the Secretary's annual report to the President, which is a key part of the executive branch's communication with the President.

5. The fifth part of the document is a report from the Secretary of the Navy, dated January 25, 1862. It is a very important document, as it contains the Secretary's annual report to the President, which is a key part of the executive branch's communication with the President.

6. The sixth part of the document is a report from the Secretary of the State, dated January 30, 1862. It is a very important document, as it contains the Secretary's annual report to the President, which is a key part of the executive branch's communication with the President.

7. The seventh part of the document is a report from the Secretary of the War, dated February 5, 1862. It is a very important document, as it contains the Secretary's annual report to the President, which is a key part of the executive branch's communication with the President.

8. The eighth part of the document is a report from the Secretary of the Navy, dated February 10, 1862. It is a very important document, as it contains the Secretary's annual report to the President, which is a key part of the executive branch's communication with the President.

L E D E N L I J S T afgesloten op 1 november 1974

Aspeslagh Charles	Duinenstraat 25	Bredene
Aspeslagh L.A.	Jozef II straat	Oostende
Backers Georges	Nukkerstraat 5	Bredene
Baillière Simon	Kastanjelaan 37	Stene-Oostende
Ballegeer André	Meeuwenlaan 11	Blankenberge
Bastin Yvan	Duinenstraat 347	Bredene
Beaumont Gaston	Hendrik Serruyslaan 42	Oostende
Beeckaert Roger	Steenovenstraat 13	Bredene
Beirens Arseen	Markt 10	Den Haan
Beirens Edmond	Duinenstraat 359	Bredene
Belligh Camiel	Dorpstraat 82	
Belligh Gustaaf	Monnikenstraat 14	
Belpaeme Noël	Frankrijklaan 48	
Bertens Marcel	August Plovieplein 5	
Beyen Julien	Van Tyghemlaan 47	Oostende
Billiaert Roland	Breendoncklaan 43	Bredene
Billiau Georges	A. Liebaertstraat 64	Oostende
Billiau Leo	Guido Gezellestraat 37	Bredene
Blommaert John	Zeepaadje	
Blomme Albert	Strandlaan 2	
Blomme Edmond	Vanderstichelenstraat 10	Oostende
Boey Lucien	Zandstraat 15	Bredene
Boey Maurits	Zandstraat 65	
Bey Noël	Duinenstraat 52	
Boey René	Koerslaan 32	
Bolle Pierre	Prinses Elisabethlaan 72	
Bollenberg Albert	Brugsesteenweg 1	
Bollenberg Henri	Zuidstraat 15	
Bollenberg Jan	Zuidstraat 15	
Bollenberg Willy	Zuidstraat 13	
Bories Leon	Breendoncklaan 7	
Bossaer Ray	Batterijstraat 40	Klemskerke
Boucquaert Jérôme	Nukkerstraat 26	Bredene
Boucquaert Leon	Fritz Vinckelaan 58	
Broucke Henri	Lagravièrestraat 6	
Broucke Theo	Dr. Van de Wegheplein 5	
Brouckxon Edward	Stuiverstraat 424	Oostende
Brouwers Johan	Gentstraat 46	Bredene
Bruyneel Roger	Brusselstraat 14	
Bulcke William	Benediktijnerstraat 3	
Buttiens Alfons	Wierenstraat 29	Oostende
Caestecker Hubert	Prinses Elisabethlaan 1	Bredene
Callebaut Guido	Hoefijzerlaan 6	
Callewaert	Dorpsstraat 22	
Candaele Albert	Prins Albertlaan	Oostende
Cardon Romain	Pr. Elisabethlaan 80	Bredene
Casier Fernand	Kon. Astridlaan 87	

Cattrijsse Roger	Hoogwegel 47	Gistel
Cattrijsse Willy	Fritz V nckelaan 104	Bredene
Cauwenberghs Alfons	Europalaan 1	Wilrijk
Cavereel A.	Acarialaan 25	Oostende
Christiaan Marie-Rose	Veldstraat 3	Bredene
Claeys Albert	Kappellestraat 313	
Claeys Gerard	Statiestraat	Den Haan
Claeys Jef	Leeuwerikstraat 96	Oostende
Claeys Leon	Gentstraat 48	Bredene
Clicteur Omer	Driftweg 57	
Clybouw Noel	Nukkerstraat 11	
Coelus Robert	Noordlaan 8	
Colpaert Alice	Sluizenstraat 3	
Colpaert Maurits	Kappellestraat 33	
Constandt Maurice	Vredestraat 24	
Content Arseen	A. Liebaertstraat 48	Oostende
Coopman Jan	Gentstraat 39	Bredene
Cordy Paul	Berkenlaan 11	Oostende
Cornellie G.	Maria Theresiastraat 25	
Couneye Jozef	Frère Orbanstraat 83	
Croos Firmin	Nukkerwijk 22	Bredene
Crucifix André	Breendonkiaan 39	
Cuyppers Jean-Marie	Duinenstraat 196	
Daems Paul	Van Iseghemlaan 116	Oostende
Damman Eddy	Nieuwpoortstw 344	
Dangez Henri	Voorhavenlaan 80	
David Gustaaf	Breendonkiaan 22	Bredene
Debaedts Michel	Mariakerkelaan 64	Oostende
Debaedts Nick	Mariakerkelaan 64	
Debaene Alois	August Plovieplein 11	Bredene
de Bethune Emmanuel	Kasteeldreef 10	Marke
Debeuckelaere Oscar	Dorpsstraat 75	Bredene
Debauwe Raoul	Buurtspoorwegstraat 2	
Debrock Alfred	Rietstraat 25	Oostende
Debrock Marcel	Nieuwstraat 76	Bredene
Debruyne André	Spaarzaamheidstraat 14	
Debruyne Richard	Leeuwerikkenstraat 184	Oostende
Debruyne Valère	Jacob Besagestraat 57	
Deceuninck Frans	Prinsenlaan 19	
E.H. Declercq	Ieperstraat	
Declercq Paul	Eksterstraat 39	
Decoo Firmon	Duinenstraat 117	Bredene
Decouter Yvonne	Sluizenstraat 98	
Decraecker Jozef	Coupurestraat 20	
Decroos Henri	Vaartdijk Noord 1	Oostende
Decroos Jan	Ringlaan Zuid 153	Den Haan
Decuyper Elisabeth	Driftweg 175	Bredene
Defever Gerard	Pr. Elisabethlaan 45	
Defever Julia	Rozenlaan 21	
Defever Madelaine	Pr. Elisabethlaan 29	
Defever Margriet	Rozenlaan 21	

Defurne Herman	De Rudderstraat 75	Oostende
De Jonckheere Jan	Antwerpenstraat 2	Bredene
Dekeyser André	Kapellestraat 235	
Dekeyser Willy	Vredestraat 41	
De Knuydt R.	Druivenlaan 23	Oostende
Dekoninck Raf	A. Deleustraet 42	Ichtegem
Delaere Eric	Brugse steenweg 57	Bredene
Delaere Georges	Fritz Vinckelaan 4	
De Langhe Gilbert	Kapellestraat 119	
Deleu Redgy	Gentstraat 38	
De Lille Georges	Buurtspoorwegstraat 55	
Demeere Henri	Koningsstraat 76	Oostende
De Mey Reddy	Koninginnelaan 64	
De Mol Marc	Hofstedestraat 22	
De Mol Jan	d°	
De Mol Jean	Frankrijklaan 9	Bredene
Demoor Daniel	Torhoutstw. 299	Oostende
De Muynck Germain	Bedevaartstraat 3	Bredene
De Muyt Luc	Dorpsstraat 123	
E.H.Denoo Remi	Prinses Marie-Josélaan 9	
Denorme Jef	Heilig-Hartlaan 28	Oostende
de Ponthieu Daniël	Nieuwpoortstw 48	
de Ponthieu Giovanni	Vinkenstraat 23	
Depoorter Eddy	Spaarzaamheidstraat 15	Bredene
Depoorter Jérôme	d°	
Deputter Georges	Prins Karellaan 6	
Derinck Kamiel	Processieweg 6	Aartrijke
Derinck Urbain	Kapellestraat 7	Bredene
Deroo Gilbert	Nukkerstraat 25	
Derudder Roger	Frans Provoostplein 7	
De Rijcke Hans	Spaarzaamheidstraat 39	Oostende
Deschepper Eugene	Mariakerkelaan 8	
de Seyn Gerard	Ste Katherinepolderstr	
Desmet-Raes	Werkstraat 42	Gent
Desnerck Roland	Zeedijk 357	Oostende
Desopper Georges	Brugse steenweg 1 b	Bredene
Deswaef Emmanuel	Koerslaan	Bredene
Deswelgh Remi	Zuidstraat 3	Bredene
D'everlange Leon	Pr. Elisaberthlaan 25	
Devos Fernand	Ruiterlaan 8	
Devos Roger	Kapellestraat 307	
Devriendt Willy	Brugse steenweg 51	
Devynck Arsène	Frankrijklaan 60	
Dewachter André	Torhoutsteenweg 543	Oostende
Dewever	Duinenstraat 262	Bredene
Dowever Eric	Dorpsstraat 46	
Dewulf Georges	Dorpsstraat 17	
Dewulf Romain	Oude Zak 13	Brugge
D'Hulst Roger	Derbylaan 13	Bredene

12-1-22
12-1-22

12-1-22
12-1-22

12-1-22

12-1-22
12-1-22
12-1-22

12-1-22

12-1-22

12-1-22
12-1-22

12-1-22

12-1-22

12-1-22
12-1-22

12-1-22
12-1-22

12-1-22
12-1-22

Dooms Roger	Sluizenstraat 12	Bredene
Dreesen Jan	Rode Kruislaan 4	Oostende
Dubois René	Nieuwstraat 60	Bredene
Duchateau François	Peter Benoitlaan 20 A	
Dumon Albert	Prins Albertlaan 77	Oostende
Dumon Alfons	Pr. Elisabethlaan 82	Bredene
Durnez Jules	Nieuwstraat 74	
Eeckhout Raoul	Wagenmakerstraat 1	
Eerebout Roger	Kappellestraat 233	
Eerwaarde Zusters	Dorpsstraat 144	
Eerwaarde Zusters	Nukkerstraat 106	
Eerwaarde Zusters	Peter Benoitlaan 13	
Eneman Jules	Driftweg 45	
Everaerdt Pierre	Duinenstraat 13	
Faiet Herman	Steenovenstraat 28	
Feys Henri	Cockerillstraat 8	Oostende
Fischer André	Verbondenenlaan 9	Bredene
Fischer Karel	Molenstraat 92	
Focke Henri	Mariakerkelaan 48	Oostende
Fonteyne Gilberte	Verbondenenlaan 9	Bredene
Francier Jaak	Torhoutsteenweg 509	Oostende
Geldhof Ronny	Duinenstraat 305	Bredene
Geryl August	Vingerlinckstraat 1	Oostende
Geselle Camiel	Buurtspoorwegstraat 89	Bredene
Gevaert Amédée	Onafhankelijkheidstraat 4	Oostende
Gevaert Fernand	Duinenstraat 40	Bredene
Gilliaert Etienne	Kappellestraat 239	
Goes Renaud	Tulpenlaan 1	
Haeck Kamiel	Driftweg 59	
Havermaet Roger	Parklaan 10	
Halewijck Raoul	Kasteeldreef 7	Snellegem
Hallemeesch Robert	Dr. Vandewegheplein 1	Bredene
Helsmoortel August	Sportstraat 18	
Helsmoortel Maur.	Zandstraat 67	
Hendrickx Wilfried	Frins Albertlaan 88	Oostende
Hollevoet Albert	Sluizenstraat 99	Bredene
Hollevoet André	Guido Gezellestr. 34	
Hollevoet Gaston	Gentstraat 5	
Hollevoet Leon	Plantenstraat 56	Oostende
Hosten Wilfried	St. Ricquierstr 10	Bredene
Houben Guido	Pr. Elisabethlaan 26	
Hubert Fernand	Verenigingstraat 3	
Huyghebaert Raymond	Driftweg 52	Wenduine
Inghelbrecht Oscar	Kappellestraat 121	Bredene
Jonckheere Frans	Driftweg 155	
Klausing Jef	Koninginnelaan 34	Oostende
Knockaert Cyriel	Noordzeestraat 30	Bredene
Knockaert C.-Vandenbroucke	Vredestraat 22	
Knockaert Julien	Polderstraat 105	
Knudde Marcel	Dorpsstraat 92	

Lagast Raymond	Kappellestraat 37	Bredene
Lambrecht Raymond	Frankrijklaan 31	
Lams Maria	Frankrijklaan 14	
Lantsoght Jacques	August Plovieplein 22	
Lapon Paul	Leliestraat 10	Oostende
Lateste Oscar	Fritz Vinckelaan 68	Bredene
E.H. Latruwe Firmin	Pr. Elisabethlaan 19	
Lauwereyns Erik	Steenweg op Gistel 238	Oostende
Lauwereyns Roland	Buurtspoorwegstraat 91	Bredene
Leconte Cyriel	Brugse Stw 176	
Lecouttre M.	Driftweg 31	
Leirman André	Taboralaan 130	Oostende
Lems André	Nukkerwijk 2	Bredene
Larmyte Albert	Mariakerkelaan 16	Oostende
Laveke Willy	Zeelaan 12	Bredene
Lievens Firmin	Elsenestw 29-31	Brussel
Lingier Daniel	Wagenmakerstraat 18	Bredene
Lingier Maurice	Wagenmakerstraat 16	
Lingier Robert	Dorpsstraat 104	
Logghe Edward	Driftweg 73	
Loy Alfred	Duinholmlaan 5	
Loy Walter	Molenstraat 9	Nieuwkerken
Luca Kamiel	Pr. Albertlaan 68	Oostende
Luca Robert	Pr. Albertlaan 71	
Dr. Luja Marcel	Hendruk Consciencelaan 3	Bredene
Maes Jacky	Nieuwstraat 27	Oostende
Maes John	Rozenpad 26	Westende
Mahieu Raymond	Duinenstraat 186	Bredene
Major Walter	Edmond Laponstraat 10	Oostende
Makelberge Jannie	Breendonkiaan 12	Bredene
Marast Leopold	Dorpstraat 96	
Meesschaert Charles	Duinenstraat 169	
Melis Charles	Zandstraat 20	
Mestdagh Frans	Golfstraat 23	
Metsu Charles	Kon.Astridlaan 15	
Metsu Walter	Kon.Astridlaan 15 A	
Metsu Willy	Kappellestraat 143	
Meyns Fernand	Breendonkiaan 57	
Meysman Louis	Buurtspoorwegstraat 52	
Meyus Carlos	IJzerlaan 2	
Milh Jan	Kristinastraat 56	Oostende
E.H.Neiryneck Firmin	Kerkstraat 8	Bredene
Neyt Leopold	Dorpsstraat 31	
Nyssen Jules	Dorpsstraat 20	
E.H.Olivier Albert	Spaarzaamheidstraat 33	
Opstaele Roger	Lodewijk Paretlaan 24	
Orlans Richard	Waterhoenstraat 31	Gent
Pittery Gilbert	Nukkerstraat 74	Bredene
Plovie Iwan	Turkijenlaan 29	
Poppe Oscar	Duinenstraat 338	
Potier Louis	Kon.Elisabethlaan	Nieuwpoort

Pyra Georges	Dorpsstraat 74	Bredene
Pyra Kamiel	Kapellestraat 131	
Pyra Remi	Violierenlaan 18	
Ouaghebeur Goedele	Nieuwpoortsestw 396	Oostende
Questier Marcel	Nieuwstraat 90	Bredene
Questier Roger	Frankrijklaan 16	
Raes-Schallier	Parklaan 20	
Ramakers Maria	Gentstraat 32	
Ramakers Jessie	Duinhelmlaan 4	
Rammant Norbert	Veldstraat 2	
Rau Raymond	Oude Molenstraat 22	Oostende
Rau Roland	Vismijn 38	
Reunbrouck René	Voorhavenlaan 171	
Rondelez Oscar	Guido Gezellestraat 11	Bredene
Roszeel Gustaaf	Dr. Edouard Moreauxlaan 65	Oostende
Rossel Fernand	Meiboomlaan 21	
Rotsaert Freddy	Frankrijklaan 6	Bredene
Rotsaert René	Dorpsstraat 4	
Rouselle Robert	Driftweg 1	
Rubben Jan	Kouterdreef 14	Laarne
Rubben Karel	Capucienenlaan 11	Aalst
Saelens Maria	Polderstraat 137	Bredene
Sareyka-Van Canneyt	Kampweg	Mönchengladbach
Schamps Ivan	Fritz Vinckelaan 76	Bredene
Scharlé Albert	Derbylaan 26	
Schaut Louis	Parklaan 18	
Smet Leon	Ernest Feysplein 15	Oostende
Stadsbibliotheek		Oostende
Stragier Richard	Darwinlaan 12L A	Bredene
Steenacker Henri	Van Tieghemlaan 55	Oostende
Strobbe Jacques	Driftweg 11 F	Bredene
Stubbe Philomène	Prinses Elisabethl 24	
Dr. Tack	do 34	
Terriijn Henriette	Buurtspoorwegstraat 89	
T'jampens Maurice	Duinenstraat 302	
Thijs Frans	Zeepaadje 6	
Tratsaert Raymond	Steenovenstraat 11	
Tulpin Medard	Noord-Ede straat 112	
Vanalderweireldt	Thomas Vanloostraat 52	Oostende
Van Canneyt Jules	Dorpsstraat 87	Bredene
Van Damme Rudolf	Parijsstraat 13	Oostende
Vandecasteele André	Wilgenlaan 11	Klemskerke
Vandecasteele Henri	Molenstraat 88	Bredene
Vandecasteele Jean	Spearzaamheidstr 82	
Vandecasteele Louis	St Riquirstraat 17	
Van de Kerckhove Cam	Brusselstraat 5	
Vandenberghe Edwin	Dorpsstraat 14	Klemskerke
Vandenberghe Gustaaf	Peter Bencitlaan 5	Bredene
Vandenberghe Jean	Dwarsstraat 2	Oostende
Vandenberghe Jules	Langestraat 36	

Vandenbogaerde Camille	Sluizenstraat 180	Bredene
Vandenbosch Lodewijk	Koerslaan 37	
Vandenbogaerde Gerard	Antwerpenstraat 52	
Vandenbriele Willy	Leopoldlaan 30	Den Haan
Van den Broecke Aug.	Waverse stw 1208	Brussel
Vandenbroecke Georges	Veldhoekstraat	Maldegem
Vendenbroele Willy	Landweg 3	Bredene
Vandenbroucke Maurits	Veldstraat 10	
Dr. Vandeweghe Jan	Pr. Albertlaan	Oostende
Van de Beken Michel	Peter Benoîtlaan 1-3	Bredene
Vandervennet-Lievens	Gulden Vlieslaan 16	Brugge
Van Gheluwe Maurice	Vicognedijk 15	Oostende
Van Haverbeke Eddie	Nieuwpoortstw. 20 a	
Van Iseghem Auguste	Stockholmstraat 47	
Van Hooren Firmin	Zeelaan 9	Bredene
Van Hooren Freddy	Driftweg 129	Klemskerke
Vanhooren Raymond	Noordzeestraat 8	Bredene
Vanhoutte Maurice	Veldstraat 16	Snaaskerke
Vanhyfte Marc	Antwerpenstraat 41	Bredene
Van Isacker Jacques	Breendonklaan 49	
Vanlaere Gerard	Buurtspoorwegstraat 63	
Vanleenhove Frans	Duinenstraat 35	
Vanloo Anne-Marie	Duinenstraat 51	
Vanloo René	Duinenstraat 333	
Vanremoortele-Ketelers	Landbouwerstraat 6	Oostende
Van Rickstal Hendrik	Zwaluwenstraat 63	
Van Steenkiste Oscar	Nukkerstraat 7	Bredene
Vansteenkiste Roger	Duinenstraat 50	
Vansteenkiste Roland	IJzerlaan 3	
Van Walleghem Daisy	Duinenstraat 2	
Van Walleghem René	Frère Orbanstraat 59	Oostende
Van Walleghem Honoré	Pr. Elisabethlaan 94	Bredene
Vanzandweghe Auguste	Brugse stw 40	Oostende
Velghe Alfons	Dorpsstraat 120	Bredene
Verbanck Frans	Driftweg 33	
Verbanck Karel	Zonnelaan 29	As
Verbanck L-Timmerman	Nieuwpoortstw 196	Oostende
Verbanck Richard	Driftweg 33	Bredene
Verbeke Roger	Brugse stw 30	Oostende
Verburgh André	Zwanenstraat 75	
Verburgh Eddy	d°	
Vercaemert Jean-Pierre	Kerkhofstraat 1	Bredene
Vercruysse André	Van Hemdenstraat 13	Oostende
Verduyn Gisèle	Verbondenenlaan 8	Bredene
Verduyn Michel	Blauwelaan 7	Klemskerke
Verhaeghe Allard	Noor-Edestraat 72	Bredene
Verlinde Alois	Nukkerstraat 68	
Verlinde André	Benediktijnerstraat 24	
Verlinde Henri	Nukkerstraat 86	
Verlinde Roger	Nukkerstraat 86	

V A N A L L E S W A T

++++
++++
++++
++++
++++
++++
+++
++
+

Richard VERBANCK

++++

V A N A L L E S W A T

Een jaar is gauw verlopen , en tussen twee jaarboeken in kan een amateur die belang stelt in streekgeschiedenis wel een en ander bijleren . Op sommige ogenblikken spreekt hij zelfs van ontdekkingen , maar dat woord mag niet gebruikt worden . Amerika werd ook niet ontdekt . Dit werelddeel is er steeds geweest maar de bewoners van Europa wisten van het bestaan ervan niets af . Ze werden dus eenvoudig uit hun onwetendheid gehaald .

Zo vergaat het ons ook . We leren eenvoudig iets bij en krijgen kennis van zaken en feiten die voor anderen al lang geen geheim meer waren .

Enkele kleinigheden wil ik hier samenbrengen maar van deze rubriek wil ik ook gebruik maken om enkele persoonlijke meningen naar voor te brengen . Wat mij betreft kunnen deze wel betwist worden want eventueele discussie kan klaarheid brengen over enkele duistere punten .

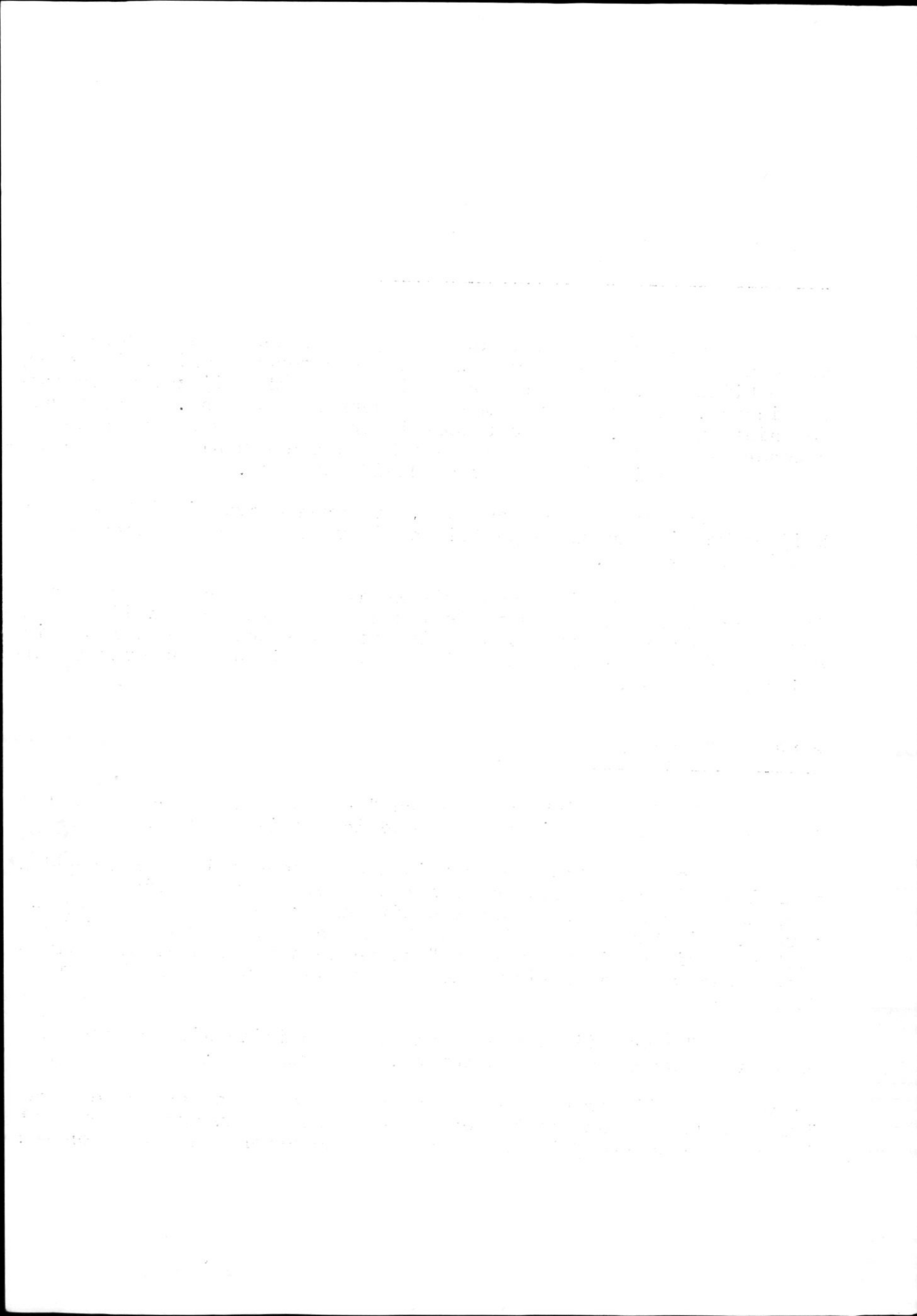
RAMP MET DE OVERZET

In " Zoeklicht op Bredene " kan men het uitvoerig relaas lezen over deze ramp die plaats vond in het jaar 1800 .

Hoewel zulks gebeurde in een bewogen tijd waar de gedenkwaardige feiten zich vlug opstapelden moet het toch zijn dat de ramp met de overzet veel ophef heeft gemaakt en lang heeft nagewerkt . Uit het voortreffelijke boek van Albert Dawyndt : " De herbergen uit de jaren twintig " nemen we het volgende over uit de bladzijden waar de schrijver het heeft over een oude herberg te Houtem :

" Voor mij ligt een toneelaankondiging uit het jaar 1842, waardevol genoeg om over te nemen . Hier gaat ze :

De maatschappij der konst-en eendragtminnaers , onder de kenspreuk " meer iever dan wetenschappen " , op haar schouwburg in den herberg " den dobbelen Arend " ten behoeve van de armen , zal vertoonen :

Het Zinken der Oostendsche Pont-schuit

Tooneelspel in dry bedryven
gevolgd door
Blasius , den Twistzoeker
Blyspel in een bedryf

Zeg nu zelf : " Waren de Houtemnaren geen waardige afstammelingen van onze rederijkers en welke gemeente kon in die tijd bogen op een schouwburgzaal , waar zo meteen maar een boot naar de zeebodem verdween ? "

Tot zover de heer A. Dawyndt .

REDDERS VAN DE MOSSELHOEK

Dat de mannen van de Mosselhoek straffe roeiers waren hebben we reeds gelezen bij onze vriend Raoul Eeckhout , maar ik wist nog niet dat ze omwille van deze kwaliteit zeer gezocht werden om de Oostendse reddingsboten te bemannen . Uit deze onwetendheid werd ik gehaald door een document bezorgd door de heer Frans Hubrouck , waarvoor onze beste dank .

Hier volgt de vertaling uit het Frans .

Beloningen

Bij Koninklijk Besluit van 15 september 1872 werden volgende beloningen uitgereikt voor daden van moed , zelfopoffering en menslievendheid :

Van Glabbeke (Pierre) onder-directeur van de reddingsboot , te Oostende , het burgerkruis van eerste klas.
Vanhoucke (Louis) roeier te Oostende , burgerkruis van eerste klas .

Vanhoucke (François) schipper te Oostende , burgerkruis van tweede klas.

HUBROUCK (Auguste) roeier te Bredene , burgerkruis van tweede klas .

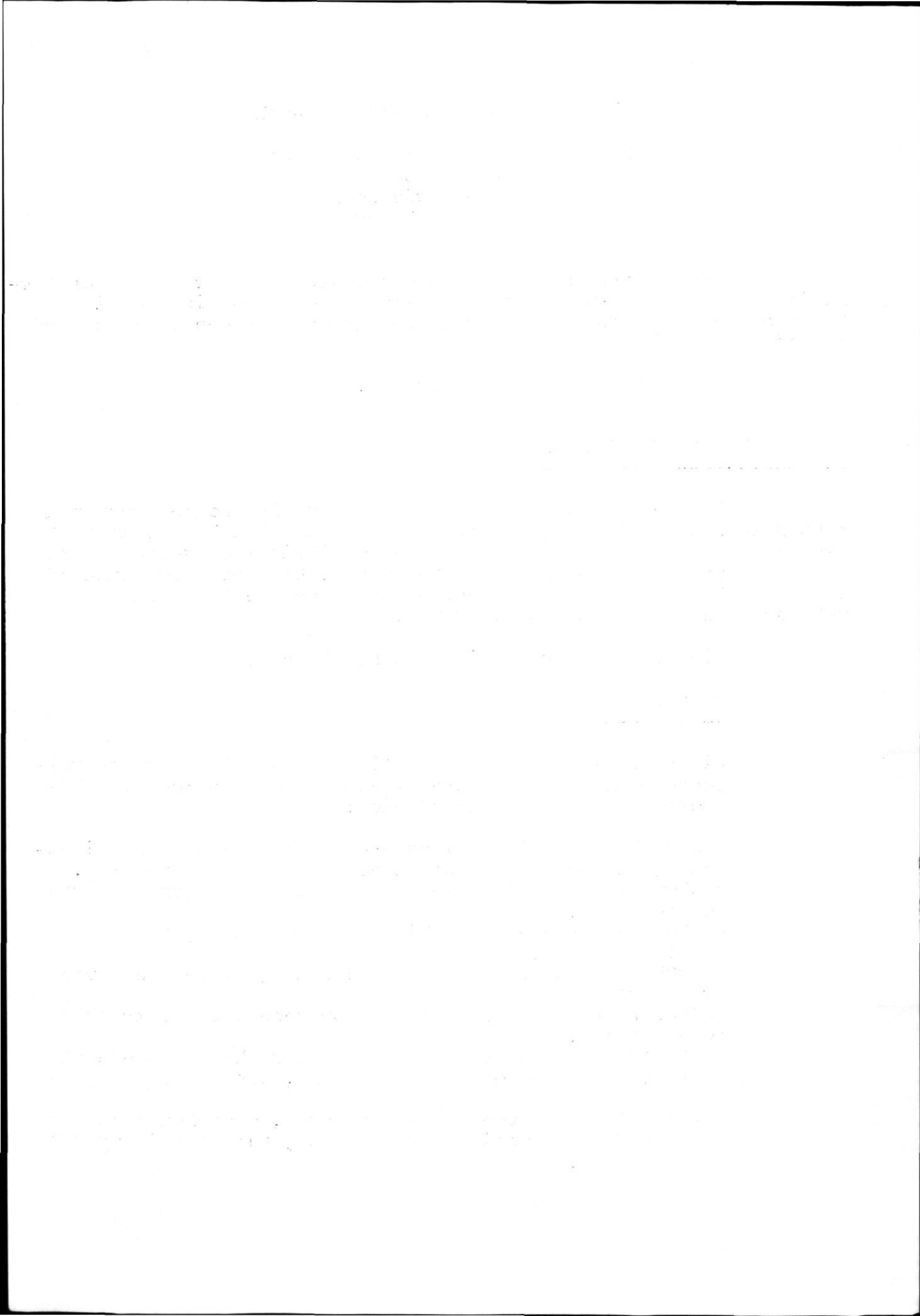
HUBROUCK (François) roeier te Bredene , burgerkruis van tweede klas .

MYLLE (Henri) roeier te Bredene , burgerkruis tweede klas

DAVID (Pierre) roeier te Bredene , burgerkruis van tweede klas

Salliou (Jean) roeier te Oostende , ereteken eerste Klas

Ocket (Pierre) roeier te Oostende , burgerkruis van tweede klas .

Op 1 november 1870 , bij hevige storm en zware zee , strandde een Engelse brick toen hij de haven wilde binnenlopen zonder loads aan boord .

De reddingsboot , bemand...(door bovengenoemden)... werd dadelijk te water gelaten .

De plaats waar het schip vast zat was buitengewoon gevaarlijk omwille van de branding . Onze moedige zeelieden luisterden echter slechts naar hun plichtsbesef . Ze hadden reeds de brick bereikt toen deze reeds begon af te takelen , en gezien de masten dreigden te vallen moesten de redders zich met hun boot terugtrekken . Het schip werd stukgeslagen en de bemanning , die in het want geklommen was , werd in de golven geslingerd waar de tweede stuurman en de jongen , erg gekwetst , de dood vonden .

De reddingsboot die tussen de golfbrekers gebleven was kon na ongehoorde moeite de kapitein en drie matrozen oppikken . Nadien werd de boot op de stenen golfbreker geslagen , vlak voor het Kursaal . Om een andere drenkeling te kunnen redden moest de boot naar de andere zijde van de golfbreker gebracht worden . Gedurende dit moeilijk manoeuvr werd Van Glabbeke in zee geslagen door een golf en dankte zijn heil aan een reddingsboei .

Tot daar deze redding . Vroeger reeds hadden Auguste en François Hubrouck , Mylle en David het ereteken van eerste klas ontvangen .

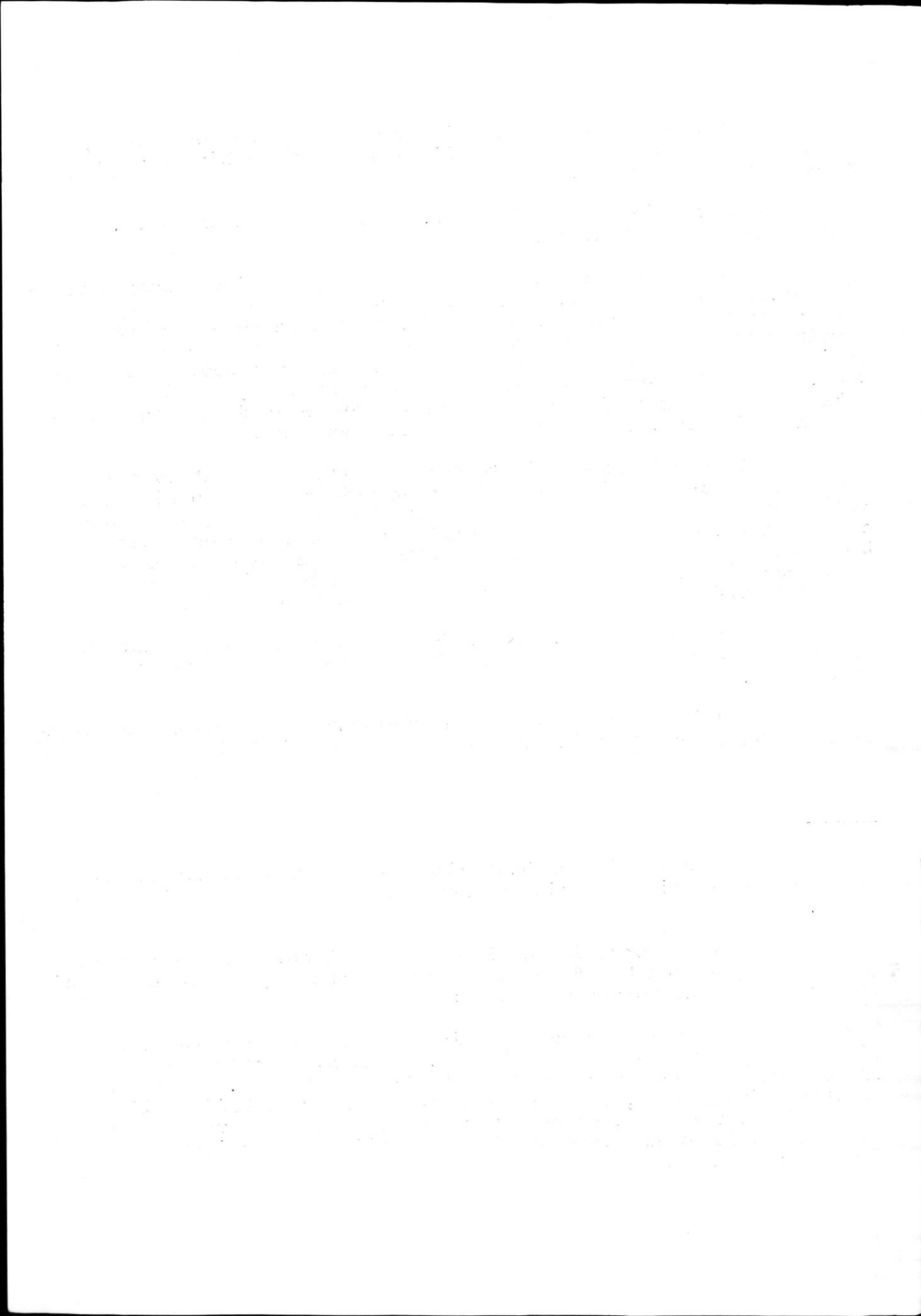
Mag ik erbijvoegen dat de Hubroucks op de Mosselhoek algemeen gekend waren als behorend tot de clan van " de Keuns " .

1 9 2 9

Elders in dit jaarboek vindt men uitgebreid hoe de toestand was op toeristis gebied te Bredene a/zee tussen de jaren 1910-1914 .

In 1929 wordt in de Michelingids slechts één hotel vermeld te Bredene , en wel het " Hotel de l'espérance " , rue de la Turquie . Volgende gegevens worden opgesomd :

De zaak is geopend van einde maart tot 1 oktober . De maaltijden kosten er 7 - 20 en 22 frank , drank niet inbegrepen . Voor logies betaalt men tussen de 30 en 80 fr. per kamer . Heeft men een chauffeur in dienst , dan kan deze een volledig verblijf krijgen tegen 50 fr. per dag , drank inbegrepen . Er is 10 % voorzien voor de dienst , luxetaks eveneens 10 % , terwijl de verblijftaks 1 fr. per dag bedraagt .

Er zijn 45 kamers, alle voorzien van electrische verlichting, en drie badkamers. Verder is er een garage voor 10 voertuigen. De kosten hiervoor bedragen 5 fr. per dag maar er plaats voorzien waar de chauffeur eventueel herstellingen kan uitvoeren boven een put. Het telegramadres is: Espérance - Bredene, telefoon - nummer 588.

In de zelfde Michelingids vinden we dat de maximumsnelheid voor de autos te Oostende beperkt is tot 15 Km. per uur in de bebouwde kom. Camions met volle banden mogen 7 Km per uur doen en slechts 5 Km. per uur indien de lading de 3000 kilos overtreft! Wie durft nu nog klagen over snelheidsbeperking?

In dit jaar beschikken we te Bredene natuurlijk ook over een aangepast politiereglement. Ok hier is de snelheidsbeperking voor autos bepaald op 15 Km per uur maar dan alleen op de gevaarlijke plaatsen die zijn: de Koninklijke baan tussen Avenue Legrand en Senatorium Astrid en de Prins Aalbrecht en Prinses Elisabethlanen.

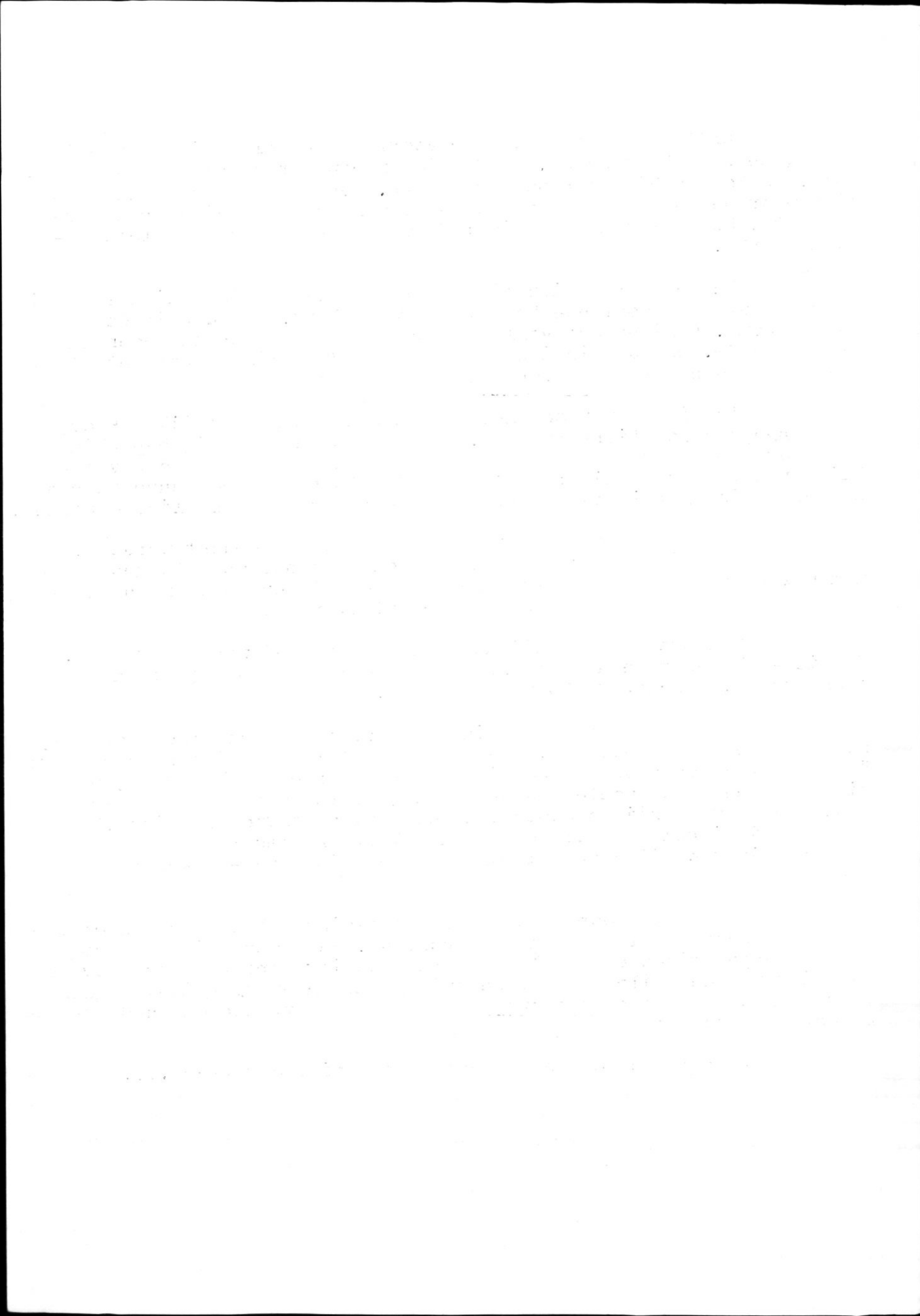
Na middernacht mocht geen muziek meer gemaakt worden. Muziekspelers die niet gehoorzaamden zouden hunne speeltuigen afgenomen worden maar "de grote orgels zullen alleen de wrangen afgenomen worden om het verder spelen te beletten".

Ook over de zedelijkheid aan het strand wordt gewaakt: Het is verboden zich neer te zetten of te liggen op het strand in badkostuum, wanneer dit kostuum NAT IS.

De baders mogen zich in alle geval niet ontkleden op het zeestrand of in de duinen. Maar hierop volgt een duister paragraaf: "Indien zij gegronde gezondheidsredenen kunnen aanbrengen, of zich aan eene kuur moeten onderwerpen, moeten zij zulks doen op eene plaats waar zij volkomen aan het gezicht onttrokken zijn." Moeten wij hieruit besluiten dat naaktcultuur toegelaten was mits een briefje van mijnheer dokter? En wat is "ont-rokken" in de praktijk?

Een ander woord voor "vergeestigingen" had men ondertussen, en sedert 1891, nog niet gevonden. Men mocht zich dus nog steeds vergeestigen en tenslotte werden de inwoners verzocht zoveel mogelijk van de vuilnisdienst gebruik te maken en de vuilnissen en vooral oude potten en pannen niet langs de straten en in de grachten te werpen.

In 1974 hebben ze dat echter nog niet afgeleerd....

PLAATSNAMEN TE BREDENE

Ik heb mijn zoeklicht gericht op enkele plaatsnamen waarover twijfel bestaat, hetzij over de oorsprong van de naam, hetzij over de juiste ligging van de plaats.

We zullen eerst het oudste bekijken en wel de kaart van POURBUS, geschilderd op een oppervlakte van 24 vierkantmeter. Dit enorme stuk, gerestaureerd in 1571, hangt in het stadhuis te Brugge.

In het jaar 1847 publiceerde ridder Marchal een monografie over deze kaart. Het is een zeer verdienstelijk werkje waarin ondermeer een lijst is opgenomen van alle plaatsnamen die op deze kaart van het BRUGSCHE VRIJE voorkomen, alles netjes genummerd. Deze nummering vinden we dan terug op een bijgevoegde getekende landkaart.

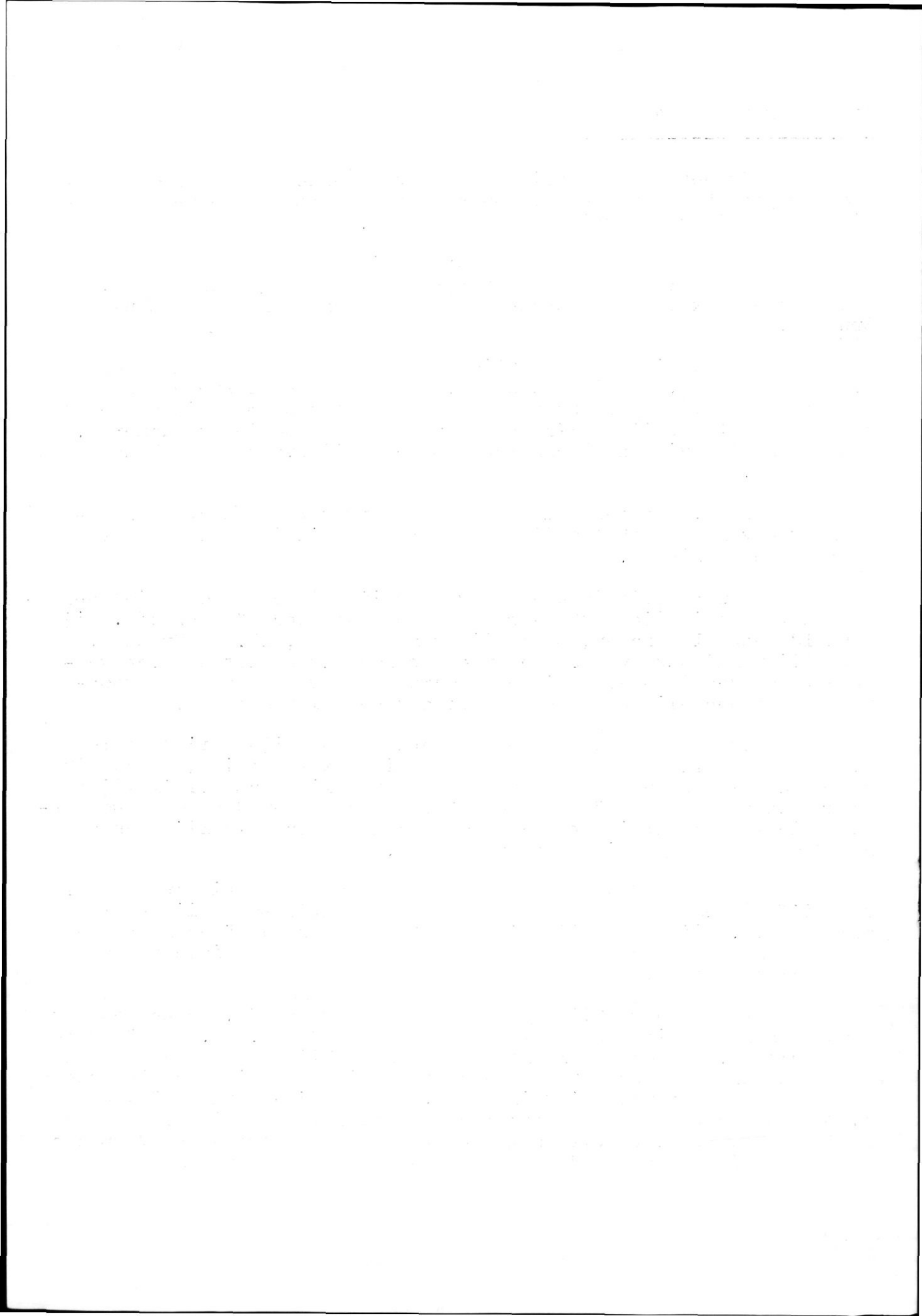
Wij, van onze kant, beschikken over nauwkeurige fotoafdrukken van het schilderij zodat het mogelijk is alles punt voor punt te vergelijken.

Edward Vlietinck heeft waarschijnlijk de monografie geraadpleegd toen hij zijn werk over "Het oude Oostende" schreef. Hij vermeldt een plaatsnaam, oostelijk van de stad, nl. De Myncke. Het blijft bij deze vermelding want er wordt geen uitleg over verstrekt en evenmin haalt hij een document aan waarin de naam voorkomt, hetgeen hij in andere gevallen zeker niet nalaat.

Ik heb dan de foto bestudeerd en tot mijn spijt heb ik moeten vaststellen dat de naam onduidelijk te lezen is, en hoe ik me ook heb ingespannen, het was me uiteindelijk onmogelijk mij te verzoenen met de naam "De Myncke". Wat staat er dan wel? De letters die ik kan ontcijferen verschaffen mij geen duidelijk gekend woord zodat alle gissingen openblijven.

Ik heb reden om aan de onfeilbaarheid van ridder Marchal te twifelen want ook op een paar andere plaatsen was hij er glad naast, o.a. bij de schrijfwijze van "het Taeuhaus" en meer nog waar hij de schier uitgewiste naam van "Bleckaert" interpreteert als "Bierkoest"!

Zo komen we bij de benaming "Bleckaert". Heden ten dage menen velen dat dit de naam is van één enkel duin, nl. het "Spanjaardduin". Volgens de kaart van Pourbus blijkt dat de naam gegeven werd aan de langgerekte binnenduinen die zich uitstrekken tussen Bredene a/zee tot voorbij Vlissegem. De naam "Bleckaert" komt dus op de kaart drie maal voor: wat Bredene betreft in plaats van de "Bierkoest", vervolgens voor Klemskerke waar tussen zeeduinen en binnenduinen zich de "Paelsteenpanne" bevindt en een derde

maal voor Vlissegem waar zij de " Zeepanne " insluit .

Dat de naam " Spanjaardduin " niet vermeld is op de kaart is niet verwonderlijk want in de tijd van Pourbus was de Spaanse bezetting in onze gewesten nog niet berucht geworden . De benaming is evenwel oud want ze komt voor in notariële akten, onder meer in een akte opgesteld in 1702 (notariaat Van Caillie - Depot 1940 - boek 8 , akte 58) , waarvan een afschrift werd bezorgd door onze konfrater Jan Coopman :

*" welke comparanten hebben verclaert ende geattesteert ten ver-
soucke van Pieter BORDVIGH schipper gheweest op den schepe ghe-
naemt " Den Jonghen Moyses " synde opden vyfden deser s'avonts
omtrent thien uren bij " SPANJERS DUYN " een myl beoosten deser
stadt ghestranght"*

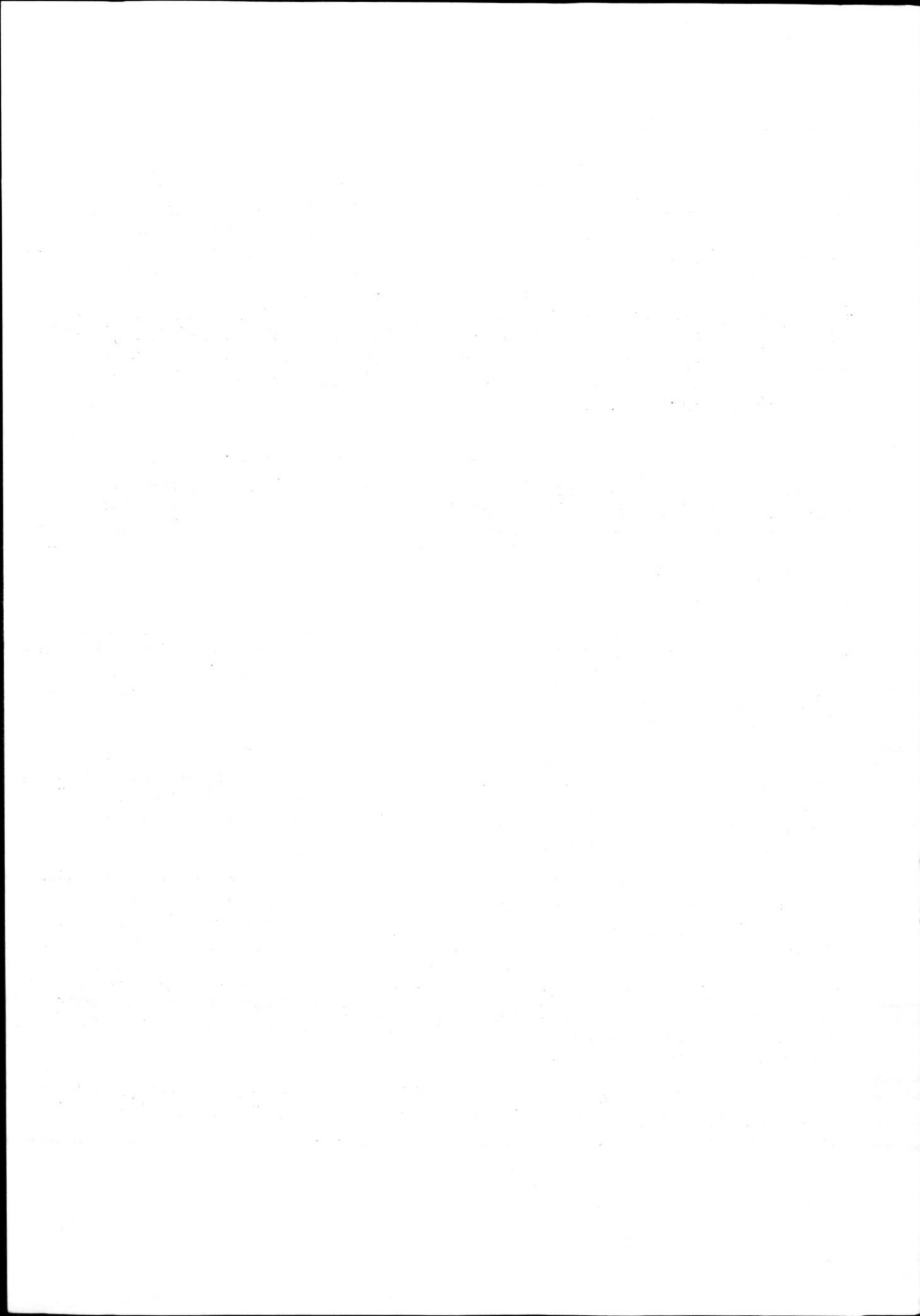
De naam " Blekkaart " mag dus niet gebruikt worden als alternatief voor het machtige " Spanjaardduin " . Trouwens , daar waar C. Loontjens schrijft over " Vroegere zeedijken en strandhoofden " en het heeft over de storm van 1557 , spreekt hij over blekkaards , in het meervoud : " Veel zand van de blekkaards was verstoven . " en hij spreekt hier over de strook tussen Klemskerke en Wenduine .

Het is jammer dat we op de kaart van Pourbus de naam " Blutsyde " niet weervinden . Indien het gehucht in zijn tijd verdwenen was dan kon dit toch maar enkele jaren voordien gebeurd zijn , en enig overschot , zij het maar een plaatsnaam , was wellicht nog overgebleven .

Heden te dage werd de naam " Blutsyde " jammer genoeg overgeheveld naar Klemskerke . Op deze wijze sticht men verwarring . Liever had men de idiote benaming van de " Schoonheidsleerlaan " moeten vervangen door " Blutsydelaan " want het verdwenen gehucht lag daar vlak tegenover .

Het is mogelijk dat het verdwijnen van Blutsyde aanleiding heeft gegeven tot het vormen van een nieuwe wijk tussen de Groenendijk en de oude Polderstraat , nl. de Turkeyenwijk . Tot hiertoe kan niemand met zekerheid zeggen vanwaar deze naam komt , maar zonder vreze in het hart kunnen we ons voorstellen dat zich in de omgeving een herberg bevond : " In Turkeyen " . We moeten toch eenmaal kunnen beslissen en we hopen dat iemand in de nabije toekomst een notariële akte zal ontdekken waarin sprake is van deze veronderstelde herberg .

We laten nu Pourbus terzij en ontmoeten nu een andere naam die steeds een doorn in ons oog was , nl. " Het Trojanehof " of " Trojaneft " , aan de Blauwe Sluize .

Beaucourt de Noortvelde schrijft dat hij niet weet vanwaar deze naam komt . Anderen brengen de naam in verband met het beleg van Oostende in 1601- 1604 . Op het einde van dat beleg kreeg de uiterste plaats die verdedigd werd de naam van " Het nieuwe Troje " , maar nog anderen beweren dat op deze plaats , aan de Blauwe Sluize, een fort moet gestaan hebben dat zijn naam ontleende aan dat " Nieuwe Troje " .

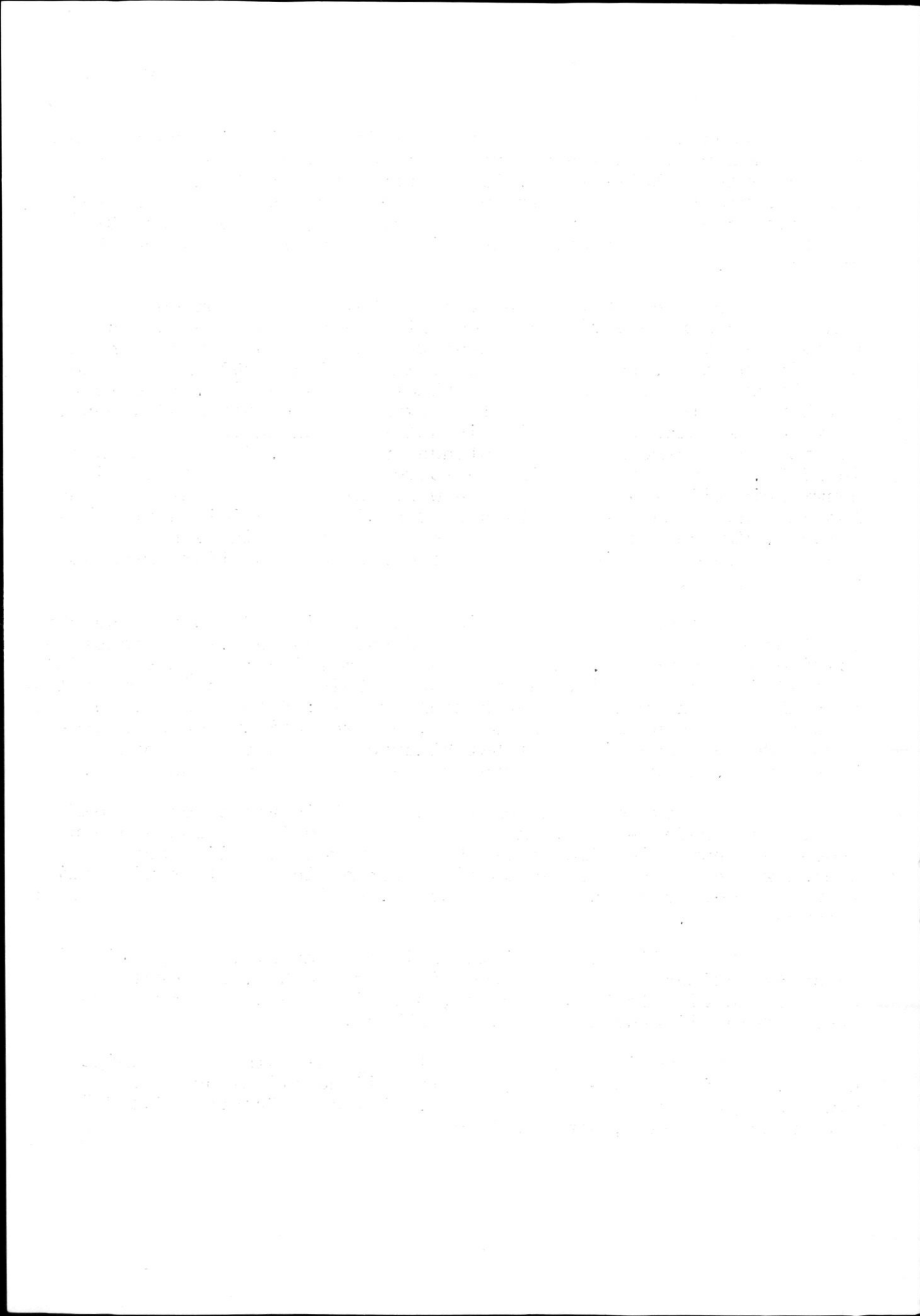
Op geen enkele kaart van het beleg heb ik op deze plaats een fort kunnen terugvinden . Twee plannen die ik onlangs kon bestuderen kunnen echter een licht werpen op de oorsprong van de naam in kwestie . De ene kaart werd in het jaar 1968 in Engeland aangekocht door de Koninklijke Bibliotheek van België . Ze dateert uit het jaar 1600 en bevat veel gegevens die ons onbekend waren . De tweede is minder belangrijk in het algemeen en is eerder een schets van de streek tussen Oostende en Brugge . Ze werd getekend in 1590 . Ik wil er dadelijk aan toevoegen dat deze kaarten niet nauwkeurig zijn - verre vandaar - want met de proporties werd een loopje genomen en vele plaatsen werden niet op de juiste plek getekend . Uit de eerste kaart hebben we de afbeelding van het fort van Bredene-dorp gelicht en deze afgedrukt op onze lidkaarten voor het jaar 1974 .

Maar op deze plaats vinden we nog iets dat onze aandacht trekt en wel op de plaats van het moderne Bredene a.zee - naast de huidige Duinenstraat . Hier staat als vermelding : " *place ou fut le fort dit de Thuan* " . De spelling op beide kaarten is erbarmelijk maar ik kan aannemen dat hier bedoeld wordt : " truands " , de vroegere courante benaming voor boeven , beurzensnijders en baanstroppers , en te vergelijken met het Vlaamsche middeleeuws woord : " rabauw " . Er was rond Brugge trouwens een " Rabauwenburg " .

Ik trek nog geen conclusie maar kijk verder op de zelfde kaart naar Bredene-dorp , en daar bespeuren wij de ruine van een vroegere versterking die tamelijk oud kan geweest zijn want de hoeken waren afgerond . Een speciale vermelding staat er niet bij maar dat voert ons dan naar de tweede , kleinere kaart , gedateerd: december 1590 .

Hier zijn de aanduidingen in het Engels . De spelling is eveneens rudimentair en soms fonetis aangebracht . Zo wordt de vaart aangeduid als " the fare " , Breeninghe als " Breny " en Scheepsdale bij Brugge als " Scipstall " .

En wat vinden we op de zelfde plaats als op de vorige kaart , nabij Bredene-dorp , en vlak bij de Zijdelingweg ? Een omwalde ruine , met als aanduiding : " *Trione Sconce defaced* " - verwoeste schans , genaamd Trione .

Dit is allemaal erg verwarrend want we zitten nog met dat gewezen fortje bij de duinen . Eén ding staat echter vast en dat is het feit dat er eens een versterking bestond dat de naam " Truan " of " Trione " droeg . Naar de uitspraak of vervorming " Tojane " is het maar een kleine sprong .

Mijn besluit is dat alles wat ruikt naar het oude of nieuwe Troje was afgewezen worden gezien de naam reeds bestond voor het beleg van Oostende een aanvang nam . Ik opteer dus voor " Het TRU-ANENFORT " .

Hoe kwam het fort aan deze naam ? De vraag stellen is ze beantwoorden . In de geschiedschrijving werden de Geuzen die binnen Oostende verbleven bedacht met een resem scheldnamen en kwalificaties waarvan " truands " een van de minste moet geweest zijn . In 1580 was er te Bredene een gereformeerde predikant wat doet veronderstellen dat de Geuzen toen volledig meester waren in de gemeente . We vinden het bijgevolg logisch dat zij de strategische weg naar Plassendale hebben willen verdedigen door het aanleggen van een schans .

De juiste ligging is niet te bepalen alhoewel het , volgens de plannen , niet ver van de dorpskern kan gelegen hebben . In elk geval was het fortje , of schans , in 1590 reeds verwoest zodat het niet meer vernoemd werd in de later geschreven historiën over het beleg van Oostende .

o

o o

In het voorgaande is een paar maal spraak van de Blauwe Sluize . Gaarne gelooft men dat deze naam afkomstig is van " blauwers " of smokkelaars . Voor mij niet gelaten ! : Legendes zijn te schoon en te eerbiedwaardig om ze lichtzinnig te verwerpen .

Ik heb er mijn persoonlijke mening over . Er was een Blauwe Sluis in het oude Oostende van de 16-e eeuw ; er is er ook een aan de Keignaartpolder . Ik heb andere oude sluizen gezien , ook deze die onlangs ontbloot werd te Damme . Ze waren opgetrokken in harde blauwsteen , zoals de glooiing van de zeedijk te Oostende , en deze onverwoestbare materie - vreemd aan onze streek - zal door zijn kleur wel de naam geïnspireerd hebben . De mensen moeten niet lang peinzen . Ook langs de Hollandse Maas ligt een gehucht dat "Blauwe Sluis " heet .

o o

DE LANTEIRN-HIL

Vroeger hebben wij reeds geschreven over de wachtposten die zich hier en daar op de duinen bevonden en ook over de vuren die aldaar ontstoken werden ten gerieve van de zeevaarders . (De Wakers-boete) . Een van deze vuren bevond zich rechtover het Visserskapelletje van Bredene , maar daarbij mag men niet uit het oog verliezen dat de duinen daar vroeger veel hoger waren , minstens even hoog als de hoogste toppen welke zich nu nog bevinden tussen het Spanjaardsduin en de Groenendijk .

De vuurbaak in kwestie was een raakpunt en werd rond de jaren 1700 " DE LANTEIRN-HIL " genoemd blijkens verschillende notariële akten . Tussen dit duin en de Spanjaardhil ligt de Waterpanne en uit dezelfde akten kan men opmaken dat deze panne vroeger wel een ander uitzicht zal hebben gehad want de strook tussen het Klemskerke-gat en de Lanteirnhil werd verpacht en daar werden koeien te grazen uitgezet . Konfrater Raoul Eeckhout had mij reeds attent gemaakt op het feit dat in de Waterpanne lagen vruchtbare grond te zien zijn en dat het best mogelijk is dat deze panne vroeger bewoond was .

Ook de westzijde van de Lanteirnhil werd verpacht , en wel tot aan Lissemerres (Rijksarchief Brugge - Notariaat Van Cail-
lie (depot 1940 - boek 8, akte 17) :

" Compareerden voor mij notaris , Sieurs Ignatius de Gysperre en Adriaan Pille , tegenwoordig pachters van de duinen beoosten deze stad beginnende van LISSIMERRES tot aan de LANTEIRNHIL , die op verzoek van de hoofdman en ingezetenen der prochie van Adinkerke , Casselny van Veurne "

Ik vind het wel nuttig een van deze akten in-extenso af te drukken . Ze komt uit het zelfde fonds , boek 5 , akte 54 . De stukken werden mij leesbaar overgeschreven , op een pateeltje bezorgd door confrater Jan Coopman , die door zijn opzoekingen uitstekend werk levert .

" Compareede voor mij notaris , ende ghetuyghen naerghe-
noemt in persooen Sieur Carel BOURNE , pachter van de duynen aende oostzyde dezer stede beghinnende van de slach van het Clemkerke-
sche gadt ter eender zijden , mitsgaders Jan DE ROO over hem en Pieter HÄCKE ter andere , welken eersten comparant verklaerde soo hij doet bij desen , verpacht te hebben aan de tweede Comparanten het district van den vernelden duyn die men noemt den LANTEIRNHIL , ende dat voor zo veele jaren als den pacht zal duren , die den eersten comparant heeft aengegaen met d'heeren 's Landts van de Vrijen , welke verpachtinghe mits desen wort aengegaen ten

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

ten sijne den tweede comparanten in het vermeldt district sullen jaeghen ende garsen hun coeybeesten ghedeurende den gheheelen tijdt vanden pacht van den eersten comparant, gheschiedende desen jeghenwoordighen pacht coor ende mits de somme van twaelf ponden grooten vlaems 's jaers, vanaf het eerste jaer vervallen sal den vijftwintichste Maerte 1699 ende dewelcke oversulcx alsoo sal moeten betaelt worden van jaere tot jaere tot het expireren vanden pacht vande duynen vanden eersten comparant onder expresse conditie, dat hij sal verobligiert wesen de garsende coeybeesten van de tweede comparanten te bevrijden jeghens calaignien, die souden moghen ghebeuren tusschen de zee-hillen en lant-hillen behoudens dat den selven eersten comparant in het vermeldt district sal vermoghen te jaeghen ende garsen, benevens de gone van de tweede comparanten twee ghelycke coeybeesten, dewelcke de selve 2 e comparant sullen verobligeert sijn te bewaeren ende goed te slaen sonder vergheelt belovende de comparanten van wederzijden desen te onderhouden onder het verbant van zijn persoons, ende goederen present, ende toekomstende ende renunchiatie als naar rechten, actum in Oostende desen 28 -en April 1698 ter presentie van Pieter BUL ende Dieryck HUYBERT ghetuyghen.

Jacobus Franciscus Pilla

notaris publicus

Ik wil nog even Uw aandacht trekken op het feit dat er sprake is van zee-hillen en lant-hillen, zodat er een verschil wordt gemaakt tussen de duinenrij langsheen de zee en de oude land-duinen of blekaarts.

R. Verbanck

The first part of the report deals with the general situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's development.

The second part of the report deals with the economic situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's economic development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's economic development.

The third part of the report deals with the social situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's social development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's social development.

The fourth part of the report deals with the political situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's political development. The author has done a great deal of research and has gathered a wealth of material. The report is well written and is a valuable contribution to the study of the country's political development.

PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

ARRONDISSEMENT BRUGGE-OOSTENDE

GEMEENTE BREEDENE

ALGEMEEN

Politie-Reglement

Vastgesteld door den Gemeenteraad in zitting van 7 Juni 1891.

BRUGGE.

DRUK VAN JAN CUYPERS, ST-JACOBSTRAAT.

Gemeente Breedene

Algemeen Politie-Reglement

Openbare zitting van den Raad der Gemeente Breedene
van den 7 Juni 1891.

Tegenwoordig de Heeren: Henri Zwaenepoel, *Burgemeester-Voorzitter*, Dés. Beaumont en Frans Maes, *Schepenen*, Isidore Deswaef, Charles Vanhuele, Amand Nyssen, Charles Lams, Henri Ketels, Edouard Matthys, Jacques Raes, *Raadsleden* en Frans Boutens, *Secretaris*.

DE GEMEENTERAAD VAN BREEDENE,

Overwegende dat de noodzakelijkheid van gepaste schikkingen van politie zich in deze gemeente dringend doet gevoelen ;

Gezien de Grondwet, het Strafwetboek en andere tot dies betrekkelijke wetten ;

Gelet op het artikel 78 der Gemeente-Wet van 30 Maart 1836 :

Stelt met eenparige stemmen vast het Reglement, waarvan de inhoud volgt :

**§ I. Afspanningen, Herbergen en andere openbare plaatsen,
Uur van Politie, enz.**

ART. 1. De openbare plaatsen alwaar men drank verkoopt, zooals afspanningen, estaminets en herbergen, zullen moeten gesloten worden om tien ure 's avonds van 1 November tot 30 April, en ten elf ure 's avonds van 1 Mei tot 30 October van elk jaar.

ART. 2. Telken Zondag en Feestdag zal de politieklok geluid worden in de vijftien minuten vóór de hierboven bepaalde uren van sluiting der herbergen en andere openbare plaatsen.

Ingeval van feesten, openbare vergeestigingen of in alle andere buitengewone gelegenheden kan de Burgemeester de politieuur verschuiven of gebieden dat de politieklok niet geluid worde.

ART. 3. De herbergiers en drankverkoopers, onder welke benoeming het zij, mogen geene personen meer in hunne huizen aanvaarden, noch er drank verkoopen of geven, na de uur van Politie.

Dit verbod strekt zich niet uit tot de vreemdelingen logeerende in het huis, ingeschreven in het register, vermeld bij artikel 475, Nummer 2 van het Strafwetboek.

ART. 4. Alle andere personen bevonden na de uur van politie in de afspanningen, herbergen of andere openbare plaatsen waar men drank verkoopt, zullen dezelfde straf ondergaan als het hoofd van dit huis.

ART. 5. Ten einde de uitvoering van de vorenstaande bepalingen te verzekeren, zullen de herbergiers en drankverkoopers gehouden zijn van op eerste aanzoek van den Burgemeester of den Schepen die hem vervangt aan dezen, toegang in hunne huizen te geven.

ART. 6. Elke persoon die zich in staat van dronkenschap bevindt, is gehouden op eerste aanzoek van eenen officier van politie ten alle uur van den dag, de afspanningen, herbergen of andere openbare plaatsen te verlaten.

§ II. Der Vreemdelingen.

ART. 7. Alle persoon die zich in de gemeente komt huisvesten, moet binnen de veertien dagen zijner aankomst aan het Gemeentebestuur er van de verklaring doen, onder de overlegging van een getuigenschrift van woonstverandering der gemeente welke hij komt te verlaten.

Bericht der inschrijving zal binnen de vijftien dagen gedaan worden aan het bestuur der gemeente zijner laatste verblijfplaats, welk bestuur alsdan tot de uitschrabbing op zijne registers zal overgaan.

ART. 8. Alle inwoner der gemeente, die zal voor eigene rekening of voor rekening van anderen, huizen, appartementen of kamers verhuurd of voortverhuurd hebben aan personen vreemd aan de gemeente of dezelve in zijn huis als kostgangers, leerjongens, werklieden, dienstboden of ten allen dergelijken titel zal aanvaard hebben, zal er aan het plaatselijk bestuur van moeten kennis geven binnen de 5 dagen der aankomst van deze vreemdelingen in de gemeente.

**§ III. Openbare vergeestigingen, Danspartijen, Vertooningen,
Charivaris, rondzwervende Muziekkanten.**

ART. 9. Geene herbergiers of drankverkoopers zullen mogen ten hunne huize laten dansen of er personen aanvaarden die zouden spelen of vertooningen geven, zonder oorlof bekomen te hebben van den Burgemeester of den Schepen belast met de politie.

Deze vergeestigingen mogen in geen geval, zonder bijzondere toelating, duren na de uur van de politie.

ART. 10. Zijn aan deze toelating onderhevig de danspartijen, vertooningen en vergeestigingen die plaats hebben in het dorp, in de gehuchten of publieke wegen, hetzij vóór, hetzij na de uur van politie.

ART. 11. Het is verboden springbussen, vuurpijlen, kanonnen, geweren of pistoolen af te schieten zonder daartoe de schriftelijke toestemming van het Bestuur bekomen te hebben.

ART. 12. De kluchtspeelders zullen hun bedrijf op straat niet mogen uitoefenen, zonder oorlof van den Burgemeester of van den Schepen belast met de politie.

ART. 13. De geleiders van dieren, zooals apen, beeren of andere, mogen zonder toelating dezelve op straat niet toonen.

ART. 14. Het is verboden bij dage of bij nachte charivaris te geven om welke reden het zijn moge.

ART. 15. Het is verboden de trompet te steken, te trommelen of op alle andere instrumenten te spelen na de uur van politie.

ART. 16. Alle gelukspeelen zooals banken enz. zijn verboden.

De tafels, draaitafels, werktuigen, loterij voorwerpen of andere waagspelen die zich bevinden in de straten of openbare plaatsen, even als de inleg, de gelden, waren, voorwerpen of loten den spelers aangeboden, zullen aangeslagen en verbeurd worden, en aan de overtreders zullen de voorschreven straffen toegepast worden.

§ IV. Openbare gezondheid: Middelen om de smetziekten te voorkomen. Verkoop van kruiden, enz.

ART. 17. Het is verboden op de wegen, openbare plaatsen of andere, mesthopen of andere zelfstandigheden te leggen die kunnen de passagie belemmeren, stinkende uitwasemingen veroorzaken of aan de zuiverheid der lucht nadeelig zijn.

ART. 18. Het is verboden, bijzonderlijk in de stallen, van goten te behouden of nieuw te maken die hun water op de wegen of openbare plaatsen lossen.

ART. 19. De inwoners zijn gehouden hunne voorlanden gestadig in eenen behoorlijken staat van netheid te houden.

ART. 20. Het is verboden te wateren op de voorlanden der huizen.

ART. 21. De paarden en beestialen van gewone ziekten gestorven, zullen gedurende den dag ter diepte van één meter gedolven worden door den eigenaar en op zijn land of op de plaats die hem door het Gemeentebestuur zal aangewezen worden.

ART. 22. De dieren van smetziekte dood, zullen op twee meters diepte en ten minste honderd meters van woningen gedolven worden.

ART. 23. De voertuigen met stinkende zelfstandigheden geladen zullen in de straten of openbare plaatsen niet mogen stilhouden.

ART. 24. Niemand zal vermogen zijne privaten te ruimen of te laten ruimen, dan op den tijd tot dies bij het volgende artike bepaald, en na voorafgaandelijk daarvan kennis gegeven te hebben aan den veldwachter dezer gemeente, ten minste zes uren te voren.

ART. 25. De tijd binnen welken de privaten mogen geruimd worden is vastgesteld als volgt: van 1 November tot laatste Januari van 4 ure namiddag tot 9 ure 's morgens; van 1 Februari tot laatste April van 6 ure namiddag tot 7 ure 's morgens; van 1 Mei tot laatste Augusti van 9 ure 's avonds tot 6 ure 's morgens, en van 1 September tot lesten October van 7 ure 's avonds tot 7 ure 's morgens.

ART. 26. Het is verboden beer te vervoeren of met kuipen te verdragen buiten den tijd hierboven bepaald, tenzij dat het bewezen wordt dat deze transport alleenlijk geschiedt om van de eene naar de andere gemeente te rijden als doorpassagie of om denzelven te brengen op de hoving of bijgelegen land van den eigenaar.

Bij uitzondering zullen de beerschepen in lading liggende langs den noordkant der achterhaven, aan de plaats gezegd *« De IJzeren Leuninggen »* mogen geladen worden, bij hooge tij alleen, gedurende den dag, ter uitzondering der maanden Mei, Juni, Juli en Augusti.

ART. 27. Geen schepen of andere vaartuigen met beer geladen, zullen mogen hunne ligplaats nemen: In de vaart, elders dan aan de Nieuwe Kaaiing. omtrent rechtover den Steenen Molen te Slykens; voor degene die zich in de binnenhaven bevinden, van aan het Militaire Sas tot aan de plaats genaamd *« De IJzeren Leuninggen »* langs den noordkant; de vaartuigen die aldaar verblijven, moeten op voldoende wijze overdekt zijn, om allen stank te beletten.

ART. 28. Alle wagens, goten, kuipen of andere gereedschappen onder welke benaming het zij, die tot vervoer, laden, lossen of ruimen van beer gebruikt worden, moeten tegen den dag weg-

gehaald zijn, ten ware zij gebruikt wierden gedurende de hierboven bepaalde uren, bij artikel 25.

ART. 29. De wagens, karren of hoegenoemde rijtuigen die van andere gemeenten met beer komen, om denzelven alhier in schepen of andere vaartuigen te lossen, zullen deze lossing op den dag niet mogen doen, maar alleenlijk zullen van tien ure 's avonds tot vier ure 's morgens zulks mogen verrichten.

ART. 30. De verkoopers van kruiden, die zich op den publieken weg plaatsen om dezelve te koop te stellen, zullen een bewijs moeten overleggen dat zij recht hebben tot den verkoop van kruiden en geneesmiddels.

ART. 31. Het is verboden gedurende de vorst, water op de straten of voorlanden te werpen, alsook des avonds er wagens, rijtuigen of andere voorwerpen te laten staan, die den doortocht zouden kunnen belemmeren of ongelukken veroorzaken.

ART. 32. Alle hoofden van huisgezinnen zullen moeten bij geval van smetziekten, en op bevel van den Burgemeester of van den Schepen belast met de politie, hunne huizen al binnen met kalk witten, en dezelve gestadig zuiver houden.

ART. 33. Het is verboden stallingen te bouwen voor het kweken van verken in de nabijheid van een anders woning; dezelve moeten ten minste vijf meters er van verwijderd zijn.

De stallingen moeten gebouwd worden, zoodanig dat zij door stinkende uitwasemingen aan de openbare gezondheid niet nadeelig zijn, en aan de geburen geene ongenaaamheden veroorzaken.

Dezelve zullen moeten in metselwerk zijn, behoorlijk overdekt, en aan hunne eigene woningen vastgehecht of er zoo dicht mogelijk aanpalen.

De gemetselde en overdekte putten om beer te ontvangen, zullen bij tijds moeten geruimd worden.

In geval de afstand van andere gebouwen niet groot genoeg is, door te weinig oppervlakte van grond, zal de plaats voor het stellen van zwijnskoten door de plaatselijke politie aangetoond worden.

Het tegenwoordig reglement zal toepasselijk zijn aan de bestaande zwijnskoten, welke zich in dit geval niet bevinden, zooals hierboven is vermeld.

§ V. Bijzondere bouwingen.

ART. 34. Niemand zal vermogen zonder voorafgaande bemachting van het Kollegie van Burgemeester en Schepenen:

Bouwen, herbouwen of veranderen, afbreken van een huis, muur of afsluiting langs den publieken weg,

Eenen put delven langs den publieken weg,

Eenen gracht, waterloop of riool maken door eenen publieken weg.

ART. 35. De keldergaten zullen op het voetpad niet meer dan 15 centimeters mogen uitspringen; zij zullen moeten overdekt zijn met een traliewerk in gegoten ijzer en waarvan de openingen de 5 centimeters niet mogen overtreffen.

Dit traliewerk zal behoorlijk moeten vastgehecht zijn, op gelijke hoogte van het voetpad.

De voetschrabbers zullen in den gevelmuur geplaatst worden en mogen op het voetpad niet uitspringen.

ART. 36. Alwie de bemachting zal vragen om een gebouw te maken, te herbouwen of te veranderen, zal in zijne vraag de bouwstoffen aanduiden die hij daartoe zal gebruiken en daar bijvoegen de plans, hoogte, lengte en doorsnijdingen van den voorgevel.

Het wordt verboden aan alle bouwmeesters, aannemers, metsers, timmerlieden en andere, eenige der bovengemelde werken uit te voeren, zonder dat men hun overlegge de schriftelijke machtiging voorschreven bij artikel 34 hierboven.

§ VI. Openbare weg.

ART. 37. Het is verboden de boomen langs den openbaren weg of publieke plaatsen te beschadigen, op welke manier het zij.

ART. 38. Het is verboden op de wegen, straten of voetpaden,

aarde, steenen, afbraak of diergelijke te leggen zonder oorlof van het Kollegie van Burgemeester en Schepenen.

ART. 39. Het is verboden, aarde, grasvodden of steenen van de openbare wegen weg te nemen of vette uit de garzingen te rapen.

Buiten het geval van uiterste noodzakelijkheid is het verboden van te paard, met beestialen of voertuigen te gaan of te rijden op de wegen of paden, uitsluitelijk bestemd voor den doortocht der menschen.

ART. 40. Het is verboden voertuigen te laten staan langs den openbaren weg, zoo bij dage als bij nachte, indien zulks van aard is den vrijen doortocht te belemmeren van twee nevens een kruissende rijtuigen.

Het Kollegie van Burgemeester en Schepenen zal eene plaats kunnen aanwijzen die als stapelplaats van voertuigen zal mogen gebruikt worden.

ART. 41. De metsers, timmermans en andere werklieden mogen geene pannen, steenen of andere voorwerpen van uit de huizen op de straat werpen.

ART. 42. Indien de werken eenig gevaar opleveren zijn de voornoemde gehouden de voorbijgangers te waarschuwen door het uitsteken van een uitwendig en zichtbaar teeken.

ART. 43. Niemand zal mogen afbraak, materialen of andere voorwerpen tegens eens anders eigendommen stellen zonder oorlof van den eigenaar of den gebruiker.

ART. 44. Bij aldien eenen muur of ander gebouw dreigt in te vallen of de veiligheid der publieke baan in gevaar stelt, zal den eigenaar verzocht worden er de herstelling of afbraak van te doen.

Ten dien einde zal den Burgemeester of den officier van Politie, vergezeld van eenen timmerman of metser, zich ter plaats begeven en over den staat van zaken oordeelen.

ART. 45. De kooplieden en kramers zullen op de straat niet mogen hunne goederen te koop stellen of hunne kramen zetten op andere deelen der publieke wegen en plaatsen dan degene door het Gemeentebestuur aan te wijzen.

ART. 46. Het is verboden de zorg van het geleiden der paarden, wagens en andere voertuigen toe te vertrouwen aan kinders, dienstboden of andere, min dan 14 jaren oud, of de beestialen te laten bij dage of des nachts in de openbare plaatsen loopen.

Zullen aanzien worden als dolende, de dieren die niet vergezeld zijn van eenen geleider van ten minste 12 jaren oud.

ART. 47. Het is verboden de paarden te doen galoperen of draven in het dorp of op het gehucht Sas Slykens, alsook op de bruggen, andere dan degene gespannen aan voertuigen op ressorts; en deze laatste zelf zullen moeten op stap gaan wanneer zij genoodzaakt zouden zijn eenen weg te banen door eene volksmenigte ter oorzaak van openbare feesten of andere omstandigheden.

ART. 48. Alle huurhouders of geleiders van voertuigen moeten gedurig bij hunne paarden blijven en in staat zijn dezelve te geleiden; zij zullen moeten afwijken en ter zijde schuiven op het aankomen van een ander voertuig, de helft van de baan liber laten, langs den linker kant afwijkende en alzoo de rechter hand geven.

ART. 49. Het is verboden zich achter aan de wagens of voertuigen vast te klampen.

ART. 50. Het is verboden met steenen of sneeuwballen en andere voorwerpen naar de menschen te werpen, alsook naar de paarden of dezelve vrijwilliglijk doen verschieten op gelijk welke manier.

ART. 51. Het is verboden langs de openbare wegen of andere dezer gemeente met twee aangehechte wagens, karren of andere voertuigen te rijden.

ART. 52. Het is verboden stoomtuigen in werking te stellen in opene lucht op eenen minderen afstand dan 25 meters van den openbaren weg.

Zijn nochtans uitgezonderd de dorschmachienen werkzaam op eene hoeve langs den openbaren weg gelegen.

§ VII. Middelen om brand te voorkomen.

ART. 53. Voor het toekomende in het bouwen van woonhuizen en ovens, even als aan de groote herstellingen welke men er aan zal

verrichten, op eenen minderen afstand dan 40 meters van andere gebouwen, zal er met geene andere dan met harde stoffen gevrocht worden; het is te zeggen met materialen die langs buiten geen vuur kunnen vatten, zooals voor muren: steenen, aarde, plaaster en voor daken: schalien, pannen, zink enz.

ART. 54. De schouwen moeten met zorg gemaakt zijn ten einde alle gevaar van brand te voorkomen, de pijpen moeten ten minste een meter buiten het dak steken, als het in harde stoffen gedekt is, en op dezelve hoogte van het vuurst indien het dak in strooi gedekt is, of gelegen is op min dan 25 meters van een ander met strooi gedekt dak.

ART. 55. Geene ovens, smissen of andere gebouwen waar men van het vuur gebruikt maakt, zullen mogen geplaatst worden, vooraleer het bewezen zij dat dezelve alle voorwaarden bezitten om den brand te ontgaan.

ART. 56. De schouwen der huizen, brouwerijen, stokerijen en andere dergelijke gestichten moeten ten minste eenmaal 's jaars gevaagd worden en meer dan eens indien het Kollegie van Burgemeester en Schepenen zulks geradig oordeelt.

Het gebruik der schouwen die gevaar zouden opleveren, zal door den officier van politie verboden worden.

ART. 57. Het is verboden vuur te maken in de velden, op min dan honderd meters van huizen, gebouwen, hagen, graan, strooi, fourrageschelven of andere brandbare stoffen.

ART. 58. Het is verboden van in stallen, schuren, hofplaatsen of andere, waar hooi, strooi of andere brandbare stoffen berusten, te gaan met licht, anders dan in geslotene lanteerns, als ook van in voormelde plaatsen te gaan met brandende pijpen of cigaren.

Ten einde de uitvoering van het voorenstaande te verzekeren, alle inwoner, eigenaar van paarden of beestialen, zal gehouden zijn van op eerste verzoek van den Burgemeester of Schepenen belast met de politie, de lanteernen die hij bezit, te vertoonen.

ART. 59. De meubelmakers, timmerlieden, kuipers en wagenmakers, alsook al degene die het hout bewerken, mogen in hunne werkwinkels geen vuur maken.

ART. 60. De hout-, graan-, koolzaad- en stroomijten zullen altijd op eene afstand van meer dan 50 meters van een anders woonhuis zijn.

ART. 61. De vaders, moeders, voogden en onderwijzers of andere personen die toevertrouwde kinderen onder hunne bewaking hebben mogen in geene gevallen deze van min dan 7 jaren alleen laten in huis waar er vuur is.

ART. 62. Het is verboden langs de publieke wegen, verkens te branden, en in alle geval maar op 30 meters van een anders woonst.

§ VIII. Losloopen der honden.

ART. 63. Telken jare zal de Burgemeester of Schepenen belast met de politie, den tijd bepalen gedurende den welken de honden zullen moeten gemuilband of aan band gehouden zijn.

Dit voorschrift zal onmiddellijk moeten uitgevoerd worden na de kennisgeving, die er zal van gegeven zijn, bij middel van afkondiging en aanplakking. Na het bepaalde tijdstip zullen de loslopende ongemuilbande honden door den veldwachter of allen anderen politie agent gedood worden.

De schaaphonden in dienst, zijn alleen uit de bovenstaande schikking gezonderd.

ART. 64. De eigenaar van den hond die iemand zal gebeten hebben, zal gestraft worden met het maximum der boet vastgesteld voor eerste overtreding aan artikel 73 hierna, ongehinderd de schade en intresten die kunnen geeischt worden.

ART. 65. Alle hofhond moet gedurig aan een keten van 1 meter 70 centimeters lengte vastblijven zoodanig dat nooit, zelfs des nachts, het toegelaten zij, hem los te laten, ten ware de hofplaats met muren omringd ware.

ART. 66. De trekhonden zullen gestadig van eenen muilband voorzien zijn wanneer zij zich langs den openbaren weg zullen bevinden.

§ IX. Algemeene Schikkingen.

ART. 67. Het is verboden zich te baden bij de woningen en publieke wegen en in alle geval op eene onzeegbare manier.

ART. 68. Geene geldomhalingen mogen in de gemeente gedaan worden zonder toelating van de bevoegde overheid.

ART. 69. Het is verboden op het kerkhof te spelen, er drank of koopwaren te verkoopen, er vuilnis op te leggen, er ruststorende vergaderingen op te houden of daden te verrichten die tegenstrijdig zijn aan den eerbied die men aan de gedachtenis der dooden verschuldigd is, of van aard zijn om de oefeningen van den Godsdienst te storen.

ART. 70. Het is verboden uithangborden of opschriften te stellen of te veranderen zonder voorafgaande toelating van Burgemeester en Schepenen.

ART. 71. Het is verboden plakkaarten der besturen of van bijzonderen, op de tot dies aangewezen plaatsen hangende, weg te nemen, te scheuren of vuil te maken.

ART. 72. Het is verboden ploegcouters of leeren des nachts buiten te laten liggen, hetzij in de wagenkoten, bij de woningen of op de velden; dezelve zullen moeten verborgen worden in plaatsen waar de kwaadwilligen er niet aan kunnen graken. (Art. 471, n° 7 van het Strafwetboek).

§ X. Betegeling der overtredingen.

ART. 73. De overtredingen aan de schikkingen van het tegenwoordig reglement, voor welke geene bijzondere straffen bepaald zijn door de wetten of reglementen van algemeen of provinciaal bestuur, zullen gestraft worden met eene boete van één tot vijf frank voor de eerste maal en van vijf tot tien frank voor de hervaling; bovendien in dit geval met eene gevangzitting van 1 tot 3 dagen.

ART. 74. De ouders, meesters of onderwijzers en werkbazen zijn civielijk verantwoordelijk der overtredingen begaan door hunne kinders, dienstboden, leerjongens en andere onderhoorigen, gelijkvormig aan artikel 1384, 1385 en 1386 van het Burgerlijk Wetboek.

ART. 75. De herbergiers en drankverkoopers zullen gestadig een afdrukkel van het tegenwoordig reglement, dat hun door het gemeente bestuur zal overhandigd worden, zichtbaar aanplakken in de plaats van hun huis die meest door de kalanten bezocht wordt.

ART. 76. De Burgemeester of de Schepenen belast met de politie, de veldwachter en andere politiebedienden, zijn belast met de uitvoering van het tegenwoordig reglement, hetwelk op de gewone plaatsen zal aangeplakt worden en afschriften gezonden aan de Permanente Deputatie van den Provincialen Raad, aan de greffie van den rechtbank van 1sten aanleg en aan de greffie van het vrederecht des kantons.

Aldus vastgesteld in zitting des Gemeenteraads als hierboven.

(Getekend): HENRI ZWAENEPOEL, D. BEAUMONT, F. MAES,
J. DESWAEF, C. VANHUELE, A. NYSSSEN, C. LAMS,
H. KETELS, ED. MATTHYS, J. RAES.

Bij bevel:

De Secretaris,

(Get.) BOUTENS.

Het vorenstaande politiereglement is afgekondigd en aangeplakt geweest achtervolgens de voorschriften van art. 103 der Gemeentewet, den 12 Juli 1891.

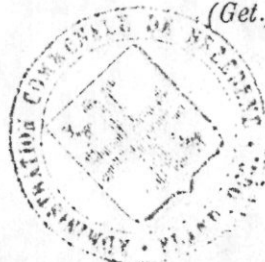
Burgemeester en Schepenen,

(Get.) H. ZWAENEPOEL.

Bij bevel:

De Secretaris,

(Get.) BOUTENS.

P O L I T I E - R E G L E M E N T

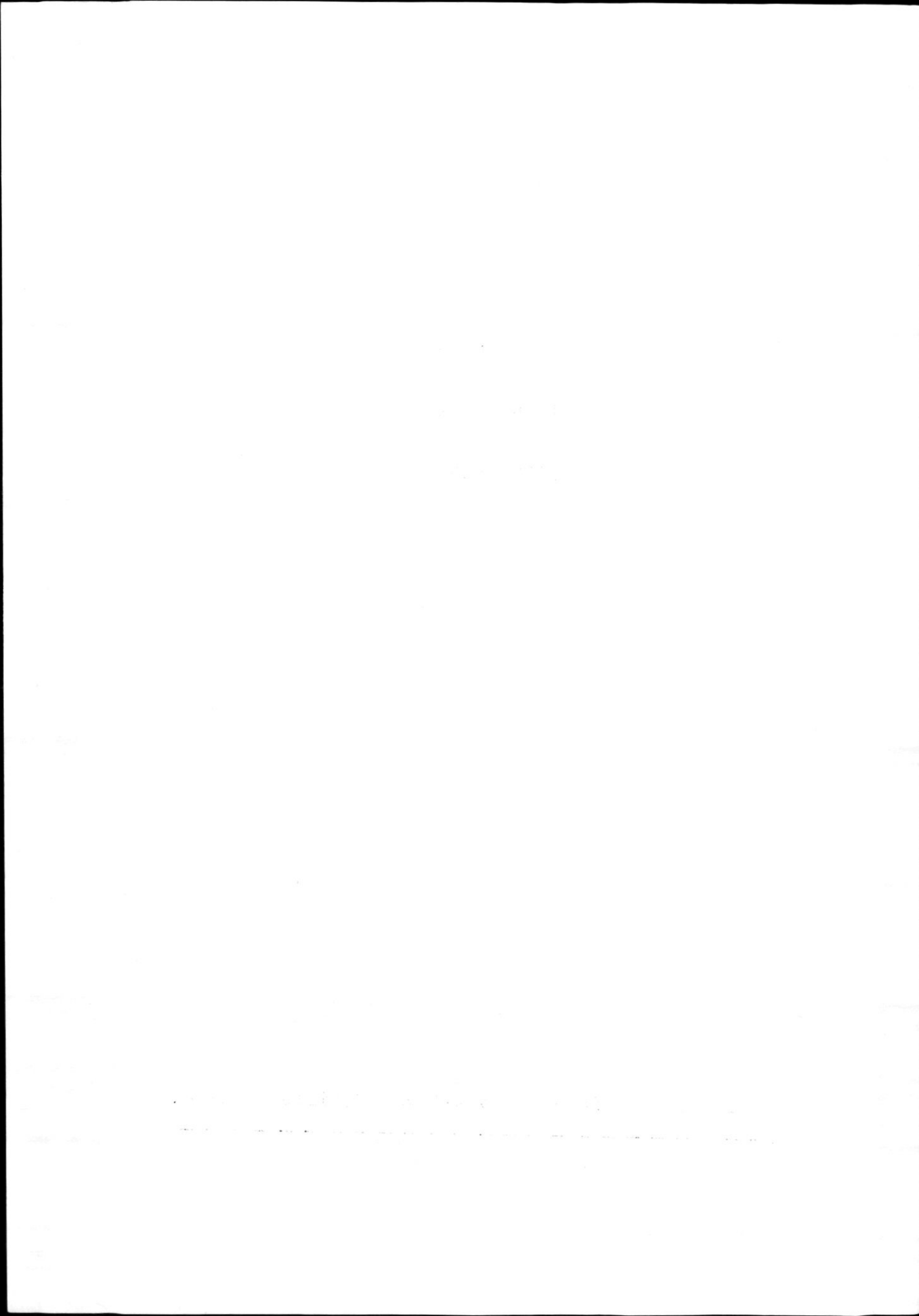
1 8 9 1

SSSSSSSSSSSS

SSSSSSSSSS

SSSSSS

Naar het origineel in bezit van Camille Geselle.

P O L I T I E - R E G L E M E N T 1 8 9 1

Wij verplichten niemand dit oude Politie-Reglement te lezen maar we zijn gelukkig het ter uwer intentie te kunnen publiceren . We weten dat ge er later blij mee zult zijn en ook uw kinderen .

We staan hier nog op onze twee voeten in een heel andere tijd . Maar pas op ! Slechts enkele jaren scheiden ons nog van de eeuwwende en dan zal alles opeens vlug veranderen .

Op sociaal gebied was het zeker nog niet ideaal , maar daarvan is in het document niets te merken , en daarover willen wij het hier ook niet hebben . Maar we ruiken nog niet de stank van de autos en wanneer we de straat oversteken hoeven we helemaal niet te lopen . Geen fabrieken verpestten de streek en het kanaal naar Brugge is nog geen langgerekte stinkbom .

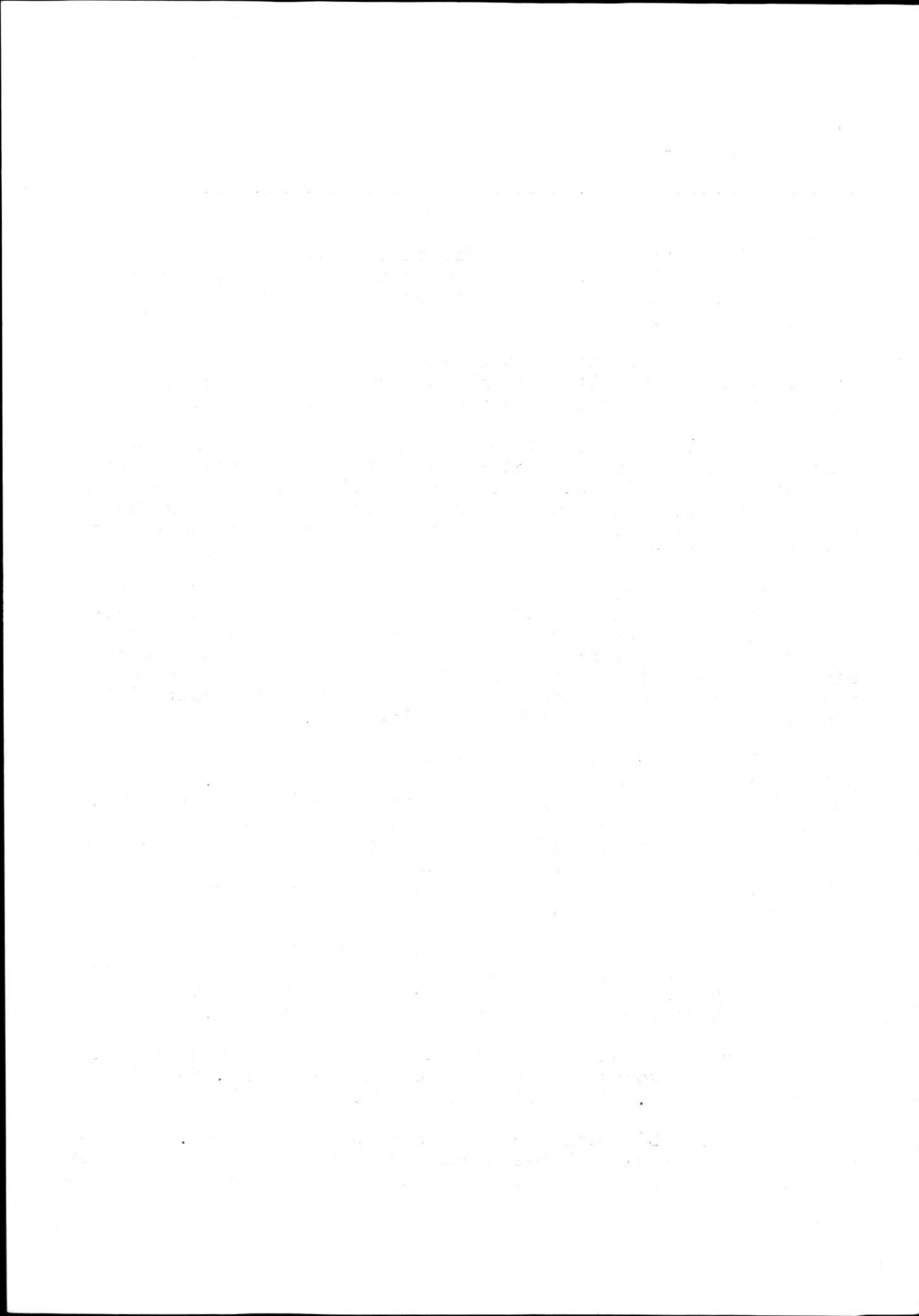
Was er dan geen reukje te bespeuren ? Jawel ! Jawel ! Grote aandacht wordt besteed aan MEST en BEER en een hele boel artikelen zorgen ervoor dat de bewoners hiervan geen hinder ondervinden: geen stinkende uitwasemingen die voor de zuiverheid van de lucht nadelig zouden zijn ! Beerputten mogen maar op bepaalde uren geledigd worden en wie zulks wil doen moet liefst zes uur te voren de veldwachter verwittigen .

Als men die vele betreffende artikels leest dan moeten wij besluiten dat men geen raad wist met al die kak .Er moeten geweldige hoeveelheden geweest zijn en van prima kwaliteit want de mensen aten ten onzent nog goed bruin brood met karnemelkpap en dat gaf resultaat. Zelfs de boeren konden niet alles verwerken als mest voor hun land. Overtollig BEER werd geladen in schepen . Lees ART.27 over dat laden en ge krijgt voor ogen een stukje oud Sas-Slijkens .

En zeggen dat we nu zouden geld geven om goeie landlucht te kunnen opsnuiven , geur van mest en beer . We zouden desnoods een mesthoop leggen naast onze echte of namaak-fermette om beter de sfeer van de goede oude tijd te kunnen aanvoelen .

Maar het gemeentebestuur was ook bezorgd om onze rust . Om tien uur 's avonds werden de herbergen gesloten . De politieklok werd geluid . Wie bezit nu nog een politieklok ?

Er moest bijgevolg rust heersen op de gemeente . Wie een kanon, geweer of pistool bezat mocht deze niet afschieten zonder toestemming van het bestuur. Er vielen dus weinig moorden te

signaleren want velen ontzagen het vooraf naar het gemeentehuis te lopen . Wie het toch deed kreeg ondertussen tijd om zich te bezinnen .

Ik zweer op het hoofd van mijn grootje dat ik dit alles niet schrijf om de draak te steken met het Politie-Reglement . Dat is zeker mijn bedoeling niet want ik heb maar heel even geglimlacht bij het lezen van een paar verouderde uitdrukkingen zoals : Het is verboden zich te baden bij de woningen en publieke wegen en in alle geval op een ONZEEGBARE (?) manier .

Waren er niet veel moordenaars , dan waren er voorzeker meer inbrekers . Het reglement verbiedt ladders buiten te laten liggen of in ongesloten wagenkoten . Ze moeten 's nachts onder slot want kwaadaards zouden ze kunnen gebruiken om binnen te dringen in de huizen .

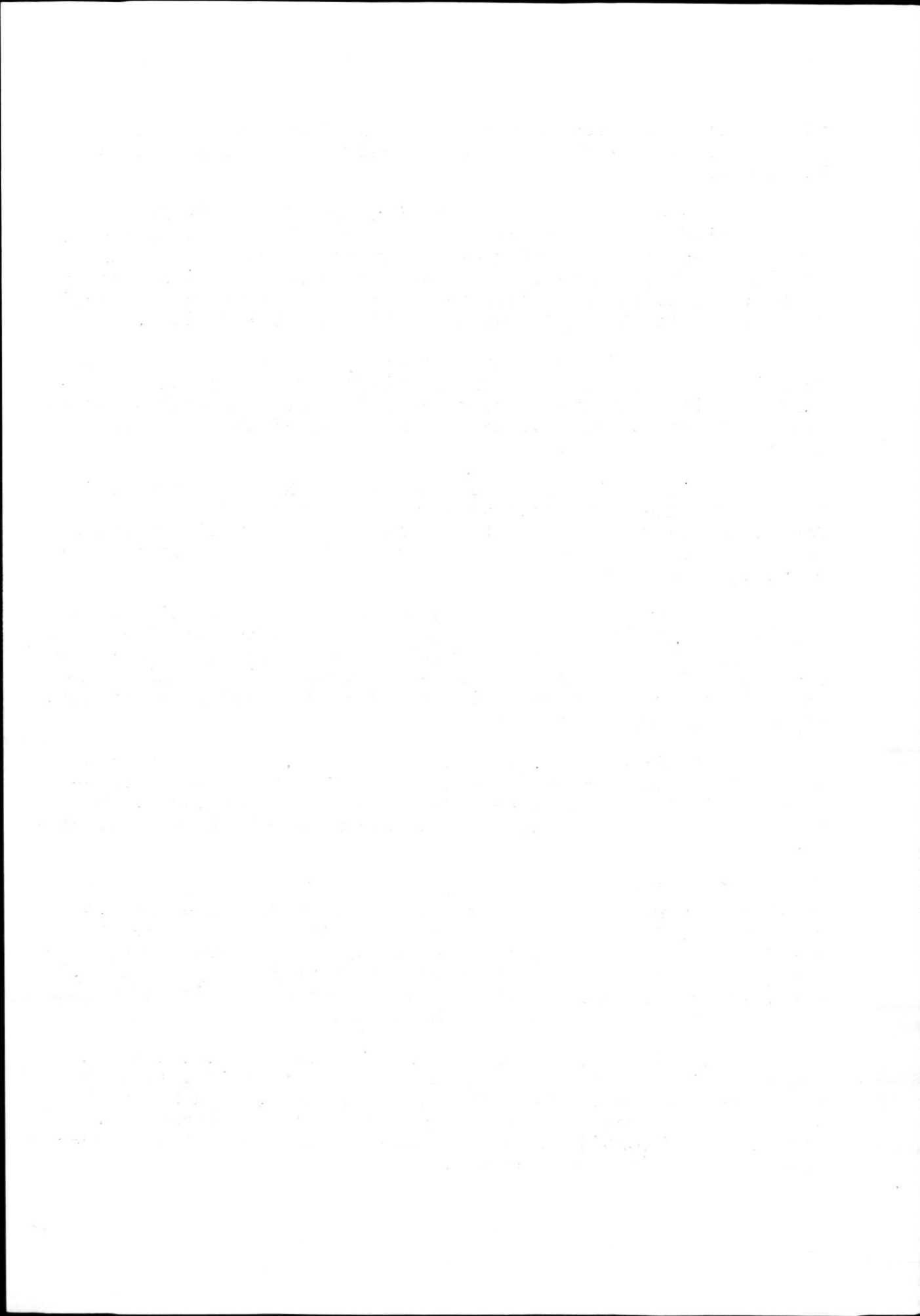
Er zijn veel positieve elementen in het Reglement . Zo is het verboden te wateren op de voorlanden van de huizen . Daarmee weten we waar we wél ons plasje kunnen kwijt geraken . In het midden van de straat ! Tegenwoordig moet men zijn plasje meenemen naar huis .

Rust bovenal ! Het was verboden bij dage of bij nachte charivari of ketelmuziek te maken om welke reden het zijn moge . Dus moest het gedaan zijn met het scharminkelen en onnozel doen voor de woning van een ontrouwe echtgenote . Dit gebruik is nu volledig verdwenen en gelukkig maar want wie zou op de gemeente nog één nacht kunnen slapen .

Zoals ik al zei : een ander tijdperk . Men ging niet zo vaak bij de dokter maar men vond langs de straat een kruidenkoopman die daar zijn geneesmiddelen verkocht (art.30) . Er waren ook nog voetkrabbers aan de huizen en ook dat was gereglementeerd .

Aangezien er nog geen autos rondtuften was er ook geen snelheidsbeperking langs de wegen . Maar er was beperking voor de paarden . Deze mocht men niet doen galoperen of draven in het dorp of op het gehucht Sas-Slijkens , " alsook op de bruggen , andere dan degene gespannen aan voertuigen op ressorts ." (art.47) Ook de andere verkeersreglementen slaan uiteraard op kar en paard , en ook op de trakhonden .

Misschien zult ge nu toch dat Politie-Reglement lezen . Groot gelijk ! Verplaats je even naar de oude tijd , toen er nog polders waren , toen water nog water was , toen het ritme van het leven traag ging als de slinger van een staanklok . Dat alles is voorbij en het komt niet terug . Je kinderen hebben die tijd niet eens gekend .

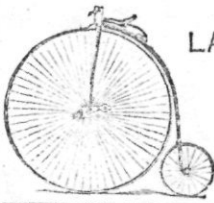

SINGER'S CYCLES.

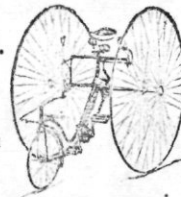
35 Patterns to Select from.

ILLUSTRATED CATALOGUE GRATIS.

LARGEST MAKERS IN THE WORLD.

SINGER & Co., COVENTRY.

LONDON: 17, HOLBORN VIADUCT.

ZO WAS DE TIJD

A LUXURY UNKNOWN IN ENGLAND.

FRENCH COFFEE

10d. per lb. AS USED IN PARIS, 10d. per lb.
IN ITS HIGHEST PERFECTION.

This is the choicest and most carefully selected Coffee, "Roasted on the French Principle," and mixed with the Finest Bruges Chicory. Postal Orders from 1s. 6d. to 10s. 6d. may now be had for 1d. at all Post Offices. Cheques to be crossed London and Westminster.

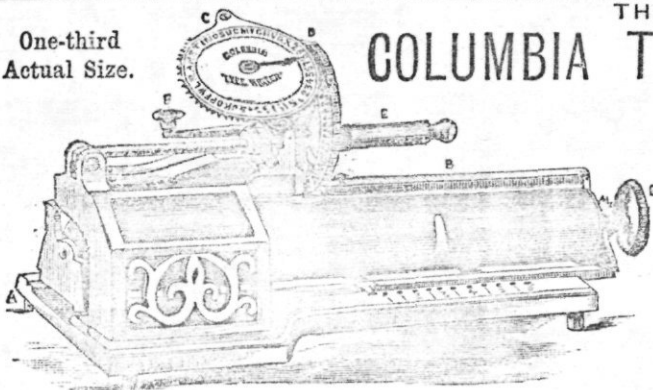
BARBER AND COMPANY,

274, Regent Circus, W.; 61, Bishopsgate Street, City; 11, Borough High Street, S.E.; 102, Westbourne Grove, W.; 42, Great Titchfield Street, W.; King's Cross, N. Also Brighton, Manchester, Bristol, Liverpool, Preston, and Birmingham.

Two Pounds (in tins) free per Parcels Post for 2s. 4d., and Five Pounds for 5s. 6d.

ZO WAS DE TIJD

One-third
Actual Size.

THE COLUMBIA TYPE-WRITER

Differs from all others in its extreme

SIMPLICITY, RAPIDITY,
and CHEAPNESS.

Specimens post-free on application
to Sole London Agents,

PARTRIDGE & COOPER,
192, FLEET STREET.

SILVER MEDAL
AT
Inventions Exhibition.

In aansluiting hiermee wil ik een gedicht overnemen uit het tijdschrift van onze zustervereniging " Bachten de Kupe " . Het werd met herte geschreven door Gerard Declercq , die " Over de Schreve " woont , in dat stukje Vlaanderen dat ons door de zuiderbuur werd ontstolen . Lees en herlees het . 't Is dedjù schone !

R i c h a r d V E R B A N C K

NEEUW ME ZIEN DAT NU NIE MEE

Ojje oeder komt, je peist up overtied,
In 't herte hejje e kleen bitje spiet,
Je schud je kop en je zegt : nee ,
Neeuw , me zien dat nu nie mee.

E geete e stoakeband in e stroate, (gestaakt)
't Koeike van 'n werkmán, ten zienen boate,
E wuf mi 't jok, gon maken in e wee , (melken)
Neeuw, me zien dat nu nie mee.

E smed in zien smesse, slag up slag,
Up 't anebeeld wo dat er e peirdijzer up lag,
E peerd in de travailje, zeer gedwee ,
Neeuw, me zien dat nu nie mee.

E'n ommelhof mi plokkers, schone om zien, (hoppeveld)
Mi oede zakken up nulder knien,
Plokken van schnuchters toetschnovers, o wee,
Neeuw, me zien dat nu nie mee.

E nunneke, dévotelijk en vroom,
mi e kappe lik e krune van e boom,
Mi roks toet an neur groten tee,
Neeuw, me zien dat nu nie mee .

E paster die mi Onzen Here goenke,
In e stroate wo datt'n biekan verzoenke,
E messediender die de balle kloenk, Kee up kee,
Neeuw, me zien dat nu nie mee.

E wietewoagen, akke kardjak,
De peirden stief up nulder gemak,
Mi zwoarte lientjes olle twee,
Neeuw, me zien dat nu nie mee.

Gerard DECLERCQ

... en bedankt !

N O T A bij het P O L I T I E - R E G L E M E N T

oo

Art. 72 verplicht , zoals we gezien hebben , ladders gedurende de nacht onder slot te houden . Maar ploegkouters worden in één adem genoemd en dat mag wel enige verwondering baren .

Van ouds werden ploegkouters gebruikt als werktuig om in de huizen te breken . Deze scherpe stukken ijzer waren ideaal om gaten te maken in huizen met lemen muren en in vakwerk . Dit blijkt uit vele processen gevoerd tegen roversbenden . Het reglement zal dus al heel oud zijn , en alhoewel het veel van zijn aktualiteit kan verloren hebben in het jaar 1891 , zal het toch opgenomen zijn omdat het traditioneel voorkwam in alle vorige Politie-Reglementen . Roversbenden beschikten over eigen gereedschap , breekijzers of ploegkouters , en gingen waarschijnlijk niet eerst op zoek naar een buitengelaten ploeg alvorens hun slag te slaan .

Volgens het ridderverhaal " Karel ende Elegast " is Karel de Grote uitvinder van het procédé . Dat blijkt uit volgende verzen .

Daer vonden si een ploeg staen .	
Die coninc beette neder saen,	(Steeg af)
Ende Elegast reet voren,	
Daer hi den wech hadde vercoren,	
Die coninc nam tcouter in die hant,	
Datti an den ploech vant ,	
Ende pensde in sinen moet :	
" Dit is ten ambachte goet ;	
Die graven wille in borghen	(inbreken in burchten)
Hi moeder toe besorghen	
Sulcke dinc alse hem bedorste."	(nodig hebben)
.....	
.....	
Doe began die coninc reken	(voor den dag halen)
Tcouter voert vanden ploech.	
Doe stont Elegast ende loech,	
Ende vraechde, waer hijt dede maken .	
"Constic tsmeesters huus gheraken,	(meestersmid)
Ic dede maken sulc een .	
Dusghedaen sach ic noit gheen	
Beseghen tot sulken sticken ,	(gebruiken voor)
Daer men mure met soude picken ."	(openbreken)
.....	
.....	

§§§§§§§§

§§§§§

§§§

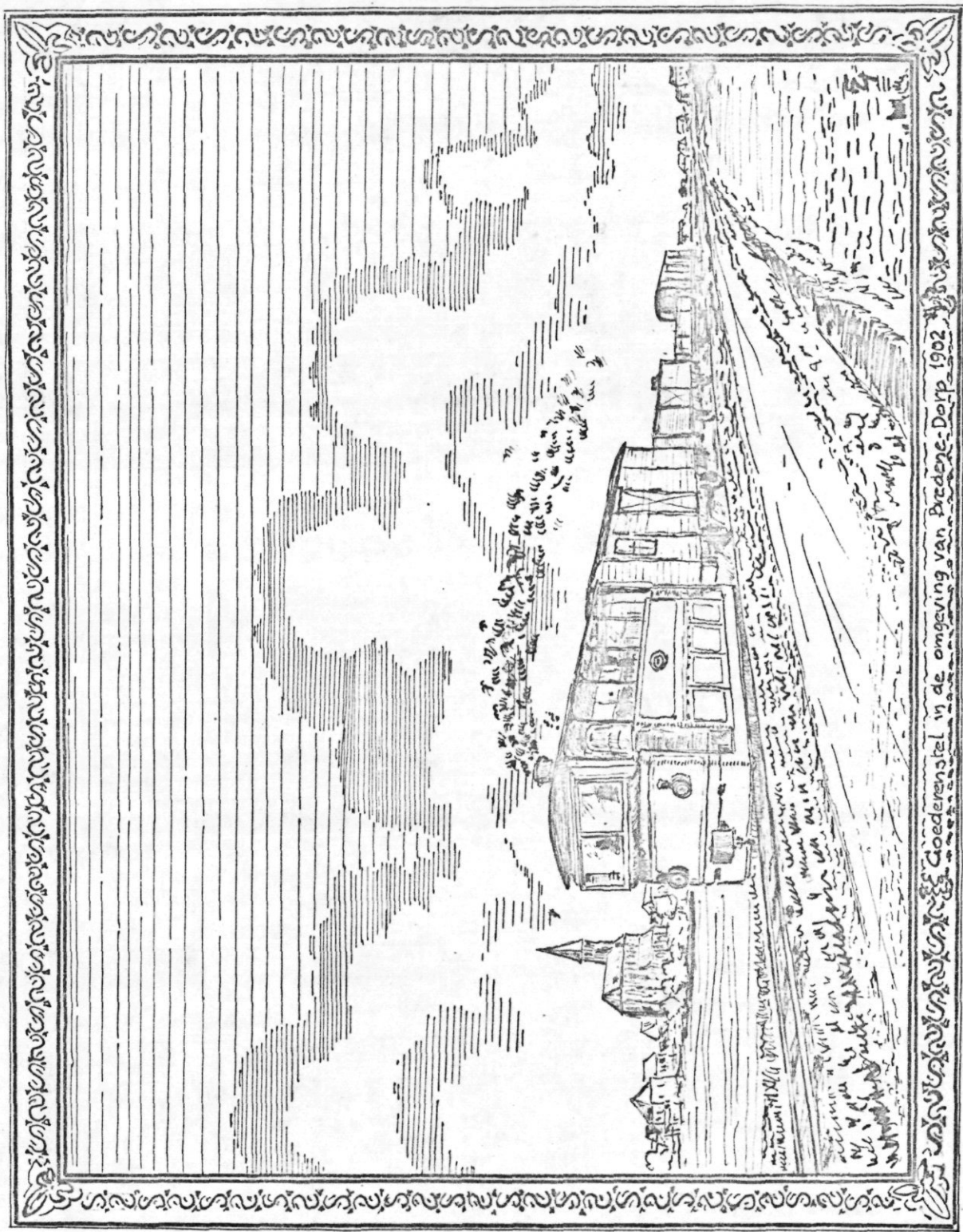
§

H A A S T U !

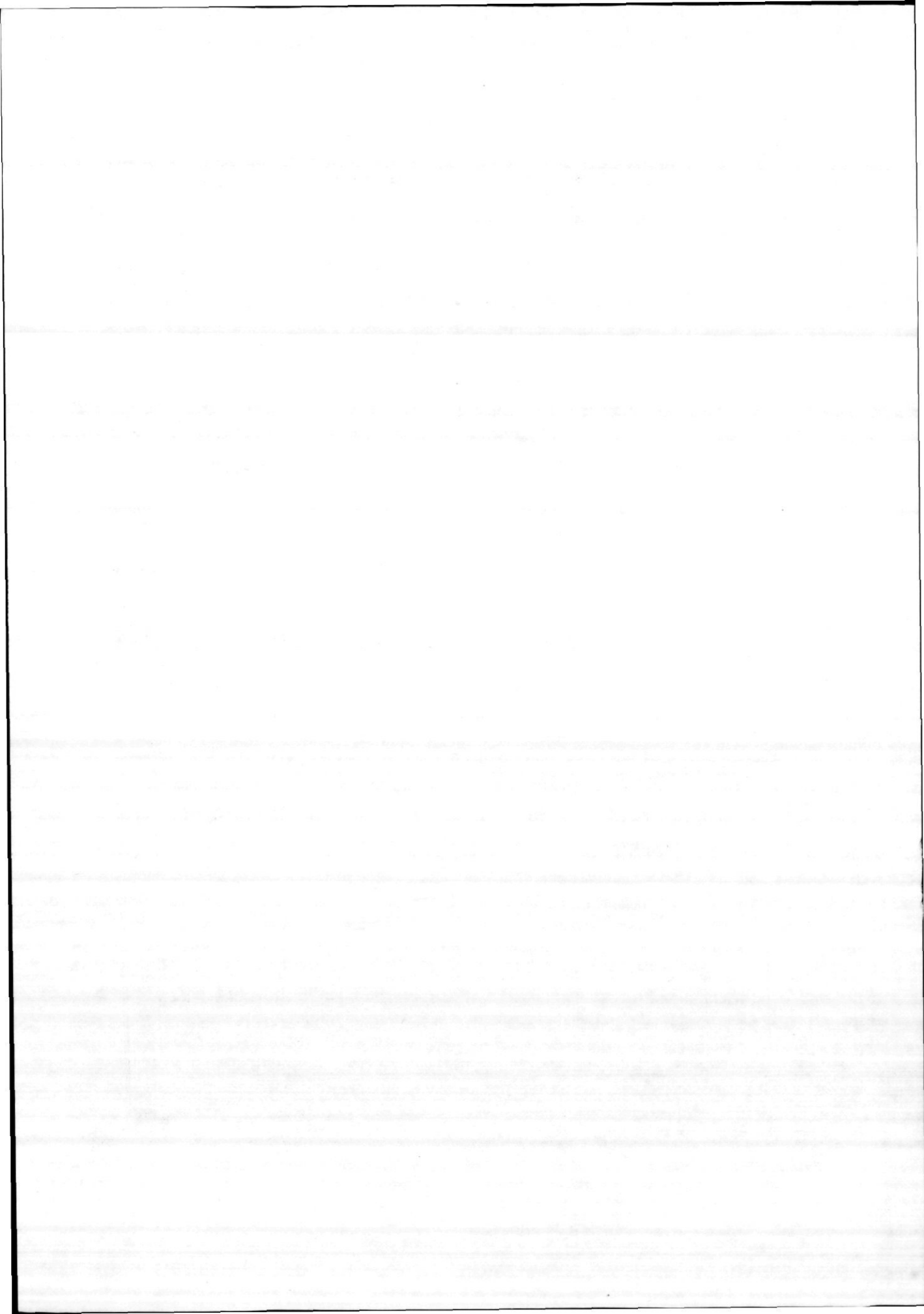
D E T R A M I S D A A R !

S
SSS
SSSSS
SSSSSSS
SSSSSSSS
SSSSS
SSS
S

F e r n a n d G E V A E R T

Goederensiel in de omgeving van Pordene-Dorp 1902

HAAST U , DE TRAM IS DAAR !

Twee van mijn jongens lopen school te Oostende . Iedere schooldagmorgen houdt hun moeder angstvallig de klok in het oog omdat de jongens tijdig het huis zouden verlaten om de bus te halen . Toen ik nog wijsheid opstak hoefde ons moeder niet naar de klok te kijken om ons tot meer spoed aan te manen . Wij kregen een onfeilbaar signaal dat we ons naar de halte moesten begeven .

Ons vervoermiddel was geen rammelende, bonkende, stinkend lawaaivehikel van een bus , doch de oer-degelijke , nietmilieu-bevuilende elektrische tram ofte buurtspoorwegtrein .

Toen de tram kort na elkaar de Koerslaan en de Zandstraat ter hoogte van " Jacobsen " kruiste, stiet hij telkens de zeer karakteristieke " tuut-tut-tuut-tut " uit op de elektrische hoorn. Dat was het signaal om onze jassen aan te schieten en naar de " tramstatie " te gaan .

Het is nu bijna twintig jaar geleden dat de tram uit het dorpsbeeld verdween, nadat hij gedurende zeventig jaar een van de bepalende factoren geweest was in het dorpsleven . Heden ten dage is er geen enkele stoffelijke getuige overgebleven , slechts nog enkele toponiemen die ons herinneren aan de buurtspoorweg.

HISTORIEK VAN DE PERIODE 1886-1900

1-1 . Algemeen

Het ligt hier niet in mijn bedoeling een historisch overzicht te brengen van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen , maar ik wil even herinneren dat de N.M.V.B. opgericht werd bij de wet van 28 mei 1884. De maatschappij werd opgericht ten gevolge van een ernstige economische crisis waaronder het land gebukt ging . Een van de middelen om de crisis te bestrijden was het stimuleren van de economie in de achtergebleven (en benadeelde) streken en daartoe moest een relatief goedkoop doch degelijk vervoersnet ingericht worden voor het transport van landbouw- en andere produkten . Er was geen spraak van het normaal spoornet nog verder uit te breiden, gelet op de hoge aanleg-, uitrustings- en uitbatingskosten. De oplossing werd gezocht in het bouwen van een smalspoornet (technisch spreekt men van een " metrisch spoor " , veelal aangelegd in een bedding

THE [illegible] OF [illegible]

BY [illegible]

[illegible text block]

[illegible text block]

[illegible text block]

[illegible text block]

[illegible text block]

[illegible text block]

[illegible text block]

naast de bestaande wegen. Dat hinderde niemand daar in die tijd de wegen allesbehalve druk waren. Bovendien het spoor werd slechts de strikt noodzakelijke infrastructuur en uitrusting gebouwd.

De maatschappij had als eerste opdracht het aanleggen en uitrusten van het net. In wezen was de maatschappij een spoorwegkredietmaatschappij, doch met gans bijzondere bevoegdheden. Eenmaal een lijn afgewerkt werd de uitbating in aanbesteding gegeven. Mits bepaalde waarborgen werd de uitbating toegewezen aan de inschrijving die het grootste percentage van de ontvangsten afstond aan de N.M.V.B. Gelet op het feit dat het "huurgeld" bestond uit een gedeelte van de bruto ontvangsten van de inschrijver oefende de N.M.V.B. een strenge controle uit op de ontvangsten. De tarieven voor het vervoer werden bepaald door het Ministerie van Verkeerswezen en alle vervoerbewijzen werden verkocht onder toezicht van de N.M.V.B. Dit o.m. om te beletten dat de inschrijver willekeurige tarieven zou toepassen, gelet onder andere op de monopoliepositie van de uitbater.

De eerste lijn langs de kust werd aangelegd tussen Oostende en Veurne over Nieuwpoort. De lijn vertrok vanuit Oostende, langs de Nieuwpoortse steenweg, over Middelkerke, Westende, stak de IJzer over ter hoogte van de Nieuwpoortse sluizen, vervolgens Oostduinkerke en Koksijde naar Veurne. De lijn werd in 1885 in gebruik genomen. De tractie werd verzekerd door stoomlokomotieven.

De lijn Oostende-Blankenberge werd op 8 augustus 1886 in gebruik genomen. De stoomtram liep over Sas-Slijkens naar Bredene-dorp, doorheen de polders naar Halfweeghuis Klemskerke, boog af naar Den Haan om dan langs de duinen Blankenberge te bereiken.

De uitbating van beide lijnen werd toegewezen aan de maatschappij "Société des Tramways de Liège-Seraing". De grootste aandeelhouder van deze maatschappij was Eduard Empin, bijgenaamd "Le Roi des Tramways".

Het materieelpark waarover men beschikte bestond uit :

vijf (5) stoomlocomotieven ,
twaalf (12) 2e klas reizigerwagons ,
vier (4) gemengde reizigerwagons (1e en 2e kl.)
vijf (5) pafwagons,
zeven (7) platte goederenwagons ,
veertien (14) open goederenwagons ,
vijf (5) gesloten goederenwagons .

De locomotieven nrs. 5 , 7 en 13 waren gebouwd door de firma Franco- Belge , nr. 9 door Lambert , nrs. 14 en 15 door Couillet en hadden een tarra gewicht van 15 ton . De gesloten goederenwagens waren geschikt voor het vervoer van vee en paarden

Sommige bronnen vermelden dat bij de aanleg de lijn Oostende-Blankenberge een uitgesproken toeristisch karakter had. Dat durven wij sterk betwijfelen , voornamelijk in het licht van de wet van 28 mei 1884 , houdende de oprichting van de N.M.V.B., en daar er tussen Oostende en Blankenberge in die jaren geen badplaatsen waren . Ten andere , de lijn bereikte slechts de kust tussen de Vosseslag en Den Haan . Den Haan was slechts een gehucht van Klemskerke , met een windmolen en een paar huisjes . Van Bredene-Duinen was er nog geen sprake , zelfs niet eens als gehucht . We menen dat de lijn als initieel opzet beantwoordde aan een economische behoefte om enerzijds goederen en anderzijds landbouwprodukten te vervoeren van en naar de badplaatsen Oostende en Blankenberge .

Anderzijds moet het ook gezegd worden dat er reeds in 1875 projekten bestonden om "tramways " tussen Oostende - Blankenberge en Oostende-Nieuwpoort aan te leggen . In één van zijn boeken , uitgegeven in 1876 , neemt Dr. A.Meyne een kaart op van de verkeerswegen met en langs de kust, waarop een ontworpen tramlijn voorkomt . Op de kaart (zie bijlage nr. 1) bereikt de tram (" tramway projeté ") de kust slechts te Wenduine . Dat was te verantwoorden daar er langs de kust van Oostende tot Wenduine , en geen woonkernen, en geen wegen , en geen toeristische elementen aanwezig waren om de lijn vlak onder de kust te leggen (2) (3) . Welke elementen er een tiental jaren wel aanwezig waren om het ontworpen tracé te wijzigen en veel vroeger naar het Noorden af te buigen om nog voor Den Haan reeds de kust te bereiken, kunnen we slechts vermoeden . Deze zullen eerder van andere aard geweest zijn dan zuiver toeristische .

In 1888 werd de lijn Brugge-Knokke-Heist aangelegd , met aftakking in Westkapelle naar Sluis in Zeeuws-Vlaanderen , waar er aansluiting was met de Stoomtrammaatschappij Breskens - Maldegem . De lijn Brugge-Heist werd in april 1890 in pacht genomen door de " Antwerpsche Maatschappij " .

In 1894 werd de lijn Oostende-Veurne verlengd tot Ieper en in 1897 tot in Nieuwkerke en Waasten . In 1902 werd de lijn Veurne- De Panne in gebruik genomen . Er was echter reeds een spoorlijn van de N.M.B.S. tussen Veurne en Adinkerke (gedeelte van de lijn Adinkerke - Veurne - Diksmuide - Brussel)

Dear Sir,
I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 10th inst. in relation to the above matter.

I am sorry to hear that you are not satisfied with the results of the examination. I have been very anxious to see that the work was done to the best of my ability, and I am sure that the examination was conducted in a fair and impartial manner. I am sure that the results are correct, and I am sure that the work was done to the best of my ability.

I am sure that the results are correct, and I am sure that the work was done to the best of my ability. I am sure that the results are correct, and I am sure that the work was done to the best of my ability. I am sure that the results are correct, and I am sure that the work was done to the best of my ability.

I am sure that the results are correct, and I am sure that the work was done to the best of my ability. I am sure that the results are correct, and I am sure that the work was done to the best of my ability.

I am sure that the results are correct, and I am sure that the work was done to the best of my ability. I am sure that the results are correct, and I am sure that the work was done to the best of my ability.

1.2. BESCHRIJVING VAN HET TRAJECT OOSTENDE- DEN HAAN

(Bijlage 2-3-4-5 en 6)

Het station van de buurtspoorweg te Oostende was gelegen op de zuidelijke kade van het Tweede Handelsdok , langs zij het spoorwegstation . De lijn liep omheen het station , over het stationsplein , doorheen de Oosterstraat (of Oosterbankstraat), over de brug van het afleidingskanaal van de vaart Oostende - Brugge en over de sassen van de toenmalige spuikom , genaamd " Ecluse Française " . Daar bereikte men de dijk tussen de spuikom en de Creeke der haven van Oostende die men volgde tot aan de wijk " 't Varretje " . Het spoor stak het " Nieuw Gedelf " over en liep verder op de linkeroever van de " Creeke " tot aan de sassen van Slykens . (4)

De sassen van Slykens waren in die periode niet meer in rechtstreekse verbinding met de zee . Verder de kreek af , parallel met de spuisluis (Ecluse Française) , had men in 1811 een schuursluizenkompleks gebouwd , genaamd " l'Ecluse Militaire " . De tram of beter buurttrein reed de sassen en de draaibrug van de schutsluizen (5) over om de rechteroever van de vaart Oostende-Brugge te volgen tot de hoek van de " Straet van het Sasslykens naar Breedene " , ofte Nukkerstraat . De lijn maakte een fikse bocht naar links om aan de linkerzijde van de kasseiweg de richting van de polderdorpen te kiezen .

Er waren toen nog geen huizen in de Nukkerstraat, de eerste werden slechts gebouwd een paar jaar voor de eeuwwisseling . Na een dubbele bocht stak de tram de " Duyckerbrug " (6) over (Nukkerbrug) om de open vlakte van de polders te bereiken . Omstreeks de eeuwwisseling werd het spoor verlegd naar een nieuw tracé tussen de Brussse steenweg en de Nukkerbrug , de huidige Buurtspoorwegstraat .

De bedding van het transpoor in de Nukkerstraat was nog te zien tot de 1950's toen de straten van het Sas een nieuwe verharding kregen .

Na de Nukkerbrug liep het spoor ongeveer in rechte lijn naar Breedene -Dorp . In het tracé werd een tiental jaren geleden de Fritz Vinckelaan aangelegd . Het spoor kruiste de Dorpsstraat (latere benaming voor de straat van Sasslykens naar Breedene , vanaf de Nukkerbrug tot aan de Zandstraat) op de plaats genaamd " den Optrek " (splitsing Sportstraat - Fritz Vinckelaan) . De tramlijn stak de Zijdeling (huidige Duinenstraat) (7) over een tiental meters ten noorden van het kruispunt Duinenstrant-Dorpsstraat . Daar werd het " emplacement statie Breedene " gebouwd .

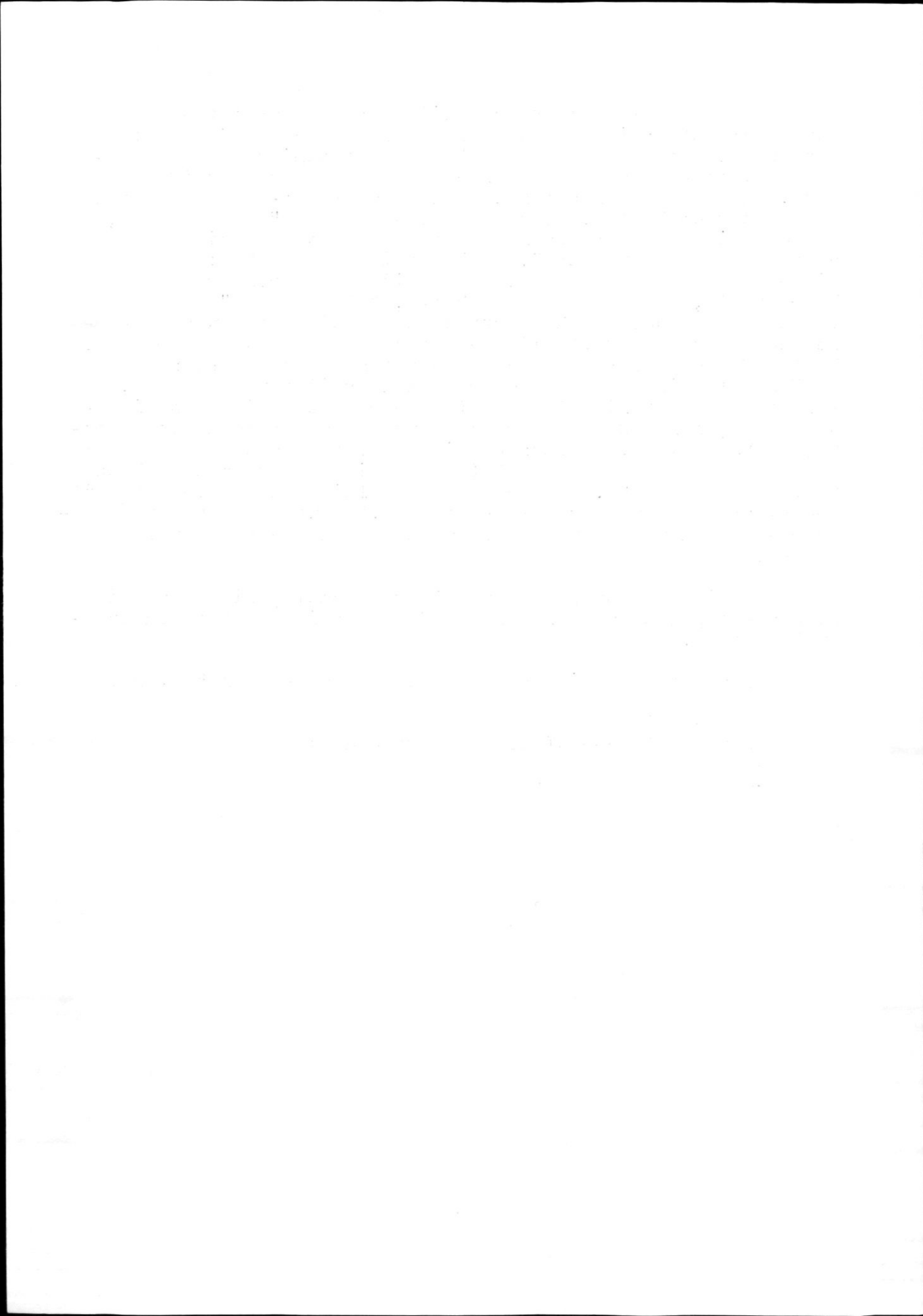
Het spoor liep in rechte lijn verder door het veld om dan vanaf het kruispunt Dorpstraat-Zandstraat de "dorpstraet van Breedene naar Clemskercke" (oude benaming van de Zandstraat) te volgen, in een bedding aan de rechterzijde van de weg. Ter hoogte van het kruispunt Zandstraat-Klemskerkestraat hield de tram halte. De halte kreeg de naam "Jacobsen", vermoedelijk een vervorming van de naam van de nabijgelegen hoeve "De Jacobinessen". Het "Jacobinessenhof" links laten liggend trok de lijn over de zuidelijke uitlopers van "de Heide" (8), naar de volgende halte, "Clemskerke", circa 1 kilometer benoorden het dorp op het kruispunt van de dorpsweg en de huidige Batterijstraat (grondgebied Klemskerke). De lijn maakte daar een scherpe bocht naar het Noorden, volgde de Vosseslag in een bedding op de linkerzijde van de weg, om ter hoogte van "Mispelburg" (9) de weg te kruisen en diagonaal de duinengordel te bereiken enkele honderden meters voorbij de Vosseslag. In rechte lijn de kust volgend, doorheen "het bos van Van de Walle" (10) bereikte de tram de volgende halte "Den Haen". Daar was er een klein plaatstalen loodsje opgericht die fungeerde als "statie". Er was tevens een waterpomp voorzien waar men de locomotieven kon bevoorraden met water.

De lijn was over de ganse lengte enkelsporig, met in Bredene-dorp, Klemskerke en Den Haen een inloopspoor en laad- en losspoor.

Op het grondgebied van Bredene waren er vier haltes:

- Sas-Slijkens
- Brugse Steenweg (hoek Nieuwstraat)
- Bredene-dorp
- Jacobsen

o
ooo
ooooo
ooo
o

KANTTEKENINGEN

- (1) A. Neymen (ps. Dr. A. Meynne), " Promenade de La Panne à Heyst : Guide des étrangers à travers les stations de bains du littoral des Flandres et leurs environs " Brugge 1876 .
- (2) Dr. Corbusier , " Ostende -Bains , Guide du baigneur et du touriste " Verviers 1884 , pagina 48 :
 " Choisissons , cher lecteur , une de ces belles journées par lesquelles un vent frais tempère les ardeurs de la canicule et permet de supporter aisément les fatigues d'une excursion pedestre . Traversons le port et dirigeons-nous par la plage vers Blankenberghe : la distance n'est pas excessive , la route est aisée et nous rencontrerons en chemin quelques points dignes d'attention où nous pourrons nous délasser .
 Le premier village que nous rencontrons est celui de Weneduyn . Autrefois bourg important, il"
- (3) A. Neymen , " Promenade de La Panne à Heyst " , pagina 50 :
 " Autour d'Ostende se trouvent encore quelques villages d'une certaine importance , mais nous n'y connaissons rien qui mérite une mention spéciale : Leffinghe , commune de 1500 habitants , est riche par son agriculture ; BREDENE , très grande commune , est encore exclusivement agricole . Slykens , presque un faubourg d'Ostende , était , il y a vingt ans , l'objet de nombreuses visites ; il y existait alors un cabinet d'histoire naturelle très intéressant , qui renfermait à peu près toutes les productions de la mer du Nord , les oiseaux et animaux de la côte , des souvenirs historiques , des poissons-monstres par leur taille exceptionnelle . La dispersion de cette précieuse collection est une véritable perte pour ce village et pour la science .
- Quittons Ostende pour Blankenberghe . Entre ces deux villes il n'existe pas une belle route comme celle qui relie Ostende à Nieuport ; le touriste aurait donc de nombreux détours à faire , et sans être récompensé par la rencontre de quelque trouvaille intéressante . En attendant que le tramway le long de cette côte soit construit , il ne reste donc qu'à faire le détour par le chemin de fer de Bruges .
- (4) Zie foto op pagina 96 van " Zoeklicht op Bredene " R. Eeckhout , Bredene , 1968 .

The first part of the report discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that this is crucial for the company's financial health and for providing reliable information to stakeholders.

In the second section, the report details the various methods used to collect and analyze data. It describes how the research team utilized a combination of primary and secondary data sources to gain a comprehensive understanding of the market. The analysis shows that there is a significant trend towards digitalization across all sectors.

The third part of the report focuses on the results of the study. It highlights the key findings and discusses their implications for the company's future strategy. The results indicate that the company is well-positioned to capitalize on the growing digital market.

The fourth section provides a detailed breakdown of the data collected. It includes a series of tables and charts that illustrate the trends and patterns observed. The data shows a steady increase in digital adoption over the past five years, with the most significant growth occurring in the last two years. This growth is attributed to several factors, including improved infrastructure and increased awareness of digital technologies.

The fifth part of the report discusses the challenges faced by the company in implementing its digital strategy. It identifies the main obstacles and provides recommendations for overcoming them. The challenges include a lack of skilled personnel and limited resources. The recommendations suggest investing in training and development programs to build a strong digital workforce.

The final section of the report provides a summary of the findings and conclusions. It reiterates the importance of digitalization and the need for the company to continue its efforts in this area. The report concludes that the company is on a positive trajectory and is well-prepared for the future.

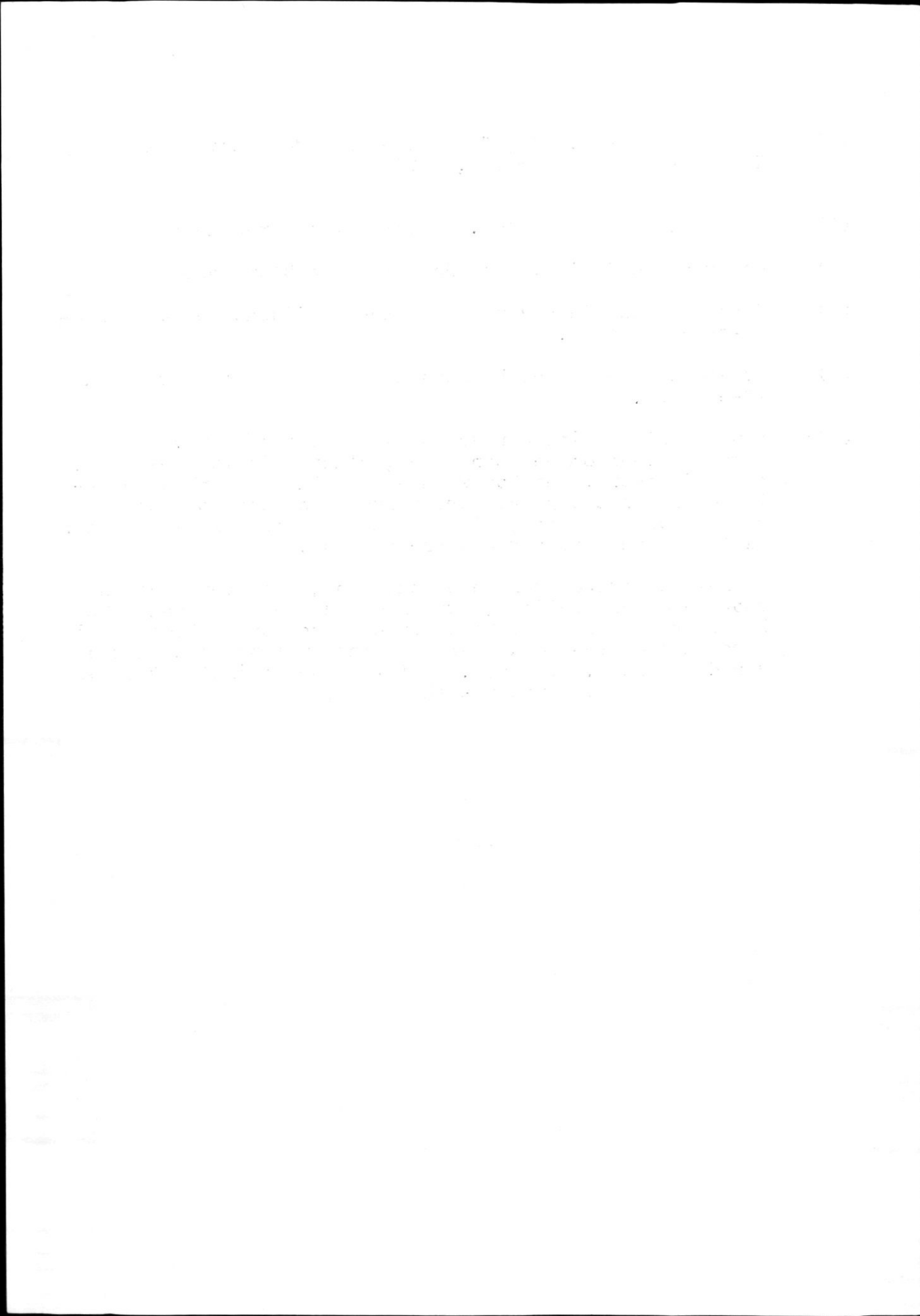
- (5) Zie foto op pag. 13 , " Bredene in oude prentkaarten "
Ter Cuere - Zaltbommel , 1973
- (6) Zie foto op pagina 144 , "Zoeklicht op Bredene "
- (7) Ook genaamd "Dijk van de Watering van Blankenberge "
- (8) Binnenduinen die boven water bleven tijdens de Duinkerke-
I -transgressie .
- (9) Oudste nog bestaande herberg in de streek, gebouwd midden
18-e eeuw.
- (10) Van de Walle , inwoner van Brugge , erfpachter van de
strook duinen omheen Den Haan , plantte in 1835 een gans
bos pijnbomen . Het bos werd echter later sterk verwaar-
loosd en tengevolge verdere verwoesting door ook andere
dan natuurelementen , bleef er een vijftigtal jaren later
niet veel meer over dan dorre resten .

Na het beeindigen van de erfpachten , een 25-tal jaren
voor de eeuwwisseling , kwamen de duinen terug onder het
beheer van de staat . Onder impuls van Koning Leopold II
werd eind de 19-e eeuw terug gestart met het aanplanten
van de duinen .(Zie o.m. de foto's op pagina's 39 en 40
van " Bredene in oude prentkaarten .)

§

§§§§§

§

TOERISTISCHE APPRECIATIE VAN DE LIJN OOSTENDE- BLANKENBERGE

1 - Uit " Le Littoral Belge de Knocke à La Panne " door M. Heins en A. Heins , Gent 1887 .

" C'est le chemin de fer vicinal qui , cette fois encore , nous éloignera d'Ostende , vers Blankenberghe .

Il passe à côté de la minque, franchit les ponts du bassin de commerce , de l'écluse française et de l'écluse de l'arrière-port . Il laisse à sa gauche le bassin de retenue, le phare , l'ancien hippodrome et le fort Napoléon , abandonné lui aussi , traverse le territoire des villages de Slykens et de Breedene , remarquables uniquement par leurs nombreux moulins, de petite dimension , situés dans les accôttements de la dune , puis s'enfonce dans la chaîne sablonneuse qui s'élargit considérablement à Clemskerke .

2 - Uit " Guide illustré de la Côte de Flandre " door Jean d'Ardenne Brussel . 1888 .

" D'Ostende à Blankenberghe
Tramway vicinal le long de la côte . Stations : Slykens , Breedene, Clemskerke , Le Coq (den Haen) , Wenduyne , Blankenberghe-digue, Blankenberghe-station .

Distance 22 km. Trajet, une heure et quart. Prix: fr.1,80 et fr.1,35.

C'est la continuation à l'est d'Ostende de la ligne du littoral . La voie longe le quai de l'Empereur , puis traverse successivement l'écluse du Commerce et l'écluse Française pour suivre la chaussée qui court entre le bassin de retenue de l'arrière -port, traverse l'écluse de Slykens, longe la rive opposée du canal de Bruges jusqu'à Molendorp et, faisant un crochet brusque vers le nord , gagne , à travers champs , Breedene (6 kil) et Clemskerke (9 kil.) Ce dernier village à 1 kil. à droite . Ostende , durant ce trajet, apparaît en arrière, sur la gauche, avec ses clochers et ses édifices, le phare, l'ancien fort Napoléon et la ligne des dunes continuant . A partir de Clemskerke, la voie se dirige vers les dunes; elle ne tarde pas à y entrer en longeant les bosquets de pins de l'ancienne plantation Van de Walle pour atteindre la station du Coq-sur-mer (den Haen) à 12 kil. d'Ostende , 8 de Blankenberghe.

Le Coq-sur-mer

Un hameau dépendant du village de Clemskerke. Quelques maisonnettes et un moulin. Endroit inconnu naguère . L'installation d'un hôtel (Hotel du Coq, près de la station du tramway) et l'entreprise du boisement des dunes de Blankenberghe à Ostende le mettent dès cette année (1888) au rang des stations de la côte .

3 - Uit " English Visitors' Hand-book and Guide to Ostend and adjacent Places " Oostende 1898 :

Blankenberghe

Steam-Tram from Ostend , by the S.N.C.V. 1 Fr. 5 c. Société National Chemin de fer Vicinaux .

The route lies through the following Villages :

Slykens - Route de Bruges - Breedene - Jacobsen- Clemskerke - Den Haen (Le Coq) - Wenduyne .

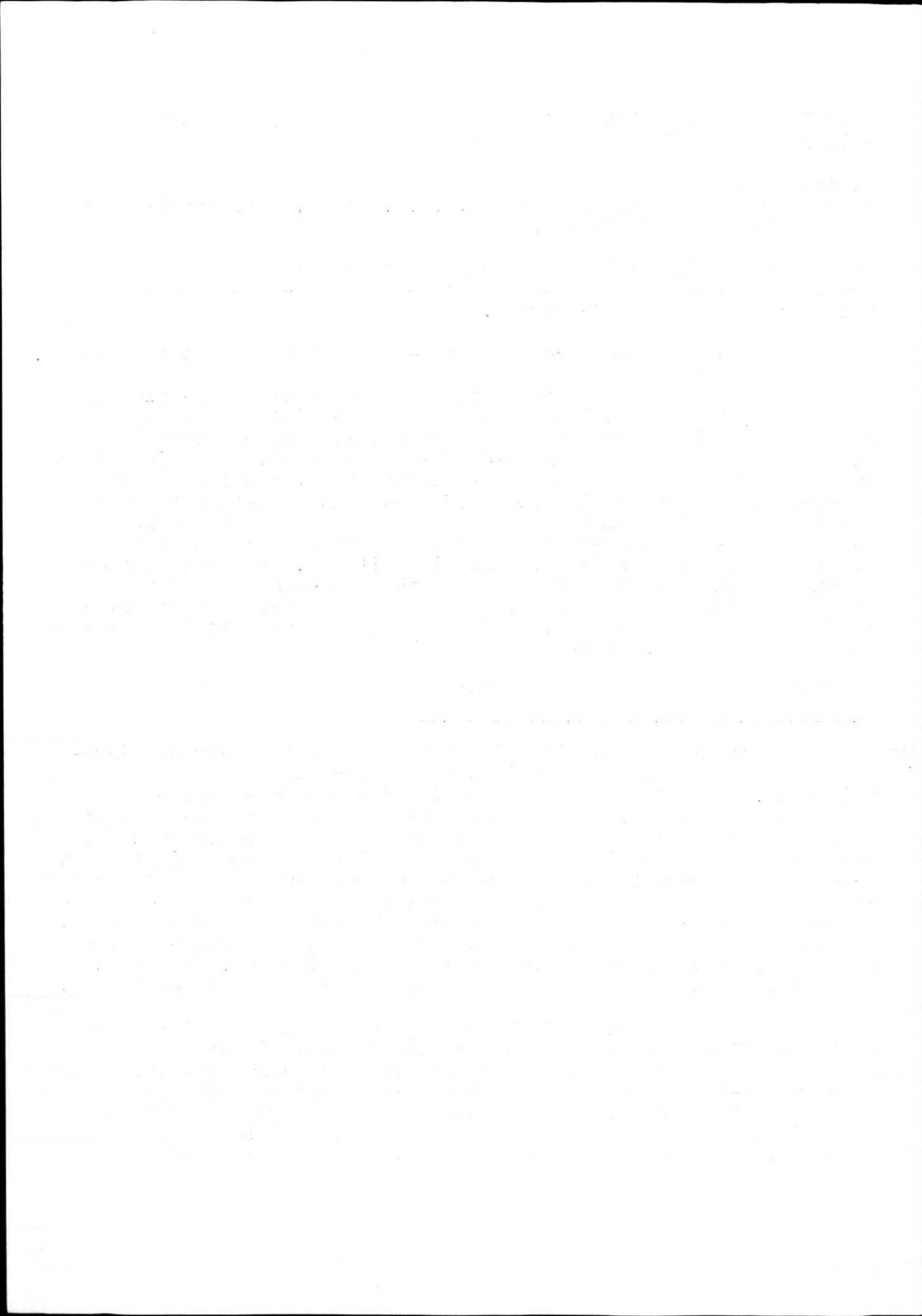
At Slykens de tram goes over the dock-gates of the Canal for Bruges.

The Route de Bruges being some little distance along the side of the Canal , it then begins to go through the fields that lead to Breedene , a picturesque little village , with an old windmill close to the tram route, and oldfashioned " Pubs", whose interiors would have delighted the heart of Teniers and Van Ostade , who may possibly have made studies there . Jacobsen and Clemskerke wholly devoted to the farm business , after Clemskerke the route begins to go through the sand-dunes, at Den Haen or Le Coq , near the station are some isolated but pleasing villas , from this village to Wenduyne the way is still through the sand-dunes where your intrusion often starts a covey of partridges , the next Wenduyne may be said to be a small watering place, from here to Blankenberghe Bruges can be readily distinguished . "

2 HISTORIEK VAN DE PERIODE 1900-1914

Begin de negentiger jaren werden grootse ontwikkelingsplannen gemaakt voor de kust in het algemeen en voor Oostende in het bijzonder, niet alleen ter bevordering van economie doch ook op toeristisch en urbanistisch vlak. Deze plannen kregen de volledige steun van de regering onder de Smet de Naeyer en van Leopold II. De plannen omvatten niet alleen de uitbreiding en modernisatie van de Oostendse haven (11) doch ook het verbeteren van de verkeersinfrastructuur van de kust . De aanleg werd voorzien van een elektrische spoorweg (tramway) langs de volledige lengte van de kust, en een parallelle " boulevard " met een vak voor koetsen en voetgangers, en een vak voor motorvoertuigen en fietsen . De totale breedte van deze " boulevard " zou circa 40 meter bedragen (12) .

Wat de urbanisatie betreft , en lees ook toeristische- en immobiliënindustrie, werden organismen aangeduid of opgericht om de plannen in detail op te stellen en te verwezenlijken. Te Westende-bad , Den Haen en Duinbergen kregen bouwsyndicaten de concessies toegewezen. Nieuwpoort-bad en De Panne werden ontwikkeld door eigenaars van de omliggende gronden, de families Crombez en Calmeyn . Wenduyne werd beheerd door de Staat en de ontwikkeling

van Blankenberge , Heist en Middelkerke was in handen van hun respectievelijk gemeentebestuur . Voor Oostende-stad was er geen uitbreidingsmogelijkheid doch door annexatie van Mariakerke kreeg men grote terreinen ter beschikking . De concessie voor de uitbouw van het gebied ten Westen van Oostende werd toegewezen aan een Brit , de heer North(Comp.North - Sté Ostende Littoral) . Deze kapitaalkrachtige man, grote vriend van Leopold II , bouwde niet alleen hotels doch legde ook een elektrische tramlijn van Oostende naar Middelkerke . Deze lijn werd in 1905 uitgebreid tot Westendebad (13)

Leopold II liet tussen Breden en Den Haan een golfbaan (golf-links) aanleggen met afzonderlijk tramstation nabij het club-huis .

In 1902 werden de onteigeningsprocedures tot het aanleggen van de sporen en " boulevard beëindigd . In april 1905 werd de tramlijn in gebruik genomen, op ongeveer het huidige tracé.

In 1908 werd de electrificatie van de lijnen Oostende-Blankenberge beëindigd . De elektrische tram maakte zijn verschijning en verdrong voor het pasagiersvervoer de stoomtraktie . De locomotieven bleven echter nog in gebruik tot na 1945, zij het voor het slepen van goederstellen . In 1912 werd de lijn verlengd tot Heist om aan te sluiten met de lijn Heist-Knokke-Brugge en het gedeelte van Heist tot Knokke werd opgenomen in het geëlectrificeerd net .

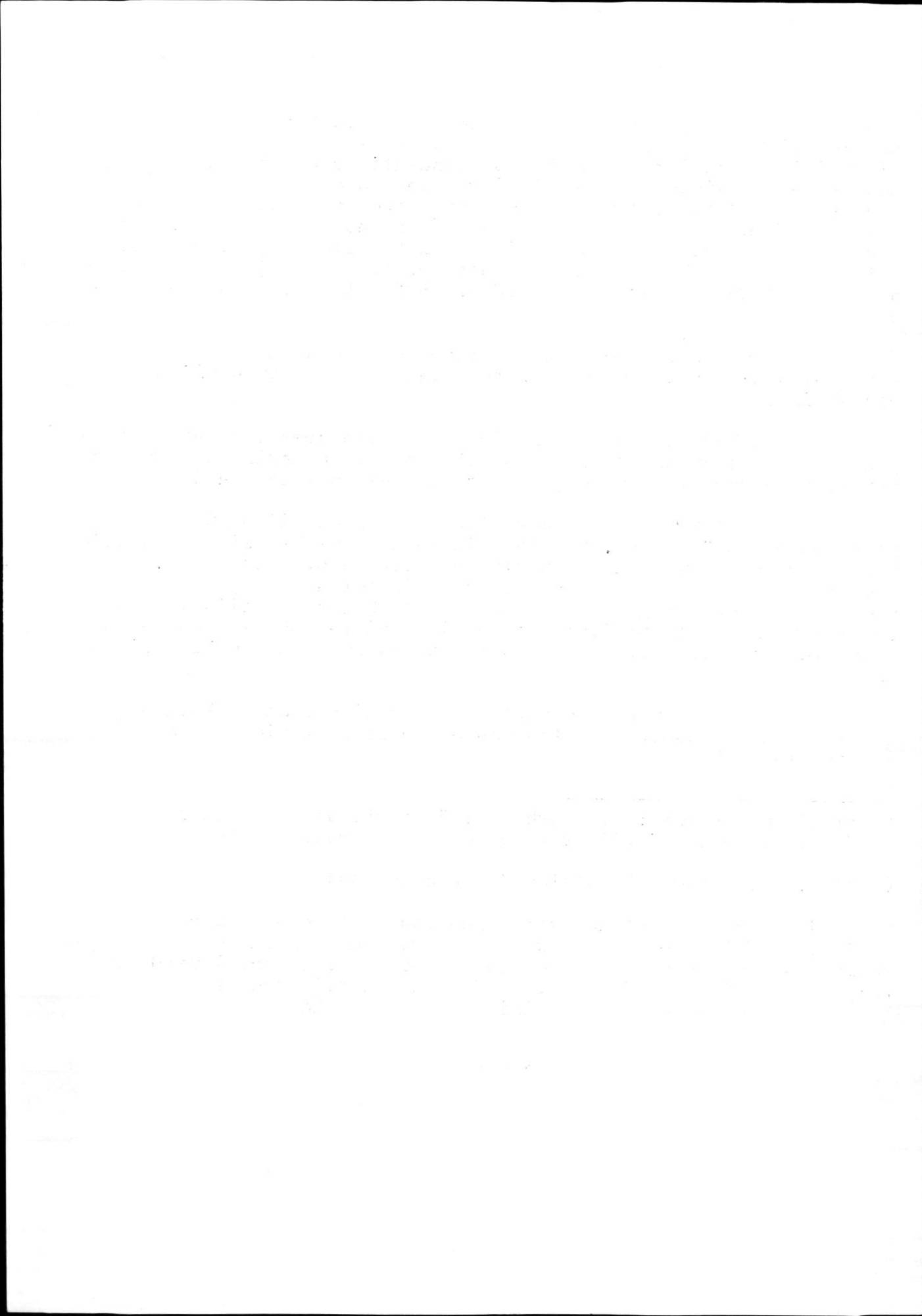
1914 bracht de oorlog en een nieuwe ontwikkeling , namelijk het transport van troepen en oorlogsmateriael en ook " smokkelaars " .

(11) zie ondermeer : R. Eeckhout : " Zoeklicht op Bredene " F. Cevaert , " Vijfkwart eeuw male " Bredene 1970

(12) G.W.T. Omond , " Belgium " , London 1908

(13) Het contract tot het verlengen van de lijn werd ondertekend op 9 mei . Vijf dagen later werden de werken aangevat door 200 man. Ondanks de vele regens en stormen (ophoping van zand) werd de lijn ingehuldigd op 25 juni . En dat in een tijd toen er van mechanisatie van de arbeid weinig of geen sprake was .

oooooooooooooooo

HISTORIEK VAN DE PERIODE 1918 - 1955

Gedurende de oorlog 1914 - 18 hadden de Duitse legers druk gebruik gemaakt van de buurtspoorweg en op vele plaatsen aangepast aan hun militaire behoeften . Voor onze streek was het voornamelijk voor het bevoorraden van de vele kustbatterijen, o.m. de batterij " Deutschland " nabij het Jacobinessenhof , " Preussen " tussen de Groenendijk en de Polderstraat (nu Parklaan) en de " Hindenburg " in de nabijheid van het fort Napoleon .

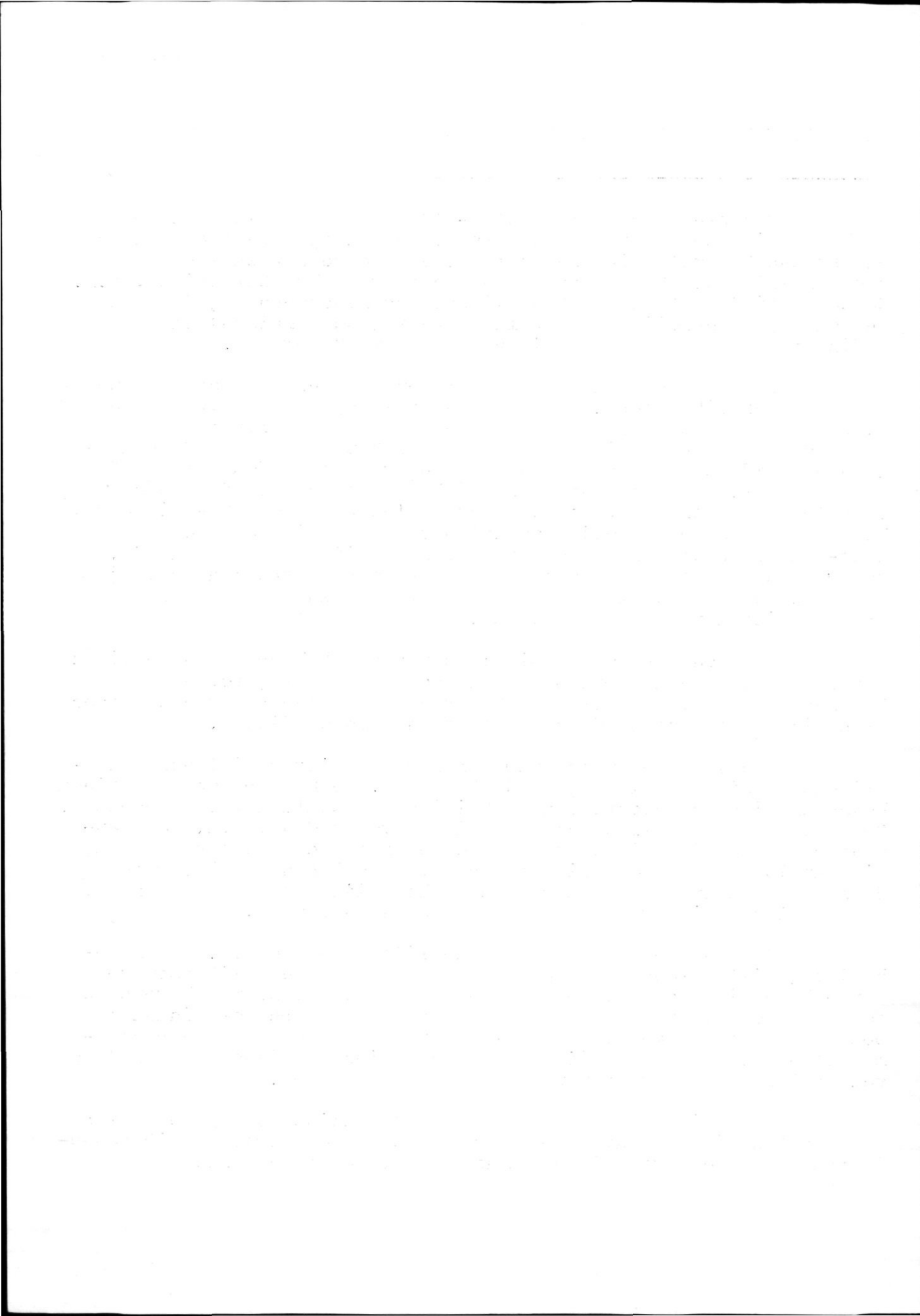
Ten behoeve van deze batterijen werd niet alleen de buurtspoorweg gebruikt maar werd er een normaal spoor (spoorbreedte 1435 mm) aangelegd vanuit het bundel aan de Handelsstraat te Oostende . Het spoor liep over de " Duinebrug " , langs de Congo-laan en Driftweg om dan ongeveer ter hoogte van " Home Astrid " landwaarts te zwenken , haaks op de kust tot aan het " Waterhof " , vervolgens parallel met de kust tot half-weg Klemskerke-Vlissegem. Ter hoogte van het Jacobinessenhof was er een zijspoor met dubbel laad- en losspoor ten dienste van de batterij " Deutschland " . Het was gepland om het spoor nog verder door te trekken voorbij Vlissegem om aan te sluiten met het bevoorradingspoor van de grote munitiedepots te Lissewege .

Eveneens hadden de pioniers van het " Heer " een metrisch spoor aangelegd van de Sasbrug , langs het kanaal , tot aan de Plassendalebrug , met het doel bakstenen te vervoeren van de steenbakkerijen van Zandvoorde naar het front aan de IJzer .

Benevens de kustbatterijen had de Kriegsmarine een water-vliegtuigbasis ingericht , op de Spuikom . De hangars en magazijnen bevonden zich ter hoogte van de huidige spuikomlaan (te Bredene) . Om de basis te voorzien van de nodige bevoorradings, o.m. met benzine voor de vliegtuigmotoren, werd een metrisch spoor aangelegd, die aansloot op de dorpslijn ter hoogte van " Rudders " . Eenmaal de oorlog gedaan werden de meeste oorlogslijnen opgebroken en het materiaal gebruikt voor het herstellen van het net .

Tijdens de oorlog werden de lijnen van de N.V.B druk gebruikt , niet alleen door de Duitsers maar voornamelijk door de burgerbevolking, daar , gelet op het feit dat de Duitse legers het normaal spoornet praktisch volledig voor militaire doeleinden in beslag hadden genomen , de buurtspoorweg het enig snel verkeersmiddel was . Zo was er bijvoorbeeld een direkte dienst tussen Brussel en Luik . Het traject werd afgelegd in 4 uur .

Nadat in 1905 de uitbating van de lijnen overgenomen werd door de " Société Anonyme des Chemins de fer électriques d'Ostende-Blankenberghe et Extensions " , werd in 1926 op haar beurt deze

maatschappij opgedoekt en vervangen door de " Société pour l'Exploitation des Lignes vicinales d'Ostende et des Plages Belges ". Na 1926 werd het net langs de Westkust verder ontwikkeld . De elektrische lijn Oostende-Westende werd verlengd tot Nieuwpoort en in 1930 had het westelijk net de huidige configuratie bereikt.

Toen in de twintiger jaren de Paarderenen te Bredene opgericht werden, werden de nodige maatregelen getroffen om de adepten" van de koersen met de tram te vervoeren . Op de lijn langs de duinen werd een halte ingericht met wacht-gebouw en kaartenverkoop . Op de dorpslijn, die langs de paardenrennen heen liep , werd een halte gemaakt ter hoogte van de tribunes . Op het terrein vóór de ingang werd er een emplacement uitgebouwd om de koerstrams op te stellen en de motrices te verwisselen . Langs de Koerslaan werd een verbindingsspoor met de duinenlijn aangelegd die aansloot op de beide richtingen van de kustlijn , en op de dorpslijn .

Op de " koersdiensten" werden de zeer karakteristieke open voertuigen, in vaktermen " de jardinières " gebruikt . Deze open wagens werden tevens gebruikt ter gelegenheid van de internationale roeiregatta's op het kanaal Oostende-Brugge . De "open" treinen gesleept door een stoomlocomotief reden mede met iedere wedstrijd , van de cokesfabriek tot aan de Kapellebrug (Sas) gevuld met brullende, gevaarlijk wiekende supporters , die poogden door het uitstoten van on-aardse geluiden hun " boot " als eerste over de aankomstlijn te stuwen . Deze mobiele " spionkopen " reden op het spoor dat op de linkeroever aangelegd was door het Duitse leger in 1917 .

In 1928 werd de lijn Knokke-Siska aangelegd en het volgende jaar verlengd tot Retranchement waar het aansluiting gaf met de Zeeuwse lijnen .

In 1934 werd een tramlijn aangelegd op de Muur van Zeebrugge, ten behoeve van het Zeestation aldaar(14) . Op dat ogenblik hadden de buurtlijnen hun maximum ontplooiing bereikt . De regressie zette zich in. De lijn langs de dorpen van de Westkust was reeds opgeheven en vervangen door een autobuslijn (15)

(14) Uit Zeebrugge vertrokken geregelde zeevaartlijnen naar Hull en Harwich .

(15) Tijdens de zomermaanden had men in die periode ook een autobuslijn langs de Oostkust .

De trend tot het vervangen van de minder rendabele buurtlijnen door autobussen werden afgeremd door de oorlog 40-45 . Doch eenmaal de kwaadste wederopbouwjaren achter de rug werden de tramdiensten zeer snel vervangen door bussen , niet alleen op de buurtlijnen doch ook op de stadslijnen waar de auto zich opdrong als heerser van de straat en er bijgevolg geen plaats meer was voor de hinderlijke tram . Op 18 juni 1955 werd de lijn langs de dorpen vervangen door een autobusdienst Oostende-Kaai / Bredene-Slijkens/ Bredene-dorp / Bredene-duinen / Vosse-slag / Klemskerke-dorp . Het volgend jaar werd de Sastram (lijn nr. 4) vervangen door een autobus . Geleidelijk verdwenen alle sporen van de tramlijn langs de dorpen uit het landschap en buurtbeeld .

Een tijdperk werd afgesloten . De stoomtram had het isolement van dorpen en de buiten doorbroken . Zijn opvolger , de elektrische -of dieseltram moest de plaats ruilen voor enerzijds de vrachtwagen en anderzijds de autobus , doch hoofdzakelijk voor de persoonlijke voertuigen , het gouden kalf van de 20e eeuw , de " AUTO " .

De tram kon zich slechts handhaven waar er intensief personenvervoer was en plaatsen waar men de lijnen kon scheiden van het wegverkeer . Langs de kust is men daar grotendeels in geslaagd . Tussen Oostende en De Panne zijn de buurtspoorweglijnen voor 75 % gescheiden van de openbare weg en tussen Oostende en Knokke voor 80 % . In 1955 begon men met de modernisatie van het materieel . Tot dan-toe had men zich meestal moeten verhelpen met materieel dat dateerde van voor de Eerste Wereldoorlog en door het bestendig aanpassen en ombouwen pogen te voldoen aan zich wijzigende comforteisen . Hoelang de tram nog langs de kust zal lopen kunnen we slechts gissen , doch we zien de monorail nog niet zo snel zijn verschijning maken .

DE " STATIE " VAN BREDENE-DORP

Voor-dat de tramlijn te Bredene-dorp verscheen waren de woningen, ambachtshuizen , handelszaken en herbergen geconcentreerd in het centrum van het huidige dorp, namelijk voor en ten zuiden van de kerk . Op het kruispunt van de Dorpsstraat en de Duinenstraat was er slechts één gebouw , de beenhouwerij van Modest Minne , gebouwd even na 1880 . De komst van de tram bracht daar weldra verandering in . Modest Minne (16) was er

(16) Modest Minne (12.6.1861-26.12.32) , vader van Frans en Angèle , schoonvader van ons huidig gemeenteraadslid Mevr. Rachel Pyra .

als de kippen bijom een herberg te openen in zijn woning en prompt de naam " Station du Tram " op de gevel te laten schilderen . De zijde van het gebouw gericht naar de tramlijn werd ingericht als herberg , de zijde aan de Dorpsstraat bleef beenhouwerij , of " vleeshouwerij " , (zie foto nr. 1) . Blijkbaar werd de naam van de herberg in het Frans gesteld ten behoeve van de toeristen, hoogstwaarschijnlijk de enigen die geld hadden om de tram te gebruiken . De herberg fungeerde tevens als depôt voor reisgoed en colli's . Na het afbreken van het oude gebouw in 1935 , door zoon Frans , werden de goederen voor verzending en afhaling behandeld in de beenhouwerij .

Weldra ontwikkelde zich rond het kruispunt een nieuwe kern met talrijke herbergen . Deze kern kreeg weldra de naam " de Statie " en werd zo een beetje een wijk van Bredene-dorp met een eigen feestcomité . Tot op heden is het toponiem " de Statie " nog steeds in gebruik bij de inwoners van het Dorp . Van de acht herbergen die ooit eens drukte brachten blijven er nog twee over .

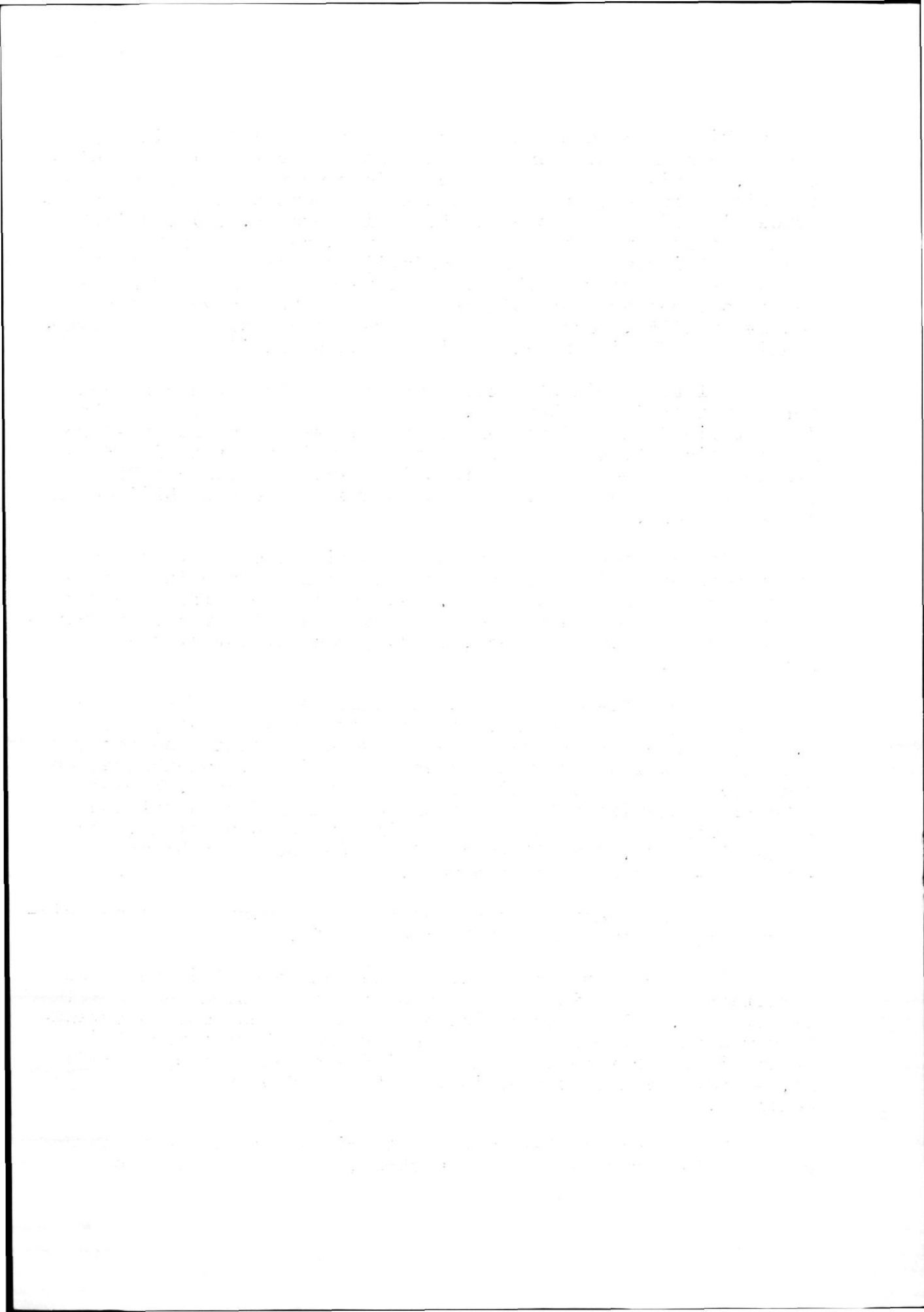
Zoals reeds vroeger gezegd was bij de oprichting van de buurtspoorwegen niet alleen de opzet aanwezig om reizigers te vervoeren , doch ook goederen . Men rekende er zelfs mede dat de ontvangsten voor het goederenvervoer de helft van de ontvangsten-reizigers zou bedragen , of 33 % van het totaal van de ontvangsten .

Te Bredene-dorp werd een emplacement ingericht met een inhaal-,los- en laadspoor . Toen ik nog een knaap was, voor W.O.2 , stonden er geregeld goederenwagens op het losspoor , geladen met kolen , veevoeders en meststoffen . Kolenhandelaar René Doens had trouwens zijn loods langs het spoor . Kamiel Schallier, ex-wielrenner en kolenhandelaar had zijn kolenpark in de Sluizenstraat , op het terrein van de Dorpsmolen , afgebroken in 1932 . Ook hij liet zijn brandstoffen aanbrengen -in bulk - door de buurtspoorweg .

De halte Jacobsen werd ingericht ten behoeve van de tuinbouwbedrijven aan de wijk " Maria-Duyne " .

Daar de tram nogal duur uitviel namen veel inwoners de " klutetram " aan Fientje Keters op 't Sas om zich naar de stad te begeven . Vele anderen liepen te voet als het ooit noodzakelijk was om naar Oostende te gaan . De naam " klutetram " is afkomstig van het feit dat het tarief voor een rit op de lijn nr. 4, Sas - Vandersweeplein , een "klute " bedroeg , of 10 centiem .

Na de oorlog 40-45 werd de terminus van lijn 4 verlegd van Fientje Keters naar de Nukkerbrug, waar een inhaalspoor

aangelegd werd . De eindhalte van de autobuslus nr. 4 , ingesteld ter vervanging van de tram in 1956 , werd later gebracht naar " Rudders " , het huidige August Plovieplein . De afstand voor de inwoners van 't Dorp naar de eindhalte van de stadslijn werd zodoende aanzienlijk verkort en alles voor de zelfde prijs.

Een paar jaar voor W.O.2 werd er een schuilhuisje gebouwd aan de tramstatie te Bredene-dorp , een gammal geval in baksteen , met een venster en dubbeldeur en met langs twee binnenmuren een vaste zitplank . Het diende tot veel doeleinden , o.m. als speelplaats voor de sloebers van het Dorp . Nadat het nog lange tijd slechts als laatste herinnering aan de tram zonder functie bleef werd het in 1971 afgebroken .

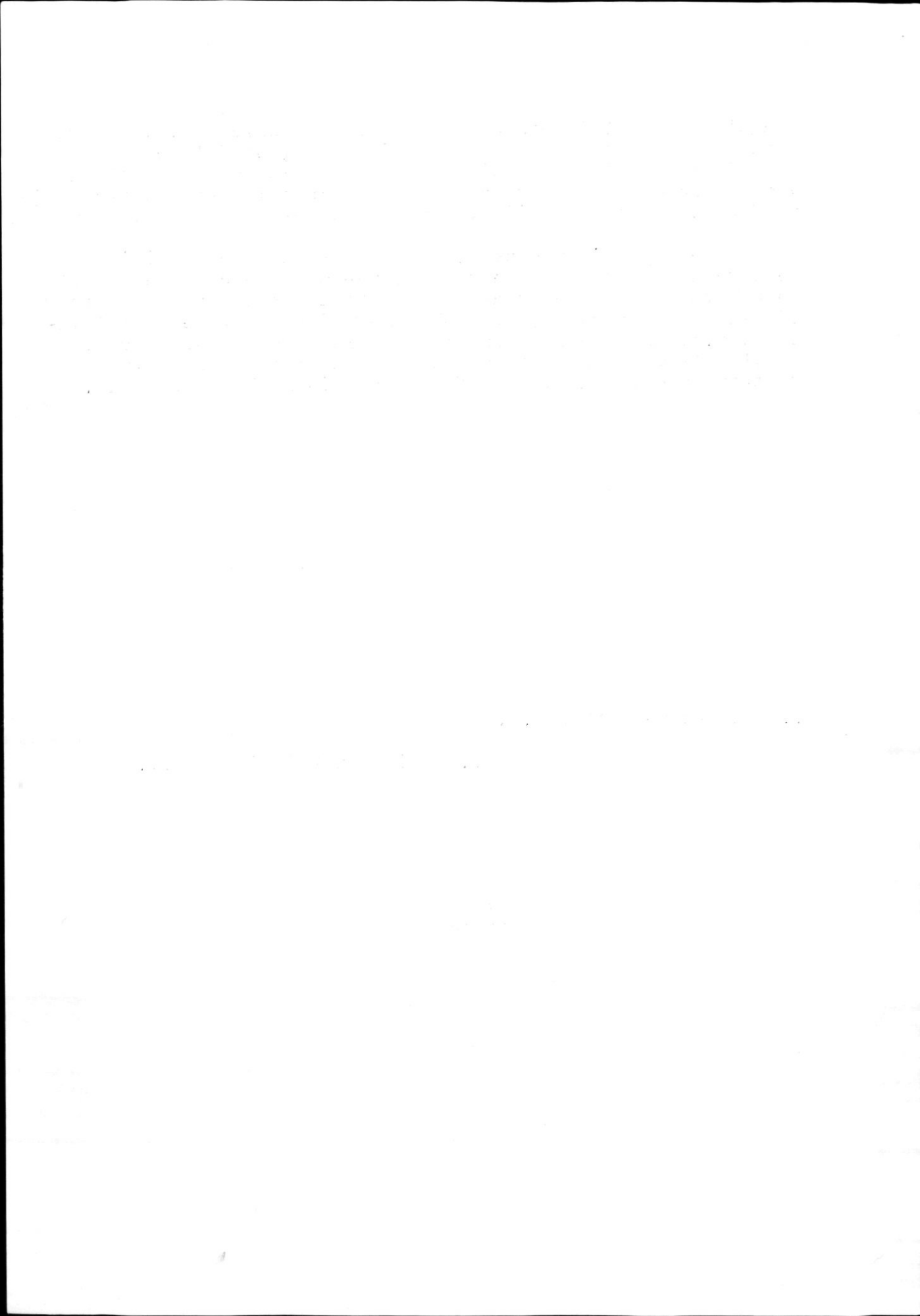
F E R N A N D

G E V A E R T

... tuut-tut-tuut-tut ...

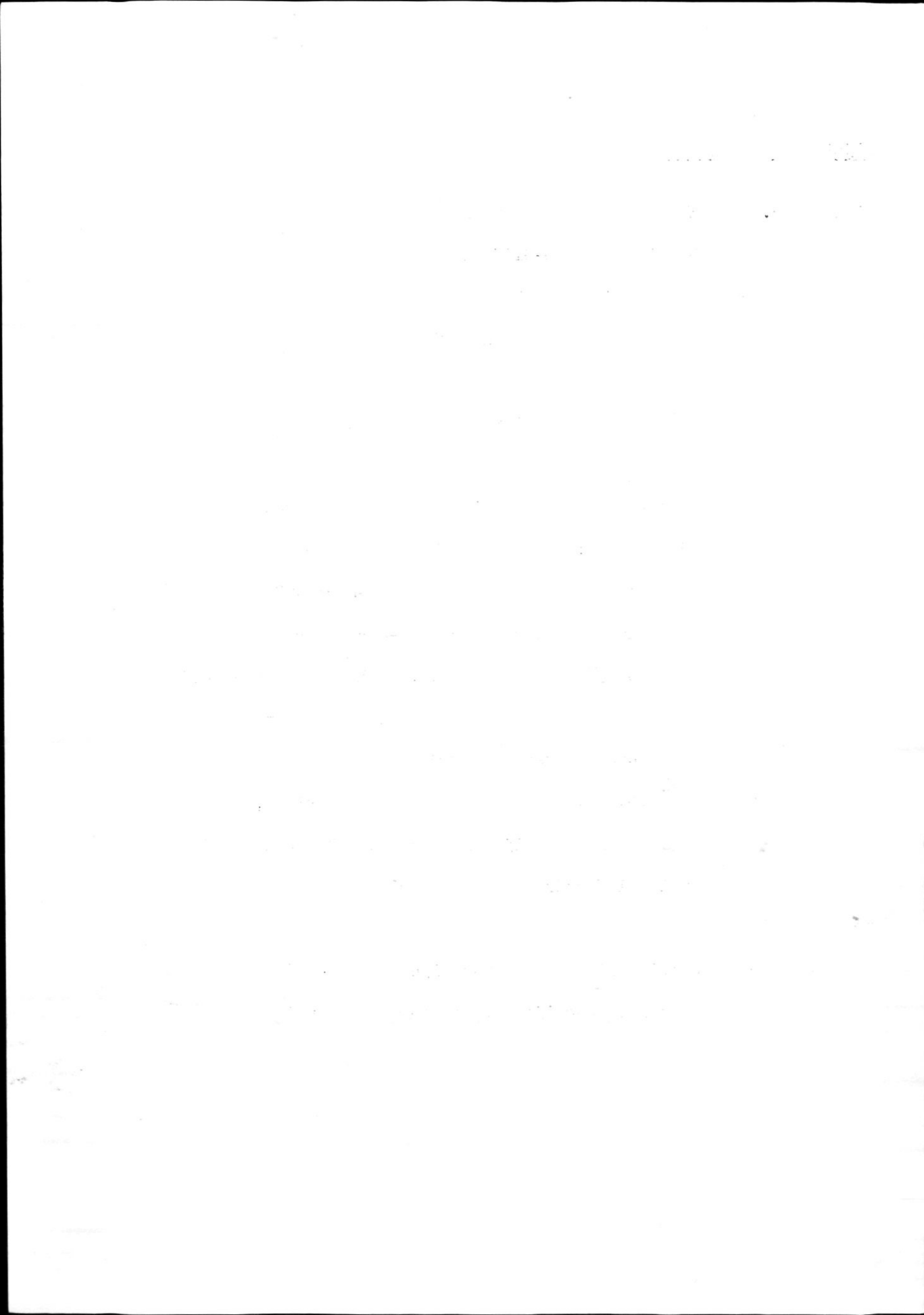
... 't is uut - 't is uut ...

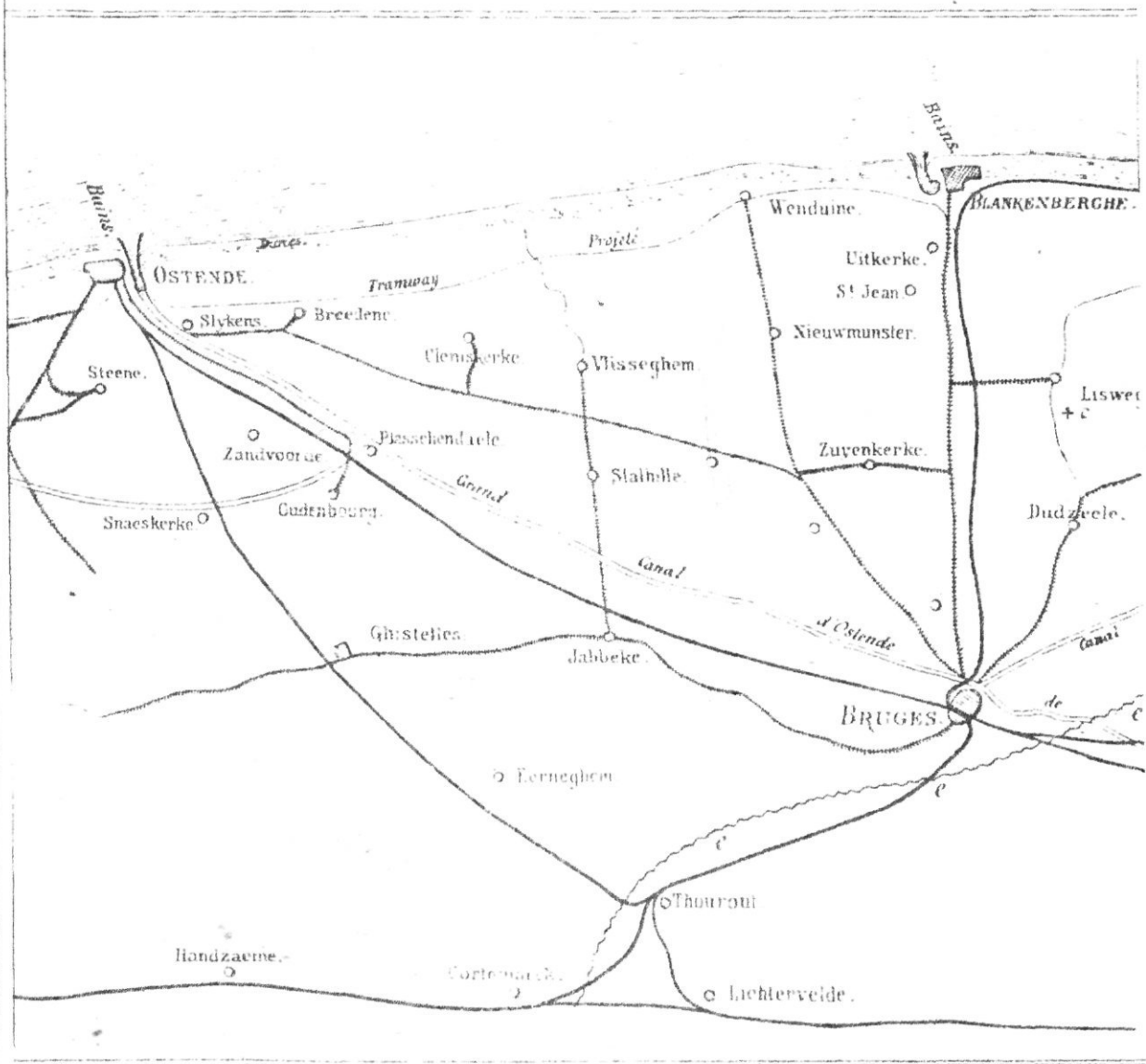
o
ooo
ooooo
oooooooo
ooooo
ooo
o

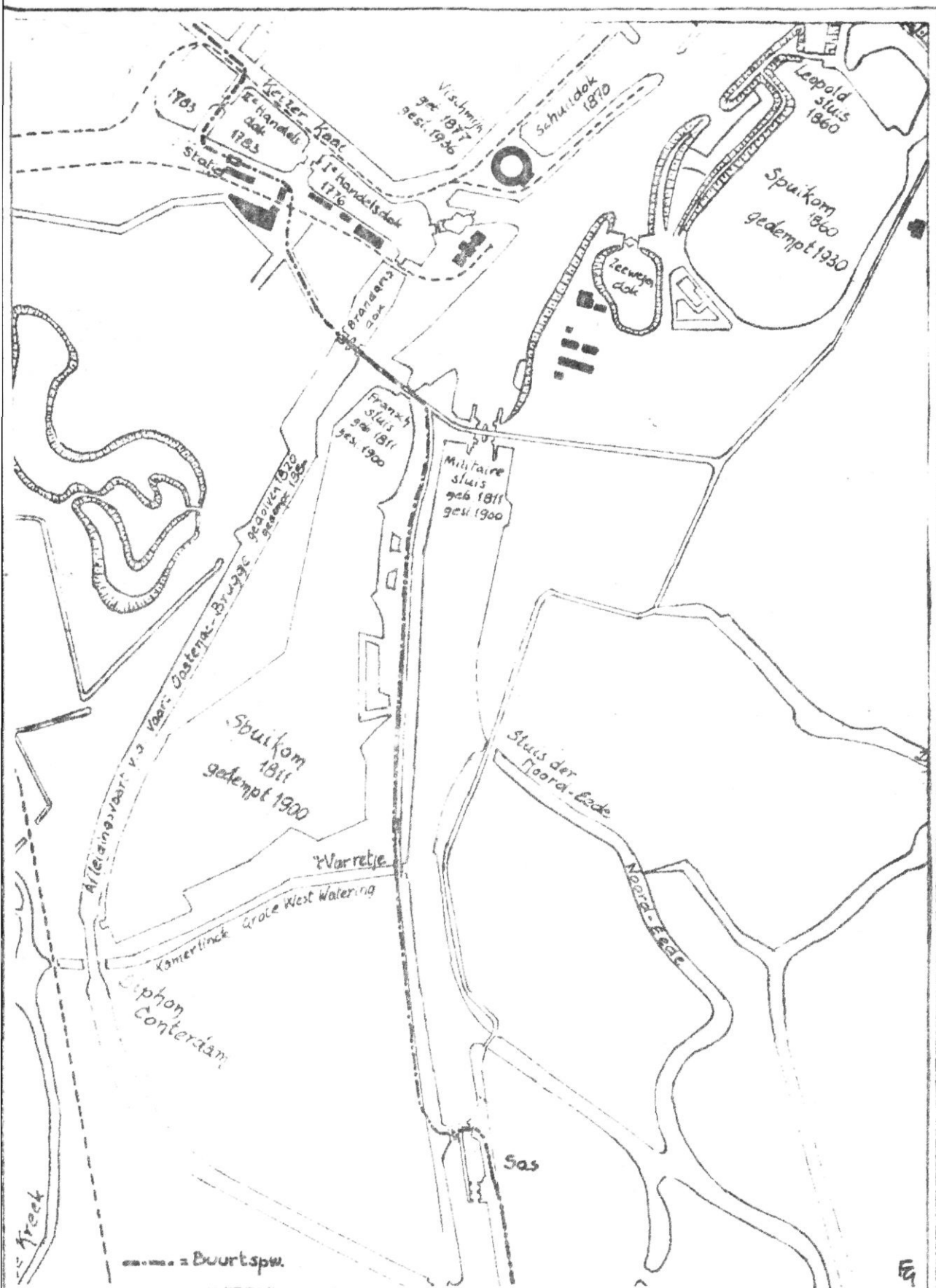
Lijst van de bijlagen.

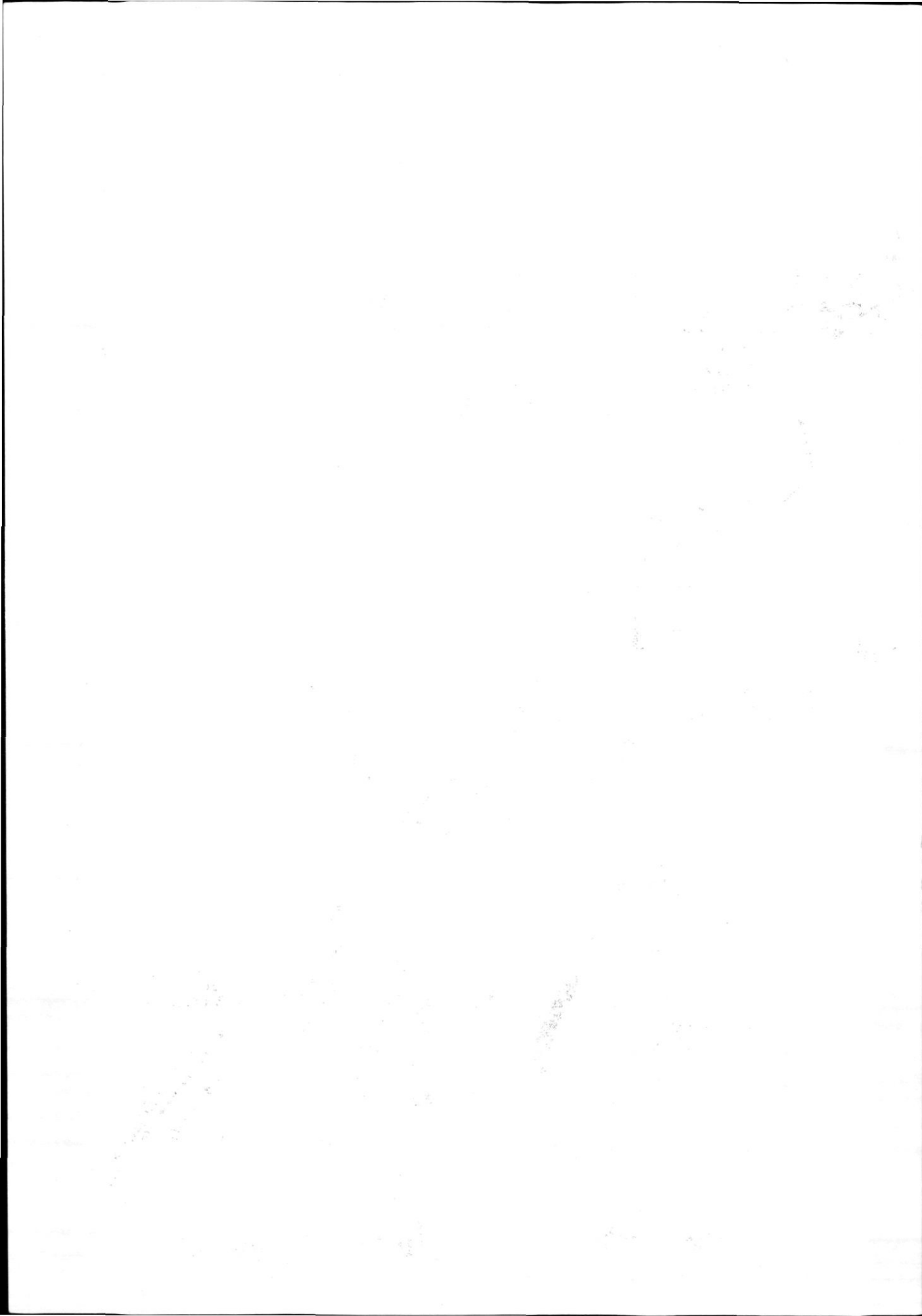
- Bijlage nr. 1 Kaart 1875
- 2 Sektie Oostende-Slijkens 1890
- 3 " " " 1905
- 4 " Sas-Slijkens na 1905
- 5 " Bredene-Dorp
- 6 " Jacobsen-Mispelburg na 1920
- 7 Tramkaartjes 1936
- 8 Foto boven : Tramstation Bredene-Dorp 1920
 " onder : " Den Haan 1900
- 9 " boven : " Bredene-Dorp 1920
 " onder : Panorama Bredene-Dorp : 1920
- 10 " boven : Vosseslag 1930, rechts de "hondereke"
 links de "kattereke"
 " onder : Kusttram 1920
- 11 " boven : Tramstation Vander Sweepplein, 1920
 " onder : De lijn naar de "Koers", Bredene, 1930
- 12 Uurtabel Kusttram en barge 1907
- 13 " 1934
- 14 Ontwikkeling van de kustlijnen 1886 - 1974
- 15 Buurtspoorweglijnen in West-Vlaanderen 1914

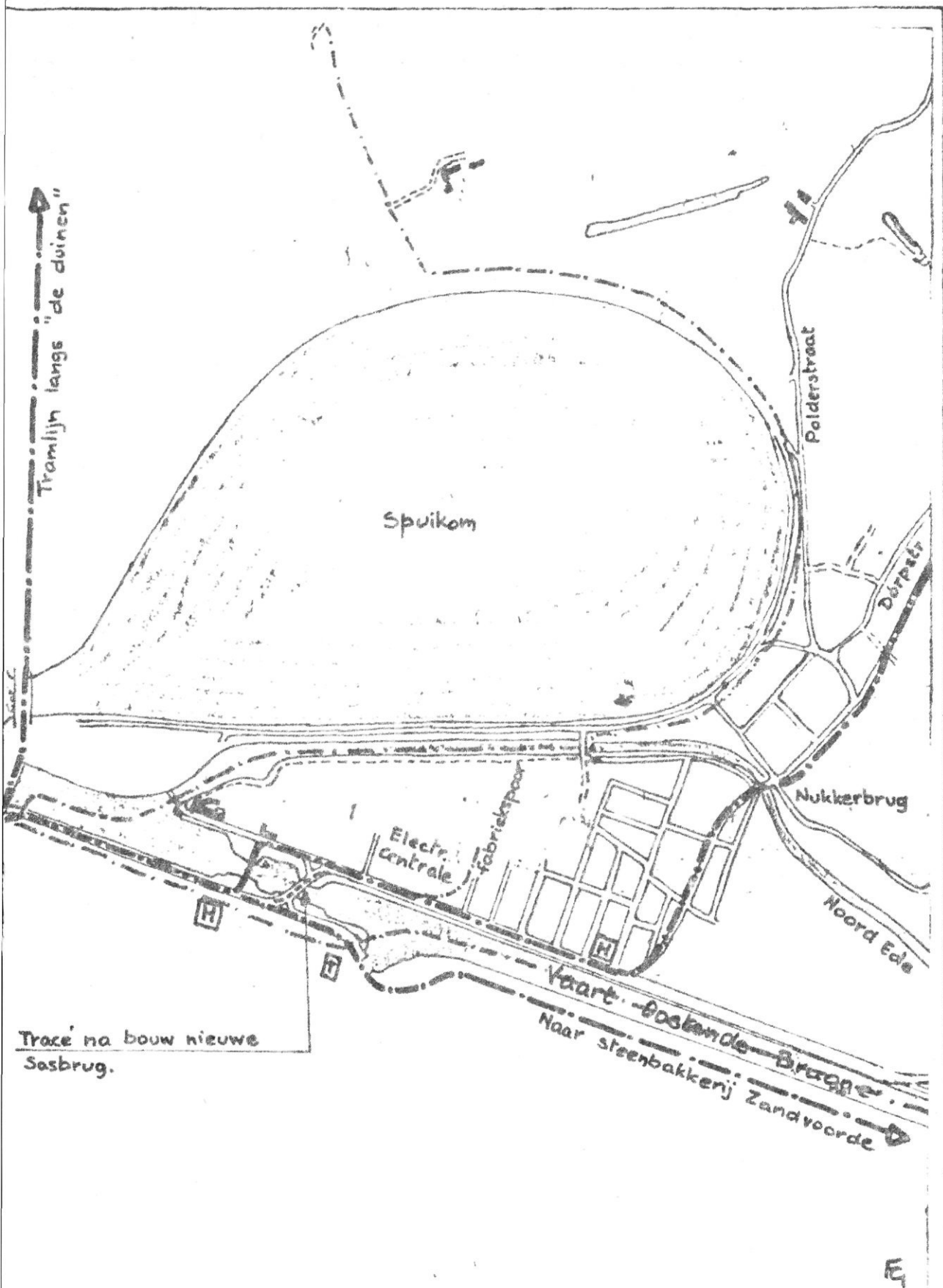

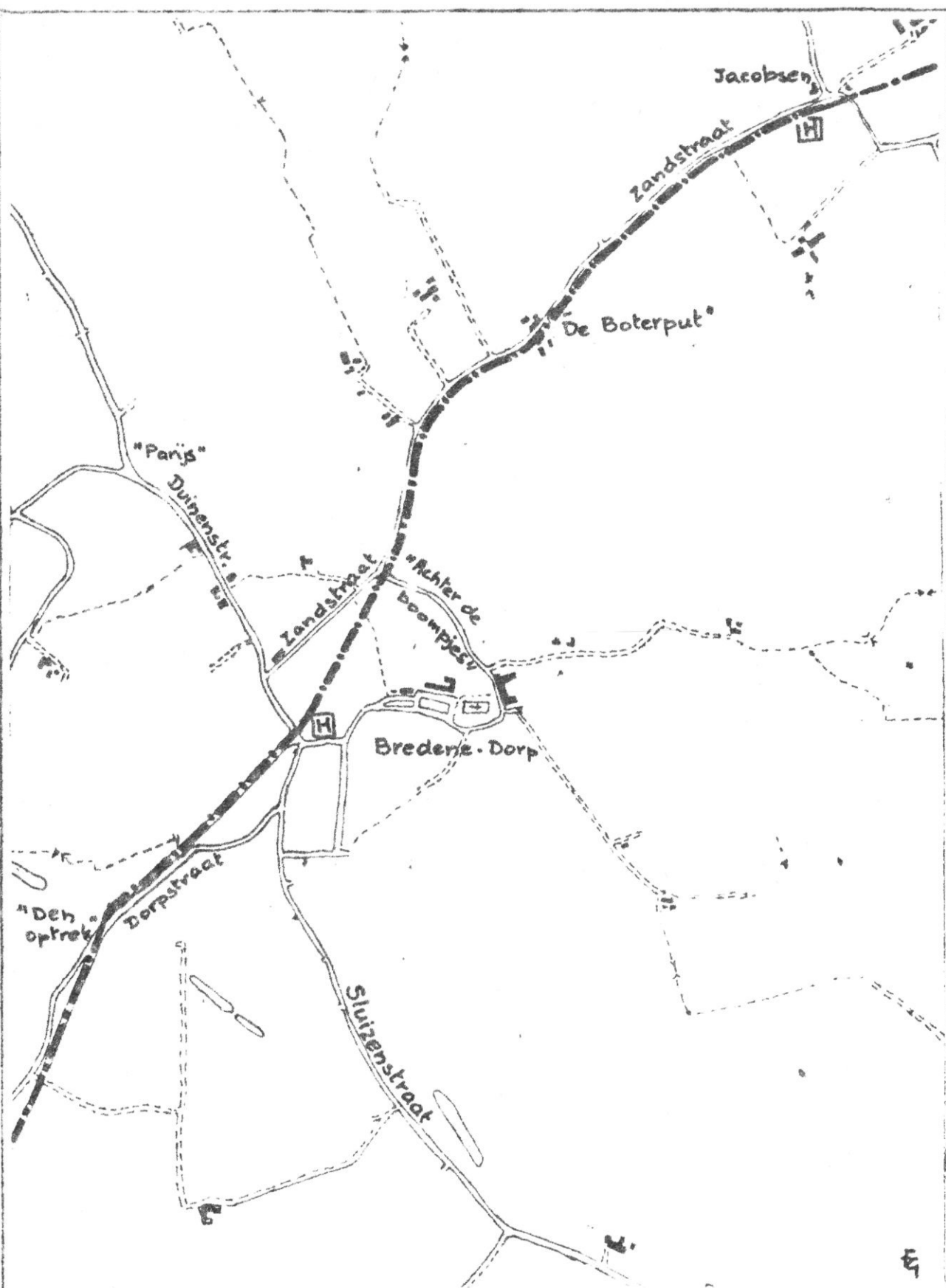
	Chemins de fer.
	Canaux.
	Grandes routes.
a et c	Emplacements des anciennes abbayes des Dunes et de Ter Doel.
b	Nieuwen Stekene

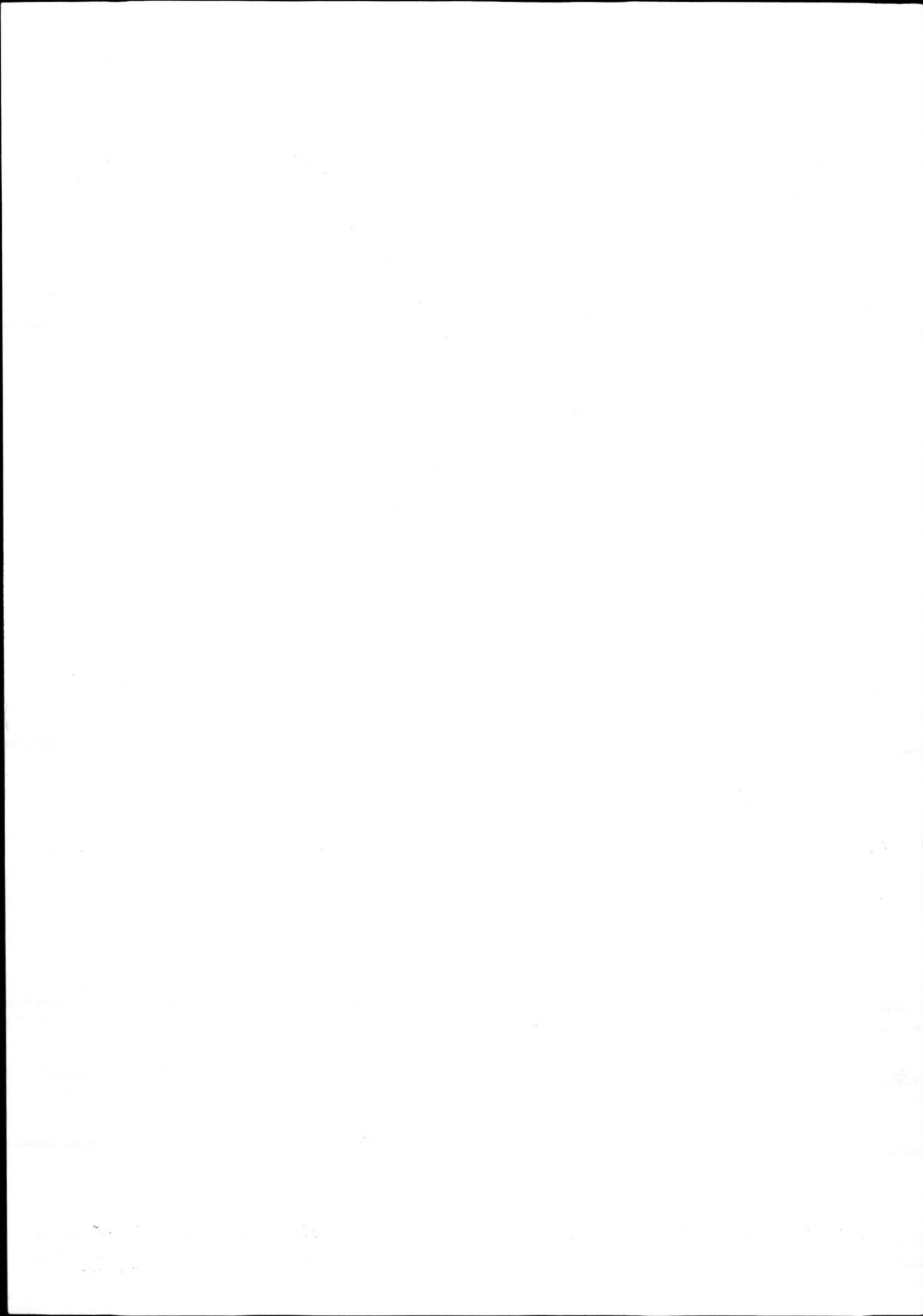

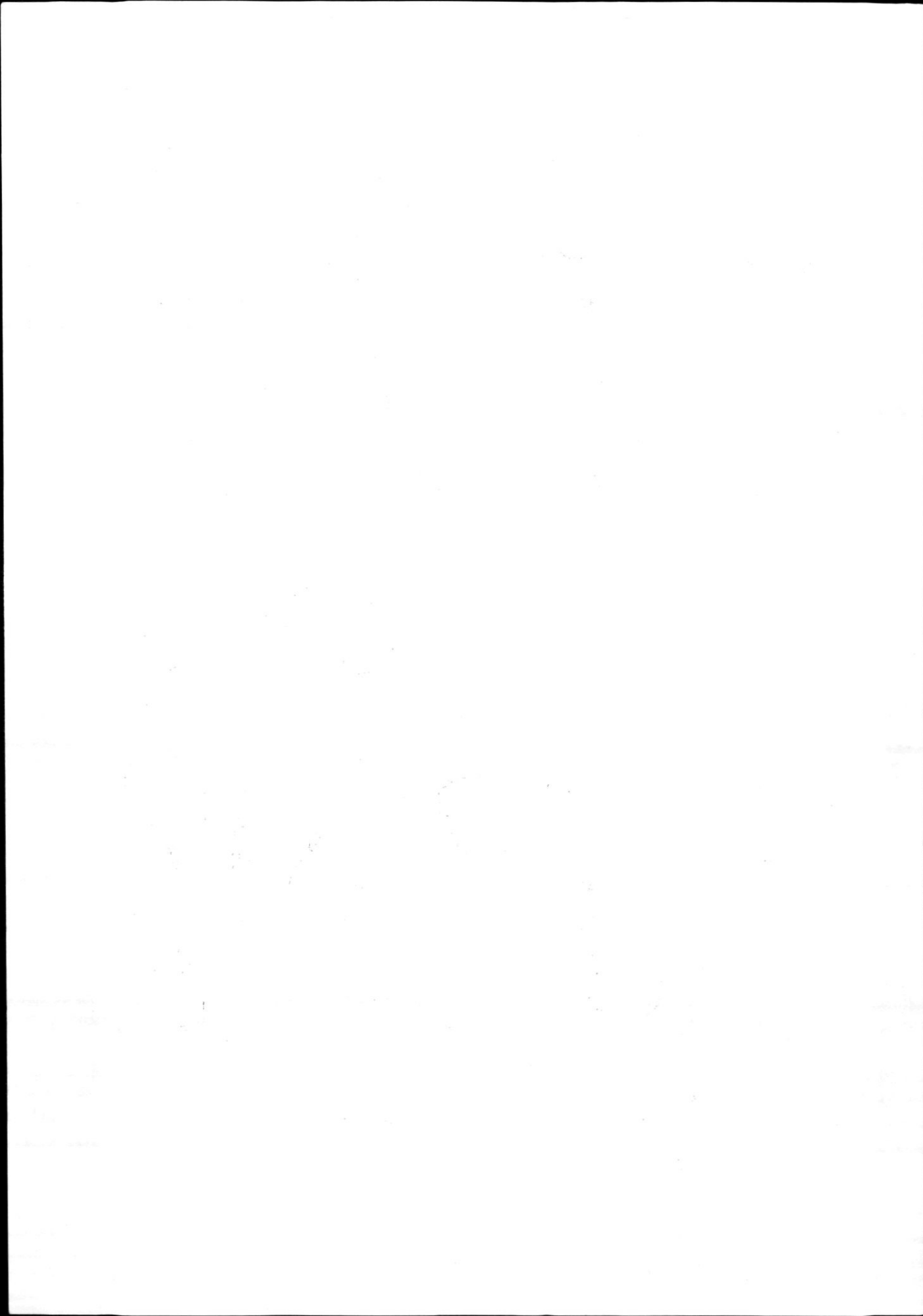

Buurtspoorweg sekte Bredene-Dorp 1886/1955

Bijlage n° 5

TRAMKAARTJES 1936.

Tickets Paragon, Brux.

OOSTENDE

SLYKENS

2e Klas.

Prijs: 1.00

Deze biljett. worden in derijtuig. niet afgelev.

A 02201

Tickets Maurice, Bruxelles

Deze kaartjes worden in de rijtuigen niet afgeleverd worden.

OOSTENDE

OOSTENDE

BREEDENE

1ste Kl. 1.80

2de Kl. 1.80

PRIJS 1.80

Ces coupons ne peuvent être distribués dans les voitures.

A 01701

Tickets Paragon, Brux.

OOSTENDE

COSTENDE

Retranchement

1ste KLASSE

1re CLASSE

PRIJS 30.00

PAIX 30.00

Retranchement

OOSTENDE

OOSTENDE

Sièdats geldig den dag van afgifte. N'est valable que le jour de l'émission.

A 00202

N.M.V.B.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

2.00

Lijn Oostende - Blankenb. - Knokke - Het Zoute

B 00901

BIJZONDERE DIENST

Renbaan { BREEDENE
KLEMSKERKE
BREEDENE

17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

PARAGON TICKETTEN.

N.M.V.B.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

1.00

Lijn Oostende-Westende-De Panne

A21001

BIJZONDERE DIENST

Renbaan { WELLINGTON

17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

PARAGON TICKETTEN.

MAR. D. DERBY KERKH. KLEIN. KAAL. ST. KLEIN. PARIS. PARIS.

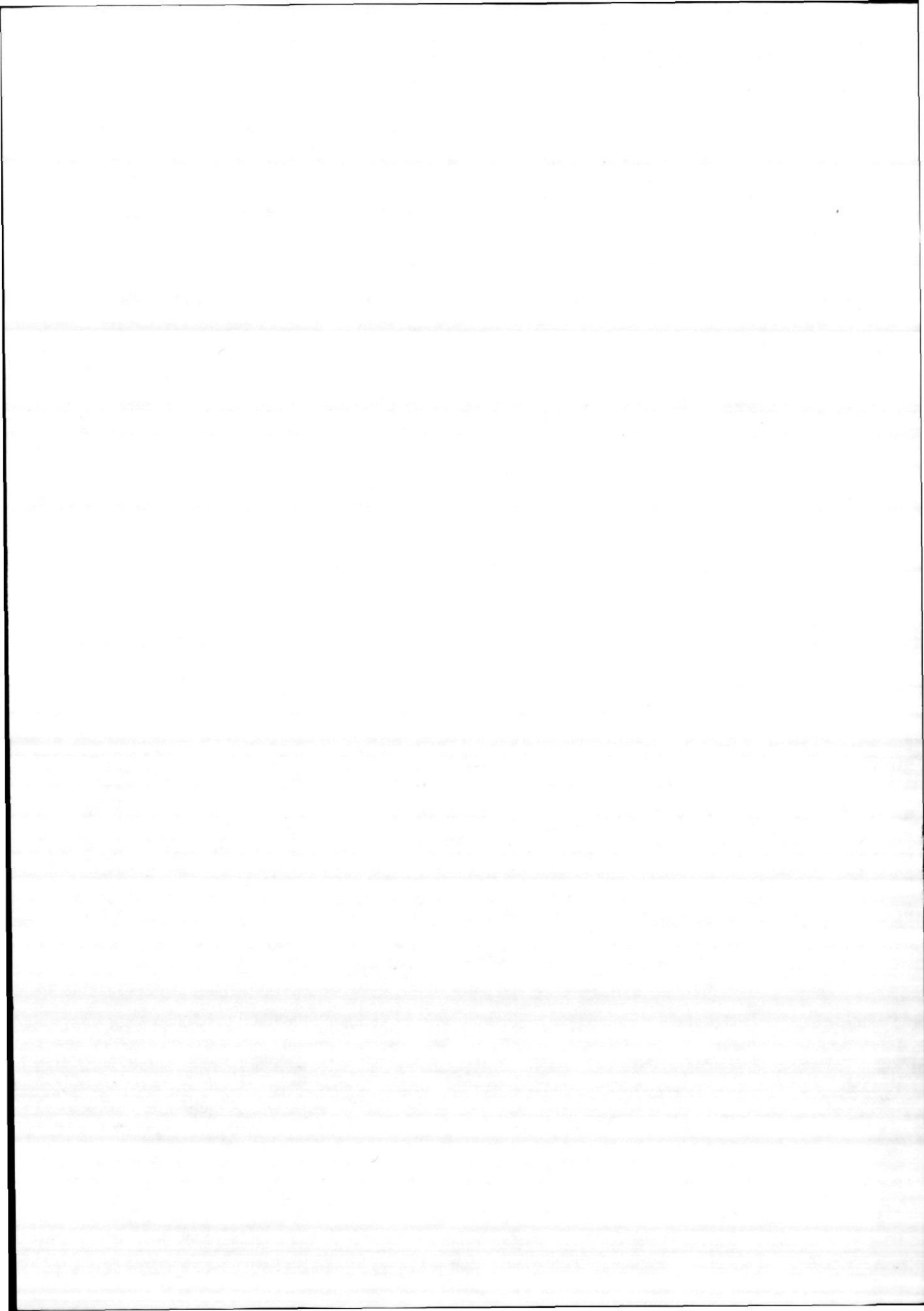
MAR. JOS. PLAATS. KAAL. ST. VOORHAV.

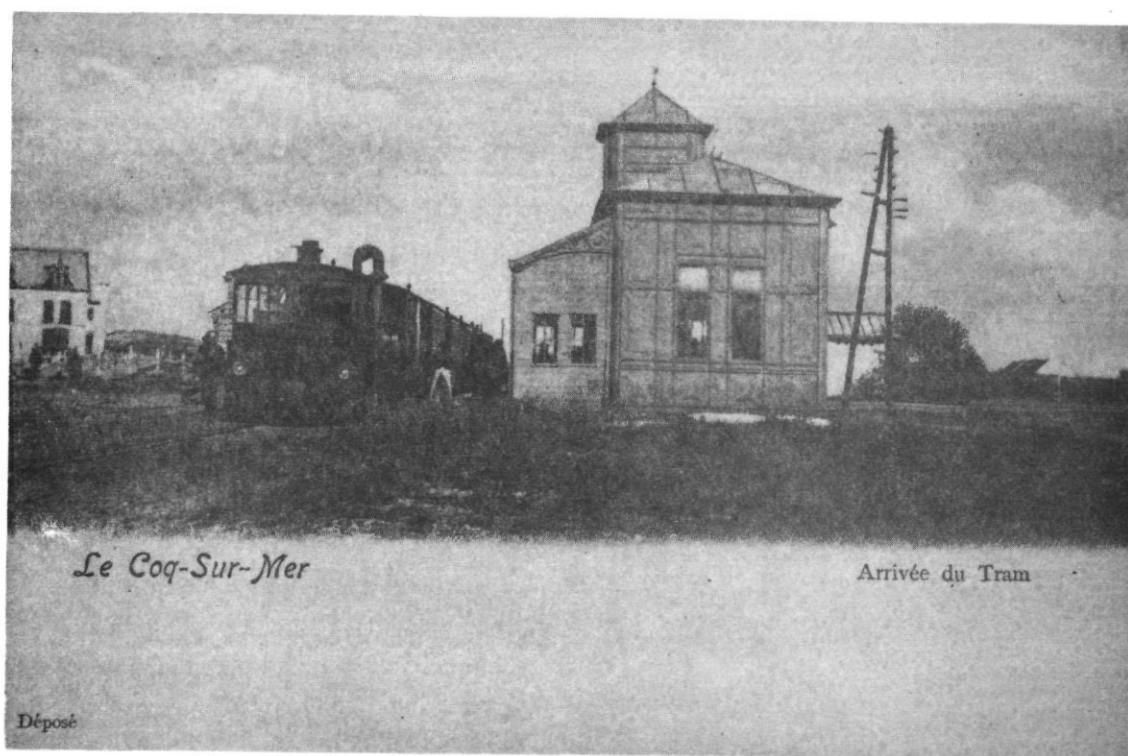
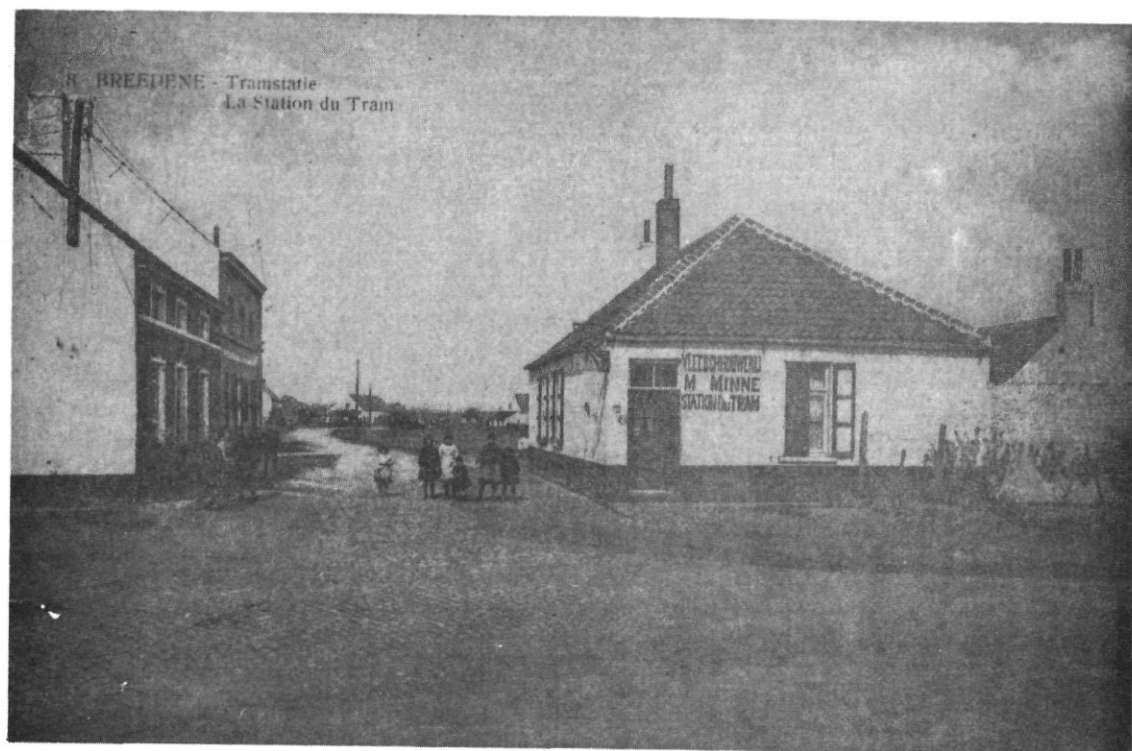
A 0.25

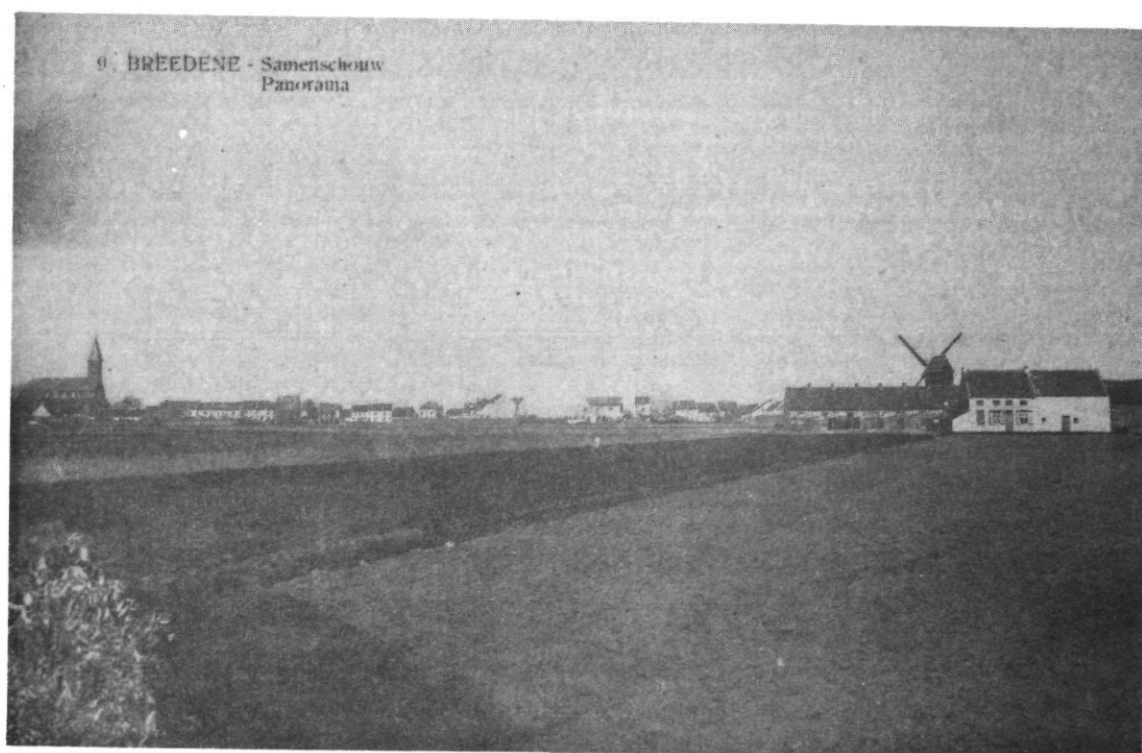
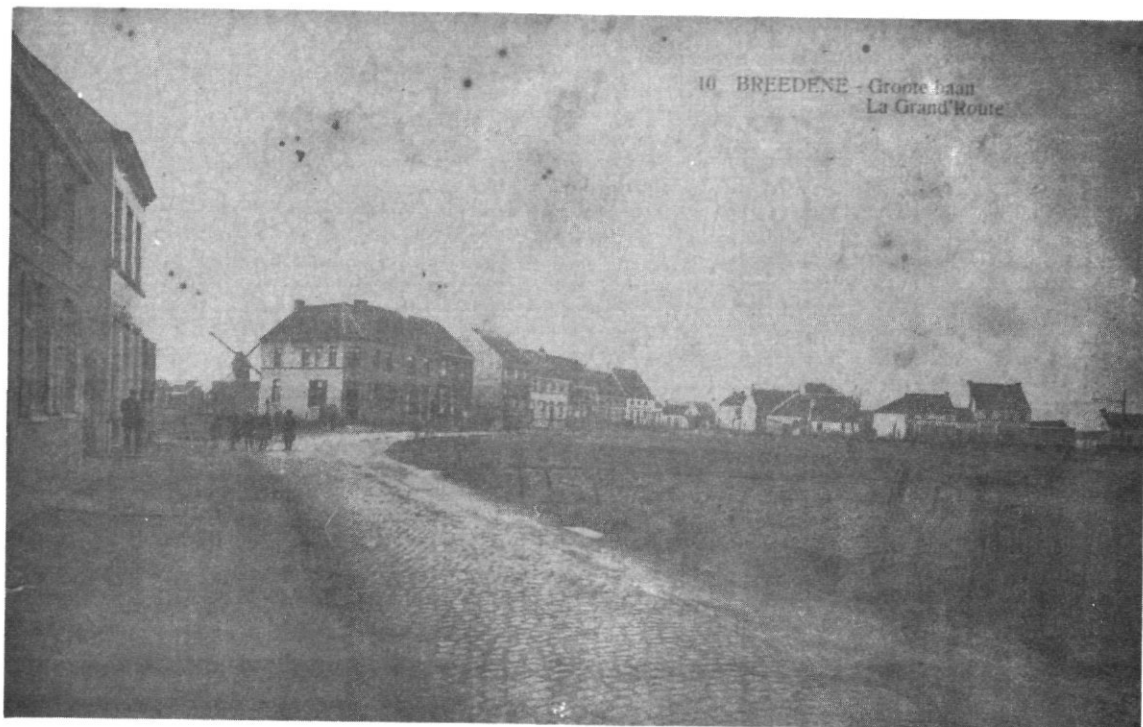
S. N. C. V.

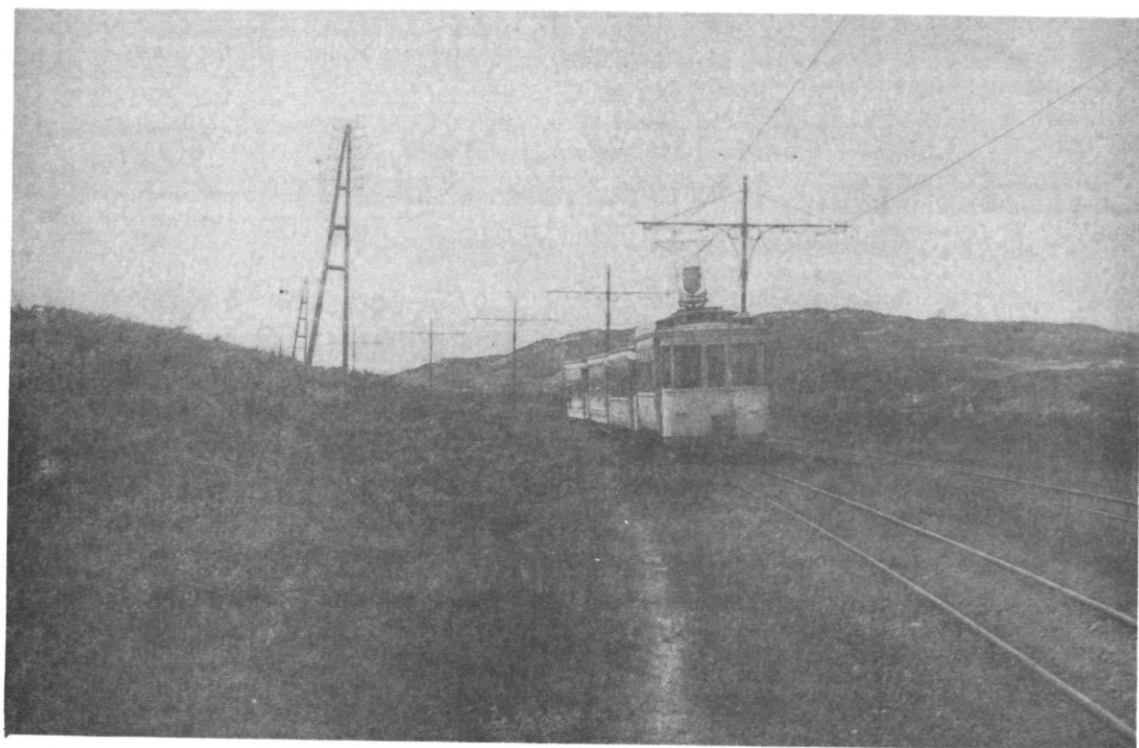
13201

PARAGON TICKET.

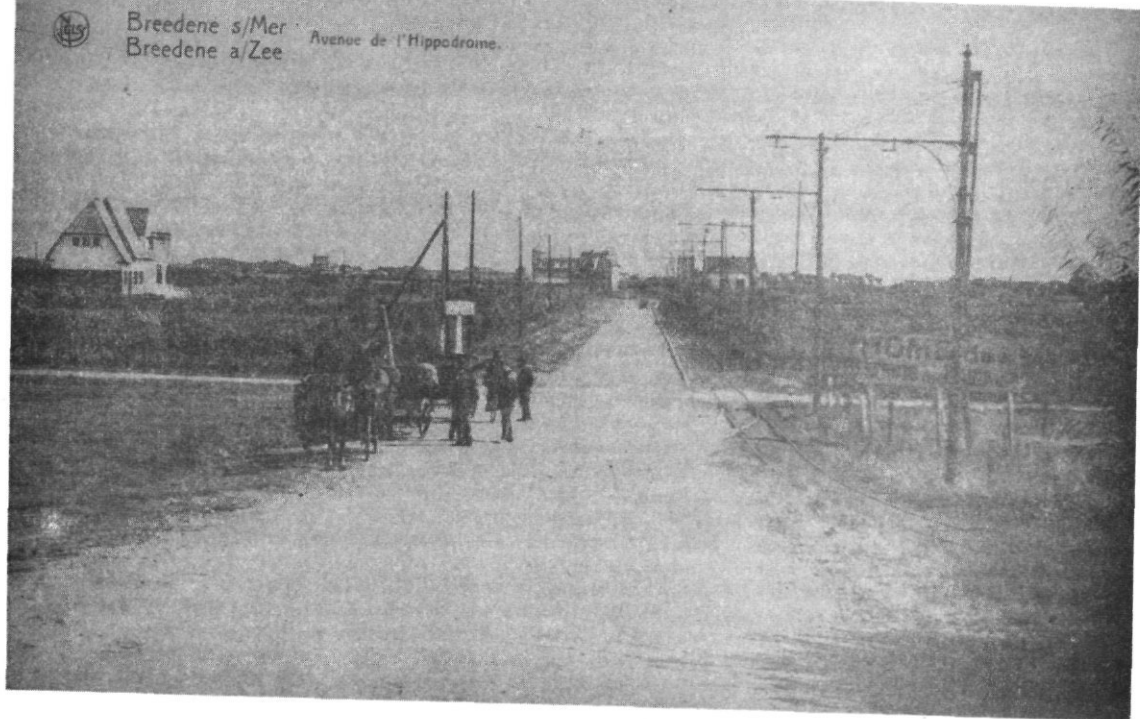
Ostende

Panorama de la ville à la sortie de la Gare.

Breedene s/Mer
Breedene a/Zee

Avenue de l'Hippodrome.

LIGNES VICINALES DU LITTORAL.

(Société anonyme des Chemins de fer Electriques
d'Ostende-Blankenberghe et Extensions.)

Ostende-Blankenberghe.

Départs d'Ostende : *Le matin* 5.30 S. — 6.32 S. — 7.34 S. — 8.00 K. — 8.38 K. — 9.00 K. — 9.30 S. — 10.00 K. — 10.30 K. — 11.00 K. — 11.30 K. — 12.00 S. — 12.30 K. — *Le soir* 1.00 K. — 1.30 K. — 2.00 K. — 2.30 S. — 3.0 K. — 3.30 K. — 4.00 K. — 4.30 K. — 5.00 S. — 5.30 K. — 6.00 K. — 7.00 K. — 8.00 K. — 8.30 K. — 10.30 K.

Arrivées à Ostende : *Le matin* 6.53 S. — 8.20 K. — 8.58 K. — 9.40 K. — 10.23 K. — 10.58 K. — 11.23 K. — 11.58 S. — 12.23 K. — 12.52 K. — *Le soir* 1.23 K. — 1.53 K. — 2.23 S. — 2.53 K. — 3.23 K. — 3.53 K. — 4.23 K. — 4.53 S. — 5.23 K. — 5.53 K. — 6.23 K. — 6.53 K. — 7.23 S. — 7.53 K. — 8.23 K. — 9.18 K. — 10.10 K. — 11.03 S.

Les chiffres suivis de la lettre K. sont ceux des trains qui partent du Kiersal pour Blankenberghe ou qui s'y arrêtent à l'arrivée à Blankenberghe; tous ces trains passent par la station. — Les chiffres suivis de la lettre S. se rapportent aux trains qui partent directement de la station ou s'y arrêtent, au retour de Blankenberghe, sans aller jusqu'au Kiersal.

Ostende-Blonport (Ostus)-Turned-
Le Perno.

Départs d'Ostende : *Le matin* 6.18 (dépot) — 6.22 — 7.59 — 9.40 — 10.46 — 12.38. — *Le soir* 2.16 — 3.25 — 5.18 — 7.16. — 8.10. — Tous ces trains partent d'Ostende-Station sauf le premier.

Arrivées à Ostende-Station : *Le matin* 8.45 — 8.40 — 10.12 — 11.14. — *Le soir* 2.06 — 2.08 — 5.04 — 6.30 — 7.35 — 9.05 — 10.59 (dépot). — Tous ces trains s'arrêtent à Ostende-Station sauf le dernier.

Ostende-Dixmude.

Départs d'Ostende (Petit Paris) : *Le matin* 7.35 — 9.27 — 11.31. — *Le soir* 2.40 — 4.31 — 6.10.

Arrivées à Ostende (Petit Paris) : *Le matin* 6.40 — 9.37 — 11.24. — *Le soir* 2.16 — 4.08 — 5.50.

Ligne Electrique Ostende-Westende.

Départs d'Ostende : *le matin* à 6.40 — 7.10 — 7.30 — 8.00 — 8.20 — 8.40 — 9.00 puis de 10 en 10 minutes jusqu'à 7.40. — 8.00 — 8.20 — 8.40 — 9.00 — 9.20 — 9.40 — 10.00 — 10.20 — 11.10.

Départs de Westende : *le matin* à 5.45 — 6.10 — 6.30 — 7.05 — 7.35 — 8.15 — 8.45 — 9.05 — 9.25 — 9.45. — 9.55 puis de 10 en 10 minutes jusqu'à 8.25 — 8.45 — 9.05 — 9.25 — 9.45 — 10.05 — 10.25 — 10.45.

Ostende — Quartier du Phare et retour.

Départs de la place Van der Zweep : 5.30 — 6.00 — 6.35 — 7.10 — 7.40 — 8.15 puis de 15 en 15 minutes jusqu'à 8.55 soir. Arrivée à 7.30 — 8.05 — 8.30 — 9.00 — 9.30.

Le dimanche à 10 h. du soir.

Tous ces trains font le tour du quartier du Phare et repartent immédiatement.

PARQUEOTS OSTENDE-DOUVRES.

Départ d'Ostende-Quai : 10.47 m. — 3.30 s. — 11.05 s.
Départ de Douvres-Port : 11.0 m. — 4.30 s. — 11.0 s.

BATEAUX A VAPEUR D'OSTENDE A BRUGES.

(Service pour voyageurs et marchandises).

D'Ostende tous les jours à 9 h. et à 16 h. (dimanche excepté). De Bruges tous les jours à 7 h. et à 17 h. (dimanche excepté). Durée du trajet : environ 1 h. 30.

REISDIENSTEN - UURTABEL VAN

4 FEBRUARI TOT 14 MEI 1934.

Elektrielijn Knoeke-Heyst-Blankenberghe-Oostende.

Knoeke	Dijk	5.08	—	6.10	6.46	—	8.16	9.17	—	10.16	11.31	12.22	13.14	14.28	15.30	16.15	17.26	18.31	19.16	20.27
	Zoute	5.10	—	6.18	7.07	—	8.30	9.30	—	10.20	11.33	12.24	13.16	14.27	15.32	16.17	17.28	18.33	19.23	20.34
	Dorp	5.18	6.23	6.25	7.15	7.43	8.35	9.35	9.53	10.25	11.41	12.32	13.24	14.35	15.40	16.25	17.36	18.41	19.31	20.42
Heyst	Staatsstatie	5.28	6.28	6.36	7.25	7.53	8.48	9.48	9.53	10.38	11.51	12.42	13.34	14.45	15.50	16.35	17.46	18.51	19.41	20.52
Zeebrugge	vaart	5.36	6.33	6.44	7.33	7.53	8.56	9.56	10.03	10.46	11.59	12.50	13.42	14.53	15.58	16.43	17.54	18.59	19.49	20.60
	Muur	5.39	—	6.47	7.35	—	8.59	9.59	—	10.49	12.02	12.53	13.45	14.56	16.01	16.46	17.57	19.02	19.52	20.63
Blankenberghe	Statie	5.47	—	6.55	7.44	—	9.07	10.07	—	10.57	12.10	13.01	13.53	15.04	16.09	16.54	18.05	19.10	20.00	21.01
	Park	5.50	—	6.58	7.47	—	9.10	10.10	—	11.00	12.13	13.04	13.55	15.07	16.12	16.57	18.08	19.13	20.03	21.04
Wenduyne	—	5.58	—	7.05	7.55	—	9.18	10.18	—	11.08	12.21	13.12	14.04	15.15	16.20	17.05	18.16	19.21	20.12	21.13
Den Haan	—	6.07	—	7.15	8.05	—	9.27	10.27	—	11.17	12.30	13.21	14.13	15.24	16.29	17.14	18.25	19.30	20.20	21.21
Clemskerke	—	6.15	—	7.24	—	—	9.35	—	—	11.25	—	13.30	—	15.33	—	17.23	—	19.39	20.29	—
Bredene	Dorp	6.24	—	7.32	8.14	—	9.44	10.37	—	11.34	12.49	13.39	—	15.41	—	17.31	—	19.47	20.37	—
Oostende	Vander Sweepplaats	6.39	—	7.46	8.28	—	9.53	10.51	—	11.49	12.54	13.52	14.37	15.55	16.53	17.45	18.49	20.01	20.51	21.50
	Marie-Josephiants	6.43	—	7.51	8.33	—	—	10.56	—	11.53	12.59	13.57	14.42	16.00	16.58	17.50	18.54	20.06	—	21.50

Elektrielijn Oostende-Blankenberghe-Heyst-Knoeke.

Oostende	Marie-Josephiants	—	—	—	7.53	8.45	—	10.53	12.05	13.01	13.59	14.44	16.02	17.00	17.52	18.56	20.08	—	—
	Vander Sweepplaats	5.25	—	—	6.59	7.59	8.50	10.05	11.03	12.10	13.06	14.04	15.07	17.05	17.57	19.01	20.13	21.56	—
Bredene	Dorp	5.34	—	—	7.04	8.12	9.04	10.19	—	12.24	—	14.18	15.03	—	17.19	—	19.15	—	21.10
Clemskerke	—	5.43	—	—	7.12	—	9.12	10.27	—	12.32	—	14.26	15.11	—	17.27	—	19.23	—	21.18
Den Haan	—	5.51	—	—	7.21	8.22	9.21	10.36	11.27	12.41	13.30	14.35	15.20	16.31	17.32	18.21	19.32	20.37	21.27
Wenduyne	—	6.00	—	—	7.30	8.31	9.30	10.45	11.36	12.50	13.39	14.44	15.29	16.40	17.45	18.30	19.41	20.46	21.36
	Park	6.08	—	—	7.38	8.39	9.38	10.53	11.44	12.57	13.47	14.52	15.37	16.48	17.53	18.38	19.49	20.54	21.44
Blankenberghe	Statie	6.11	—	—	7.41	8.42	9.41	10.55	11.47	13.01	13.50	14.55	15.40	16.51	17.56	18.41	19.52	20.57	21.47
	Muur	6.20	—	—	7.50	8.51	9.50	11.05	11.56	13.10	13.59	15.04	15.49	17.00	18.05	18.50	20.01	21.06	21.56
Zeebrugge	vaart	6.24	—	—	7.54	8.55	9.54	11.11	12.00	13.14	14.03	15.08	15.53	17.04	18.09	18.54	20.05	21.10	22.00
Heyst	Staatsstatie	6.32	6.36	7.55	8.02	9.03	10.02	11.17	12.03	13.22	14.11	15.16	16.01	17.12	18.17	19.02	20.13	21.18	22.08
	Dijk	6.42	—	—	8.03	8.12	9.13	10.12	11.27	12.18	13.32	14.21	15.26	16.11	17.22	18.27	19.12	20.23	21.28
Knoeke	—	6.46	6.49	8.05	8.16	9.17	10.16	11.31	12.22	13.35	14.25	15.30	16.15	17.25	18.31	19.15	20.27	21.32	22.22
	Zoute	6.48	6.51	8.10	8.18	9.19	10.18	11.33	12.24	13.38	14.27	15.32	16.17	17.39	18.33	19.18	20.29	21.34	22.24

Autobuslijnen Oostende-Brugge

Vanaf 15 Januari en de uurtabel door hen gewijzigd worden, zooals hieronder aangeduid:

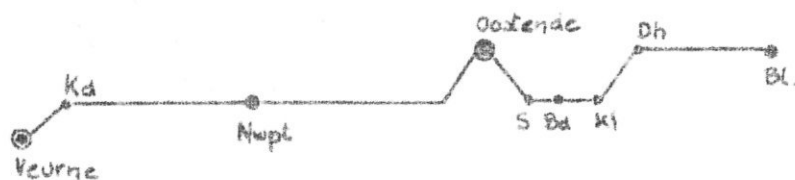
De autobus uit Oostende naar Brugge om 7.15 en van Brugge naar Oostende om 8.30 zal alleenlijk nog rijden op de Zaterdag en Dinsdag.

De autobus welke om 17.03 uit Oostende naar Brugge vertrekt, en om 18.30 uit Brugge naar Oostende zal alleenlijk nog rijden op de Vrijdagen en Zondagen.

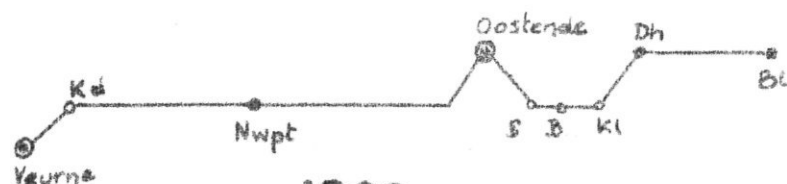
De aangegeven uurtabel is vastgesteld.

Oostende { Marie-Josephiants ..	7.25	9.25	13.36	17.06	Brugge statie	8.30	11.50	15.30	18.33
Vandersweepplaats ..	7.30	9.30	13.40	17.10	Oostendische poort ..	8.35	11.55	15.35	18.37
Voorhaven	7.33	9.33	13.43	17.13	Sint-Pieters op den Dijk ..	8.38	11.58	15.38	18.41
Brugseche Steenweg	X 7.36	9.36	13.46	17.16	Meeterkerke	X 8.43	12.03	15.43	18.45
Blauwe Sluis	7.39	9.39	13.49	17.19	Stroelen Haan	8.46	12.06	15.46	18.48
Clemskerke	7.44	9.44	13.54	17.24	Houttave	X 8.50	12.10	15.50	18.50
Houttave	X 7.50	9.50	14.00	17.30	Clemskerke	X 8.56	12.16	15.56	18.56
Stroelen Haan	7.54	9.54	14.04	17.34	Blauwe Sluis	X 9.01	12.21	16.01	19.01
Meeterkerke	7.57	9.57	14.07	17.37	Brugseche Steenweg	X 9.04	12.24	16.04	19.04
Sint-Pieters op de Dijk	X 8.02	10.02	14.12	17.42	Noorhaven	9.07	12.27	16.07	19.07
Oostendische poort	8.07	10.07	14.17	17.47	Oostende { Marie-Josephiants ..	9.10	12.30	16.10	19.10
Brugge statie	8.10	10.10	14.20	17.50	Vandersweepplaats ..	9.14	12.34	16.14	19.14

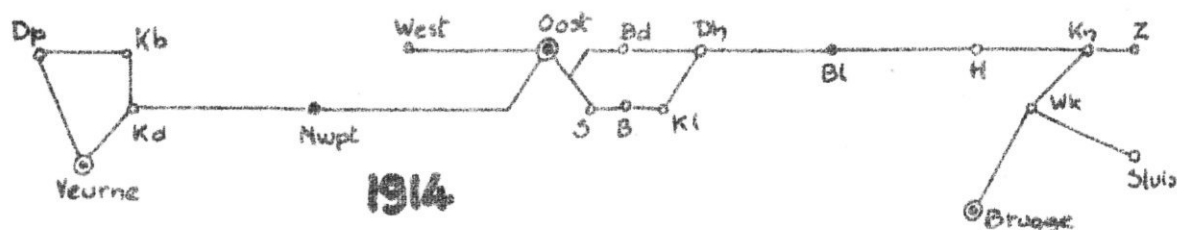
X = Stilstaan op aanvraag.

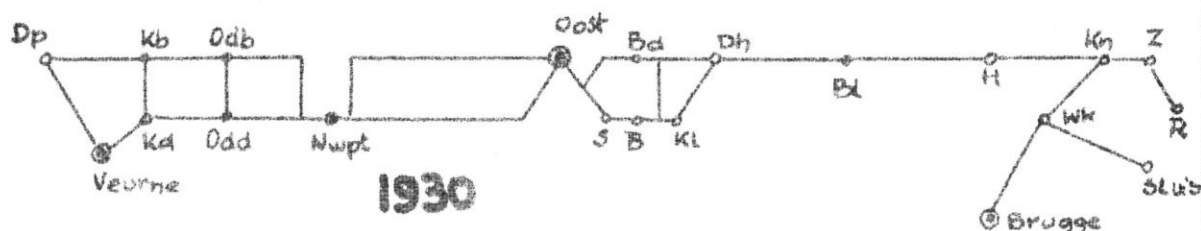
1886

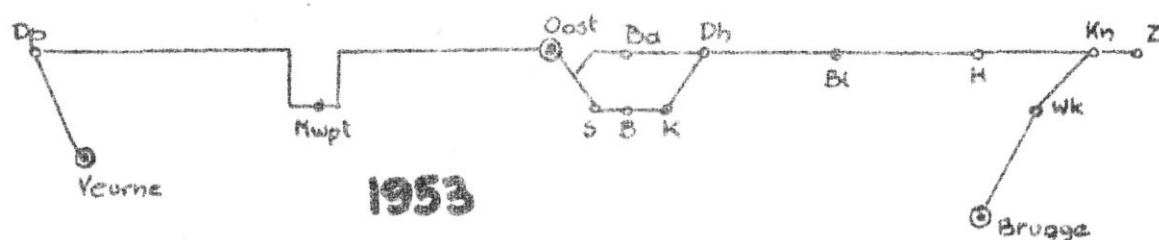
1890

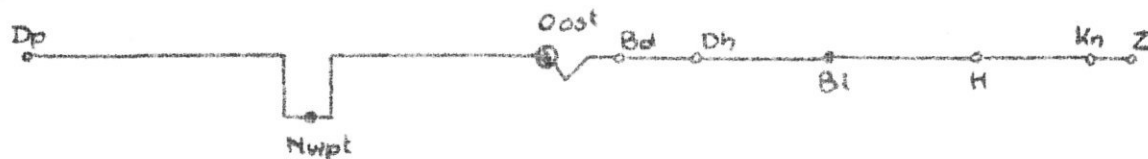
1914

1930

1953

1974

Oost: Oostende	Dh: De Haan	R: Retranchement	Kb: Koksijde-bad
S: Sas-Slijkens	Bl: Blankenberge	Wk: Westkapelle	Dp: De Panne
B: Bredene-dorp	H: Heist	West: Westende	Oad: Oostduinkerke dorp
Bd: Bredene-duinen	Kn: Knokke	Nwpt: Nieuwpoort	Odb: " " " bad
Kl: Klemkerke	Z: Zoute	Kd: Koksijde-dorp	

Ontwikkeling v.d. kusttram Bijlage nr.14

Lignes vicinales de la Flandre Occidentale

TOERISTISCHE BROCHURE
OVER BREDENE AAN ZEE
1910 - 1914

oooooooooooooooooooo

Vertaling :

Mevrouw G . FISCHER - FONTEYNE

oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

1. The first part of the paper is devoted to the study of the

properties of the function $f(x)$ defined by the equation

$$f(x) = \int_0^x f(t) dt + \int_0^x f(t) dt + \int_0^x f(t) dt$$

$$f(x) = \int_0^x f(t) dt + \int_0^x f(t) dt + \int_0^x f(t) dt$$

2. The second part of the paper is devoted to the study of the

properties of the function $f(x)$ defined by the equation

$$f(x) = \int_0^x f(t) dt + \int_0^x f(t) dt + \int_0^x f(t) dt$$

B R E D E N E A A N Z E E

DIT IS GEEN INLEIDING !

We hadden de heer Victor Boin , evenzeer gewaardeerd voor zijn letterkundige als voor zijn sporttalenten , gevraagd enkele lijnen ter inleiding te willen schrijven voor de huidige brochure.

Sinds vele jaren komt de heer Boin als toerist naar Bredene en is , beter dan wie ook , in de mogelijkheid een appreciatie over deze badplaats te geven . Maar, tegen alle verwachtingen in, heeft hij kordaat geweigerd ! Ziehier het schrijven dat hij ons in dit verband liet geworden en dat vanzelfsprekend geen inleiding vormt .

Waarde heer ,

Dus , het is u ernst ? U zult een brochure over Bredene a/zee laten verschijnen ? U zult een intensieve propaganda voeren ten voordele van - zo ik zulks durf zeggen ! - een schat van een strand en er zo nieuwe "klanten " en " villabouwers " naartoe lokken . De duivel hale die naamloze vennootschappen en hun administratie rompslomp !

Druk dit werkje zo dit uw welbepaalde wens is , maar , reken niet op mij om er aan mee te helpen !

Hoezo ! We hebben nog het geluk een ongeschonden hoekje ideale wildheid te bezitten , aan een kust die Europa ons benijdt, met een authentieke camping , met echte duinen en met een zee die van zo'n onmetelijke schoonheid is dat alle aangrenzende stranden er jaloers om zijn ! Jaloers omdat ze niet worden bespoeld door identieke golven - want de golven van Bredene allemaal een schuimen vederbos die elders niet is na te maken .

Heden zijn we ertoe gekomen rustige en stille zomers te beleven, in familie , onder vrienden , met schoonheid en kalmte rondom ons - en het is die natuur , ontdaan van haar kunstmatigheden , dit bestaan dat echt gewild "lui " en " landelijk " is dat u door uw eierzuchtige plannen wilt verstoren ?

U een voorwoord schrijven ? Om u precies wat te zeggen ? Om aan de oningewijden die duinen te ontsluiëren ? Die duinen : groen , licht en helder 's morgens wanneer de zon er met de

RECEIVED BY THE SECRETARY OF THE ARMY

1. The following information is being furnished to you for your information:

2. The information is being furnished to you for your information and is not to be distributed outside your organization.

3. The information is being furnished to you for your information and is not to be distributed outside your organization.

4. The information is being furnished to you for your information and is not to be distributed outside your organization.

5. The information is being furnished to you for your information and is not to be distributed outside your organization.

6. The information is being furnished to you for your information and is not to be distributed outside your organization.

7. The information is being furnished to you for your information and is not to be distributed outside your organization.

8. The information is being furnished to you for your information and is not to be distributed outside your organization.

9. The information is being furnished to you for your information and is not to be distributed outside your organization.

eerste stralen triomfantelijk de top van streelt ! Zwaar , massief , vol millioenen m3 zand tijdens de warme uren van de dag ; geheimzinnig 's avonds , onder het discrete oog van een " pretmakende " maan en zo geschikt voor tedere wandelingen ...

Neen , dank u wel ...

Om de vakantiegangers , op zoek naar " de petits trous pas chers " , er toe aan te zetten onze dagelijkse " trempette " met hun storende nieuwsgierigheid te komen verstoren ?

Neen , dank u wel ...

Opdat men zou weten dat Bredene a/zee nog de enige badplaats is waar het toegelaten is op het strand te verschijnen in iets anders dan in rok en namiddagjapon ? Dat men er zich , integendeel , zonder omslag in dikke linnen broek kleedt , in sportpull-over en korte rok , gezien het veel gemakkelijker is zich voor niemand te storen en ook door niemand gestoord te worden .

Nog eens , neen , dank u wel ...

Opdat nieuwe gezichten zouden opduiken aan de open tafel van die twee comfortabele " family houses " , het hotel Glibert en het hotel de l'Espérance ?

o

Opdat toevallige sprtlui ons de tennisvelden zouden betwisten waar zoveel heerlijke namiddagen ons hebben verrast , het raket in de hand en het zweet op het voorhoofd ?

Uiteindelijk ook , opdat onze lange wandelingen , arm in arm , in het omliggende land zou vergald worden door de veelvuldige ontmoetingen met konventionele en opgeschroefde badgasten ?

Neen , dank u wel ! Neen , dank u wel ! Neen , dank u wel !

Bredene a/zee is een zeldzame parel ! Laten we ze met de grootste zorg verstoppen , uit schrik dat men ze ons zou stelen .

In plaats van langs alle kanten de charme van haar uitgelezen ligging kenbaar te maken (op 10 km van Oostende alsje - blijft !) laten we er liever kwaad van spreken ten overstaan van de grote massa :

" Ja , mevrouw , zeker , mijnheer , de cholera en de pest heersen plaatselijk te Bredene a/zee ! Voor God en voor uw kinderen , vlucht die ongezonde streek waar de lucht onmogelijk ingeademd kan worden en waar het klimaat moordend is ... Ga veeleer naar " Chose a/zee " ! Men danst er de tango en de furlana ! "

Ach , mooi , klein strand , weggedoken tussen de duinen, met je 12 villa's vol originele vormen en lachende , helle kleuren ! Ze zijn bereid je tegen vreemde invallen te verdedigen , al diegenen die elke zomer sinds jaren bij jouw hun weldoende rustkuur komen volgen en er de zorgen van de " struggle for life" komen vergeten ! Sinds jaren, sedert de dag dat je zo mirakuleus uit de aarde rees !

Een voorwoord voor uw brochure , Mijnheer de Administrateur ? Denkt u er aan ? Graag zonder wrok dan en , tot binnenkort , daar in de lente... chut ! Ja , u weet wel waar ... Villa les alouettes... mijn handen in de uwe .

Victor Boin

o

o o

De badgasten van Bredene genieten dezelfde voordelen als die van Oostende : de attracties van de zeedijk , zijn Kursaal , zijn sport- en andere festiviteiten , vermits een elektrische tram hen in 10 min. en met vertrekuur om de 10 min . van Bredene a/zee naar het stadscentrum - Marie-Joséplein - voert . Daarbij verzekert een intensieve tramdienst de verbindingen tussen alle kustgemeenten en eindigt slechts na het einde van de concerten, de feesten of toneelvoorstellingen .

Men kan er alle concerten bijwonen, uitgevoerd door het prachtig ensemble onder leiding van Meester Rinskopf , evenals alle Oostendse feestelijkheden . Er is eveneens een lijn van het Marie-Joséplein naar de Vuurtorenwijk en omgekeerd . Prijs van de rit : 10 centimes .

Er zijn 110 trams vanuit Bredene naar Oostende en naar Blankenberge , en omgekeerd . Het is precies die korte afstand naar Oostende die maakt dat Bredene aan/zee , van alle nieuwe stranden , het gemakkelijkst te bereiken is door middel van tram- en treinnet en in verbinding met binnen- en buitenland . De tram verzekert eveneens het goederenvervoer van het Centraal Station van Oostende en Bredene .

o

o o

VERBINDINGSWEGEN

Iedereen kent de bevoordeligde positie van Oostende , Koningin der badsteden , ingevolge haar bijzondere vlugge verbindingsmogelijkheden met alle steden van het land en van het buitenland .

Bredene , in de richting van Blankenberge gelegen , aan de grenzen van Oostende , versmelt zich om zo te zeggen met deze laatste .

Uren treinverbinding :

Oostende -Berlijn	15	
-St. Petersburg	45	
-Warschau	26	
-Weenen	23	
-Konstantinopel	65	
-Bazel	12	(3 keer per dag)
-Italië		(id)
-Alexandrië		wekelijks in 5 en één kwart dag.

NIEUW VERBINDINGSMIDDEL : DE OVERZETBRUG

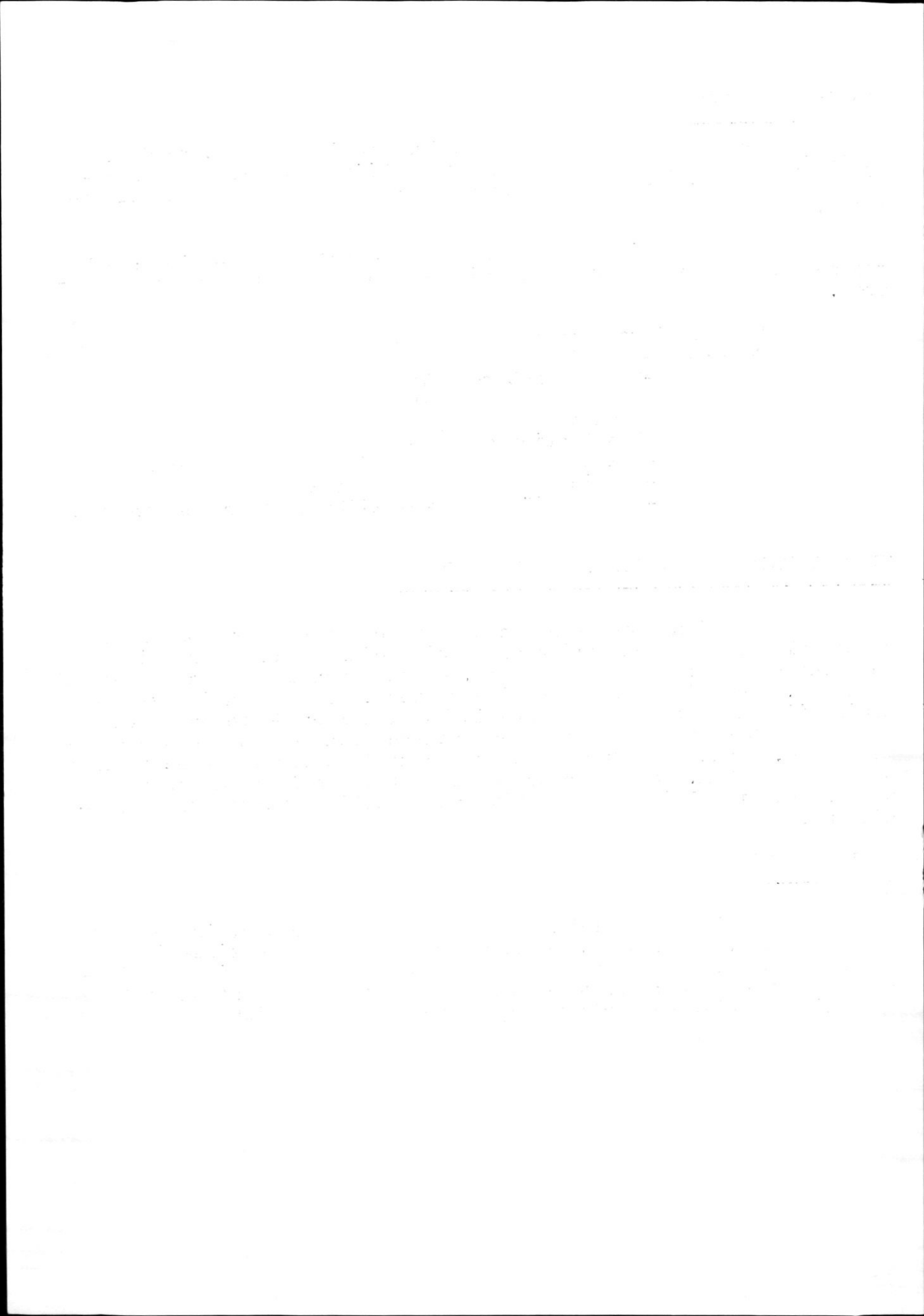
Het binnenkort aanbrengen van een overzetbrug boven de havengeul zal de ontwikkeling en de uitbreiding van de tramdienst meebrengen en zal Bredene op 5 min. afstand van de Oostendse zeedijk brengen . Door middel van een direkte weg , als verlenging van de Koninklijke Baan tot aan de haveningang , zullen de bewoners van Bredene zich rechtstreeks naar het centrum van de stad kunnen begeven , d.w.z. naar het Kursaal en de markt ! De vloer van de overzetbrug zal op 50 m. hoogte worden geplaatst ; een lift zal er de bezoekers naartoe leiden alwaar zij een prachtig panorama zullen genieten .

POSTBEDELING

Er zijn 2 distributies per dag , een te 8 u. 's morgens en een te 5 u. 's avonds . De lichtingen van de briefwisseling gebeuren op dezelfde uren . Er lopen tevens 14 trams die de briefwisseling meenemen : brievenbussen aan de wagen gehecht maken het mogelijk de brieven op elk ogenblik van de dag te lichten .

o

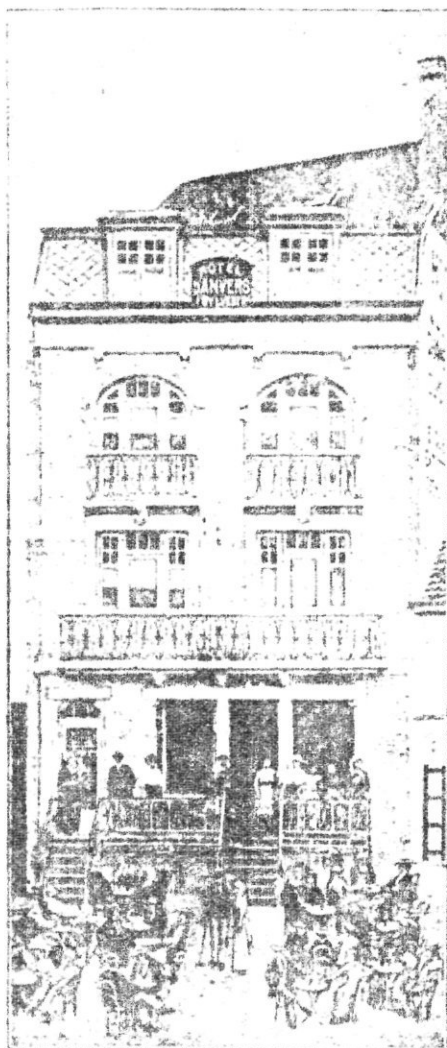
o o

Hôtel d'Anvers

Breedene -

sur - Mer

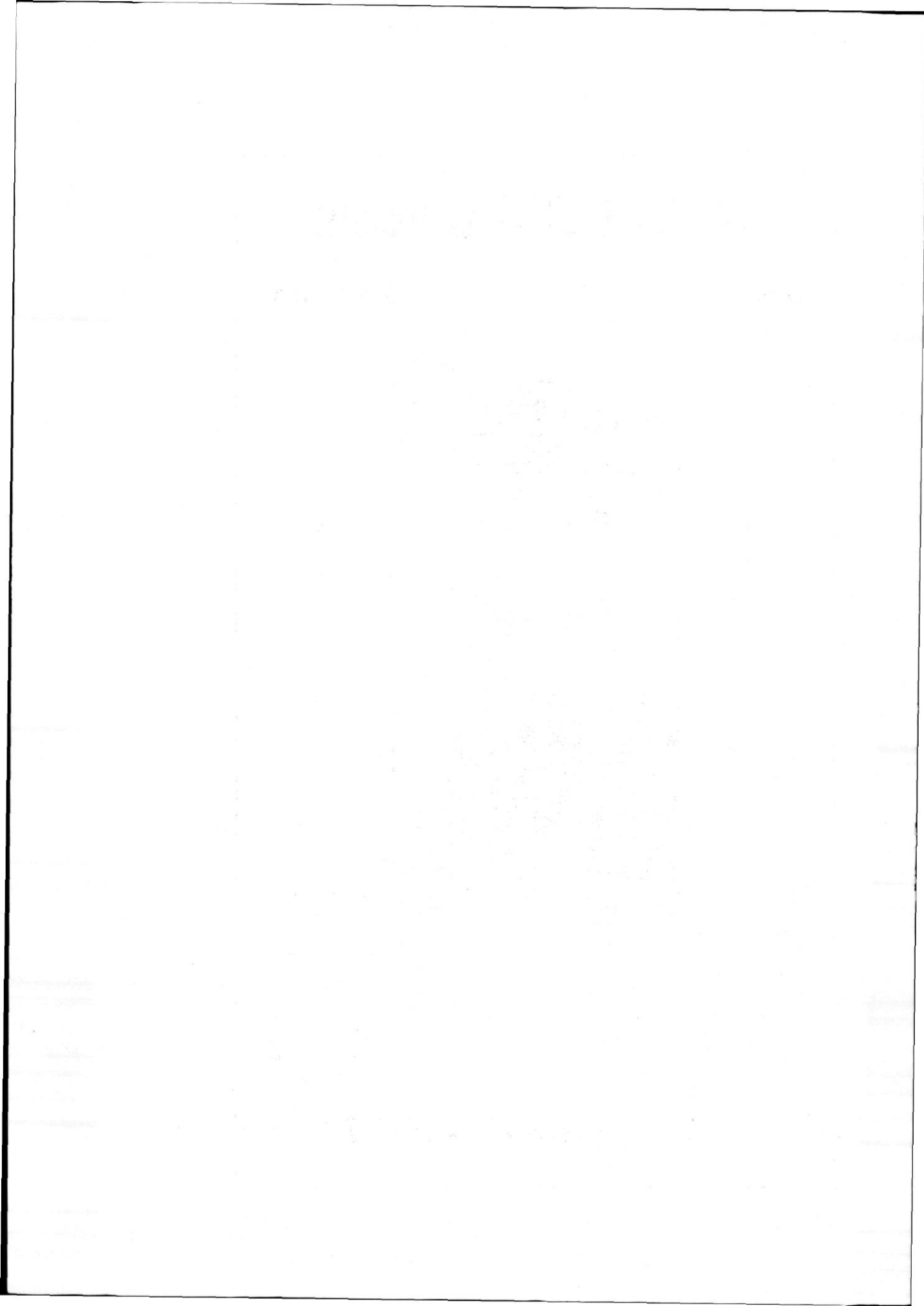
Chambres confortables. Pension de famille à partir de 5 francs par jour. Service par tables séparées. Cuisine soignée. Electricité à tous les étages. Vins et liqueurs de première qualité. Cabines à la disposition des baigneurs.

Welangerichte kamers. Familiepensioen te beginnen van 5 fr. per dag.

Bediening aan afzonderlijke tafels. Verzorgde keuken. Electriche verlichting op alle verdiepen. Wijnen en likeuren van eerste hoedanigheid. Badcabijnen voor baders beschikkelijk.

Propriétaire :

Jules SYLVESTRI

HOTELS - VILLAS

Verschillende hotels, uitstekend ingericht, verstrekken aan de badgasten alle moderne comfort in de meest uitgelezen voorwaarden. Een zeker aantal villas wedijveren behaagzuchtig met charmante cottages en bewijzen aan de talrijke wandelaars dat Bredene voornemens is een zeer mooie badplaats te worden, het omringende kader waardig.

BEVOORRADING

Meerdere omliggende hoeven verschaffen boter, eieren, melk en gevogelte, terwijl men zich ter plaatse eveneens kruidenierswaren, brood en gebak kan kopen.

De villa "Les alouettes" wordt van 1 juli tot eind september bewoond door de heer Vandersmissen, administrateur, die zich voor alle nodige inlichtingen ter beschikking houdt van de belangstellenden.

BADEN

Een overgangsweg in macadam geeft toegang tot de zee waar het baden overal gratis blijft. Binnenkort zal een steunmuur gebouwd worden en een reddingsdienst worden ingesteld.

GENEESKUNDIGE ZORGEN

Bredene is telefonisch met Oostende verbonden; daarbij wonen de dokters in de onmiddellijke omgeving van de hotels.

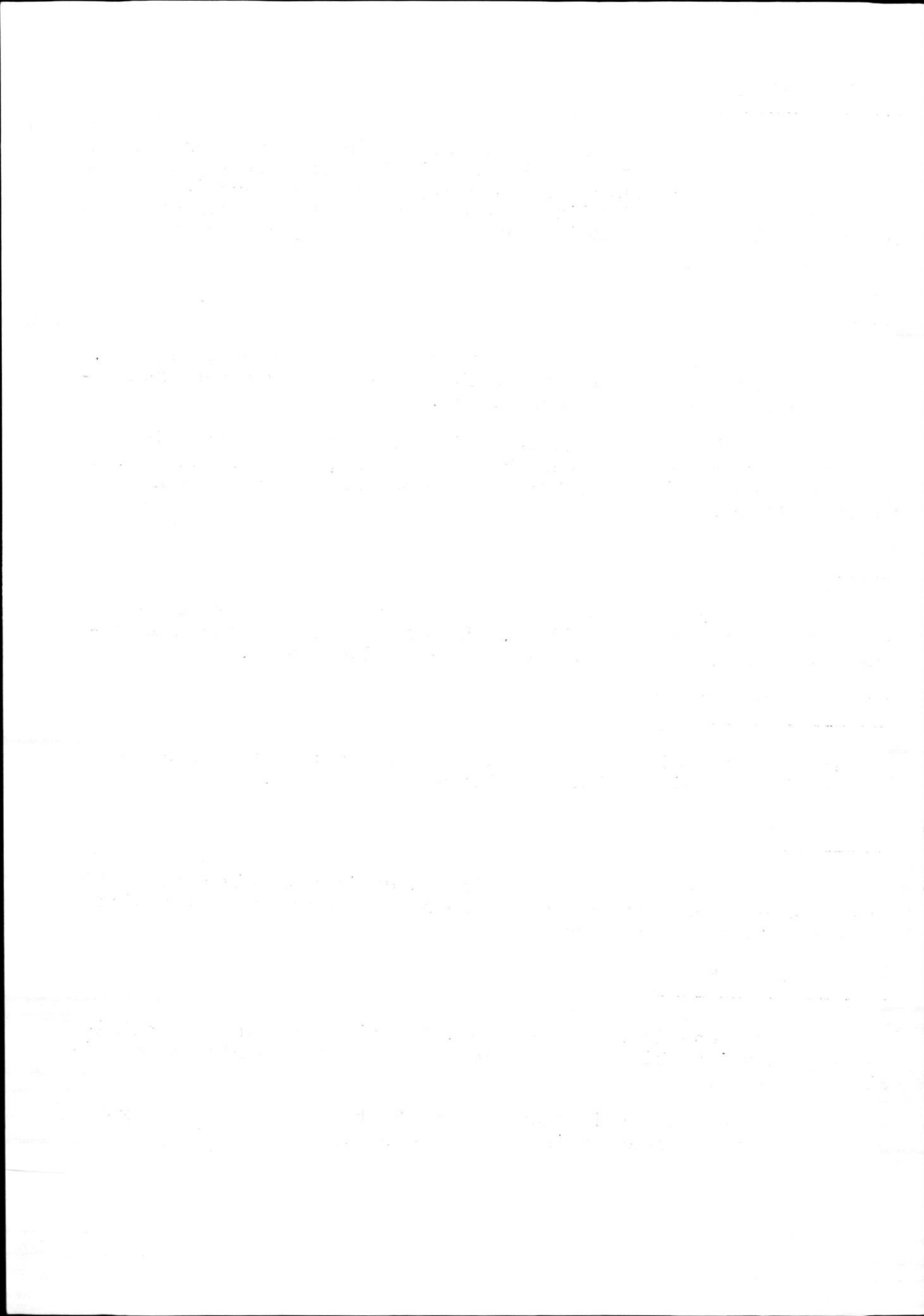
VERLICHTING

De elektrische verlichting wordt in alle eigendommen aangelegd onder zeer gunstige voorwaarden en de openbare wegen zijn eveneens elektrisch verlicht.

ONTSPANNING - SPORT

Bredene is vooral een mooi familiestrand en men organiseert er elk jaar kinderspelen die een zeer groot aantal inschrijvingen tellen.

Sedert de oprichting van het "strand" te Bredene worden regelmatig kunstconcerten in een of ander hotel georganiseerd en

dit met elementen van heel eerste rang . Zo komt het dat men zekere avonden in dezelfde uitvoering artisten kan bewonderen behorende tot de Muntscouwburg van Brussel , de opera van Parijs , het conservatorium van Luik , de keizerlijke opera van St. Petersburg en de Scala van Milaan .

Zonder te overdrijven kan men zeggen dat Bredene a/zee een waar kunstcentrum wordt .

TENNIS

De liefhebbers van die mooie sport hebben reeds hun rendez-vous te Bredene waar ze zeer goed aangelegde tennisvelden ter beschikking krijgen . Jaarlijkse wedstrijden worden er ingericht .

HET STRAND

Het strand te Bredene is zeer breed want bij vloed blijft er nog steeds een uitgestrekte zandvlakte waar kinderen en wandelaars zich aan gestoei en ontspanning wijden . Men kan zich ten allen tijde te voet langs het water naar Oostende begeven ; de tocht naar het staketsel duurt ongeveer 20 min .

WANDELINGEN , UITSTAPPEN , GOLF-CLUB VAN DE HAAN

Eén wandeling in het bijzonder is ideaal : die naar De Haan langs de Koninklijke baan .

Inderdaad , op enkele min. van Bredene bevindt zich het golf-terrein , prachtig opgevat en uitgewerkt , met het uitzicht van een nauwkeurig getekend park , zorgvuldig onderhouden , doorzaaid met gevarieerde verhevenheden : bosschage , grachten , bassins , passerellen .

Die betoverende wandeling kan te voet , per wagen , per koets , met de elektrische tram gebeuren ; een speciaal uitgeruste weg werd voor elk voertuig voorzien .

De duinen vormen eveneens een aangename rustplaats en de bezoeker geniet er van een prachtig uitzicht : enerzijds de zee met haar immer wisselende horizonten en haar doordringende charme , anderzijds het Vlaamse platteland met haar weldoende kalmte , haar huisjes met rode daken , haar hoeven en haar eindeloze weiden waar kudde grazen .

De Bredense duinen zijn bijzonder breed en heuvelachtig en laten door hun woeste natuur een diepe indruk na bij iedereen die gevoelig is voor de schoonheid van de natuur .

Vlak voor het golfterrein bevindt zich een rustplekje op een duin vanwaar het uitzicht reikt tot aan de weiden , de bewerkte akkers en de beboste velden .

Langs de weg die naar het golfterrein leidt wordt de belangstelling gewekt door een kleine , antieke kapel , gebouwd in 1715 ter ere van O.L.Vrouw ter Duinen en thans een vermaard bedevaartsoord .

S
 SSS
 SSSSS
 SSS
 S

B R E D E N E A A N Z E E - bij Oostende

oo

Sedert het verschijnen van onze brochure in 1910 hebben zich heel wat nieuwe feiten voorgedaan die de toestand van onze terreinen hebben verbeterd.

VERBINDINGSMIDDELEN : TREINEN , TRAMS

 We hebben reeds gemeld dat er om de 10 minuten trams zijn in de richting van Oostende naar Bredene en omgekeerd .

De maatschappij voor buurtspoorwegen deelde ons officieel mede dat er binnenkort 2 schuilhokjes aan de tramhalten zullen geplaatst worden .

Zoals men in het nummer 350 van de officiële gids kan vaststellen verlaat de laatste tram Oostende 's avonds te 11.12 in plaats van te 10.40 en dit met richting Blankenberge , Heist . Die vanuit Blankenberge met richting Oostende vertrekt te 11 u. Er lopen thans 110 trams per dag .

De verbindingen zijn dus uiterst gemakkelijk en anderzijds is de prijs zeker niet duur gezien hij slechts 25 centimes bedraagt voor de afstand Oostende - Bredene .

Gustave Versluys

Macon-Entrepreneur

Breedene-sur-Mer

Villa « Les Alouettes »

A construit les Villas :

Les Alouettes

Duinrust

Epicerie « L'Ancre »

Onze Rust

Spécialité : Assèchement de
Caves Humides

Épicerie de l'Ancre

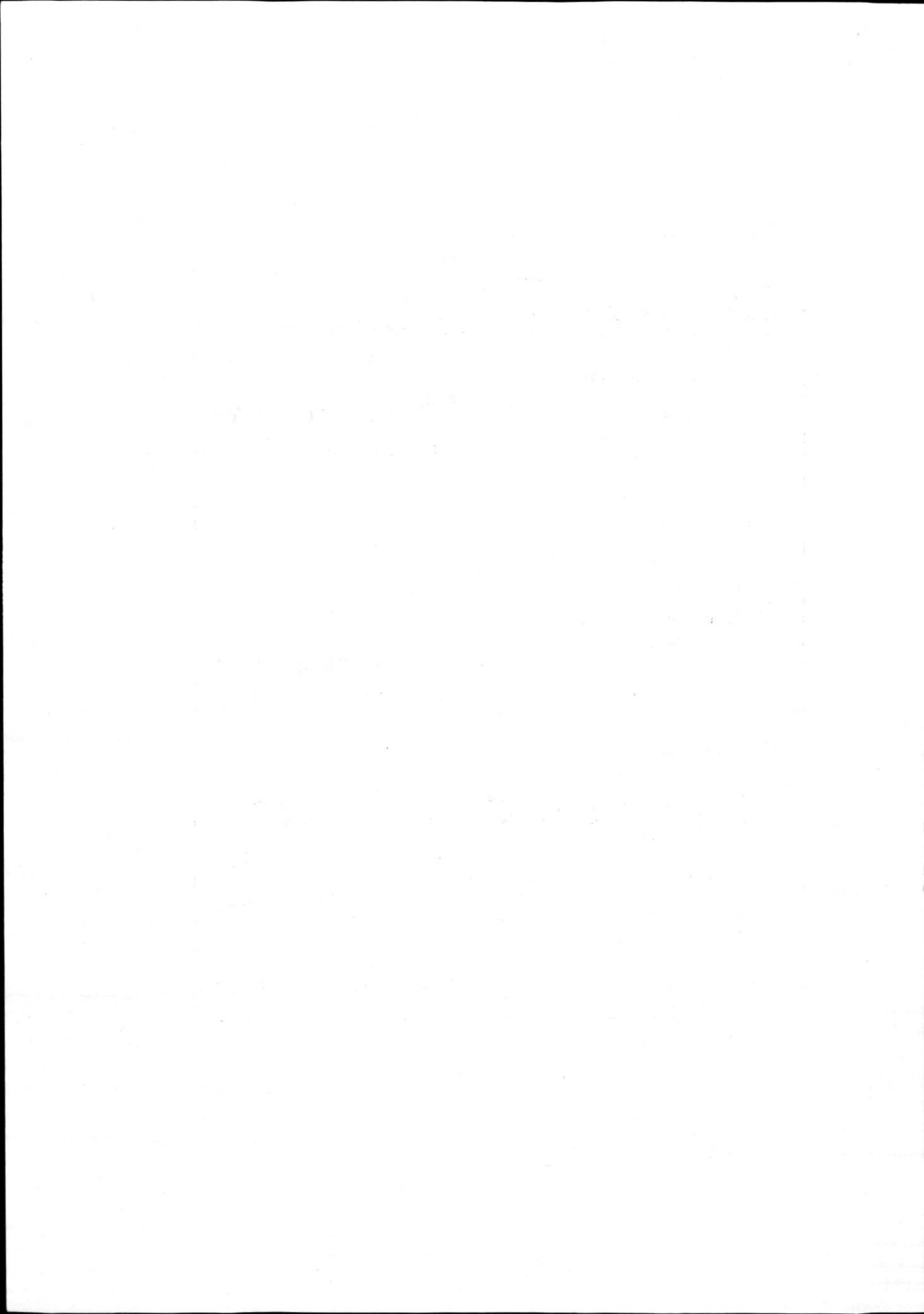
Conserves alimentaires, fromages, biscuits, cafés torréfiés, beurre crème et œufs frais. :: Graisse de bœuf. :: Bières, vins et liqueurs. :: Eaux minérales. Tabacs et cigares.

Breedene-s/Mer

Rue des Dunes

On porte à domicile.

A. CONSTANT-HAUSPIE

Tevens mag men niet uit het oog verliezen dat de Vuurto-
rentram het publiek dicht bij Bredene brengt en dit voor slechts
10 centiemes .

Het is precies ingevolge de korte afstand van Oostende dat
Bredene een der gemakkelijkst te bereiken badplaatsen is en zowel
met tram als met trein een verbinding brengt met binnen- en buiten-
land .

NIEUW TRANSPORTMIDDEL : DE OVERZETBRUG

Wanneer de nieuwe regering werd aangesteld kondigde zij
in haar openingsrede volgende beslissing aan : De staat zal te Oost-
ende een overzet bouwen tussen de twee oevers van de havengeul .

Overeenkomstig deze beslissing heeft de regering een voor-
stel ingediend bij het budget van inkomsten en buitengewone uitgaven
voor uitvoering 1911 ten einde 10 millioen voor te behouden voor het
ontwerpen van de haven en de daaraan verbonden werken .

Dit krediet wordt als volgt verrechtvaardigd : eender wat
men zal doen , de huidige installaties kunnen onmogelijk de ontwik-
keling van de visvangst en de handel van de haven van Oostende op
regelmatige wijze verzekeren : om dit te bereiken moet men de instal-
laties op de oosteroever van de haveningang brengen . Dit is de
oplossing die de regering aan dit probleem hoopt te brengen .

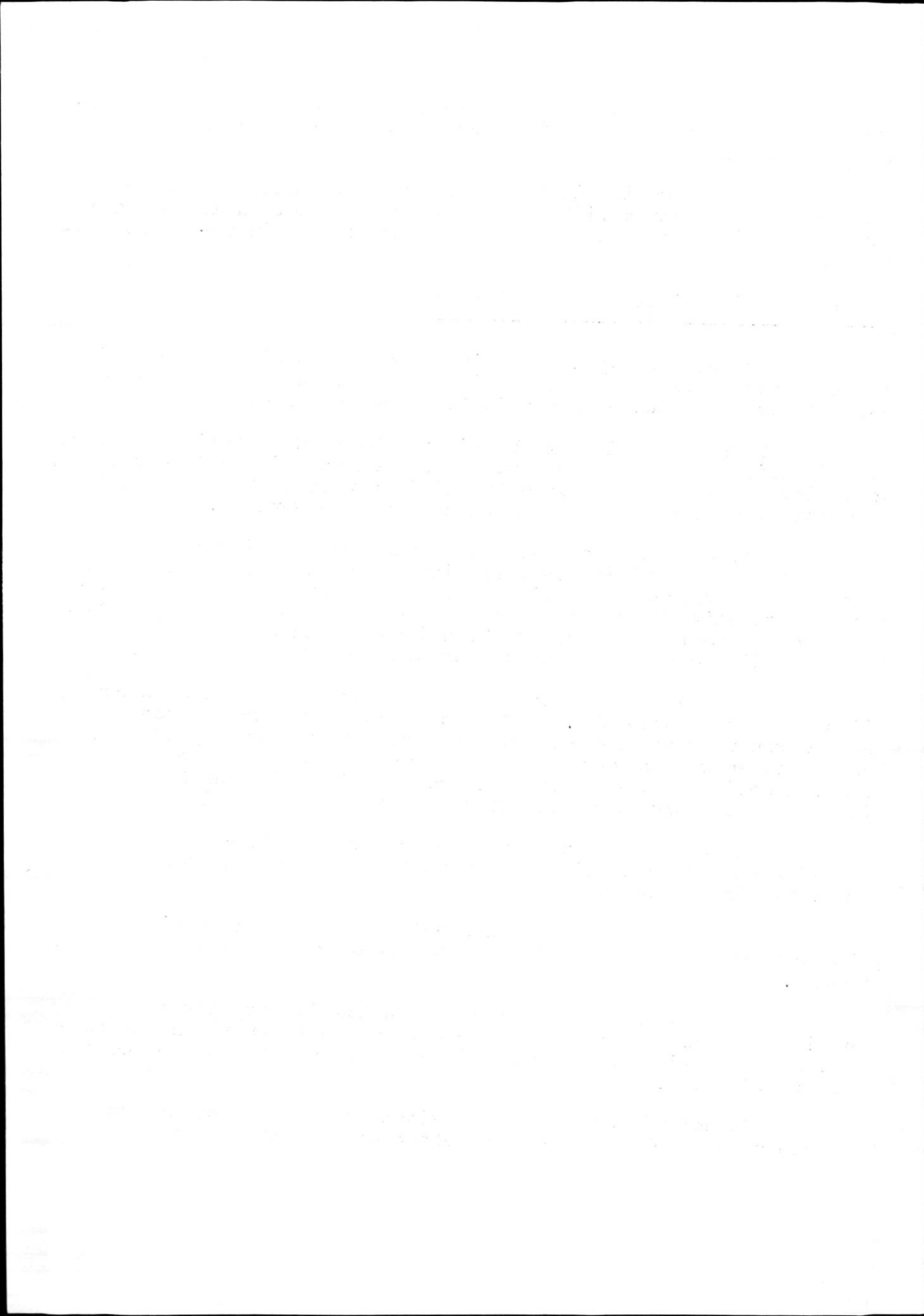
Het havenproject omvat een vlotdok met sassluis en een
tijdok met toegangsgeul . Op de grond tussen de twee dokken zullen
de gebouwen voor het bewaren en het verwerken worden geplaatst .
Deze laatste worden verbonden met de spoorweg. In de nabijheid van
de haven bezit de staat gronden waarover zij zal kunnen beschikken
mits bepaalde voorwaarden en dit voor het bouwen van visserswoningen.

Ten einde snelle en economische verbindingen tussen het
oostelijk en het westelijk stadsgedeelte te verzekeren zal de staat
een overzetbrug bouwen .

Op de westeroever zullen het vissersdok en de tijdok op-
gehoogd worden en op de sluis van de handelsdok zal een brug gebouwd
worden .

De handelsdokken zullen in hun huidige staat worden gebou-
den mits de bouw van een nieuwe brug tussen het eerste en het tweede
dok . De kostprijs van die verschillende werken mag geraamd worden
op 10.500.000 frs.

Zo het uitwerken van een vissershaven ten oosten van
Oostende geen enkele invloed kan hebben op de toekomst van Bredene

zo is het toch een onbetwistbaar feit dat het aanbrengen van een overzetbrug de verbindingsmogelijkheden zal verhogen en dat de inwoners van Bredene zich langs een rechtstreekse baan , die de verlenging is van de Koninklijke Baan naar de havengeul , onmiddellijk naar het hart van de stad zullen kunnen begeven , d.w.z. naar de markt en het Kursaal .

Deze overzetbrug zal zich rechtover de Langestraat en de Vuurtoren bevinden , wat een minimum aan afstand brengt tussen de stranden van Bredene en Oostende . Zelfs indien de overzetbrug meer naar de voorhaven wordt gebouwd zal ze nog steeds de afstand tussen Oostende en Bredene aanzienlijk verminderen .

Laten wij eraan toevoegen dat , zoals de " Echo d'Ostende " het in zijn nummer van 20 augustus zegt , " de bouw van de overzetbrug de ontwikkeling en de uitbreiding van de tramdiensten van de Vuurtoren en van het stadscentrum zal verhogen , iets waar de inwoners van Bredene ontegensprekelijk voordeel uit zullen trekken ."

HOTELS - VILLAS

Er zijn thans geen 2 hotels , zoals de brochure vermeldde, er zijn er 4 !

Er zijn eveneens 6 villas en de Maatschappij heeft verschillende terreinen verkocht om er bij te bouwen . Spijts de uitbouw van sommige hotels , o.a. het hotel Glibert , is het onmogelijk het aantal vreemdelingen te noemen dat niet kon worden ondergebracht . Zoals de hoteliers het zegde : " we zijn moe van zoveel volk te moeten weigeren " .

ONTSPANNING -- SPORT

Het verslag van de Petit Bleu en van het Carillon zijn een bewijs van het sukses dat dit strand bij het publiek kent :

- Petit Bleu de Bruxelles van 20 augustus 1911 :
Loopwedstrijden te Bredene a/zee - kampioenschappen.

Groot sukses voor het kampioenschap voetlopen en gymkhana te Bredene , het heerlijk prinsesje van de badplaatsen onzer kust . De promotors van die originele sportdcentralisatie , de heren Swolfs, Vandersmissen zoon , Vroome , Vandergoten en Glibert , verdienen hartelijke gelukwensen .

Ziehier de voornaamste technische resultaten :

- Internationale gymkhana heren - inde duinen : 1000 meter :
- 1. Dansmore (Londen)
- 2. Swith (Londen)

3 - Boemingshaus (Duisburg-Duitsland)

Dames - ongeveer 500 meter :

- 1 - Mw Defeld (Belg)
- 2 - Mej. Auquier (id)
- 3 - Mej. Carla (Duitsland)

Snelheid 100 m. plat :

- 1 - Deadhead : Boemingshaus - Duisburg van de Sportvereniging Preussen .
- 2 - Dansmore van de London Athletic Club
- 3 - Swolfs van de Brusselse Swimming Club
- 4 - Vandersmissen van de Belgian Club

Prachtige prijzen werden aan de winnaars overhandigd.

Carillon d'Ostende , 22 augustus :

Bredene sportcentrum . Het kokette badplaatsje , zo schilderachtig gelegen achter de nog resterende duinen van onze Belgische kust , was vorige donderdag en vrijdag in feest . Een groep badgasten met aan het hoofd de gekende tenor Laurent Swolfs , de heren Vroome, Vandergoten , Vandersmissen zoon, hadden een serie loopwedstrijden voor kinderen , dames en heren ingericht die een werkelijk sukses kenden en tevens een flinke start betekenden voor de komende bijeenkomsten die dit mooie badplaatsje zullen verlevendigen .

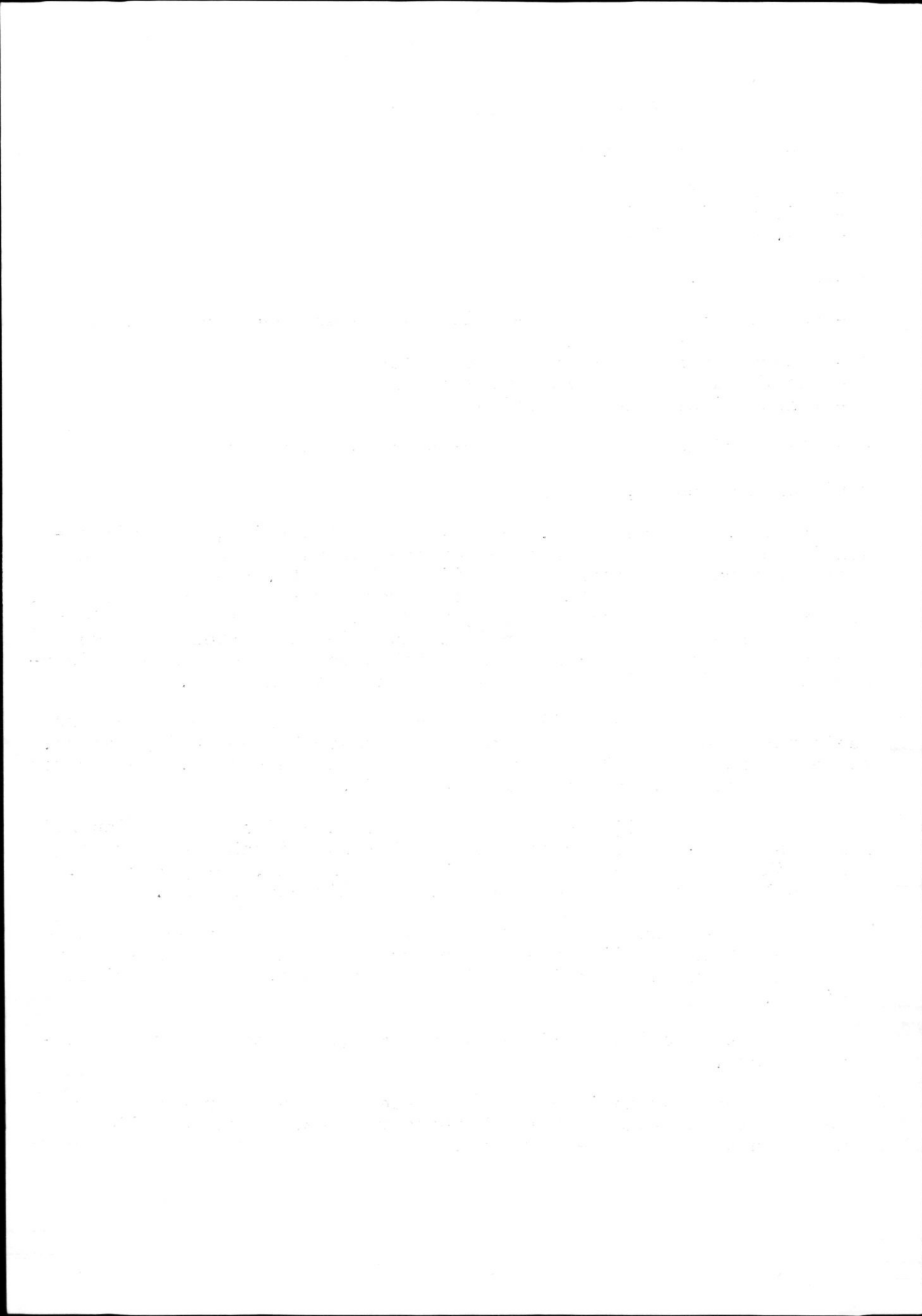
De kinderwedstrijden telden een belangrijke groep van 82 deelnemers die , volgens grootte , in kategoriën werden ingedeeld . Zo werden in de serie "laatstgeborenen " drie kleintjes , niet groter dan fox-terriers , op handgeklap onthaald .

De wedstrijd gymkhana heren , internationaal , gezien zij Duitsers , Engelsen , een Italiaan en Belgen bijeenbracht , werd glansrijk gewonnen door 2 jonge Londense atleten . Het parcours , met een lange afstand in de duinen , was bijzonder zwaar .

's Avonds was de badplaats in feest en , gezien de sympathieke heer Glibert zijn hotel ter beschikking van de organisatoren had gesteld , werd de prijsuitreiking op de meest gezellige wijze gevierd .

Deze artikels zijn geen reclame , maar een spontaan kranten verslag .

Voor volgend jaar hoopt de groepering een lawn-tennis te kunnen aanleggen zodat ook liefhebbers van deze sport hun bijeenkomsten in Bredene kunnen houden .

ELECTRISCHE VERLICHTING

Een kontrakt tussen onze vennootschap , de hoteliers en de villaeigenaars enerzijds en de Maatschappij van electrische spoorwegen Oostende-Blankenberge en omgeving anderszijds , verzekert het electrisch net in alle eigendommen mits zeer gunstige voorwaarden .

Anderzijds verzekert ook de gemeentelijke overheid de verlichting van de openbare wegen , zodat Bredene a/zee van alle voordelen van een grote badplaats geniet zonder er de nadelen van te kennen .

VERKOOP GRONDEN

Gezien de Vennootschap van Bredene een totaal en volstrekt gewettigd vertrouwen heeft in de toekomst van die badplaats heeft zij nog een terrein aangekocht dat de oppervlakte van haar bezittingen aanzienlijk verhoogt .

Maar, alhoewel de bestaande lanen zullen gerespecteerd worden , verplicht deze nieuwe aankoop er haar toe een nieuw plan ten uitvoer te brengen en ook nieuwe prijzenbaremas vast te stellen; van dan af moeten de liefhebbers van uitstekende grondbelegging zich haasten om hun aankopen te kunnen verwezentlijken .

Een plan der gronden wordt op aanvraag toegezonden .

BESCHRIJVING EN VOORWAARDEN INZAKE HUUR DER VILLAS VAN DE VENNOOTSCHAP

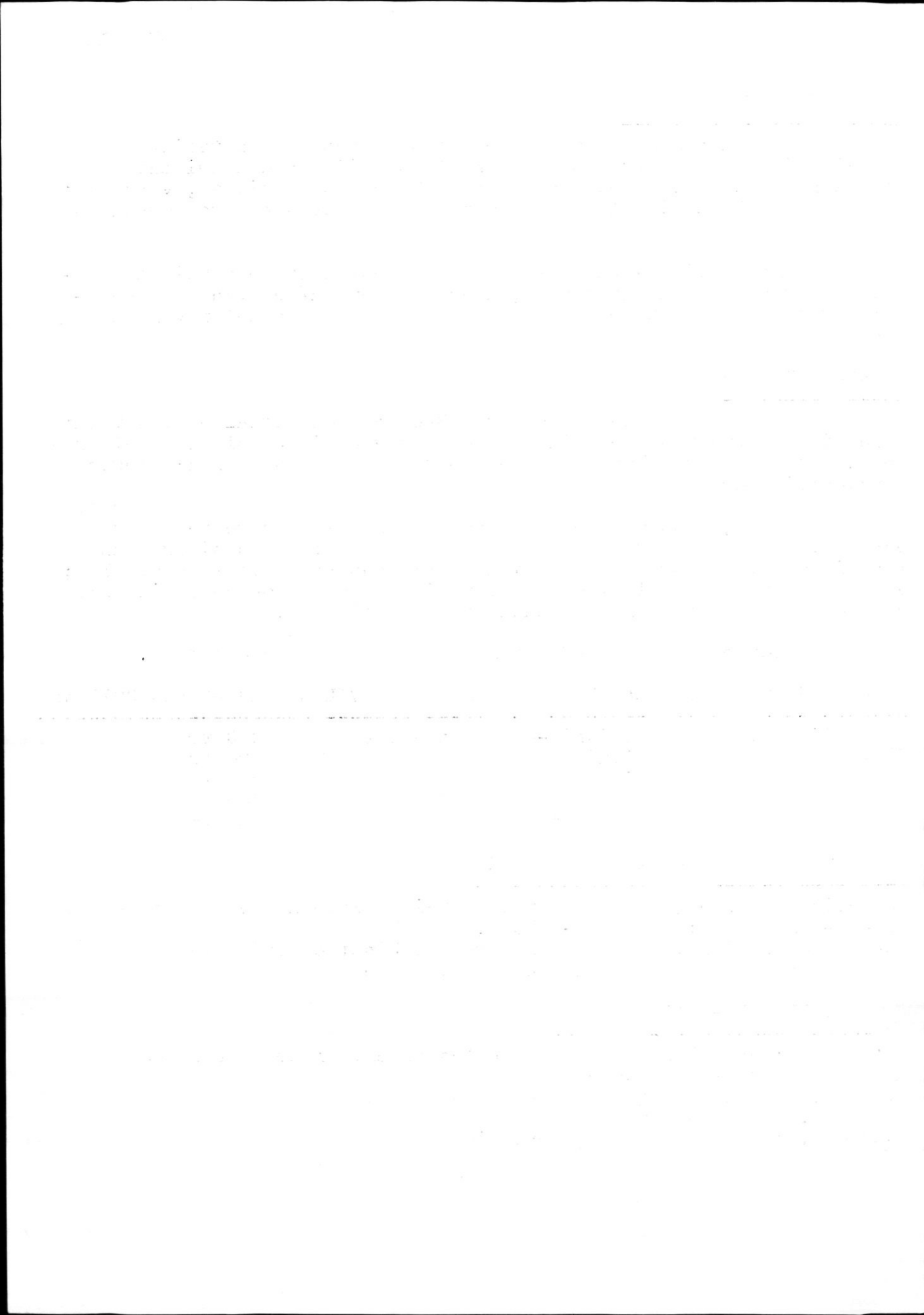
Huurprijzen :	1 juni -eind september	800 fr
	juni	200 fr
	juli	300 fr
	augustus	500 fr
	september	250 fr

VILLA NIEBELUNGEN - VILLA SIEGFRIED

Keldering : keuken, opslagplaats, washuis , kolenkelder , monte-plat
 Rez-de- chaussée : eetkamer-salon , bureel
 Eerste verdieping : drie slaapkamers , cabinet de toilette
 Tweede verdieping : twee slaapkamers , zolder

VILLA TOURELLE - VILLA ZEPHIR

Keldering : grote opslagkelder , kolenkelder, interne trap naar rez-de-chaussée
 R.de ch. : keuken , eetkamer - salon
 eerste v. : 3 slaapkamers
 tweede v. : 2 slaapkamers , torentje

De villas zijn zeer practisch gemeubileerd . Alle gerief is ter beschikking behalve het linnen en de couverts .

W.C. hebben waterspoeling

Kabines en baden gratis

Electrische verlichting

Deze villas zijn te koop , hetzij gemeubeld , hetzij ongemeubeld - steeds aan uitstekende voorwaarden .

TOEKOMST

Bredene zal de oostelijke badplaats van Oostende worden zoals Mariakerke er de westelijke van is met dit verschil - en dit in het voordeel van Bredene - dat de liefhebbers er nog goedkope gronden kunnen vinden en er kunnen bouwen in buitengewoon gunstige omstandigheden en met maandelijksse betalingen .

We zullen aan die liefhebbers de voorwaarden tot hypothecaire leningen geven met of zonder levensverzekering of met gemengde verzekering .

Voor alle inlichtingen zich wenden :

- A. Vandersmissen , administrateur-afgevaardigde , 293 Vooruitgangstraat , Brussel of Villa Les Alouettes te Bredene .
- Auguste Pède , administrateur , Ooststraat 62 , Oostende
- J. de Segonsac , administrateur , 241 Boulevard de la République, La Madeleine , Rijsel
- Georges Hendrickx , architect , 109 , Rue Emile Banning , Ixelles, Brussel

S
 SSS
 SSSSS
 SSSSSSS
 SSSSSSSSS
 SSSSSSSSSS
 SSSSSSSSS
 SSSSSS
 SSSS
 S

oooooooooooooooooooooooooooo

HERINNERINGEN

AAN DE

O U D E V I S M I J N

ROND DE

EERSTE WERELDOORLOG

S
SSS
SSSS
SSSSSS
SSSSSSS
SSSSS
SSS
S

FRANS VERBANCK

oooooooooooooooooooooooooooo

I N L E I D I N G

=====

Op mijn verzoek en om mij ter wille te zijn schreef mijn vader , Frans Verbanck , op hoge leeftijd enkele jeugdherinneringen neer . Uit deze geschriften kregen we reeds de bijdrage over de " Oede Viertorre " .

Thans heb ik de notas verzameld die betrekking hebben op de oude vismijn , over de periode 1900 - 1914 , en daaruit gehaald wat voor publikatie geschikt is . Alzo hebben we iets verkregen in de zelfde geest als de " Oede Viertorre " . Verwacht u dus niet aan een geschiedenis van de verdwenen vismijn , maar wel opnieuw aan een resem jeugdherinneringen en indrukken waarvoor geen bronnen hoefden te worden geraadpleegd . Waar over iets of iemand een oordeel wordt geveld , dan is dat een strikt persoonlijk oordeel .

We hebben de periode bewust afgesloten bij het uitbreken van de eerste wereldoorlog , mits van enkele naslepertjes . Er blijven nog genoeg mensen in leven die het daaropvolgende tijdperk hebben meegemaakt . Wat de door ons behandelde tijdspanne betreft liggen de zaken anders . Weinigen zullen er nog kunnen over meepraten .

Ikzelf hoop eens een en ander te kunnen schrijven over de twee laatste jaren van de oude vismijn die precies samenvallen met mijn eigen debuut . Ik denk de zaken anders te bekijken .

We zullen nog wel zien

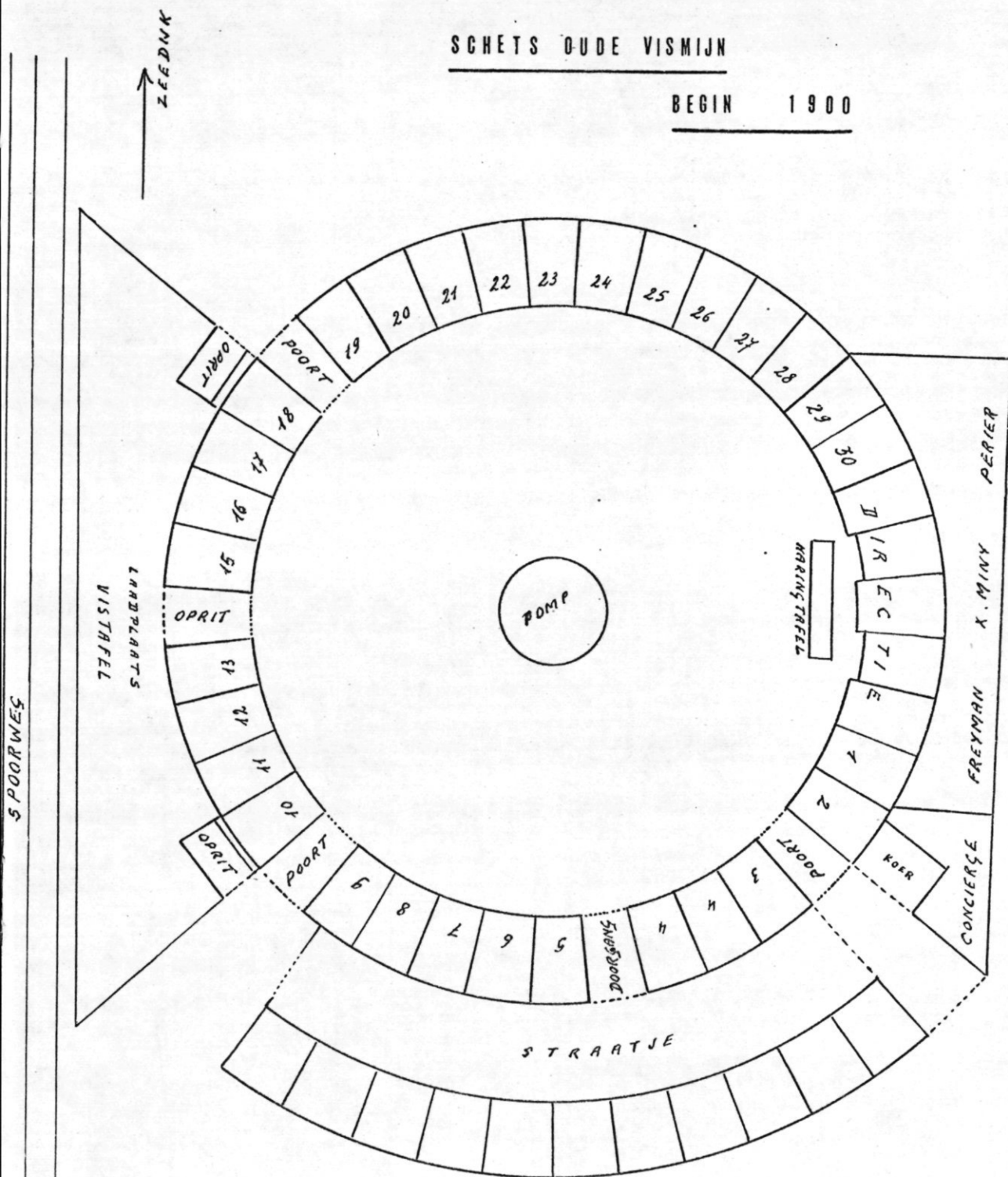
R.V.

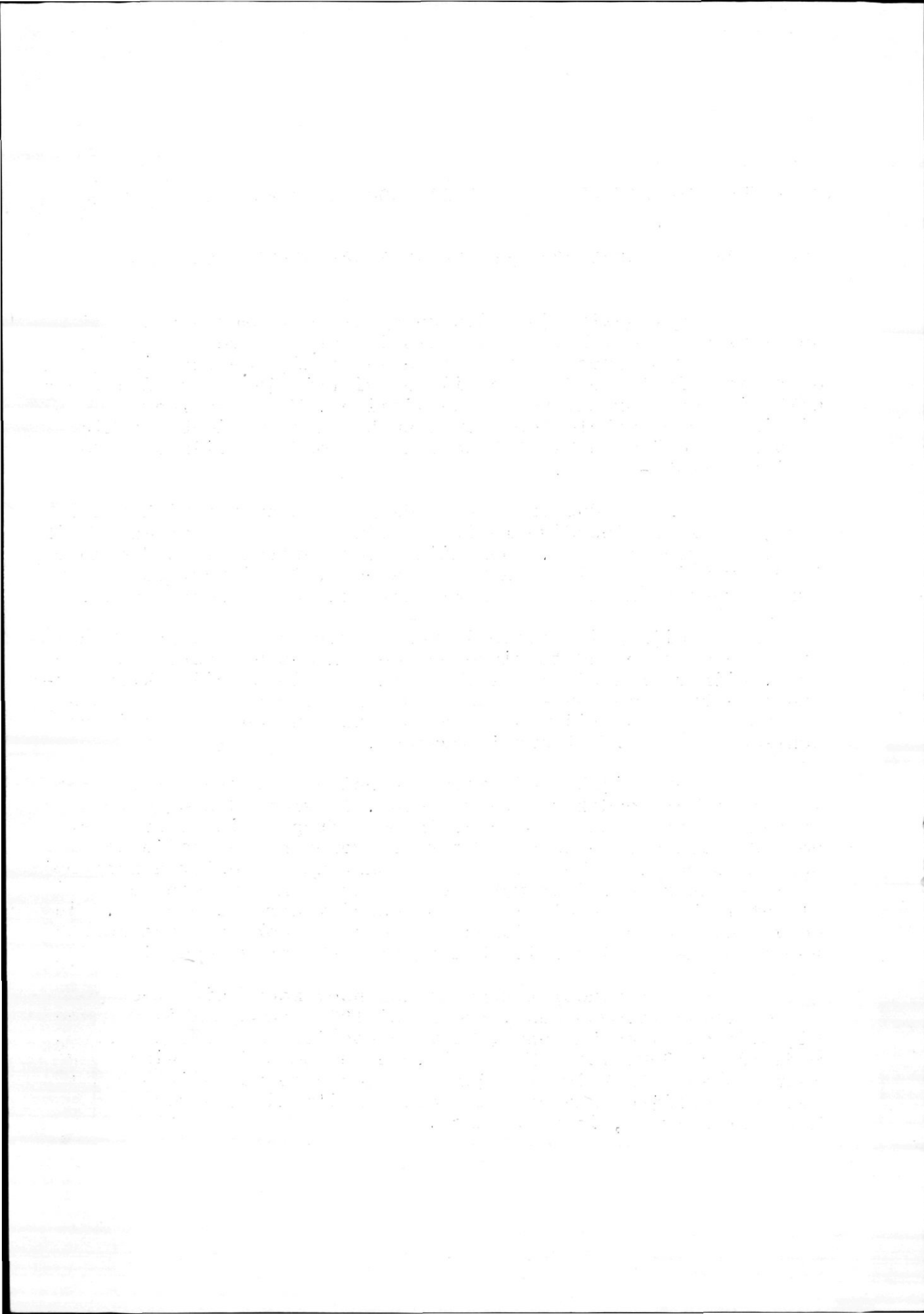
THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON

The city of Boston, situated on a neck of land between the harbor and the bay, was first settled by a small number of Englishmen in 1630. These settlers, who were known as the "Puritan Fathers," came to the city in search of religious freedom and a place where they could practice their faith without interference from the Church of England. They established a colony that grew rapidly, and by 1639, the city had a population of over 1,000 people. The city's growth was further accelerated by the arrival of more settlers in 1634, and by 1640, the city had a population of over 2,000 people. The city's growth was also aided by the fact that it was one of the first cities in the world to have a public school system. The first public school in Boston was established in 1630, and it was one of the first schools in the world to have a teacher who was paid by the city. The city's growth was also aided by the fact that it was one of the first cities in the world to have a public library. The first public library in Boston was established in 1630, and it was one of the first libraries in the world to have a collection of books that was open to the public. The city's growth was also aided by the fact that it was one of the first cities in the world to have a public hospital. The first public hospital in Boston was established in 1630, and it was one of the first hospitals in the world to have a collection of beds that was open to the public. The city's growth was also aided by the fact that it was one of the first cities in the world to have a public prison. The first public prison in Boston was established in 1630, and it was one of the first prisons in the world to have a collection of cells that was open to the public. The city's growth was also aided by the fact that it was one of the first cities in the world to have a public workhouse. The first public workhouse in Boston was established in 1630, and it was one of the first workhouses in the world to have a collection of rooms that was open to the public. The city's growth was also aided by the fact that it was one of the first cities in the world to have a public almshouse. The first public almshouse in Boston was established in 1630, and it was one of the first almshouses in the world to have a collection of rooms that was open to the public. The city's growth was also aided by the fact that it was one of the first cities in the world to have a public poorhouse. The first public poorhouse in Boston was established in 1630, and it was one of the first poorhouses in the world to have a collection of rooms that was open to the public. The city's growth was also aided by the fact that it was one of the first cities in the world to have a public workhouse. The first public workhouse in Boston was established in 1630, and it was one of the first workhouses in the world to have a collection of rooms that was open to the public. The city's growth was also aided by the fact that it was one of the first cities in the world to have a public almshouse. The first public almshouse in Boston was established in 1630, and it was one of the first almshouses in the world to have a collection of rooms that was open to the public. The city's growth was also aided by the fact that it was one of the first cities in the world to have a public poorhouse. The first public poorhouse in Boston was established in 1630, and it was one of the first poorhouses in the world to have a collection of rooms that was open to the public.

SCHETS OUDE VISMIJN

BEGIN 1900

Ik werd aanvaard aan 25 frank per maand (huidige waarde : 2000 fr.) . De burelen bevonden zich toen in de Stockholmstraat , nr. 41 . De rederij bezat echter zijn eigen visafslag in de vismijn . Sedert de stichting in 1896 tot 1899 deed de firma Jules Baels de afslag maar vanaf dit laatste jaar kwam een eigen bediende dit werk opknappen , nl. Jaak Van de Walle (tot 1902) . Toen kreeg August Simon (later halchef-commissaris) de job . Hij bleef maar een acht-tal maanden in dienst en aanvaardde toen zijn nieuwe functie bij de Stad . Hij werd opgevolgd door Arthur Fontaine , die het volhield tot 30 mei 1907 . Toen kwam ik aan de beurt en vanaf 1 juni begon ik te verkopen , bleef verkoper tot de tweede wereldoorlog , om nadien nog jaren dienst te doen als directeur van de Onderlinge Visafslag .

Negen en vijftig jaar ben ik bij de zelfde baas gebleven . Met vijf jaar vertraging werd mijn jubileum gevierd maar het heeft mij geen windeieren gelegd . Ik kreeg een omslag met vijfhonderd frank . Uitgerekend 10 frank per jaar !

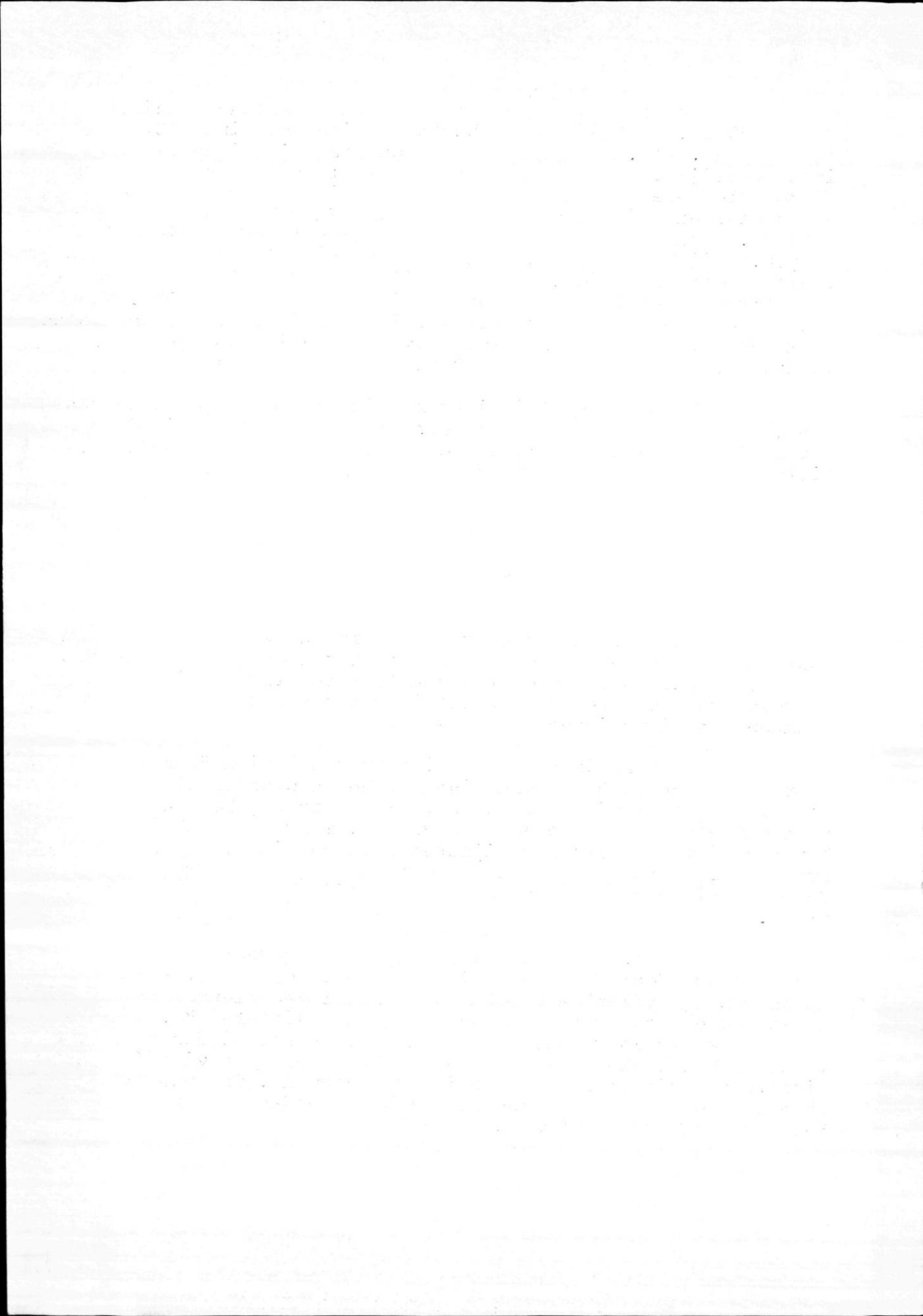
o

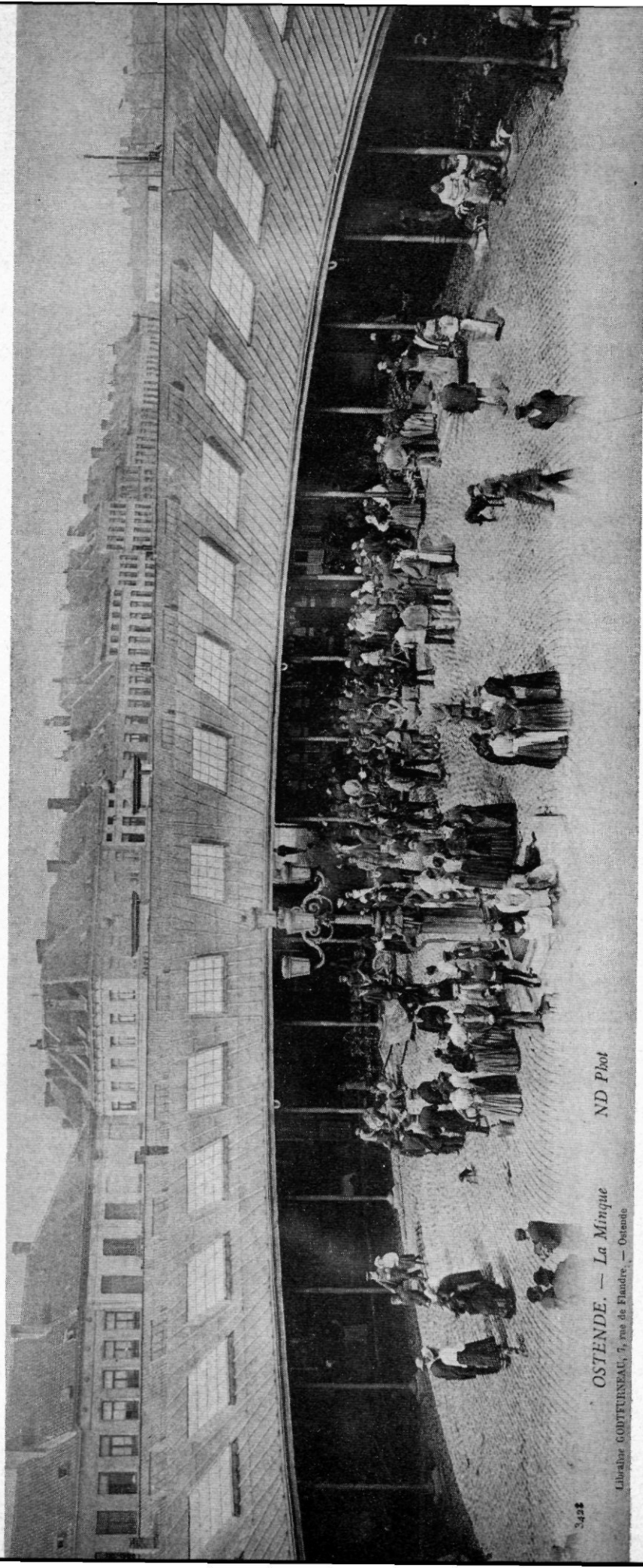
o o

Een heel nauwkeurige beschrijving geven van de vismijn zoals ik ze heb gekend voor de eerste wereldoorlog acht ik overbodig . De bestaande fotos tonen voldoende alle details . Maar ze geven geen uitleg en daar wil ik wel tussenkomen om in grote trekken een situatiebeeld te geven .

De vismijn had haar bijnaam van " Cirk " niet gestolen vooral als men ze bezag van binnen . Het hoofdgedeelte was perfect rond , en in het midden staande , bij de pomp , kon men met de ogen cirkels trekken zoveel men wilde : langs de pakhuizen , langs het afdak , langs de ijzeren pilaren die dit afdak ondersteunden , langs de stoep en de ontelbare , steeds wijder worden de ronde rijen grove kasseistenen , gelijk kringen op een waterplas .

De straatzijde , welke wij de voorkant kunnen noemen , was begrensd door de twee hoofdingangen : hoge poorten met ijzeren deuren , geflankeerd door twee nutteloze , vierkante torentjes . Tussen deze twee poorten bevond zich de " vistafel " , verhoog vanwaar de vis in wagons werd geladen . In het midden van deze laadplaats was een oprit , rechtstreeks vanuit de vismijn terwijl zich twee afritten langs weersijden bevonden . Ook was er aan de noordkant een stenen gebouwtje dat onderdak verschafte aan het personeel van de Spoorweg .

ND Phot

OSTENDE. — La Minque

Librairie GODEFROY, 7, rue de Flandre, — Ostende

Indien men binnen de vismijn een indruk van symetrie had gekregen dan werd deze uitgewist wanneer men zich bij de zuidelijke hoofdingang bevond . Rechts van deze poort was namelijk een andere ingang die toegang gaf tot " het Straatje " . Daarin vond men rechts één enkele rij pakhuizen , een twaalfstal misschien , doorlopend tot aan een zijuitgang van de vismijn waar zich de conciërgewoning bevond en waar later de bestuursburelen zouden gevestigd worden . Deze toegangspoort lag tegenover de " Slijkput " , een rest van de eerste kaai van Oostende.

In de tijd waarover ik het heb gespeeld deze " Slijkput " nog een grote rol want daar kwamen vrachtboten aanleggen . Daartegenover , rechts naast de uitgangspoort in kwestie , bevonden zich de burelen van firmas die zich over de in- en uitvoer van de goederen ontfermden . Ik wil meteen deze kwestie afhandelen , want met vis heeft ze niets te zien , en zo ben ik er meteen vanaf .

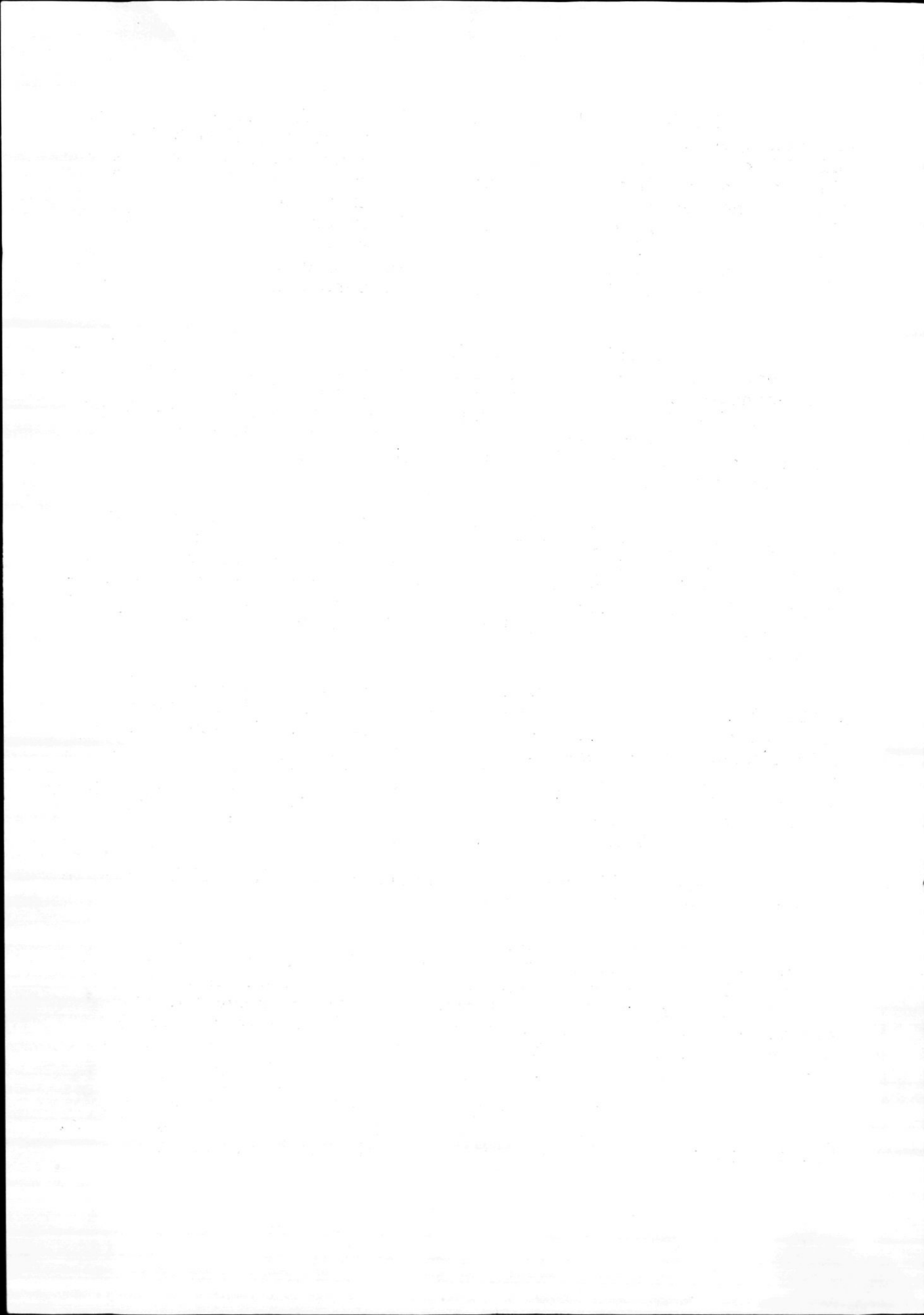
In de jaren ' 90 was er op deze plaats dus een zeevaartlijn gevestigd . Eerst waren er de Londenboten : de " Swift " en de " Swallow " (paddelboot) . Ze vervoerden gemengde koopwaar . Ik herinner me nog dat ze veel gedroogde chicoreien wagnamen . Die chicoreien waren in klompjes gekapt , en als er een zak openberstte , vulden wij onze zakken . En lekker dat die sjieken waren !

Dan logde de Mij. John Cockerill ook een lijn in (1897) . Ze beschikten over drie schepen : de " Topaze " met als kapitein Pedro Delarue , een Bruggeling . Hij heeft eenmaal zijn zinkend schip gered . Dan de " Saphir " , met als kapitein De Herdt . Dat was een echte heer , zoals hij steeds om 2 uur aan boord kwam , net gekleed met deukhoed en met een regenscherm aan de arm . Als derde schip was er de " Rubis " , kapitein Renier en later Van Glabbeke ,

Korte tijd nadat de Cockerillboten in werking traden bleven de Londenboten achterwege .

Rechtover de vrachtschepen waren op de kaai grote houten hangars opgericht ten hunner gerieve . Later , toen die schepen al lang verhuisd waren naar de kaaien bij het Sas , dienden die hangars nog om de haring te beschermen van troilers van de Oostendse Rederij , die nooit in de eerste handelsdok kwamen om hun haring te lossen zoals gebeurde met de schepen van de andere rederijen .

In de bijgebouwen van de vismijn , steeds aan de zelfde zijde , was ook gevestigd het bureel van Georges Périer, die in die jaren agent was voor Cockerill . Later heeft deze

firma zelf een kantoor betrokken op de eerste verdieping van het huis Cavereel , hoek Visserskaai en Paulusstraat .

In die vroege jaren was er ook een verzendbureau van " X. Meny & Co " en een van " Freyman & Van Loo " maar ik geloof dat de naam Van Loo er nog niet bijstond . Die Van Loo , zoon van een jolleman van het Zeewezen , trad in dienst van de heer Freyman als bediende , huwde diens dochter en werd vennoot .

We zitten nu langs de achterzijde van de vismijn en daar waren twee hoge en even nutteloze vierkante torens gebouwd. We hebben dus de buitenzijde volledig gezien en we trekken weer naar binnen langs een van de hoofdboorten die 's avonds met de ijzeren deuren werden afgesloten .

o

o o

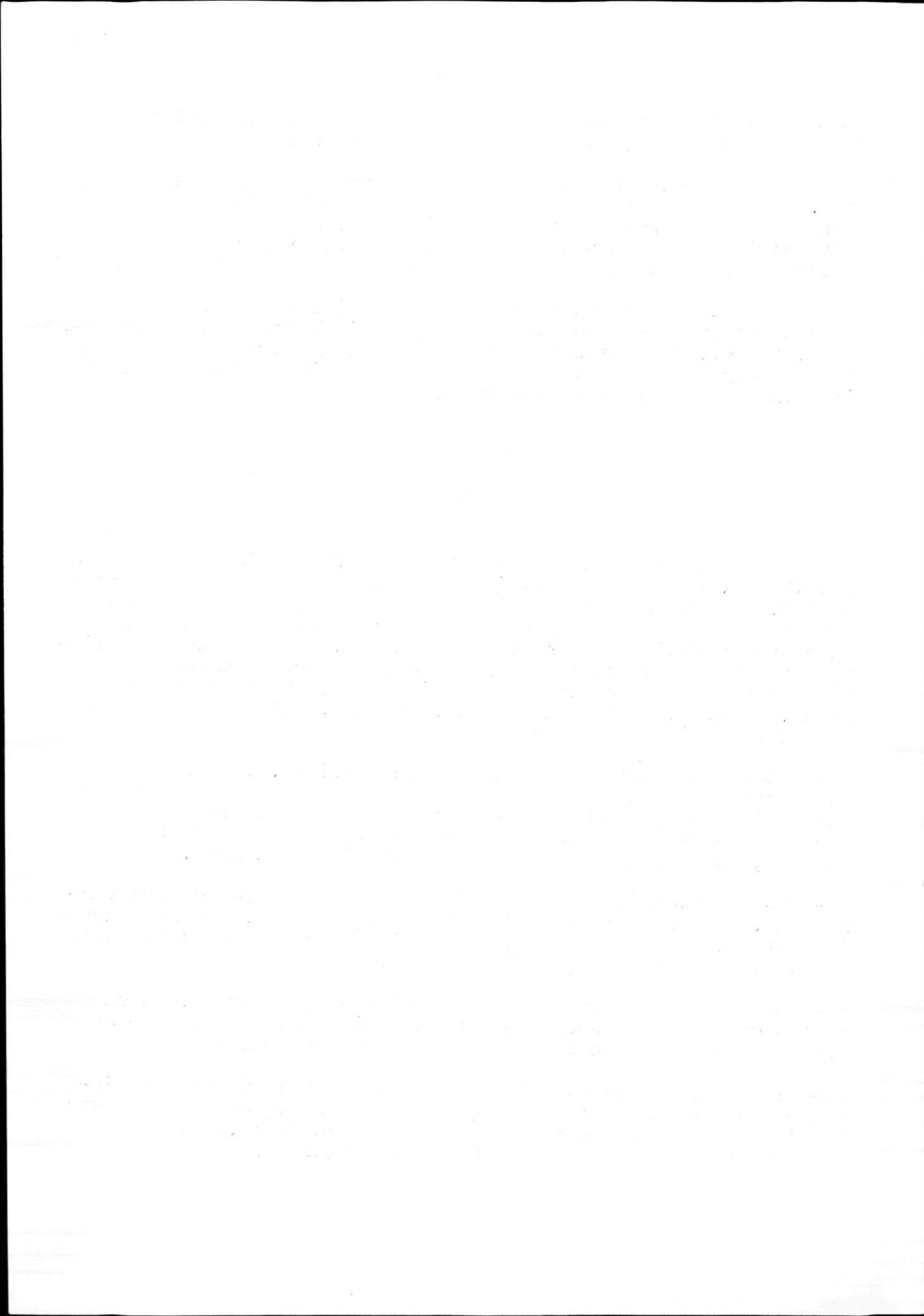
Nu moeten we spreken over de mensen die de pakhuizen bevolkten . Dat is erg moeilijk want de meesten zijn reeds lang gestorven en we zouden dus alleen maar het goede over hen mogen vertellen of het kort maken en zeggen : de brave mensen waren in de meerderheid en de rest deugde niet . Maar als we een tijdperk tot het leven willen roepen dan moeten we de mensen naar voor brengen zoals ze waren , of minstens , zoals ik ze heb gezien . We zullen bijgevolg , één voor één , alle pakhuizen bezoeken en zien wie we daar ontmoeten .

1 - Gusten Goes met zijn vrouw Hélène Pattijn . En gezien vele pakhuizen meer dan een huurder onderdak gaven vonden we daar ook nog Lotje Nassel met haar wit tuitje en haar gaanstok . In de eerste jaren van de eeuw was daar nog als baas , de vader van Gusten , Charles Goes , een grote , struise oude man .

2 - Rond de eeuwwisseling was dit bezet door de gebroeders Vanhooren . Ze werden opgevolgd door Stansje Devos , met nog andere Bruggelingen die met vis leurdten of in hun stad een standplaats hadden op de vismarkt , zoals Laatje .

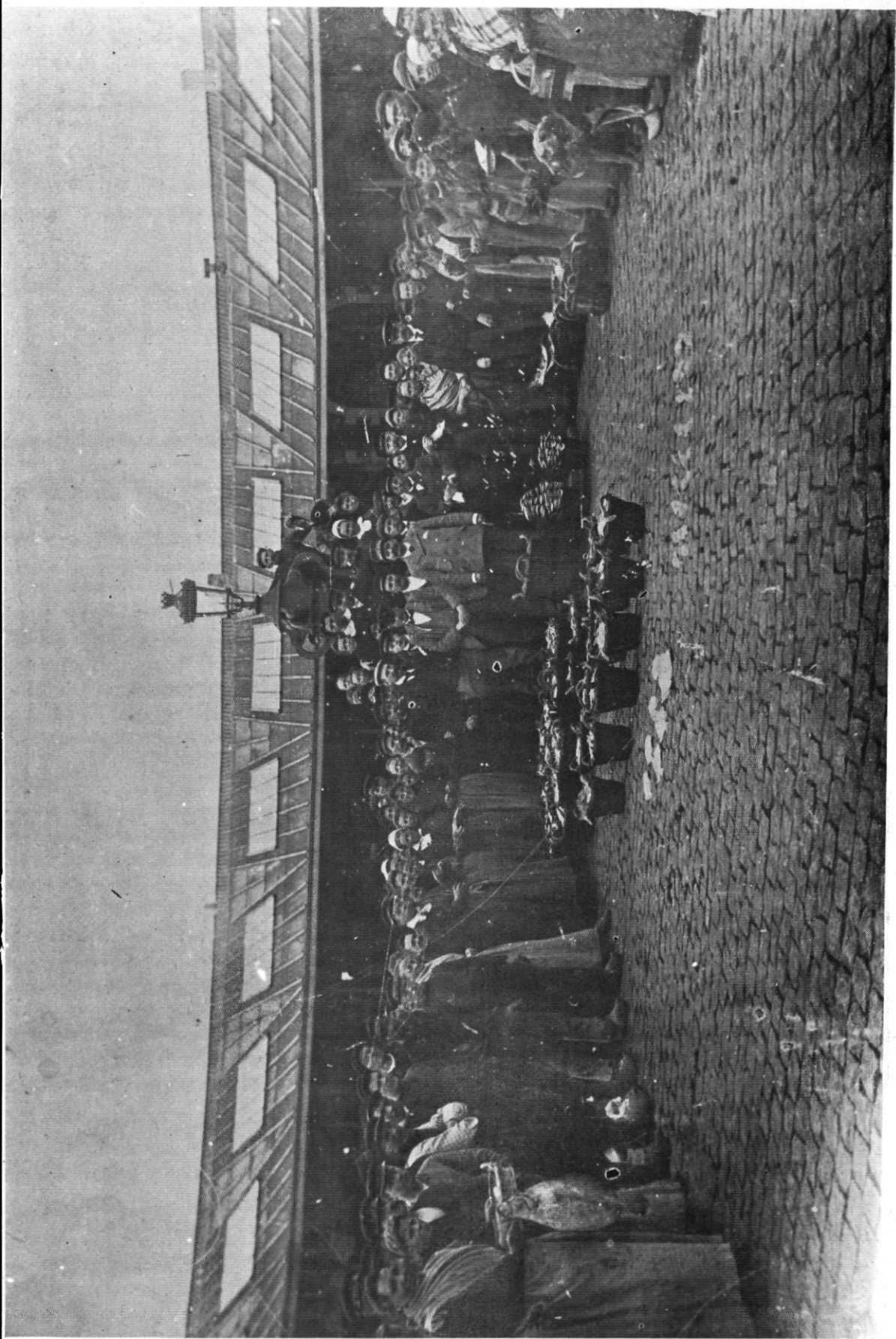
3 - Louise Barbé . Een braaf mens met een wit tuitje . Ze was hertrouwd met " menhère " Hendryckx , die geen slag deed maar elke namiddag naar de Brusselse koerspleinen trok .

4 - Reder Jules Baels . Hij was gedurende enige jaren ook viskoper , samen met Emiel Vanparys . Ze verzonden veel naar Parijs op eigen risico en tegen commissieloon (vente) . Emiel is later bezweken ten gevolge van een autoongeval .

1	Matille Rence (Reilzen)	13	Jules Vanderputte (tegenschrijver)
2	Meire	14	Nette Dumon
3	Jef Chaffart (Sava)	15	Berten Vroome (Reder)
4	Sissen Verrecas	16	Leonie Roose (Smoetgat)
5	Pol Verhulst	17	Een mijnpeerder
6	Camille Hubrechsen	18	Johnnie Simons (Bulte Carbon)
7	Louis Diericx-Vissters
(Louis van Pede)	19	Netje Macqué
8	Pros Peellaert	20	Lieze Therry
9	Pol Swaels (commissaris)	21	Jan David
10	Henri Lauwereins	22	Fille Delbol (Fille Delleboge)
11	Jules Van Wouw	23	Alfons Cornellie
12	Eugeen Quyo	24	Henderson

- 5 - Jules Claeys . Rijke Bruggeling en een fatsoenlijk man . Na zijn dood kwam eerst zijn zoon Etienne , naderhand de dochter naar de mijn om hun belangrijke viswinkel te bevoorraden .
- 6 - Philomeentje Vanhooren die gehuwd was met voerman Jan Denecker . Gedurende de oorlog verbleef Philomeentje met haar beide dochtertjes in Londen . Jan bleef hier . Het gevolg was definitieve scheiding en de vrouw is niet meer teruggekeerd naar de vismijn . Haar pakhuis werd bezet door de gebroeders Vanhooren, voormeld , die afkomstig waren van Lombartsijde .
- 7 - Pros Peellaert , vishandel en visafslag . Hij hield tevens jarenlang een goedbeklant café rechtover de vismijn . Zijn enige zoon sneuvelde in de eerste oorlog .
- 8 - Mathilde Acken (Matille Wulf) . Ze was reeds een oude vrouw die samen met haar even oude maat , Liza , wat kocht om in het klein voort te verkopen of te venten . Beiden waren typische vrouwtjes met kaketuutjes .
- 9 - Wolter : Oude , brave Duitse staatsburger . Specialiteit van fijne vis . Zoals alle hier verblijvende Duitsers verdween hij natuurlijk bij het uitbreken van de oorlog in 1914 . Martin Jans was toen zijn bediende . Deze had zijn ambt van postbediende opgegeven om bij de h. Wolter in dienst te treden , waarschijnlijk op belofte na een tijdje de handel te mogen voortzetten .
- 10 - Firma Auguste Pede - Christiaan . Groothandel in vis en wijnen . Dat waren toen rijke mensen die zich in de vismijn niet vertoonden . Er was hoofdzakelijk handel in fijne vissoorten en gedurende de winter hadden ze nog daarbij de uitvoer van ijle haring naar Duitsland . De zaakvoerder was Louis Dierickx- Vissers , gekend als Louis van Pede . Hij was een geboren farceur maar hij kon er niet goed tegen als hij zelf het slachtoffer was van een poets . Zoals de meeste bedienden van firmas die buiten de vismijn gevestigd waren , had hij nooit gedaan met zijn werk voor halfnegen 's avonds , want Madame zou gereklameerd hebben zo men vroeger ging de brieven laten tekenen . Nu , Louis was maar één voorbeeld . Als er geen werk meer te doen was dan ging men maar biljarten of zo . Om 6 of 7 uur keerde men dan maar terug naar het bureel om zeker te zijn niet klaar te wezen voor het gewenste uur .
- 11 - Naast Pede vinden we Matille Rence . Ze had een clientele van kleine handelaars uit Roeselare , Kortrijk en Menen . Ze was in haar jonge jaren een nogal schuwe broeder , en heeft , zoals nog anderen , menig kampje geslagen . Met ouder worden is ze natuurlijk verstild . Later is Matille in een der 5 nieuwe pakhuizen gegaan die op de plaats van de administratieve burelen werden opgetrokken.(zie verder) Dat was na de oorlog en Pede heeft dan het pakhuis nr. 11 ingepalmd .

12 - Cranshoff , uit Doornik . Hij was een lange , magere man met " barbiche " , een deftige burger van rond de 60 . En daar was ook nog gevestigd de " zware " Herminie Depauw (met kake-tuutje) , moeder van Richard Lucas die huurder was van pakhuis nr. 26 .

Het schijnt dat haar man , zeeman , verdween gedurende 20 jaar of zo , en toen hij terug boven water kwam was Hermenie natuurlijk hertrouwd .

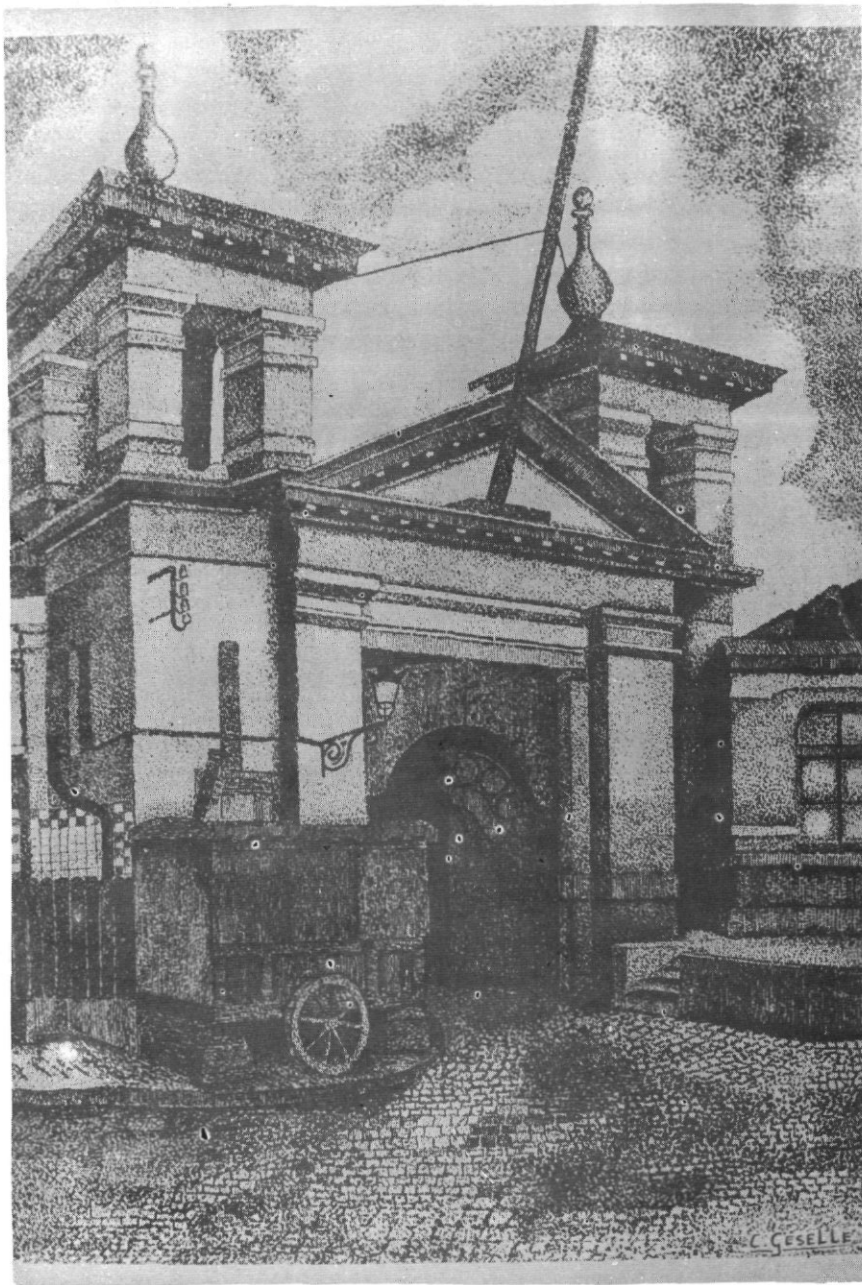
Boven nummer 12 had Alexis Degrave , visafslager voor enkele sloepen en schiptjes , zijn bureeltje . Papa Degrave , een nochtans verstandige vent , hield zich meer bezig met paardekoersen dan met zijn werk en is eraan ten gronde gegaan . Zijn zoon Raymond , een brave jongen , deed het werk maar stierf rond 1908 aan " 't vuur in de buik " . Dat was appendicitis , maar men kon dat in die jaren nog niet opereren . Een andere zoon was mijn helper na de oorlog maar hij had de ziekte van zijn vader - paardekoersen - meegekregen , met al de gevolgen vandien en reeds in 1923 week hij uit naar Engeland . De jongste zoon , Fonsje , sneuvelde als officier . De oudste zoon , Herman , was groot-invalide na de oorlog . Hij kreeg naderhand het postje van afslager van klikjes en deelvis , aan het sprotkot . Dat was een houten barak , opgericht aan de noordelijke hoofdingang , en waar de sprout en ijle haring werd verkocht op staal .

Herman lag gedurig overhoop met dat stel wijven dat het cliënteel vormde voor zijn visjes . En scholden ze op Herman , dan kon deze hen nog luider tegenbrullen en hij beschikte over een krachtig vocabulair . En dat moest , wilde hij niet onder de voet gelopen worden .

13 - Vishandel Ed. Nierinck , ook visafslager en opvolger van Dossaer , die in het jaar 1887 een rol speelde in de vissersopstand die gericht was tegen de vreemde vissers die hier kwamen verkopen .

14 - Mejuffrouw Pavot - Oude " lady " . Ze had maar een paar klanten voor fijne vis . Het pakhuis stond dus leeg . Maar ze bezat een oesterput gelegen aan de Kapellestraat waar de garage van Vieren nadien gebouwd werd . Dus in de rij van Valcke . Het water werd getrokken uit de eerste handelsdok . De firma verdween met de oorlog , net als zovele andere .

15 - Jules Ghijs . Deze woonde te Oudenaarde waar hij ook een visrokerij bezat . En hij had plaats genoeg om de firma Georges Ballion en Hinten Steenacker bij zich te nemen . Beiden waren voordien werkzaam bij Henri Aspeslagh - Georges als bediende , Hinten als knecht . Dat was rond 1902 , maar rond 1907 stierf Georges , geveld door de kwaal des tijds . Van dan af dreef

Hinten de handel alleen . Hij heeft altijd zijn plan kunnen trekken . Jan Desmedt , zoon van de gemeentesecretaris van Bredene was enkele jaren bij hem als bediende .

Toen Hinten nog werkmans was nam hij het stammetje over van Senave , op de Vuurtorenwijk , aan het einde van de Marinastraat en dicht bij het gebouw van de duivenschietsing . Later werd zijn huisje , samen met nog andere , afgebroken en Hinten verhuisde naar Het Sas . Hij is daar gestorven na veel miserie van familiale aard .

16 en 17 . - Ik herinner me niet wie daar huisde voor de oorlog . Toen de vrede was weergekeerd werd nr. 17 betrokken door Lize Therry (David) . Van viswuvetje met een paar leurmanden , voor de oorlog , is zij een der strafste handelaarsters van de vismijn geworden .

18 - Chiliaatte . Deze was een Luiker-Waal . Een ernstig man . Na de oorlog werd het pakhuis bezet door Rance Caron en Mene Scheppers .

19 - Edward Nierinck , voorzied , had daar zijn bureel . Hij stierf in het begin der eeuw maar de opvolgers hebben de zaak kunnen voortzetten .

20 - Henri Lauwereins . Vishandelaar maar in hoofdzaak afslager voor de rederij Golder . Van 2 schepen in 1901 tot 4 schepen rond 1908 - 10 . Maar de zaken werden heel goed toen in 1910 verscheidene stoombootjes hier hun vis kwamen verkopen met vangsten afkomstig uit de Moray Firth . Het waren bootjes die de Deense of Zweedse vlag voerden en ze mochten niet binnenlopen in Engeland op gevaar hun vis aangeslagen te zien .

De Moray Firth was en is nog steeds een paaigrond , en voor de Engelse vissers verboden . Dat duurde tot de oorlog uitbrak . Ze brachten prachtige vis , kabeljauw , pladijs , steenschol , soorten die hier juist te kort waren .

Enkele tijd voor die schepen hier regelmatig begonnen aan te leggen , had reder Henri Aspeslagh (pakhuis nr. 21) tegen mij staande gehouden dat er in Oostende slechts plaats was voor ten hoogste 20 visbakken . En zie ! Met 10 of 12 erbij fleurde de vishandel op ! Natuurlijk , gezien de Oostendse markt nu elke vissoort kon leveren : kust ; Noordzee , Kanaal , Moray , IJsland en Feroé . En Mr. Aspeslagh kocht dan maar eveneens 3 schepen bij . Hij had er dan zeven .

Het was ook bij Aspeslagh dat de bediende het ellendigst behuisd was . De baas zat weliswaar ook in een slecht verlicht bureel , maar Fonsje Deceuninck , die later zijn schoonzoen zou worden en gemeenteraadslid , zat aan de achterzijde .

1. The first part of the paper is devoted to a general discussion of the problem of the existence of solutions of the system of equations

which are satisfied by the functions $u_i(x, y, z)$ and $v_i(x, y, z)$ in the domain D of the space E_3 . It is shown that the system of equations has a unique solution in the class of functions which are continuous in the domain D and have continuous first derivatives in the domain D .

2. In the second part of the paper the problem of the existence of solutions of the system of equations is solved for the case when the functions $u_i(x, y, z)$ and $v_i(x, y, z)$ are assumed to be continuous in the domain D and have continuous first derivatives in the domain D .

3. In the third part of the paper the problem of the existence of solutions of the system of equations is solved for the case when the functions $u_i(x, y, z)$ and $v_i(x, y, z)$ are assumed to be continuous in the domain D and have continuous first derivatives in the domain D .

4. In the fourth part of the paper the problem of the existence of solutions of the system of equations is solved for the case when the functions $u_i(x, y, z)$ and $v_i(x, y, z)$ are assumed to be continuous in the domain D and have continuous first derivatives in the domain D .

5. In the fifth part of the paper the problem of the existence of solutions of the system of equations is solved for the case when the functions $u_i(x, y, z)$ and $v_i(x, y, z)$ are assumed to be continuous in the domain D and have continuous first derivatives in the domain D .

6. In the sixth part of the paper the problem of the existence of solutions of the system of equations is solved for the case when the functions $u_i(x, y, z)$ and $v_i(x, y, z)$ are assumed to be continuous in the domain D and have continuous first derivatives in the domain D .

7. In the seventh part of the paper the problem of the existence of solutions of the system of equations is solved for the case when the functions $u_i(x, y, z)$ and $v_i(x, y, z)$ are assumed to be continuous in the domain D and have continuous first derivatives in the domain D .

8. In the eighth part of the paper the problem of the existence of solutions of the system of equations is solved for the case when the functions $u_i(x, y, z)$ and $v_i(x, y, z)$ are assumed to be continuous in the domain D and have continuous first derivatives in the domain D .

9. In the ninth part of the paper the problem of the existence of solutions of the system of equations is solved for the case when the functions $u_i(x, y, z)$ and $v_i(x, y, z)$ are assumed to be continuous in the domain D and have continuous first derivatives in the domain D .

Er waren slechts twee kleine venstertjes , beginnend aan de vloer tot op één meter hoogte . Er was dus geen licht bovenaan, tenzij , eerst een petroleumlamp en later electrisch .

De rederij was er een in collectieve naam . De kapitaalbrengers waren , volgens ons werd verteld , mannen met poen uit Rijsel , Roubaix en Tourcoing . De namen van sommige hunner boten logen er niet om : Tourquennois , Nervien , Franco-Belge , Neptune , Numitor , Nautilus , Nerée , enz .

Vader Aspeslagh was als reder een zorgzaam man . Bij de verkoop van zijn vis stond hij steeds vlak achter zijn bediende- afslager . Wanneer deze de verkoop niet hoog genoeg inzette, kreeg hij van zijn baas een schop tegen zijn hielen . De toenmalige verkoper , Alexis Verbanck , ging dan maar in de goot staan waar hij buiten bereik was .

Na de dood van Henri Aspeslag heeft de firma hoogten en laagten gekend en als rederij werd ze stilletjes afgeschreven.

22 - Victor Derudder , of liever Eufrasie . Was in die tijd een van de grootste bedrijven van de mijn en is dat ook nog tientallen jaren gebleven . Specialiteit : vente , die in deze periode nog rendeerte .

Eufrasie was een braaf , serieus en naarstig vrouw- mens , groot en grof gebouwd , en ze hield de stake recht. Een telefoon had ze niet , zo min als de andere venters . Zo , half voornoen kwamen de telegramdragers zonder ophouden de uitslagen van de verkoop te Brussel , Antwerpen , Gent , Mechelen en andere plaatsen naar de afzenders brengen . Op die uitslagen baseerde Eufrasie dan haar verdere aankopen . Jarenlang was ze bijna doorlopend in blijde verwachting maar steeds stond ze in de bres om in de vismijn de boel te verwerken . Rond de elf kinderen moet ze grootgebracht hebben en hen een broodwinning bezorgd. Als er een ogenblik geen werk was , moest dochter Leonie niet denken zich even te ontspannen . Het klonk dan : " Leonie , pak je brei en brei ... " . Dat werd een spreekwoord in de vismijn.

Op haar Victor moest ze niet veel rekenen . Deze liep liever niet in de weg en zocht zijn tijd elders door te brengen.

23 - Romanie Bakkers - of liever Weduwe Louwyck- Debacker uit Brugge . Dreef een bloeiende handel , zelfs nadat haar zieke- lijke man overleden was in de eerste jaren van de eeuw . Een der schoonste vrouwen die ik ooit gezien heb . (kwestie van smaak - R.V.) Emiel Vanparys is enige jaren lang haar " cheva- lier servant " geweest . Nadien was het Pros Peellaert . Ze was altijd vriendelijk en welgemanierd tegen ieder - een echte dame- en eigenlijk te goed om hele dagen in de mijn te lopen .

24 - Henri Van Graefscheppe . Was in de eerste jaren van de eeuw geassocieerd met broer Tjeppen en broer Alfons . Deze laatste bezat in de Cirkelstraat een oester- en kreeftenput en ook een drukkerij waar het weekblad " Le Phare " gedrukt werd . Na de scheiding werkte Henri voort op eigen naam . Hij was liberaal gemeenteraadslid en voor zitter van " Help U zelf " die de tegenhanger was van de Katolieke Volksbond . De socialisten telden toen nog niet mee .

Hij was een fatsoenlijke , stille heer , struis gebouwd en had steeds een halve buishoed op . Toen zijn bediende, Wardje Steenacker , soldaat werd , kwam Guusje Volbrecht in zijn plaats . Deze bleef lange jaren in dienst , ook bij de zoon Henri , maar is later op eigen vleugels gaan vliegen .

Henri Van Graefscheppe had tevens een viswinkel in de Weststraat (Op deze plaats waren er op een zeker ogenblik drie viswinkels , schier vlak naast elkaar) .

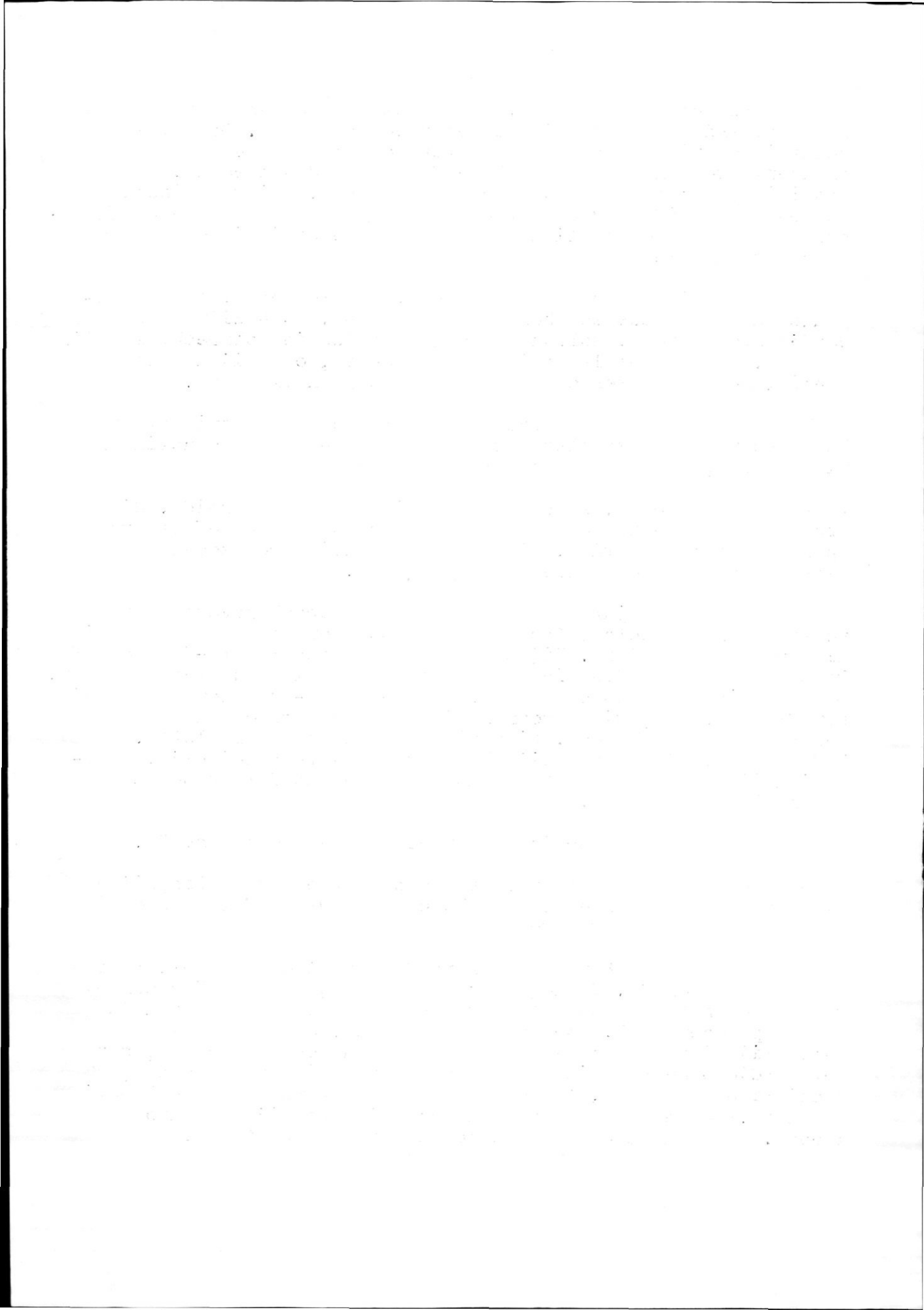
25 - Richard Lucas . Zoon van Herminie Depauw voorzeid . Hij dreef een stille handel , was ook koersman maar bleef rechtop en betaalde regelmatig . Dit in tegenstelling met zovele anderen die door de zelfde passie waren bezeten .

In die jaren was daar ook het bureel gevestigd van reder Cesar Degroote . Cesar had een nors opzicht en mengde zich niet met het publiek . Hij bezat drie schepen : 0.1 - "Mercedes". De schipper , Jan Klausing , was de eerste die naar IJsland voer. Dat moet in 1900 geweest zijn . Dan de 0.63 - " Héléne " , schipper Pito Nassel , wiens zoon militair dokter geworden is en een generaalsdochter huwde . Pito ging niet naar de bruiloft . " Wat moet ik daar doen bij al dat groot volk " zei hij . Waarschijnlijk zou alles in het Frans verlopen en Pito kende er geen gebenedijd woord van .

Als derde schip was er de 0.73 - " Germaine " .

26 - 27 - Halewyck - Royon . De eigenaar van deze belangrijke firma was een oude heer . Zijn bureauchef was Charles Osterwind en de koper , Jules Van Wouw .

Rond 1908 nam Osterwind de handel over en bleef kopen op naam " Royon " . De nog jonge bediende , Camille Hubrechsén , werd afgedankt om plaats te maken voor de schoonbroer van de nieuwe patroon , nl. Charles Delaruwiere . Hubrechsén moest natuurlijk iets anders aanvangen en begon een vishandel , samen met Wardje Beauprez die toen werkzaam was bij Pol Hessens , en specialiseerde zich , ALS EERSTE , in het versturen van " petits colis " . En deze handel bloeide zodanig dat hij dra navolgers kreeg . De vennootschap hield echter niet lang stand .

Nº 51. OSTENDE. — Quai Tilbury

28 - Over dit pakhuis zou ik een boek kunnen schrijven want daar had ik mijn bureel . Ik zal me echter wijslijk beperken .

Tot 1908 bevond zich onder het bureel de noordelijke uitgang . In dat jaar besloot het beheer van de " Pêcheries à Vapeur " , benevens rederij , ook aan vishandel te doen , en ook winkels op te richten in het binnenland . Ze zagen dus de zaken groot . Toen de gevestigde vishandelaars zulks vernamen sloeg de schrik hen om het hart . Ze waren bevreesd dat de P.V. de beste vis van de eigen schepen zou rechtstreeks afnemen en aldus een unfaire want machtige concurrentie in leven roepen , wat theoretisch mogelijk was .

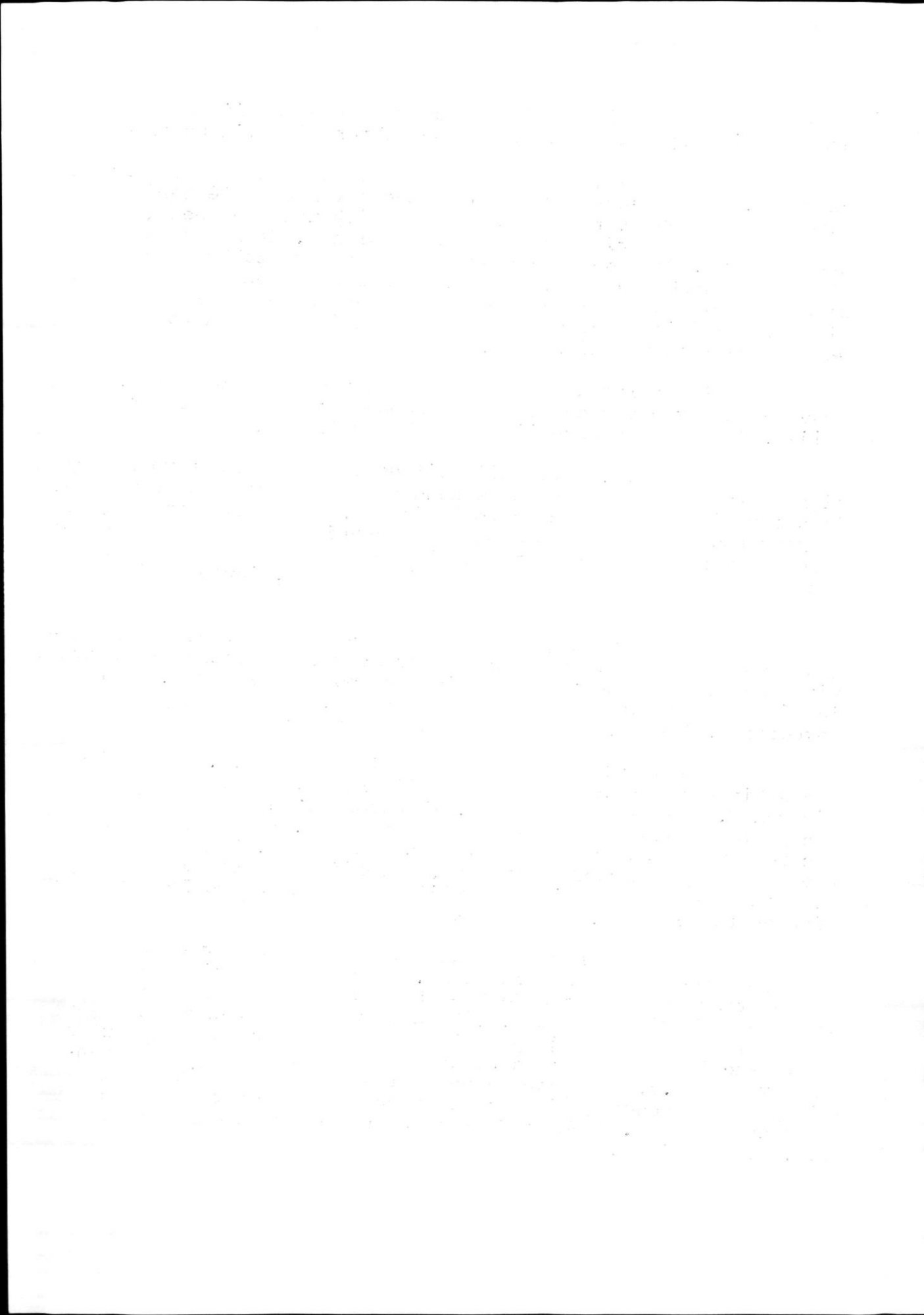
Ze besloten dan ook de vis aangevoerd door de P.V - schepen te boycotten en ze aan te kopen aan een veel lagere prijs . Dat zulks onmogelijk was , bleek later .

Nu , P.V. zette zijn wil door , maar moest voorbereid zijn om zelf te kopen en te verzenden zo ze gedwarsboemd werden. In het geniep vroegen ze de toelating aan het stadsbestuur , de toegangspoort te mogen omvormen tot pakhuis , met behoud van het bureel boven . Dit werd natuurlijk toegestaan want het blauwe schepencollege kon niets weigeren aan blauwe , invlcedrijke John Bauwens .

Bekend werd , dat op een maandag , de P.V. zou beginnen handel drijven . De zaterdag ervoor werd de poort afgesloten , visbakken werden gemetst , een ingangspoort geplaatst . Kortom, in één dag was het pakhuis kant en klaar . En laat ze nu maar boycotten ! Dat geval kende volgend verloop :

De maandag : Eerste beurt is aan de P.V. Tweede beurt, een schip van Golder , en dan de mijn rond , volgens beurt nog vis van P.V. en andere reders . Ik begon te verkopen : 10 manden grote roo-soldaten aan 2 frank de mand . (De zelfde vis van Golder , ernaast , kreeg 4 frank de mand) . Maar dat paste niet in het kraam van de kopers . Enerzijds dat sommigen vis kochten aan halve prijs , terwijl de anderen de volle pot dienden te betalen . Waar moest dat naartoe ?

En het was gedaan met dat systeem . Er werd weer vergaderd voor de zoveelste maal . De boycot zou zich beperken tot de tongen , die toen de hoofdbrok vormden van de aanvoer door de visbakjes van de P.V. Deze bedreven gedurende de zomer bijna allen de visserij op de Spaanse en Portugese kusten waar hoofdzakelijk grote tongen gevangen werden . Maar het koopkan-toor van de P.V. was daar tegen bestand en hun specialist , Tjeppen Graefscheppe, wist ook waar de tongen moesten aan de man gebracht worden . Kochten de kopers dus goedkoop dan offfreerde P.V. met verlies .

Na enkele dagen kwam ruzie onder de viskopers en er werd besloten dat ALLE gekochte tongen door gelijk wie naar het pakhuis van Mamsel Pavot moesten gebracht worden om er privaat herverkocht te worden . Dat ging door gedurende enkele dagen maar het vlotte ook niet . En zoals Hinten Steenacker me zei : " Ik koop daar een mandje bloktongen dat ik absoluut nodig heb. Het wordt naar het pakhuis van Pavot gedaan om hermiynd te worden en ik ben het kwijt ! Ik doe niet meer mee ! " En daar ze allemaal zo vaarden , elk op zijn beurt , stuikte het systeem ineem na enkele dagen .

De handel van de P.V. kon dus normaal voortgezet worden onder de naam " Piscator " , maar de co-directeuren , Gustaaf Vandenberghe en Tjeppen Graefschape waren , wat commerciële geest betreft , niet van de strafsten . Tjeppen had waarlijk een vijs los . De dagen dat hij welgezind was zou je je kreupel gelachen hebben met zijn spreuken en liedjes , maar wee als hij slecht gezind was ! Dan was hij gevaarlijk en we vreesden werkelijk dat er eens iets ergs zou gebeuren met hem - of met ons . Hij stierf rond 1911 .

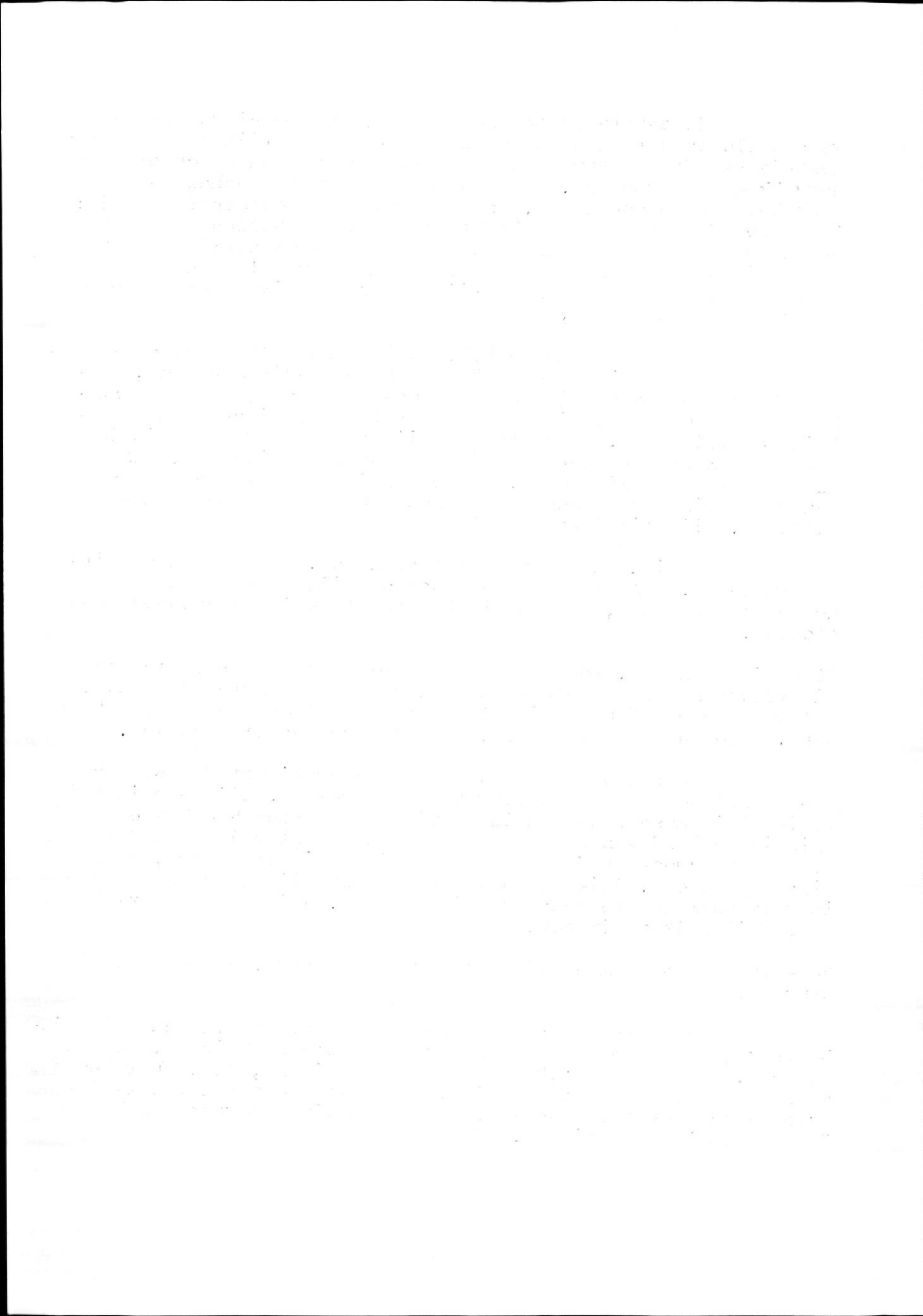
Nadien liep het in het honderd , de boel ging stilaan om zeep . Wel stond de zaak nog op zijn wankelen benen toen de oorlog uitbrak , maar na 1918 werd alles in de doodboek gestoken .

29 - Fia Willems . Ze was een belangrijke koopster , een snel , dik vrouwmens die dichtaan de 50 was toen de oorlog uitbrak . Het was een braaf mens die al jaren gescheiden leefde van haar man . Boven haar blozend gezicht droeg ze een wit tuutje .

Haar zoon vaarde op de koopvaardij met Noorse schepen en hij bestemde zich voor het Loodswezen . Hij kwam in zijn ledige tijd moeder helpen in de vis . Hij kreeg hierbij een prik in de hand van de sparregraat van een pladijs (rond 1910) de hand verzwoor en Jef kreeg een stijve middenvinger , naar binnen gebogen . Adieu Loodswezen , natuurlijk , en Jef Durand is vishandelaar geworden na zijn moeder . Hij heeft het zich waarschijnlijk nooit beklagd .

30 - Ik weet niet meer wie dat pakhuis betrok . Verrecas , uit Brugge ?

Na pakhuis nr. 30 volgden de kantoren van het vismijnbestuur , die de plaats innamen van 5 grote pakhuizen . Na de oorlog , toen er een tekort was aan pakhuizen , vloog het bestuur naar de achterkant van de mijn , waar Pito Denturck , politieagent - concierge , woonde . Dat is de uitgang waar ook het " straatje " in eindigde .

De vijf afdelingen van de directie die gelegen waren in de ronde , tussen pakhuis nr. 30 en pakhuis nr. 1 , droegen geen nummer en we zullen ze gemakkelijkshalve : A.B.C.D.E. noemen . Vlak ervoor stond een lange stenen tafel , waar de haringstalen werden uitgestald .

A was bestemd voor de tegenschrijvers

B - Viskeurders - C - Knechten - peerders

D - Ontvanger , de heer Is. Vanhee . Na diens overlijden werd Pol Swaels ontvanger benoemd .

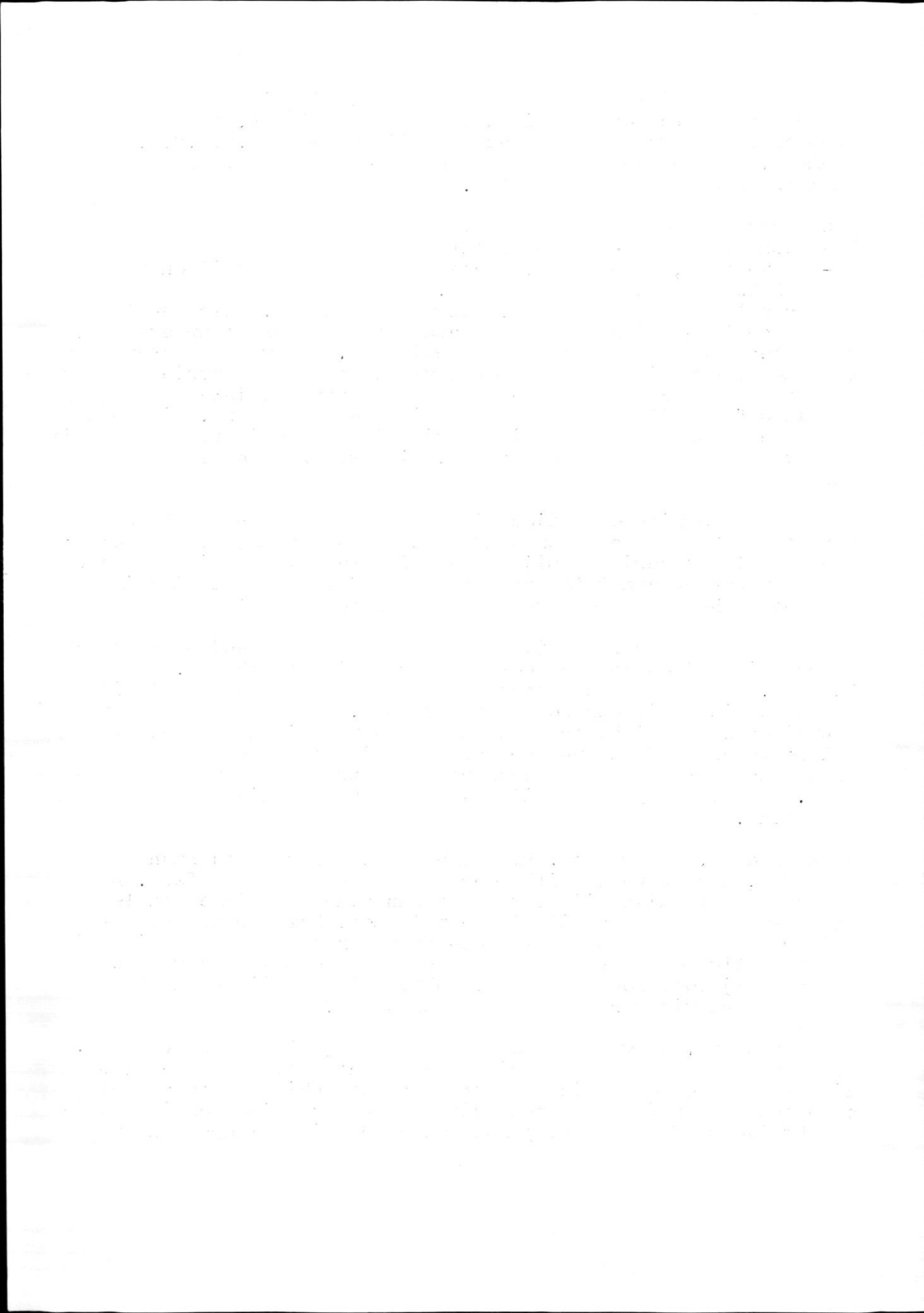
E - Bureel van de directeur . Dat was de heer E. Valschaerts die in de '90-er jaren benoemd werd uit politieke overwegingen, zoals ten andere al zijn ondergeschikten . Hij was een brave man die meer van muziek kende dan van vis want hij was muziekmeester van het orkest van de garde-civiek , en woonde Zuidlaan 100 , in de villa " GOUNOD " . Hij was daarbij erg bijziende . Hij heeft nooit een mens zeer gedaan in de vismijn maar hij heeft ook nooit iets verbeterd of gemoderniseerd . Hij kwam zelden uit zijn bureel .

Na zijn overlijden in 1913 werd de heer Pol Swaels benoemd . Dat was ook een brave mens , dat wel , maar anders : een zero ! Ik herinner mij nog een interview dat hij toestond aan de reporter van " La Dernière Heure " . In de vismijn is toen een schaterlach opgegaan als nooit te voren !

Als tegenschrijvers waren er : Jules Vandeputte of " Juul Pitte " en ook aan het begin van zijn loopbaan : Pol Swaels . Jules was een correcte man in alles en waarschijnlijk de enige die nooit een zoodje vis vroeg . Maar hij kon niet rap schrijven want hij begon elke dag met het slijpen van een drietal potloden die een punt kregen van bijna twee centimeter lang en dan schreef hij heel voorzichtig om deze punten niet te breken . Het gevolg was dat wij , van onze kant , niet zo rap konden verkopen .

Viskeurders . Dat waren : Pier Gheysen , gewezen stuurman op de sloepen , een brave , stille oude man , en Charles Defer . Deze laatste was in mijn tijd ook reeds een oude , lelijke schele vent geworden maar in zijn jonge tijd moet het iemand geweest zijn want daar werden Decamerone-anekdoten over verteld die hij stelselmatig logenstrafte . Ik stond goed met Charles want door mij kon hij soms nog een paar frank verdienen bij het afslaan van de kabretvis van de scheepbemanningen .

Mijnpeerders . Er waren er zo een tiental , allen oude vissers. Hun werk bestond erin , de vis aangebracht door de wagens , op zijn plaats te zetten in de beurt van het schip (manden) of op hopen gooien (grote ronde vis) , en dan bijzonderlijk zoodjes krijgen . Na de verkoop moesten ze de mijn uitspuiten en

Louis

Valentine

MARS

vegen , de vrijdag de verstopte riolen doorsteken want met dat stro dat bij de verpakking gebruikt werd waren de rioolbuizen telkens verstopt .

De rechtstreekse chef van de mijnpeerders was Pito Denturck , voornoemd , een grote zware kolos op lemen voeten (door die eeuwige kozijntjes) . Pito was zoals gezegd politie-agent en concierge . Hij woonde in de vismijn en omdat het volgens het reglement moest , samen met zijn vrouw . Die twee hebben echter jaren lang geen woord tot elkaar gesproken . Dat was gekend .

Volgende mijnpeerders herinner ik me nog :
Jan Crekillie . Hij had pikzwart haar dat volgens een oude vissersgewoonte wekelijks netjes in lijn afgeschoren werd in de hals Jan Coopman , oude sloepenvisser , was chef-spuiter en ging telkens de bel luiden als moest verkocht worden .

Dan nog Gusten Steenberghe , Henri Devettere , Pros Vanacker (doodgesmeten gedurende de oorlog) , Louis Verschelde of " de Dunder " , gehuwd met het visvrouwje Fille Delbol en vader van Elodie (later groothandelaarster) en van Staf (de Schele) . Dan was er nog Pietje Rassaert . Deze was rond de veertig maar hij had op zee drie vingers verloren . Hij was de boodschapper van Mr. de Directeur . Ik herinner mij hem als een zeer koleirig ventje , dat wanneer hij dronken was , voor het bureel van de Directeur deze stond uit te kafferen voor al wat lelijk was en ondermeer steeds vroeg " wat hij deed met Pietjes pensioen van de Visserskas " (Pietje kreeg geen pensioen omdat stadswerkman was) . De Directeur hield zich wijselijk schuil in zijn bureel .

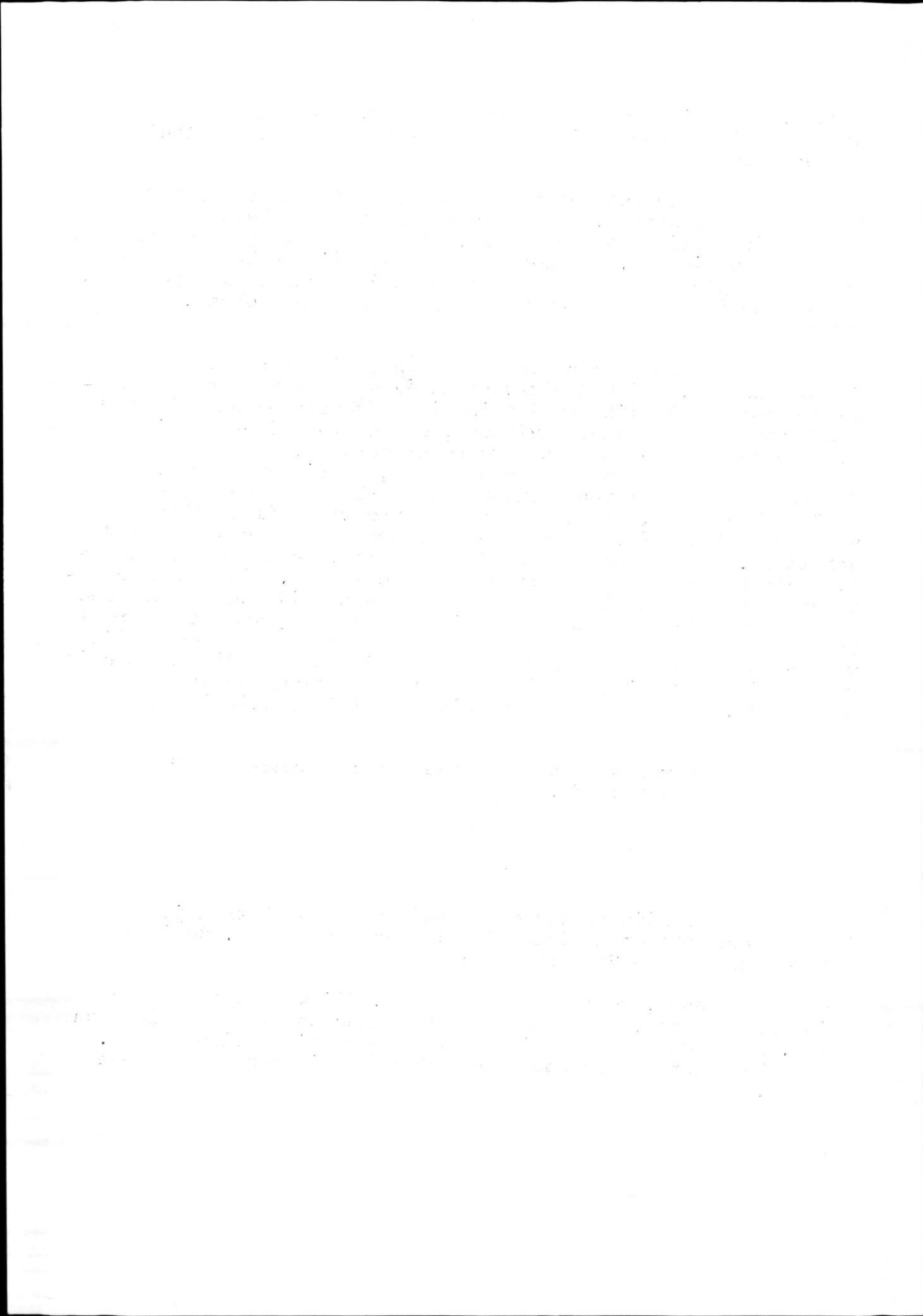
Dan waren er nog als peerder : Blommaert , Charles Dewulf en Fluppe Debeuf .

o

o o

Dan zijn er nog de pakhuizen van het "straatje " . Slechts van enkelen herinner ik mij hun bezetting . Beginnend aan de kant van de Visserskaai :

Leopold Hessens , gestorven rond 1908 . Hij werd opgevolg door zijn zoon Robert . Deze deed slechte zaken en ging failliet rond 1912 . Later was hij een tijd zaakvoerder bij de firma Pede . Het pakhuis werd overgenomen door Camille Willems die er neven huisde .

Willems was een der topfiguren in de handel . In de ' 90-er jaren liet hij zijn postje van briefdrager steken om bediende te worden bij Pol Hessens . Maar algauw overvleugelde de knecht de meester . De knecht was daarbij rijk gehuwd , en zeker jaar , de laatste dagen van december , bezocht zijn vrouw de cliënteel , op 1 januari gaf de knecht zijn ontslag , en was weg met de meeste klanten van de baas .

Het volgende pakhuis werd bezet door Nette Dumon, - kopen in het groot en dadelijk voortverkopen in het klein-. Ze kende geen letter of cijfer zo groot als de kerk , maar hield boek met een soort hieroglyfen waarin zij alleen wegwijs was .

Dan volgde Netje Macqué , een braaf ouderwets wijfje met wit tuutje . Dan weduwe Hermenie Verhulst , die na de oorlog in nr. 8 getrokken is , in de ronde dus . Een tijdje lang was ze waardin in " Het Meivisje " . Ze was de moeder van Frans Verhulst , een rare numero , die de zaken voortgezet heeft .

Dan had men nog Pol Verhulst , specialist in keilrog voor de Elzas , later pionier van de uitvoer van " staartvis " naar Italië . Hij was ook hotelier - Flandria Hotel - op de Serruyslaan , nevens de ingang van " Sint Sebastiaan " . Pol was een serieuze vent en flamingant . Tot op hoge leeftijd hield hij zich fit met velorijden en schrok er niet voor terug verre tochten te ondernemen in het buitenland op zijn koersfiets .

In het " straatje " had ge nog Camille Hubrechsen , die we al ontmoet hebben en Henri Declercq die later naar de ronde verhuisde . Neven Pol Verhulst was het pakhuis van Fille Delbol (Fille Delleboge) , later haar dochter Elodie die gehuwd was met Honoré Willems .

Dat is dus voor wat de pakhuizen betreft .

o

o

o

De Vissersvloot

In die tijd zaten we nog volop in de zeilsloepen , maar toen ik in de vismijn kwam hadden de stoomtreilers ook reeds lang burgerrecht verkregen . Er waren er reeds meer dan twintig.

De Pêcheries à Vapeur bezat er een tiental , Aspeslagh 3 met later nog een drietal erbij , Golder 2 maar later 3 grotere Baels bezat er 3 of 4 , Cesar Degroote 3 , Pede 1 , en daar was dan nog de " Belgica " , 0.78 , die behoorde aan enkele grote kopers die dat schip deden bouwen om soorten vis te gaan opzoeken die op de markt niet te vinden waren . Maar we hebben daarvan weinig resultaat gezien .

De schepen van de P.V. herinner ik mij natuurlijk best . Toen ik einde mei van het jaar 01 in dienst kwam bij deze firma hadden ze 14 dagen te voor een boot verloren : de 0.55 " Prosper " . Daar waren nog , de oudste eerst : de 0.86 " Isa " (naar de naam van Mevrouw Stevens . De heer Stevens was voorzitter van de Beheerraad) . Als schipper fungeerde Constant Poelaert , een klein , nerveus mannetje en bijgelovig als niet één . Hij was van dat soort dat bij storm op zijn knieën ligt voor het O.L.V. beeldje in de kajuit , maar als de vangst slecht is niettegenstaande alle bezweringen , het zelfde beeld begint te beledigen en te verwenzen , de gemeenste betitelingen eerst . Hij was van dat soort dus dat misschien nog geen halve eeuw geleden , als de visserij slecht ging , het beeldje , aan een eind korregaren gebonden , over boord gooide en meesleepte op hoop van beterschap . Ging het niet met goedheid , dan maar met kwaadheid !

Dan volgde de 0.20 " Alphonse , ook genoemd " Het Strijkijzer " omdat de reeling in een rechte lijn liep van voor naar achter . Het was nochtans het rapste schip van de Oostendse vloot . Kapitein Vincent Locquet (Jef Koba) voerde het bevel .

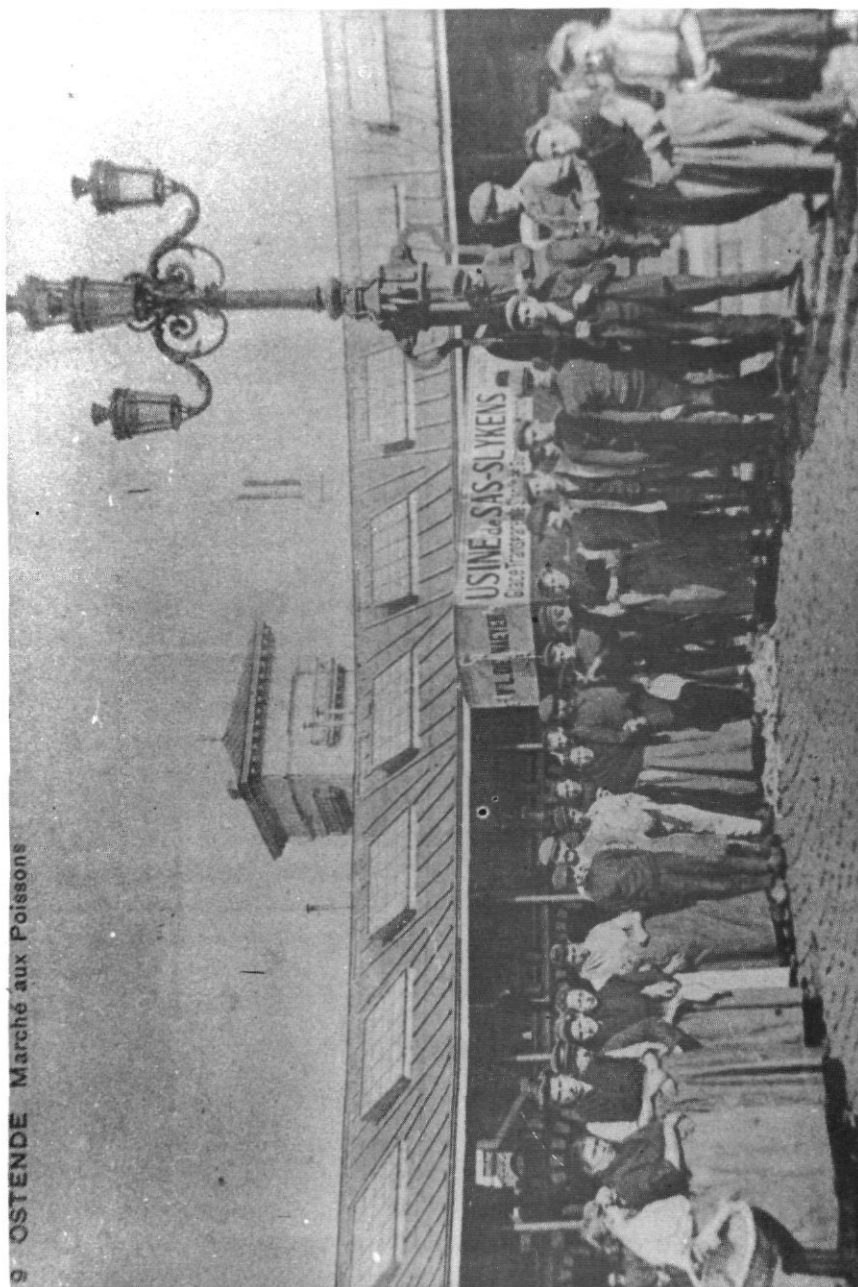
Was de machinist van de 0.86 een Duinkerks Fransman , zo was deze van de 0.20 een Waal - Dupont -die evenmin een woord vlaams kende . Dat paste goed want de walmachinist Parent kende evenmin onze taal en heeft in al die jaren geen woord vlaams willen leren . De Vlamingen moesten HEM maar verstaan .

De naam " Alphonse kwam voort van beheerder Alphonse Benninck , goudsmid in Brugge .

Dan was er de 0.85 " Gabrielle " (naam van Mevrouw John Bauwens) , met als schipper Berten Coopman , grote , snelle vent met stoppelbaard onder de kin . Machinist was Emiel Steenbrugge die " staminee " hiel op de huidige Vindictivelaan (nu hotel Breton)

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side. The text is organized into several paragraphs, but the characters are too light to transcribe accurately.]

9 OSTENDE Marché aux Poissons

Verder had je de 0.82 " Albert " (naam van President Stevens) , schipper Emiel Coopman , broer van voornoemde Berten. Deze hield café aan de vismarkt en in zijn cabine hingen steeds platen en schullen te drogen . Hij blauwde die dan naar huis want hij verkocht ook droogvis . Machinist was Charles Herkens, die later walkapitein en walmachinist terzelfdertijd werd aan de " Ibis " .

Dan volgt de 0.89 " Gerard " (Gerard Vlietinck - beheerder uit Brugge) . Schipper was Em. Jos. Declercq met als machinist een Antwerpenaar , Jolyt . Dan de 0.88 met als schipper Aug. Declercq (Pater Clerk) , broer van voorgaande . De machinist was een Hollander : Marinus de Klerk - Wolters .

Vervolgens hebben we de 0.81 " Emmanuel " genoemd naar Em . Decloedt , uitbater van de baggerschepen , en ook stichter van zijn onderneming . Schipper op deze treiler was Louis Ponjaert met als machinist Wardje Dubrucqué , een klein , braaf mannetje afkomstig uit Antwerpen . Dan de 0.97 " Marie-Louise " (naar de oudste dochter van Dokter Bouckaert - Beheerder . Schipper was dikke Louis Dedrie , machinist Frans Lam - brecht . En ten slotte hebben we nog de 0.99 " Pêcherries à Vapeur X " , schipper Pier Defer , machinist Frans Berden , grootvader van organist Berden .

Effenaan dat een van deze schepen zonk , werd een nieuwe gebouwd , zo in 1903 , de " Roi des Belges " , schipper J.M. Declercq , in 1905 de " President Stevens " , schipper Louis Dedrie met John Correbeeck als machinist . Die twee hebben samen gevaren tot jaren na de oorlog .

Nu een klein woordje over de zeilvisserij :

Toen ik afslager werd op 1 juni 1907 waren er , buiten de stomers , nog een 50-tal zeilsloepen . De grootste rederijen van deze zeilsloepen waren : Van de Walle & Bauwens (een tiental) , Berten Vroome met eveneens een tiental en rederij Aug. Hamman die er niet veel minder bezat . Dan waren er nog enkele kleine reders van wie ik enkele namen onthouden heb : Van de Walle (Schele Wolle) , J. Wolter , Corneau , Miete Pitte .

Ik verkocht de vis van de sloepen van Van de Walle en Bauwens , terwijl Eugène Quyo instond voor de vangsten van Vroome en Hamman .

In 1908 kwam het eerste vaartuig van de " Ibis " in de vaart , nl. een kustscheepje met hulpmotor , de 0.74 met als schipper Rochus Legein . Deze werd in later jaren een der beste schippers van de vloot en toen hij het varen stillegde , wal-

kapitein bij Decrop . Later kwamen nog schepen bij , de 0.73 " Ibis III " , schipper Tjèèsje Bailleul , die na de oorlog het varen stillegde en viskeurder werd . Nog later de 0.77 " Ibis IV " , ingericht als haringvaarder , maar het heeft in die hoedanigheid nooit potten gebroken . Verder de 0.75 " Ibis V " en de 0.76 " Ibis VI " .

De haringvangst met drijfnetten heeft in deze jaren bij ons nooit bijval gehad . Er was te dien tijde slechts één schip dat viste met drijfnetten , nl. dat van Carbonnez te Nieuwpoort . Het was een zeilschip dat zonk , denk ik , in 1914 . Er is ook een stoomlogger geweest , maar ik weet niet in welk jaar . De schipper was Siessen Calcoen , van Nieuwpoort , een nochtans ervaren haringvisser .

Twee of drie jaar voor de oorlog kwam zich hier nog een rederij vestigen ; de Delta Maatschappij . De directie werd aangeboden aan John Bauwens , maar hij sloeg het aanbod af , en stelde Jules Nierinck voor , die na de dood van zijn vader , Edward N. trachtte vishandel en visafslag te beredderen voor zijn moeder . Met de oorlog 1914 trokken deze schepen , zoals de rest van de vloot , naar Engeland , waar ze gedurende de oorlog vaarden . Ze zijn echter niet meer naar Oostende teruggekeerd .

o

o

o

De Visafslagers

We hebben al kennis gemaakt met het directiepersoneel en de bijzonderste vishandelaars en nu moet ik nog het lijstje voorleggen van de bestaande visafslagers welke actief waren voor de eerste wereldoorlog .

1 - Pêcheries à Vapeur . Deze had zijn eigen bediende . Wie daar in dienst is geweest hebben we reeds gezien in het begin van deze verhandeling .

2 - Firma Jules Baels - Mauricx . Directeur was zoon Jules . Was na de P.V. de belangrijkste afslager ; 2 à 3 treilers , verscheidene sloepen en de meeste Panneschuiten , maar die kwamen niet zo regelmatig naar Oostende .

3 - Henri Aspaslagh had ook een eigen afslager , maar vergevoegde zich met de verkoop van eigen boten .

- 4 - Henri Lauwereins . Deze verkocht de vis van de schepen van de firma Alfred Golder - een drietal - maar rond 1910 kwam een vloot van kleine Engelse treilers de markt vervoegen - een tiental - met vis gevangen in de Moray Firth . Dat deed veel deugd aan de markt , en ook aan de porte-monnaie van mijnheer Alfred en aan die van Henri .
- 5 - Cesar Degroote , directeur van maatschappij onder gezamenlijke naam . Hij sloeg zelf de vis af van zijn schepen .
- 6 - Pros Peellaert , visafslager-vishandelaar . Hij verkocht voor enkele Pannenaars , maar kreeg rond 1910 de klandizie van de 3 schepen van Demunter (0.151 - 0.153 & 0.154) . Pros had gedurende enkele jaren Oscar Pottier in dienst .
- 7 - Eugeen Ouyo - Was toen reeds een vijftiger . Hij verkocht de vis van sloepenrederij Aug. Hamman (een tiental) en van de rederij Berten Vroome (ook een tiental) .
- 8 - Visafslag Ed. Nierinck - Had als klanten een paar sloepen en panneschuiten .
- 9 - Alexis Degrave . Verkocht vis van één enkele sloep , de 0.156 van reder Blomme en als het pastte de visjes van hier en daar een kustvisser .

o

o o

VERKOOP

De vis werd aangevoerd op platte, vierwielige wagens. Ze reden binnen langs de noordelijke hoofdingang en vertrokken leeg door de zuidelijke poort . Vervoerbazen Albert Lanoye en Jan Denecker werkten voor de stomers , Theofiel Verheyde (?) voor de meeste sloepen .

De beurtregeling was als volgt : .Eerst de stomers , vier staken . Dan kwamen de sloepen en de panneschuiten aan de beurt met elk een of twee staken . Vervolgens waren nog meer beurten voor de stomers .

De reders waren afkerig van de eerste beurt en daar was wel reden voor . De eerstgemaakte prijzen bleven aan de lage kant want niemand wist welke hoeveelheden zouden aangevoerd worden . Dat bleef streng geheim , zoals we verder zullen zien . Er werden dus allerlei listen aangewend om de eerste beurt te

VADER
CARON

ROSALIE

MATHILDE

vermijden : Een eerste reder liet zijn vis de ingang voorbij rijden en liet de wagen post vatten achter de vismijn onder de Tilbury-hangars . De tweede reder liet zijn vis dan op zijn beurt vertrekken maar was het gelapt ! Zijn vis was het die eerst binnengereden werd en volgens het reglement kreeg hij dus de eerste beurt .

De mandevis werd per soort op rijen van 10 gezet , terwijl de grote vis , zoals kabeljauw , in rijen van 20 tot 50 stuks op de grond werd gelegd . Koolvis , leng en vlaswijting vormden hopen van 50 of 100 stuks . Blauwe leng , lelijk van uitzicht, en tegenwoordig duurder dan witte leng werd eenvoudig over boord gesmeten . Dat was ook het geval voor staatvis tot het ogenblik , in het begin der eeuw , dat Pol Verhulst begon navraag te doen . De vis werd niet gewogen en zowel de afslager als de koper moest de te verkopen partij schatten alvorens tot prijsvorming over te gaan .

Bij de aanvang van de markt was het ook voor de kopers moeilijk een prijs te vormen want de te verwachten aanvoer was nooit gekend en de meeste reders hielden aard en omvang van hun vangsten secret . Dat was natuurlijk schadelijk voor eenieder en in de eerste plaats voor de reder zelf , want indien hij wil dat de koper een goede prijs geeft moet deze toch op voorhand weten welke soorten en welke hoeveelheden op de markt zullen gebracht worden .

Bijvoorbeeld : De 0.126 , schipper Leire (toen de strafste visser) , varende voor de rederij Aspeslagh , kwam binnen van Faroë . De vangst werd , gewoontegetrouw , niet bekend gemaakt . Op de eerste beurt werden 6 manden prachtige steenschullen geplaatst.....Op de tweede beurt van het schip , nogmaals 6 manden . Dit was alles voor de morgenverkoop . 's Namiddags verschenen nog 3 of 4 beurten met elk een 15-tal manden van de zelfde vissoort . Het gevolg was dat er in de voormiddag 15 fr. de mand werd betaald maar na de middag de prijs daalde tot 3 frank.

Indien de reder zijn vangst had bekend gemaakt , waren de kopers in staat geweest offertes te doen in binnen- en buitenland , en ware de prijs toch in doorsnee minstens 10 fr. de mand geweest . Ikzelf heb jaren gepredikt om te bekomen dat de reders op voorhand hun vangsten en verkoopdagen zouden opgeven maar te vergeefs . Geen enkele reder wilde het voorbeeld geven en het is maar veertig jaar later dat in deze kwestie verbetering zou komen .

Het gevolg was dat gedurende de ganse morgen kleine koopjes werden verkocht hetgeen veel tijdverlies met zich meebracht . In de namiddag werden dan grotere partijen aangebracht die de ineensstorting van de markt veroorzaakten .

The first part of the report deals with the general situation of the country. It is a very interesting and informative study of the country's development.

The second part of the report deals with the economic situation. It is a very interesting and informative study of the country's economic development.

The third part of the report deals with the social situation. It is a very interesting and informative study of the country's social development.

The fourth part of the report deals with the political situation. It is a very interesting and informative study of the country's political development.

The fifth part of the report deals with the cultural situation. It is a very interesting and informative study of the country's cultural development.

The sixth part of the report deals with the environmental situation. It is a very interesting and informative study of the country's environmental development.

The seventh part of the report deals with the international situation. It is a very interesting and informative study of the country's international development.

The eighth part of the report deals with the future of the country. It is a very interesting and informative study of the country's future development.

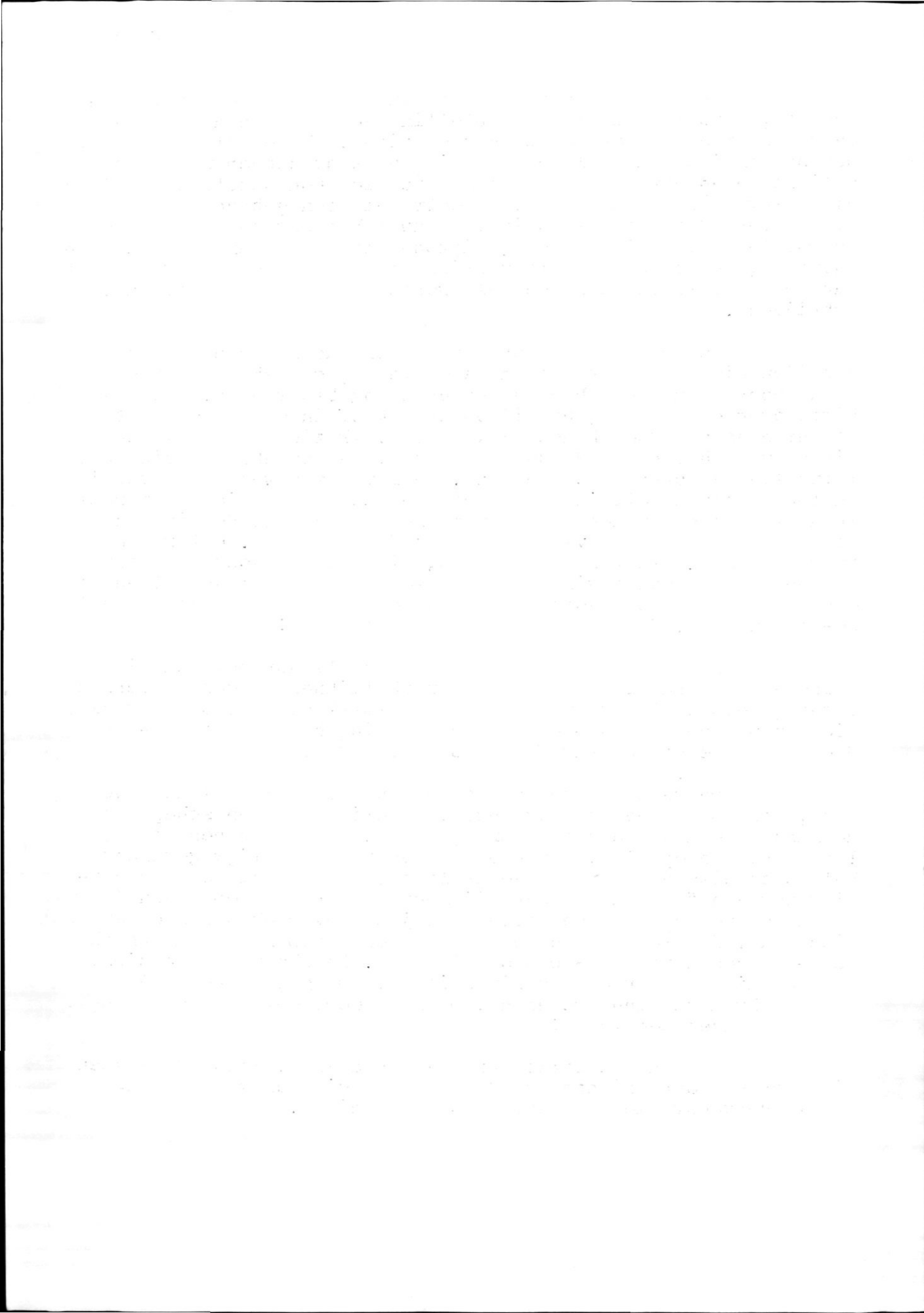
Na elke verkoop van een vangst , of gedeelte van een vangst , werd ter plaatse de optelling verricht en het product overgemaakt aan de ontvanger van de mijn . Ik heb al gezegd dat het opschrijven niet al te vlug ging en eens hebben we een stedelijke tegenschrijver kado gehad die niet kon optellen ! Hij is niet lang gebleven maar de man heeft het toch gebracht tot bureeloverste op het stadhuis . Zo kwam het dat de verkoop soms duurde tot 6 u 30 's avonds , bijzonderlijk gedurende de wintermaanden , en met de slechte verlichting die voorhanden was moest dan een acetylenelamp bijgehaald worden om ons toe te laten te schrijven .

Gedurende de zomer was er een ander nadeel : Grote partijen vis , aangebracht in de ochtend , geraakten niet verkocht voor de middag, bleven dus urenlang blootgesteld aan de hitte over de middag , hetzij onder dak of in de blote lucht , slecht afgedekt door banden zakkegoed . Ik zie ze nog liggen , die grote schaten van 20-30 kilo stuk , met omgekrulde vinnen , letterlijk verbrand door de zon . Veel vis was werkelijk verhit en toch waren er altijd kopers die ze meenamen . Wie ze at weet ik niet maar hoeft men dan verwonderd te zijn dat de vis een slechte naam had ? De viskeurders traden niet op . Het waren brave mensen , meestal oud-vissers, die wensten goed te staan met eenieder - ook omwille van het zootje vis - en hun strengste oordeel was : " Goed voor de verkoop op conditie dat hij direkt ge-et en wordt . " Daarmee waren ze er van af !

De verkoopuren waren van 8 tot 17 uur met een middagpauze van anderhalf uur . Maar in werkelijkheid begon de verkoop later , soms om 8 u 30 want er werd meestal gewacht op de trein die aankwam om 8 u 06 - en soms vertraging had opgelopen - en die de Brusselse en Gentse kopers aanvoerde .

De verkoop duurde dus de ganse dag en op iedere weekdag , ook op tweede paasdag enzo . Dagelijks kwamen schepen op de markt , daarom geen treilers , maar wel zeilsloepen en deze liepen binnen op elk uur van de dag en bijzonderlijk gedurende het zomerseizoen , tot 's avonds laat . De controle was natuurlijk weg vanaf 17 uur , maar wij mochten verkopen op eigen risico en 's anderendaags de opbrengstcijfers overmaken aan de stadsdiensten . Het laatste uur waarop ik een sloepenvangst verkocht heb - op een zaterdag - was om 20 u 30 . De sloep was in zicht rond de middag maar er was windstilte . Traag , maar dan ècht traag , kwam ze binnengevaren . De boot werd gelost rond 16 uur, maar ze gingen een gang !

Vlak na de oorlog kwam verandering . Toen mocht geen vis meer de poort binnen na 12 uur en na dit uur werd alleen de vis verkocht die er stond , tot de finish .

De zaterdag , omwille van de zeilvaartuigen , werd de aanvoer toegelaten tot 15 uur . De stadsbeambten hielden zich strikt aan dat uur en ik had eens een vriendschappelijke woor- denwisseling met de toenmalige halchef August Simon . De O.170 van Pol Verbanck kwam de zaterdag over de middag binnen met vis van zijn smack (al de vis op één wagen , meest tong) . Ze reden door de poort op slag 15 uur . Gusten , een klein , zenuw- achtig ventje , zegt zo : " Eén minuut later , en je mocht terug rijden met je vis . " (Verbeeld je , de vangst terug steken in het ijs , van de zaterdagmiddag tot de maandagmorgen)

Ik antwoord : " Ja maar , de klok van de vismijn is 7 minuten voor ! " - " Neen , zegt hij , de klok is geregeld op de tijd van het stadhuis . " Dat was zo , maar de klok van het stadhuis liep jarenlang 7 minuten voor . Ik erkende slechts het officiële uur en de halchef moest dit eveneens erkennen.

Terug naar de verkoop . De vis werd niet gewogen en er werden alleen kleine mandjes gebruikt . Deze werden ter be- schikking gesteld door de mandenverhuurders . Grote rog en grote schelvis werd OP de manden gelegd , niet erin : 3 tot 5 mandjes , de grote rog per 4 stuks , tilten 5 stuks . Dus alleen maar bovenop de mand .

Middenslag platvis en kleine lagen effen in de mand- jes maar de grote platen werden met de kop voor in de mand ge- duwd en opgewerkt zo lang het kon , met de staart omhoog , zodat de inhoud , in plaats van ongeveer tien kilo te wegen , opklom tot 15/16 kilo . De tongen werden per grootte in 5 of 6 soorten in manden gelegd , maar eens het mandje vol werd er nog een toren opgebouwd , de gekoppelde tongen netjes in rijtjes zodat er 10 kilo in het mandje stak en er nog 25 kilo bovenop lagen . Het mandje moest soms geschoord worden met andere manden om te beletten dat het gevaarte zou omvallen , wat soms toch nog ge- beurde . Sommige visschaveelders waren echte artiesten bij dit opbouwen . Hun werk werd erg gewaardeerd door de kopers die drommels goed wisten wiens kunststuk het grootste gewicht aan tongen bevatte .

Iedereen mocht kopen met dien verstande dat totaal onbekenden de vis dienden te betalen voor ze weggenomen werd . Kleinere kopers betaalden de zaterdag maar de gevestigde kopers vereffenden hun rekening in de loop van de daaropvolgende week , en dat alles in baar geld . Checks waren in het geheel niet gekend . Na de oorlog kwamen ze stilaan op gang . Tot 1908 had ik geen bureau en soms wogen mijn zakken af van het zilvergeld , zodanig dat ik naar het hoofdbureau moest telefoneren opdat de jongste bediende mij zou komen verlossen van het overtollige gewicht . Reken maar : bv. 1500 fr. zilverstukken wogen 7 K^o500. De betalingen geschieden wel in de kantoren van de visafslagers

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year. It is a summary of the work done and the results achieved. It is a general statement of the work done and the results achieved.

2. The second part of the report deals with the specific work done during the year. It is a detailed statement of the work done and the results achieved. It is a detailed statement of the work done and the results achieved.

3. The third part of the report deals with the financial statement of the year. It is a statement of the income and expenditure of the year. It is a statement of the income and expenditure of the year.

4. The fourth part of the report deals with the general remarks and conclusions. It is a statement of the general remarks and conclusions. It is a statement of the general remarks and conclusions.

 Ostende Marché aux Poissons.

maar meestal in open lucht , tussen het andere werk door , en ook in de vele herbergen , maar dat was gevaarlijk vanwege de pintjes , en de afslager moest bij zijn positieven blijven .

In die jaren , en zelfs nog na de eerste wereldoorlog trok het stadsbestuur zich niets aan van de sprotverkoop . Dus bij aanvoer was de visser , ook meestal zijn vrouw of dochter , verplicht zich te voorzien van een staal van de gevangen vis en de kopers aan te klanpen en te loven en te bieden om de vangst kwijt te geraken . Die sprot ging voor een gedeelte naar Duitsland waar ze werd gestoomd (Kieliersprotten) of naar Noorwegen waar ze bewerkt werd met specerijen (kaneel) voor de conservenfabrieken . Een groot gedeelte bleef hier voor de grote en kleine sprotrokerijen . Ook op de buiten waren er veel van die rokerijtjes . Brugge telde er vele . Deze kopers rookten de sprot die bestemd was voor hun eigen leurhandel . Gerookte vis was lange tijd armemensenkost , was goedkoop , want één gerookte haring verschaft de avondtoespijs voor vier personen .

Haring . Men had de zomerharing en gedurende de winterperiode de schee- of ledige haring .

De vangst op de zomerharing , alleen door de stoomtreilers bedreven , begon zo stilletjesaan in de eerste jaren van de eeuw . Ze werd gevangen op de Smalls en Klondyke en was prachtige grote, vette haring . In het begin werden ze uitgestald in 12 - kilomandjes , maar toen de vangsten talrijker en groter werden kon ik verkrijgen dat 50- kilobennen (in wishout) werden gebruikt . De haring werd vervoerd naar de mijn om aldaar verkocht te worden zoals de andere vis . Die soorten bleven in het land en werden meestal gerookt en gekipperd . Het was echter jammer (voor en na de oorlog) dat de Belgische schepen niet ingericht waren om de gevangen haring in frisse staat aan wal te brengen . Bijzonderlijk de eerste vangsten van augustus kwamen telkens toe in erbarmelijke toestand , met doorleggen buikjes die olieachtigvet waren en dus veel van hun handelswaarde verloren .

Gedurende enkele jaren , voor en na de oorlog , kwamen in de maanden november en december een vijftigtal Engelse haring-drifters hun Sandettieharing bij ons verkopen . Wanneer een of meer drifters aanlegden gedurende de nacht , waren er een paar jollemannen die mij kwamen verwittigen . En ik uit bed , warm aangekleed , en er naartoe . Ik klauterde aan boord , met of zonder ladder , en telkens een onbekende schipper voor de eerste maal binnenvoer was ik de eerste erbij . Het was dus een groot voordeel , daar dichtbij in " Het Meivischje " te wonen .

Nu , kortom , in die drie ,vier na-oorlogsjaren , toen het nog toegelaten was te landen , is er mij geen enkele ontsnapt .

In het jaar 13 werd ik zelfs naar Ijmuiden gezonden om er kennis te maken met de Engelsche schippers die aldaar ook veel binnenliepen . Ik had daar een relatief succes en kon er enkele naar Oostende lokken .

Schippers lopen graag een vreemde haven binnen want daar kunnen ze de bloemetjes buiten zetten . Sommige jollemannen dienden als gids om met de Engelsen op de schuine toer te gaan naar het Hazegras of de Kortestraat . Onze haringvissers deden het-zelfde maar dan te Calais waar ze binnenliepen bij slecht weer . Verkopen mochten ze er niet . Daar zijn sappige anekdoten over te vertellen , maar zand daarover !

Jammer dat de Pannebond kon bewerken dat geen vreemde haring meer mocht aan wal gezet worden . Zijzelf mochten echter met hun schepen landen in Engelsche havens en Oostende zonder vis laten . Er waren weken dat we geen enkele motorboot met vis te zien kregen tenzij met afval dat in Engeland niet gewild werd . Toen de handelaars kloegen dat hier geen kabeljauw meer kwam , zei reder Herriette Witte : " Dan moeten ze maar knorhaans vreten . " Veel verstandhouding tussen reders en handelaars is er nooit geweest . Daarvoor liepen de belangen te veel uiteen en geen der beide partijen heeft ooit begrip kunnen opbrengen voor de noden van de andere .

Ledige of scheeharing . Reeds van voor de eeuwwende kwamen in de winter panneschuiten binnen met dit soort haring . Het waren dus zeilscheepjes en de vangsten waren niet bijster groot (800 tot 5000 k°) en niet te vergelijken met de vangsten van de motorboten die we kenden enkele jaren na de oorlog . (10.000 à 30.000 k° en soms nog meer)

Kopers die zich specialiseerden in het verzenden van dit soort haring , meestal naar de Duitse kusthavens en het Roergebied , hadden de gewoonte de vangsten in hun geheel op te kopen , en om die vangsten te lossen , hun eigen bennen te gebruiken , want er was geen beginnen aan sloepmandjes te huren - soms waren er niet genoeg - en de grotere manden waren het eigendom van de reders van de stoomtreilers . De vissers kwamen dus naar de mijn met een staal . De verschillende stalen , hier aangebracht , werden uitgesteld op de arduinen tafels rechtover de burelen van de directie en per OPBOD door de visafslager toegevoerd aan de koper met het hoogste bod .

Na de oorlog en met de opkomst van de motorvloot was de aanvoer vertienvoudigd en men bleef per staal verkopen maar dan per AFSLAG . De verkoop op staal bracht veel ruzie tussen reders en kopers aangaande de evenwaardigheid van het staal en het geloste product . Het kon niet anders : het staal werd afgeschept , zelfs afgeraapt , van de bovenste haring in het

schip , dus van de allerlaatste vangst terwijl de onderkant ouder was en met bloed en slijm doorweekt . Slechts vele jaren na de tweede wereldoorlog , toen bijna geen haring meer kwam , werd de verkoop per staal afgeschaft .

Buiten de normale verkoop van vis en haring van de eigen vloot was er in de mijn nog verkoop bij afslag van allerhande brol . Nu en dan verscheen op de markt een zendingske pekelharing in vaatjes van 12 of 24 stuks . Natuurlijk moest de haring geproefd worden alvorens tot de verkoop over te gaan , en enkele vaatjes werden dan opengemaakt . Die pekelharing werd verkocht rond tien uur , juist op tijd om een stukje te eten met een beschuitje en een teugje bier , en of dat smaakte .

Er waren ook kleine zendingen ingevoerde vis die aldus verkocht werden en afval van de oesterputten : dode kreeften , al dan niet gekookt . In die tijd waren er nog een zestal oesterputten die werkten , nl. Van Graefschep (Cirkel-en Nieuwstraten) , Mejuffrouw Pavot (Kapellestraat) en drie aan de noordkant van de verdwenen Mosselhoek : Henri Desmet , een der grootste handelaars ter vismijn - die van Roger en dan nog Stichert en Stracké . Deze laatste was een Duitser , ook eigenaar van het Hotel d'Allemagne (nu ingepalmd door de nonnenschool in de Kaaistraat) en van het gekende Musée Stracké dat gedurende de eerste oorlog verdween . Als laatste oesterput was dan nog die van Janssens in de Langestraat, en op de Vuurtorenwijk in een stuk oude vesting bij de Marinedok .

En waar ging al deze vis naartoe ? Eerst moet ik zeggen dat voor de eerste wereldoorlog de internationale handel niet zo aan banden was gelegd zoals het later wel het geval was . Al die beperkende en beschermende maatregelen bestonden nog niet : geen in- of uitvoervergunningen , contingenteringen , deviezenbeperking en zo meer . Alles was zo eenvoudig .

Oostendse handelaars , en dan in bijzonder de specialisten in fijne vis en de oesterputten kregen kleine of grote bestellingen van klanten uit geheel Duitsland , Oostenrijk , Italië , Frankrijk , en zo meer . Zo kon een hotel uit Weenen 50 kilos tarbot bestellen per telegram . Dat werd simpelweg , goed ingepakt , op de eerstvertrekkende internationale trein gezet en klaar was kees . De spoorweg was te dien tijde nog efficiënt en men kon verzekerd zijn dat de vis in de kortst mogelijke tijd in Weenen toekwam .

Voor de verzending van tong , tarbot en oesters en ook kreeft was 27 januari de topdag : Met de verjaring van de Duitse keizer was er groot feest in alle Duitse garnizoenen . Bij ons was er natuurlijk geen aanvoer genoeg om de vraag te voldoen ; ook kwamen vrachten vreemde vis (meest van Londen) de zendingen aanvullen .

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side. The text is organized into several paragraphs, with some lines appearing as bulleted lists. Due to the low contrast, specific words and sentences cannot be transcribed.]

In die tijd duurde het ook geen zes dagen om drukwerk van Oostende naar Bredene te sturen , en prijsofferten werden per post gezonden naar Warschau, Sint Petersburg , Milaan en Zürich. De volgende dag , of hoogstens met één dag tussen , waren de klanten in bezit van hun prijslijst en waren ze in staat te bestellen . Op deze wijze kon onze markt verruimd worden . Zo kon Pol Verhulst die reeds de specialiteit had keilrog te sturen naar Elzas -Lotharingen in Duitsland , de Italiaanse markt bewerken en aldaar kongel , staart , en andere alhier minder gegeerde soorten afzetten . Voordien vlogen de staarten , met hun enorme kop , overboord .

Natuurlijk bleef de meeste vis in het binnenland , hetzij vast verkocht of gestuurd in consignatie naar de markten van Brussel , Antwerpen, Gent , Lier , Leuven , Luik .

Ter plaatse , in de vismijn zelf , werd een andere handel bedreven , meestal door vrouwen , en dat was de grootaankoop om dan dadelijk in het half-groot en het klein voort te verkopen aan de leunders van stad en buiten . Deze vrouwtjes waren weinig of niet geleerd maar ze trokken hun plan en ik heb hen dikwijls geholpen om klaarheid in hun paieren te scheppen .

De vis werd steeds verpakt in manden van verschillende grootte (vanaf 2 kilo inhoud) . Er waren manden , die eenmaal volgestopt met vis en ijs , bijna 200 kilo wogen . Als isolatie werd stro gebruikt . Dat stro lag in grote hoeveelheden op de zolder , boven het pakhuis . Gezien veel visvrouwtjes een goed karakter hadden en gastvrij waren van nature , werden in dat stro vele tuimelingen gemaakt en menig stamboom werd op zijpaden geleid

Er was ijs van verschillende oorsprong . Reeds voor 1900 was er te Sas-Slijkens de ijsfabriek van De Naeyer die kleine blokken ijs in de vismijn bracht. Verder was er het Noors blokijs, aangevoerd per driemaster uit Noorwegen , en opgestapeld in de diverse ijskelders . Gedurende strenge winters werd ook ijs uitgekapt uit het vervrozen vestingwater aan de Vuurtorenwijk . Het waren werklozen die dit karweitje opknaptten want met de mizerie die toen heerste was elke verdiende frank welkom .

De vis , bestemd voor het binnenland , werd verzonden vanuit het station van de vismijn zelf . De wagons stonden opgesteld langs de " vistafel " en langs één zijde van de Visserskaai. Een tijd lang , met Mijnheer Lams als stationoverste , werd elke mand afzonderlijk gewogen op één enkele bascule . Soms stond een processie kruiwagens file te doen , en was het vertrekken suur van de trein reeds lang geslagen toen de laatste toevoer be-eindigd was .

[The page contains extremely faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side. The text is organized into several paragraphs, with some lines appearing as bold or indented. Due to the low contrast, no specific words or phrases can be transcribed.]

MARS

LE PHOTOGRAPHE-AMATEUR, A LA MINQUE

— Les poissons, si tu veux, mais moi, ça tu saut laisser tranquille

En dan die kruiwagens ! Ze hadden lange tremiën om veel te kunnen heffen . Daarmee werd de vis naar de pakhuizen gevoerd , maar slechter was het om dat volgeladen voertuig de helling op te krijgen naar de vistafel . Slechts jaren nadien werden normale stootwagens in gebruik genomen . De lading was natuurlijk navenant maar met drie, vier man ging het dan de helling op , na een lange aanloop, en in vliegende galop . Er was altijd een extra man in de nabijheid om een duwtje te geven .

De vis bestemd voor het buitenland moest naar het goederenstation . Was er erg veel te vervoeren dan werd wel een wagen met paard gehuurd , zoniet waren er nog de enorme stootkarren met een of twee trekhonden eronder gespannen .

Wat moet ik van die honden zeggen ? Ze behoorden tot geen enkel ras maar waren een ras op zichzelf , zo groot als een kalf , en ze waren typisch voor onze vismijn .

Pol Verhulst had zo'n grote dikke , maar luie , trek-hond . Dat beest was het lievelingsdier van Seppen Verrecas , werkman in de vis . Op een avond nam Seppen die hond mee naar Brugge , waar hij woonde . Sommigen beweren dat hij, zoals gewoonlijk , zat was . Hij was thuis niet welgekomen , maar de hond was er nu , en moest in de keuken slapen . Hij vrat 's nachts een hele kilo boter op , en toen Seppen en z'n vrouw 's morgens opstonden was heel de keuken bemodderd met ie weet wel wat , hé ! De hond is nooit meer meegenomen geweest .

Ja , er kwamen veel Bruggelingen naar de vismijn te Oostende werken . Brugge zat opgepropt met arm volk en ze waren blij hier hun boterham te kunnen verdienen . Het moet gezegd dat het uitstekende visbewerkeren waren en niemand kon zo rap , zuinig en proper de rog kuisen als zij . Er waren heel fatsoenlijke jongens bij maar over de meesten was wel een en ander te zeggen . Ik heb er weinig geweten die een normaal gezin hadden . Ik heb er ook een gekend , Juultje , die een klein erfdeel trok . Niet zo heel veel . Hij gaf dadelijk zijn werk op maar hij kwam nog steeds iedere morgen naar Oostende , met zijn beste kleren aan , en bleef pinten drinken tot 's avonds . Toen zijn geld op was, na enkele weken , kwam hij weer werken bij zijn vroegere baas .

De Bruggelingen bleven trouw aan hun stad en ik heb er een gekend , Amedeetje , die vijftig jaar lang bij één baas heeft gewerkt te Oostende , maar die al die tijd naar Brugge trok om te slapen . Ja , het Carmerstraatje heeft ook zijn charme

De vismijnknechten waren over het algemeen hardwerken-de lui . Toen ik nog kind was werd in de vismijn elke dag verkocht ook de zondag , en er moest bijgevolg iedere dag gewerkt worden . De afschaffing van de zondagverkoop ondervond veel tegenstand en

het was werkelijk alsof het treffen van deze maatregel de ondergang van de visnijverheid zou hebben betekend . Verlof was er natuurlijk niet . Toen ik zeventien jaar oud was vroeg ik mijn baas één dag verlof om kermismaandag te vieren te Oostduinkerke . Dit brutale verzoek werd met de nodige gewichtigheid onderzocht en de hoofdboekhouder moest er over nadenken of ik voor één dag kon gemist worden . Het bleek dat ik , voor één keertje , kon gemist worden !

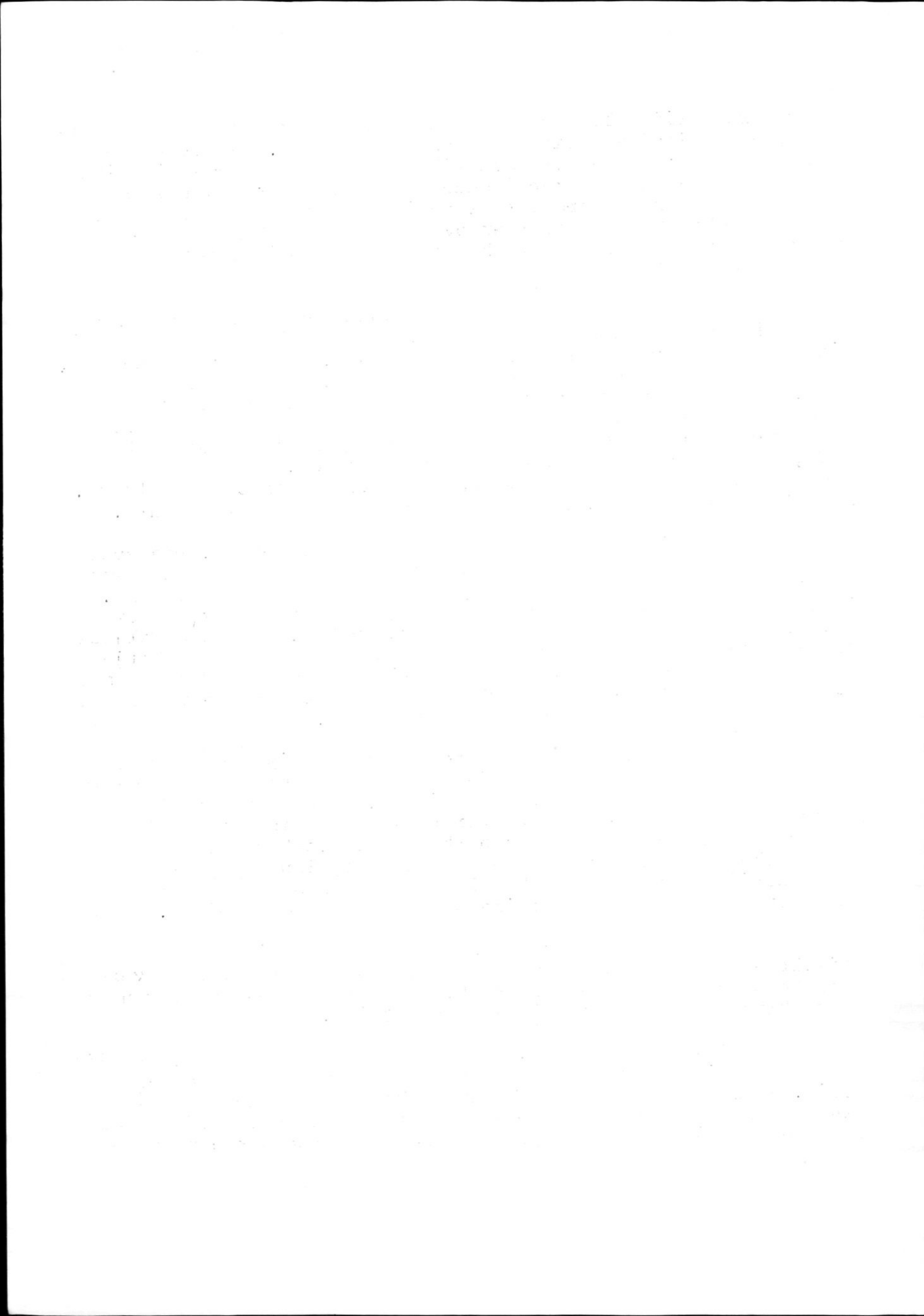
In de voorweek moesten de knechten 's morgens om zes uur beginnen ijs malen met een speciale molen . Dan moest de vis binnengehaald worden met zware kruiwagens . Nadien : vis kuisen, inpakken , opvoeren en gedaan om acht uur . Uren speelden geen rol , zomin bij het werk als bij de betaling . De laatste drie dagen van de week was het niet zo hard , maar er was toch elke dag aanvoer en dan waren er nog allerlei karweitjes op te knappen , zoals manden herstellen met ijzerdraad . In elk geval hadden ze geen dagn van nietsdoen . Het gewone weekloon was 18 fr., zoveel als nu 1500 fr. en de bestbetaalden wonnen 20 frank .

Sommigen verkregen wat drinkgeld , met bv. roggevelen te kuisen en te drogen . Deze werden op het dalsel van een mand gespannen , elkaar overlappend , en alzo gedroogd in de zon . Ze waren bestemd voor de brouwerijen , als klaarsel voor het bier . Deze methode wordt niet meer gebruikt . Van de kabeljauwkoppen werden kaakjes en keeltjes gesneden die ook een centje opbrachten . Gelijk hoe , er waren bijverdiensten , want de meesten konden een goede pint drinken in de cafés rond de vismijn . Het is best daar niet dieper op in te gaan .

Herbergen waren er genoeg rond de vismijn . Een Engelse commentator die rond deze tijd het platteland afreisde noemt het aantal estaminets " buitensporig " . Welk woord zou hij gebruikt hebben als hij de Keizerskaai en de Visserkskaai had gezien ? Deze vormden één rij herbergen , slechts hier en daar onderbroken door een winkeltje of een instelling die iets met de visserij had te zien . Ik wil er enkele bespreken maar zal me beperken tot de onmiddellijke omgeving van de vismijn .

De besten waren Henri Lauwereins , Philomène Deckmijn , wijzelf - dat is " Het Meivisje " - , Pros Peellaert en Cavereel . Deze herbergen waren gelegen rechtover een van de hoofdingangen en de klanten liepen er bijgevolg recht in .

Cavereel was de opvolger van Jaak Van de Walle (mijn voorganger bij de afslag) , en had toen het beste café van de kaai . Pros Peellaert had ook een drukke tijd zolang de mailboten aan de oude kaai lagen , en ook de Tilbury-boten . Het Geel Huis (Maison Jaune) van Charlie , had in die jaren ook een goede

clienteel onder de officieren en machinisten van die schepen , en was bekend voor zijn Engels bier .

Debeen, Tibbe en Cornellie hadden ook hun clienteel, maar het meest onder de werklieden van de vismijn . Bij Henri Lauwereins waren het handelaars , knechten en vislossers . Wijzelf hadden reeds heel wat klanten in die enkele maanden die ons nog restten voor de oorlog 14-18 , ook gedeeltelijk te danken aan Van Glabbeke's speciaal bier dat wel wat duurder was , maar zoveel beter . Onze voorgangers , Hermenie Verhulst en haar opvolger hadden dat nooit aangedurfd . Na de oorlog verkochten wij wel tien soorten bier en van dan af was het bij ons steeds volle bak .

Na de oorlog kwamen de Pannenaars afgezakt naar Oostende . Te dien tijde waren het nog arme luizen , men noemde hen nog " Puizeschietters " maar ze zouden de visnijverheid bij ons groot maken . We kregen er veel als klant omdat we een soort heel goedkoop bier verkochten , " Sterck " , dat te verkrijgen was aan veertig centiem voor een halve liter . De Pannenaars waren in dat opzicht niet kieskeurig want gedurende de ganse oorlog hadden ze stinkend bier gedronken dat de Pannesche brouwerijen massaal voortbrachten ten behoeve van de Belgische soldaten in de Westhoek . Deze categorie vormde een wild volkje dat tegen buitenmatig drinken niet bestand was . Hele dagen was er ruzie bij ons en moeder-de-vrouw , de waardin , die ook tot een onvervaard ras hoorde , moest ze een na een bij de nek nemen en buiten zwieren .

Er werden veel zaken gedaan in de herbergen want de burelen van de handelaars waren ver van gezellig . Ook de vislossers werden in sommige cafés uitbetaald hetgeen leidde tot vele misbruiken die ook in andere bedrijven, hoofdzakelijk het bouwbedrijf te vinden waren . Geen pinten drinken , geen werk ! Madien werd zulks wettelijk verboden en het was maar goed ook .

Na de eerste wereldoorlog kregen we de heer Velthof als bestuurder van de vismijn . Deze was een bekwaam man en stilaan veranderde en ander . Maar de " cierk " bleef de " cierk " . Daar kwam geen verbetering want weldra werd aangevangen met het graven van een nieuwe vissersdok op de Vuurtorenwijk . We zaten dus in een periode van afwachting die duurde tot 1934 .

Toen werd een nieuw tijdperk ingeluid .

F r a n s V e r b a n c k

O U D E V I S M I J N

=====

TOELICHTING BIJ ENKELE FOTOS

Groepsfoto genomen rond 1903 .
Waardig om beschouwd te worden als DE officiële foto uit het
begin der eeuw .
Let op de kleine mandjes met hoogopgestapelde tongen .

Vismijn met Tilbury-boten

Monumentale pomp en groep
Slechts twee mensen komen mij nog bekend voor : Edward Brouckxon
(negende van links) en lange Jef Sava (derde van rechts)
Let echter op de wagen van de ijsfabriek De Naeyer van Sas-Slijkens

Het uitleggen van de vis .
Men ziet hoe de grote vis met de kop vooraan in de kleine mandjes
wordt geduwd .
Op het voorplan staat viskeurder Ed. Bailleul . De eerste man ,
rechts naast hem , is Henri Declercq . Anders herkennen we slechts
Henri Van Graefschape (met buishoed) en langs weerszijden van
hem Frans Geselle en Leonie Smoetgat .

De drie gelijkaardige tekeningen werden afgelijnd uit een album
van MARS (Maurice Bonvoisin) : La Vie à Ostende (1896)

+++++++
+++++++
+++++++
+++++++
+++++
+++++
+++
+

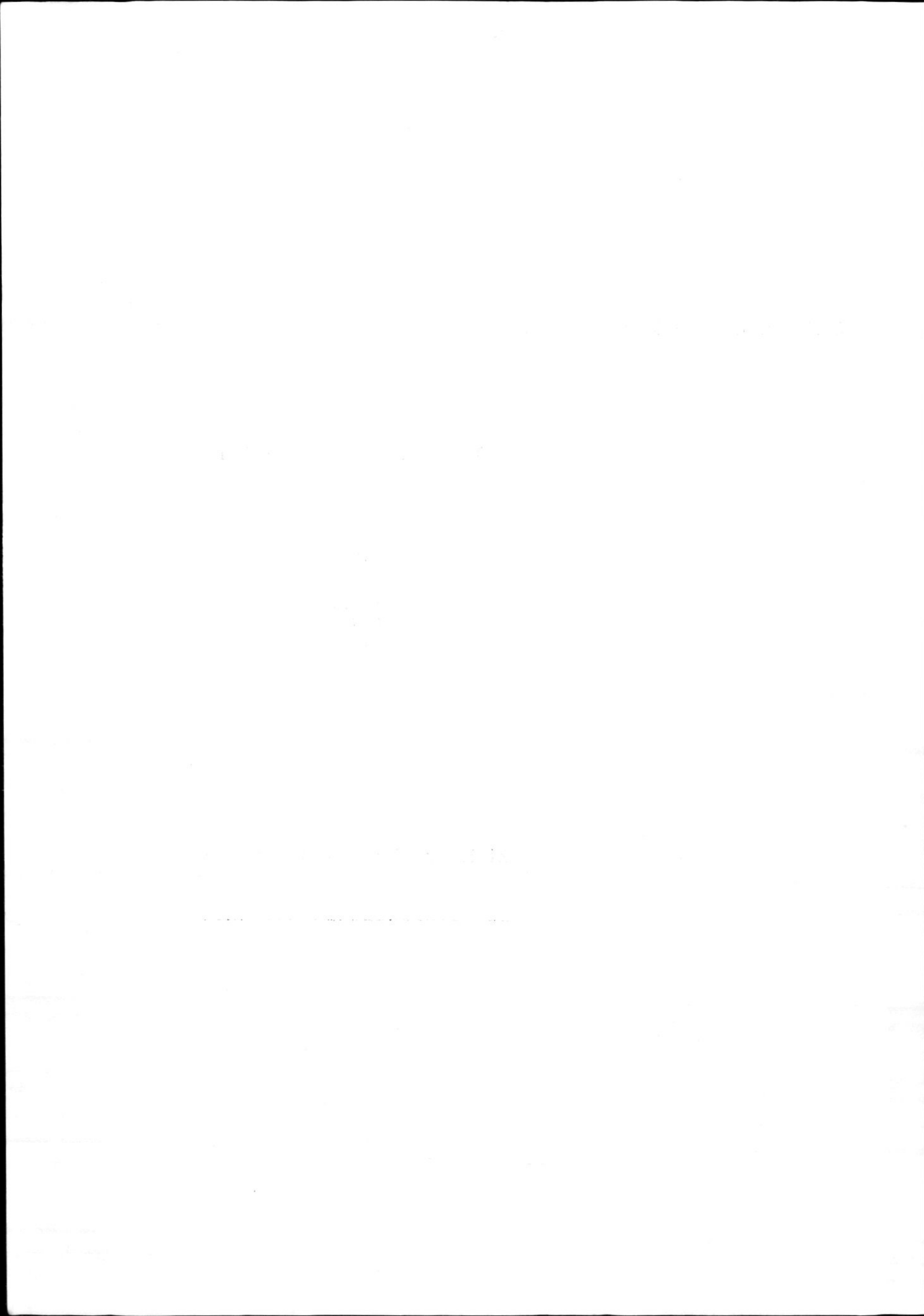
[illegible]

S I M P E L V E R H A A L

Z O N D E R T I T E L

§
§§§
§§§§§
§§§§§§§
§§§§§§§§
§§§§§
§§§
§

Richard V E R B A N C K

S I M P E L V E R H A A L Z O N D E R T I T E L

Het kleine vrouwtje woont een eind verder in onze straat -voor zover men de Driftweg een straat kan noemen - en zoals vele bewoners van de Duine verhuurt ze kamers aan toeristen . Ze was al een paar maal bij ons geweest want we hebben gemeenschappelijke verwanten en zodoende kennen we elkaar reeds sedert geruime tijd .

Einde mei kwam ze onverwacht aanbellen en we waren wel enigszins verrast . Ze zag er wat verveeld uit , lijk iemand die een slechte boodschap brengt , maar neen , zo erg was het nu ook niet .

Bij haar logeerde een Duits echtpaar , voor een veertiental dagen zoals ieder jaar rond deze tijd , en nu had ze hen terloops verteld dat ik een paar mooie antikwiteiten in huis had . Mijnheer was kunstenaar , verklaarde ze , sneed beelden uit hout , en had wel oog voor mooie voorwerpen . Hij wilde graag eens bij me binnenwippen . Mocht dat ?

Nu heb ik wel een paar zaken in huis die het bekijken waard zijn , zoals ieder trouwens , maar men moet ook niet overdrijven . Ik zeg wel : een paar . De rest is brol maar omdat de kamers opgepropt zijn met tuig dat alleen ons aanspreekt , denken sommige mensen dat het allemaal even waardevol is . Een lege likeurfles kan ook mooi zijn . Alles is kwestie van smaak , net als in de kunst . Zo is het voldoende dat een halve gare een idiote schilderij klaarsmeert om dadelijk een gemeentebestuur te vinden die het zal aankopen .

Enfin ! Voor mij niet gelaten . De Duitsers mochten wel een bezoek brengen , al zouden ze geen belang stellen in datgene wat precies mij het nauwst aan het hart ligt : de streekgeschiedenis .

De volgende namiddag kwamen ze dan af en ik liet ze zelf binnen . Mijn eerste indruk was dat Anto Diez voor de deur stond , vanwege het baardje en zijn leeftijd , die trouwens ook met de mijne overeenkomt . Maar Diez heeft een roofvogelgezicht en kijkt je aan vanuit de diepte . Onze bezoeker daarentegen had kleine , ronde aapogjes en een olijke blik . Maar eerlijk gezegd , hij had wel het opzicht van een kunstenaar .

Hij stelde zich voor maar ik heb zijn naam niet begrepen . Tot op heden weet ik nog niet hoe hij zich noemde en mijn eigen naam zal ook wel niet tot hem doorgedrongen zijn . Bij zulke gelegenheden zijn namen van weinig belang - vandaag gehoord en morgen

weer vergeten . Zijn vrouw leek me heel gewoon , lijk de meeste Duitse huisvrouwen die leven in de schaduw van hun man . Ik zou haar de volgende dag , op straat , helemaal niet meer herkend hebben .

We hebben dan maar de traditionele rondgang gemaakt , alles besproken , en ik moest vaststellen dat de man zeker geen dwaas was . Hij kende iets van oudheden al moet ik zeggen dat ik maar de helft snapte van hetgeen hij me vertelde . Ik ken wel tamelijk goed Duits maar de man woonde in Trier en hij sprak de Mozellandse gewesttaal zonder de minste poging te doen om zich beter verstaanbaar te maken .

Uit het later gesprek bleek dat hij een postje had bij de ijzerweg en geen studies achter de rug had . Alles wat hij kende was zo vanzelf gekomen . Dat verklaarde ook zijn taaltje .

Natuurlijk offreerde ik mijn bezoekers iets te drinken , en wat kon ik beter doen dan voor deze Mozellanders een goede fles van hun eigen streekwijn op tafel te brengen . Ik had beter moeten weten !

Tientallen Luxemburgers heb ik bij mij over de vloer gehad en steeds zijn ze binnengevallen met hun eigen wijn en drank . Daarvan hadden ze steeds een grote voorraad bij , al kwamen ze maar even over en weer . Onze wijn was nooit goed genoeg - wij dronken steeds de verkeerde - en alleen hun eigen " dröpp " was voldoende sterk . Nu hebben de Luxemburgers wel minachting voor de " Preissen " die aan de minderwaardige kant van de Moezel wonen , maar het bleek dat ze toch in het zelfde beddatje ziek zijn .

Nauwelijks had mijn bezoeker van mijn wijn geproefd of hij deed een beweging alsof hem een licht was opgegaan . " Vrouw , zei hij , loop eens efkens om een drietal flessen van ONZE wijn . DIE zullen we ons eens laten smaken ! "

De wijn bleek veel te zoet naar mijn oordeel , geen te duur spul waar suiker aan toegevoegd was . Mijn voorkeur gaat naar Moezelwijn die de natuurlijke smaak behoudt van de druif . Maar terwijl ik de drank proefde met het klassieke smoelwerk van de snob die laat zien dat hij weet hoe het hoort , bekeek de Duitser mij triomfantelijk en met stralend gezicht : En gij nu? Dat zijn zo van die ogenblikken waarop een mens machteloos is . Hij liet ons de twee overige flessen .

Het gesprek vlotte wel . De stad Trier had ik al enkele malen bezocht en het viel me dan ook niet moeilijk te praten over de Porta Nigra , het mooie marktje , de Schiefferkeller . Veel verder kon ik mij niet wagen want onze wandelingen hadden ons nooit ver buiten de stadskern gevoerd wegens de zeer korte duur van ons oponthoud .

2. The second part of the document focuses on the financial aspects of the organization. It provides a detailed overview of the budget, including the projected income and expenses for the upcoming year. This section also discusses the various financial risks and how they are being managed to ensure the organization's financial stability.

3. The third part of the document addresses the operational aspects of the organization. It describes the various processes and procedures that are in place to ensure the efficient and effective delivery of services. This section also discusses the various challenges that the organization is facing and how they are being addressed.

4. The fourth part of the document discusses the human resources of the organization. It provides a detailed overview of the current staff and the various roles and responsibilities of each employee. This section also discusses the various training and development programs that are in place to ensure that the staff is equipped with the skills and knowledge needed to perform their jobs effectively.

5. The fifth part of the document discusses the legal aspects of the organization. It provides a detailed overview of the various laws and regulations that the organization is subject to and how they are being complied with. This section also discusses the various legal risks and how they are being managed to ensure the organization's legal compliance.

6. The sixth part of the document discusses the environmental aspects of the organization. It provides a detailed overview of the various environmental impacts that the organization is having and how they are being managed to ensure that the organization is operating in a sustainable and environmentally friendly manner.

7. The seventh part of the document discusses the social aspects of the organization. It provides a detailed overview of the various social impacts that the organization is having and how they are being managed to ensure that the organization is operating in a socially responsible manner.

8. The eighth part of the document discusses the overall performance of the organization. It provides a detailed overview of the various key performance indicators (KPIs) that are being used to measure the organization's performance and how they are being used to inform decision-making.

9. The ninth part of the document discusses the future of the organization. It provides a detailed overview of the various strategic initiatives that are being implemented to ensure the organization's long-term success and how they are being monitored and evaluated.

10. The tenth part of the document discusses the conclusion of the document. It provides a detailed overview of the various findings and recommendations that have been made and how they are being implemented to ensure the organization's continued success.

Dat bracht ons bij onze eigen streek en het schone dat bij ons te ontdekken valt . Ja , Brugge kende onze Duitser , maar hij had niet de gewoonte veel rond te toeren . Liefst dwaalde hij langs het strand en speurde hierbij naar drijfhout . Soms vond hij schone stukken die hij meenam naar huis . Daaruit sneed hij dan zijn beelden .

Toch liet ik hem weten , omdat we het nu eenmaal over Brugge en antiek hadden , dat de volgende dag aldaar de prongelmarkt weer van start zou gaan . Neen , er waren geen weeldestukken , maar veeleer klein gerief dat een ander in zijn huis niet meer wil , en heel veel imitatie . In het prachtige kader van de Dijver moet men er toch eens langs lopen .

De man toonde een beleefde belangstelling maar zei noch ja , noch nee , en toen we afscheid namen met wederzijds entoesiast: " Auf Wiedersehn ... auf Wiedersehn !! " was ik ervan overtuigd dat ik hem voor de laatste maal gezien had .

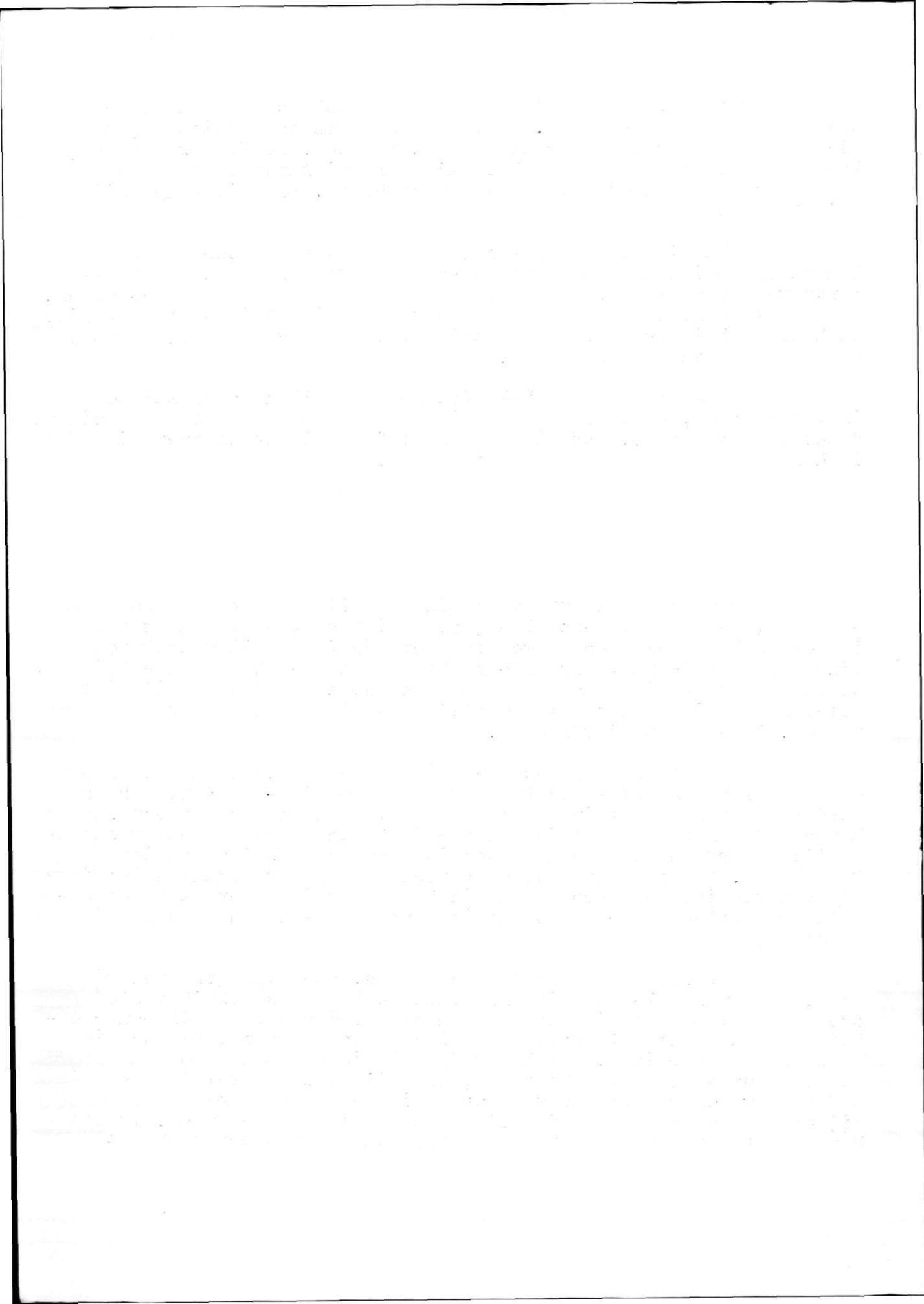
o

o o

Op de prongelmarkt stond ik een tijdje diep gebogen boven een bak , gevuld met bepotelde , oude zichtkaarten , maar waarin ik met de beste wil van de wereld niet één fatsoenlijk stuk kon vinden . Toen ik me zuchtend oprichtte , merkte ik dat mijn beide bezoekers van vorige dag naast me stonden . Ze hadden op mij niet gelet en ik liet dan ook een vrolijk " Hallo , houthakker ! " horen . Ze waren blij verrast .

Samen trokken we nog even langs de kramen . Ik had al een oud bierglas gekocht - een kappertje met oortje - maar we vonden verder niets meer dat in de smaak viel . Gedurende het slenteren herinnerde ik me pas dat in het nabije Groeningemuseum een tentoonstelling werd gehouden van de Romeinse vondsten bij opgravingen te Oudenburg . Dat zou onze Duitse bewoner van het voormalige Romeinse Trier zeker interesseren . Toen ik hem ook zei dat er geen ingangsgeld te betalen was - dat dacht ik tenminste - waren ze dadelijk akkoord .

Er viel WEL te betalen maar de uitnodiging ging van mij uit , dus kwam alles dik in orde . Eenmaal binnen heb ik grote ogen gezet ! De man wist er nu eenmaal alles van ! Had ik een ogenblik gedacht Mentor te spelen op mijn eigen terrein , dan had ik me weer eens vergist . Het bleek dat hij iedere zondagmorgen het Romeins museum te Trier bezocht , dat hij tegen de wet in een huis had gebouwd op een plaats waar opgravingen werden verricht en dat hij aldaar ook al eens heimelijk de spade in de hand nam . Ik moest niets meer zeggen ! En dan te bedenken dat de man een postje had

bij de ijzerweg en niet eens fatsoenlijk Duits praatte . Zijn kleine oogjes bleven vrolijk blinken .

Ieder ander zou de Duitser sympathiek gevonden hebben . Maar ik ben geen ander . Ik ben een jaloerse luis en heb een slecht karakter . Ik kreeg de pest aan de vent maar hij kende me niet voldoende om dat van mijn gezicht af te lezen .

Ik heb hem dan vlug weggelokt om met zijn allen de Vlaamse Primitieven te gaan bekijken : van Eyck en in het bijzonder Geraard David . Mevrouw viel bijna flauw toen ik met sadistis genoeg van deze laatste het paneel toonde met de meinedige rechter die het vel afgestroopt wordt .

Ik had er deugd van .

o

o

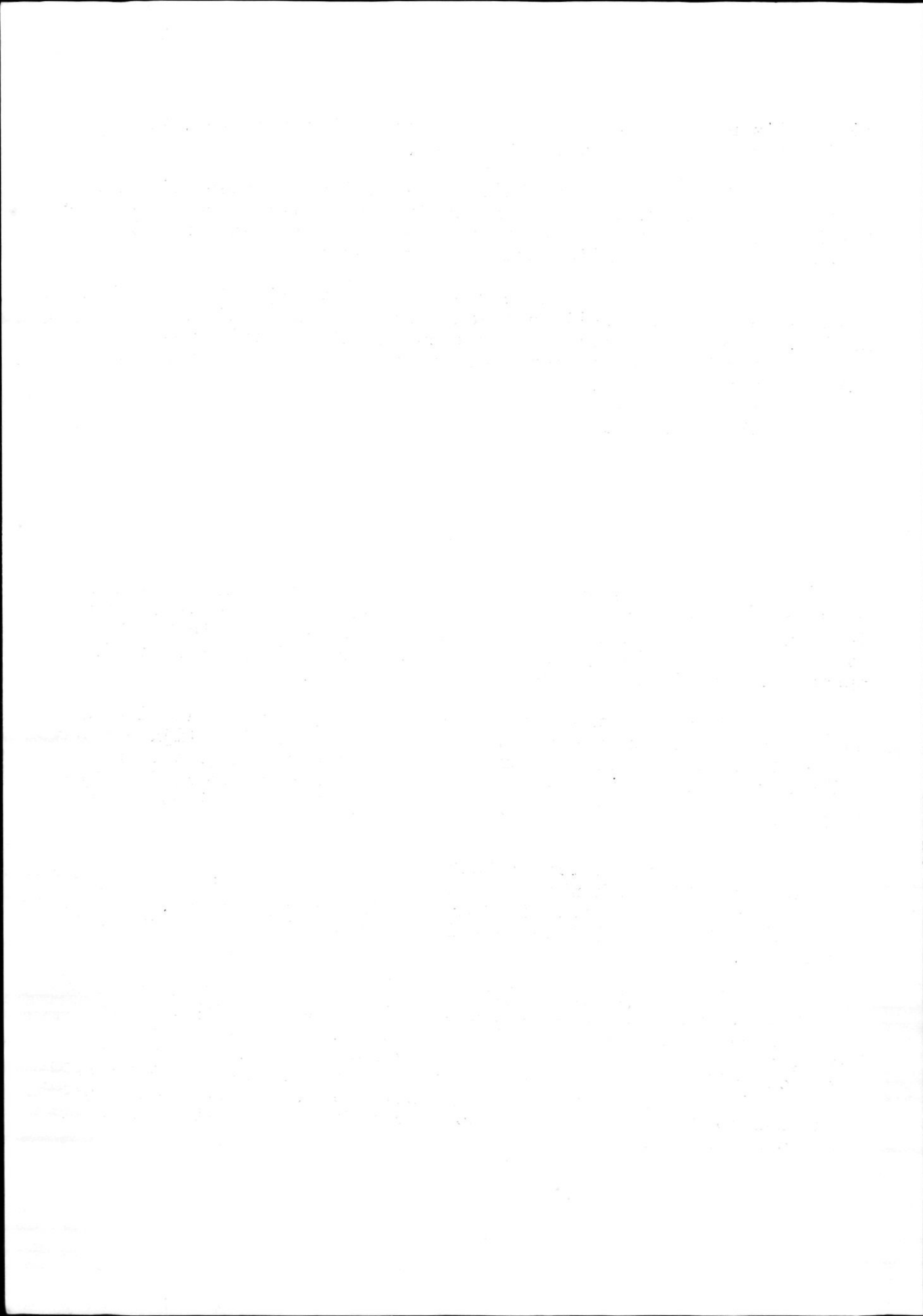
o

Het is vervelend te moeten schrijven over iemand van wie ge de naam niet kent en juist omdat dit een waar verhaal is mag ik geen naam verzinnen . Maar moest het gebeuren dat ik het heb over een zekere Trier , dan zult ge zeker begrijpen over wie ik spreek . Want ik ben nog niet klaar met hem .

Er werd bij ons aan de deur gebeld , eenmaal nijdig-kort en een paar seconden later langgerekt . Iemand dacht blijkbaar dat ik zou lopen om de benen te breken om te zien wie er was . Onze Duitser was het ! Hij stond daar te trappelen van ongeduld en opwinding . Verrek , dacht ik , wat hij nu hebben ? Mij moest hij hebben !

Het was nogal iets : Rechtover ons huis , op het strand , was een grote blok eikenhout aangespoeld , een machtig stuk en te zwaar om door één man over de duinen gedragen te worden . Ik moest hem beslist helpen bij deze karwei en dat heb ik natuurlijk niet geweigerd .

Mijn bezoeker had niet overdreven . Het was een prachtig stuk hout , zonder korsten van stookolie , geen barstje , en zo hard als oude eik maar kan zijn . Ik ben geen kenner zoals mijn gezelschap , maar deze had zeker in niets overdreven en zijn opwinding kreeg ook mij te pakken . Mijn fantasie sloeg op hol en ik stond maar te gissen naar de herkomst van het hout . Ik schatte dat het stuk eeuwenboud moest zijn en droomde van de weggespoelde gehuchten langs ons strand .

Met ons beiden droegen we de vondst naar de duintop en daar bliezen we uit . We zaten daar, sprakeloos , het hout te bewonderen , want daar moest een beeld uit getoverd worden . Wat mijn gezelschap dacht wist ik nog niet , maar voor mij bestond geen twijfel : Daarbinnen stak een middeleeuwse , Gotische Madonna en reeds eeuwen zat ze daar gevangen tot de nakende dag waarop iemand haar zou bevrijden - een Bredens mirakelbeeld zoals in de oude legenden . Hoe langer en hoe intenser ik staarde naar het blok , hoe duidelijker ik de Madonna zag . Stilaan kreeg ze vorm : ze schreed vooruit , overhoeks , zodat haar kleed wuifde . Ook het gelaat zag ik zo voor me . Indien het kleed eerder primitief gesneden was , dan was het gezicht zeer fijn en schoon door zijn uitdrukking vol rust en eenvoud .

De beslissing moest vallen en ik vroeg de beeldsnijder wat het worden zou . Ook hij had zijn idee en volgens hem kon het een mooi beeld van Sint Christoforus worden . Het stuk hout was daarvoor uiterst geschikt , tamelijk hoog , want op de schouders van de Sint werd het Kristuskind gedragen .

Ik voelde mij als een schaakspeler wiens koning in de schaakpositie komt te staan . Ik moest mij uit deze netelige positie zien te wringen .

Ik stond in twijfel of Christoforus ja dan niet van de lijst van de heiligen werd afgevoerd , maar sedert Karel van de Woestijne zo eeuwig schoon over hem geschreven heeft en hem liet geboren worden " in een klein dorpken , dat, achter de wijde krans der duinen , witte gevelkens hier en daar schaars blanken laat , veilig achter de droog-kantige heuvels , die weren de zee " , vind ik hem een heilige naar mijn hart . Maar, het speet me , hij stak niet in het blok eikenhout . Daar stak sinds heugelijke tijden een Lievevrouwen in en die liet zich zo maar niet uitdrijven door iemand van wie ik niet eens wist of hij nog wel een Sint was . Ik voelde dat ik het lastig zou hebben .

Nee , vond ik , een Kristoffel in eikenhout gaat niet . Dat hout paste wel voor een middeleeuws beeld en de goeie Kris zag ik eerder afgebeeld in barokstijl en dan uit glad, donkergepolierd hout . De diskussie ging over en weer , ik pleitte harts-tochtelijk zodat Trier stilaan veld verloor . Hij moest wel want het KON eenvoudig niet anders . Het was nu eenmaal zo voorbestemd! Maar dat wist ik toen nog niet .

" Gut ! Gut ! " De beeldhouwer zou een Madonna snijden, en hier in de duinen nog wel , met aan de ene kant zicht op de vervuilde zee en aan de andere zijde de stervende polder die stilaan bedolven werd onder wansmakelijke huizenblokken . Hij kon het werk niet verrichten bij zijn hospita wegens het dagenlange geklop en gehamer . Het hout zouden we onder het zand stoppen , iedere avond , tot het beeld klaarkwam .

Het blok moest nu wat ingekort worden en daar hebben we beiden een halve dag lang aan gewerkt . We zaagden om beurten in het ijzerharde hout tot alle zagen afgestompt waren en mijn arm lam langs het lijf hing . Wij gutsten van het zweet maar het kon ons niet deren . Eens aan iets begonnen wil men het resultaat zien en dan kan niets meer ons afwenden .

o

o

o

De volgende dag waren we vroeg op post . Alhoewel ik de beeldsnijder weinig behulpzaam kon zijn , wilde ik niets missen . Ik heb voordien nooit een beeld zien tot stand komen en steeds heeft het me verwonderd hoe de maker alles zo raak te voorschijn kon brengen . Ik ondervroeg daarover in alle ernst mijn metgezel maar deze kende ook oude , versleten moppen : " Niet moeilijk , lachte hij , men snijdt het overvloedige weg en daar hebt ge het beeld . Ha , ha !! " Ik lachte helemaal niet . De flauwe plezante kan ik ook uithangen en zoals zovelen die thuis de komiekste zijn, kan ik niet verdragen dat men zich over mij lustig maakt .

De werkzaamheden zouden beginnen met als eerste fase een studieronde die me weinig interesseerde . Ik was ongeduldig en alleen het eigenlijke kappen en kleunen vroeg mijn belangstelling. Daarop zat ik te wachten terwijl ik een en ander uit mijn leven overpeinsde .

Ik ben een gefrustreerde mens , niet zo maar van bij de geboorte maar wel door de omstandigheden . Ik had eigenlijk kunstenaar willen worden maar ik werd op zijwegen gestuurd . Veertig jaar lang heb ik vis verkocht tegen mijn goesting . Stel u dat voor . Ik had iets willen scheppen en iets willen nalaten dat geestelijk hoger staat dan het rauw-dagelijkse materiële, niet om mijn naam te vereeuwigen maar wel om op het uur van afscheid te kunnen beseffen dat ik niet vergeefs heb geleefd .

Niets daarvan ! Ik had wel verf en de rest , en op het naakte doek zag ik in mijn verbeelding en tot in alle details hoe het er zou moeten uitzien . Maar het kwam er niet . Menig uur heb ik versleten voor een piano of orgel , de handen rustend op het klavier , en hopen op een wonder . Ik zocht de akkoorden die ik wilde beluisteren maar ik kreeg steeds de verkeerde te horen . Sommige tonen klonken wel mooi maar het werd geen lied . Ik voelde me vol scheppingsdrang maar daarbij is het gebleven .

En nu zat ik hier toevallig bij iemand die het wel heeft klaargekregen , een vent die de hemel weet wat uitvoerde bij de ijzerweg . Hij zou het beeld maken dat ik MIJN werk had willen noemen . Waarom HIJ en niet IK ? Begrijpt ge nu waarom ik hem werkelijk begon te haten ?

De eerste spaanders werden uit het hout geslagen . Ik zat roerloos . Star bleven mijn ogen gericht op de handen van de hout-snijder . In werkelijkheid zag ik ook het blok niet dat moest bewerkt worden , maar wel het beeld dat er in stak en dat steeds scherper en scherper voor mij zichtbaar werd .

Trier kapte naarstig voort . Zijn eigen gedachten gaven hem blijkbaar geen aanleiding tot een gesprek . Ikzelf hield de tanden op elkaar geklemd , in schier ondragelijke spanning . De slagen - hard , zacht , hard en dan weer zacht - dreunden in mijn oren

De dag ging voorbij en het ruwe werk was nog niet af . Naarmate het werk vorderde traden steeds langer wordende tijden van aarzeling op bij de kunstenaar . Zag hij , zoals ik , het beeld te voorschijn komen ? De Madonna hield het rechterbeen vooruit , overhoeks . Dat kon men reeds merken aan de nog vage omlijning .

Toen de duisternis inviel werd het hout onder het zand gestopt . We spraken niet veel toen we huiswaarts trokken , maar de beeldhouwer zei toch iets dat mij gedurende de nacht een paar slapeloze uren bezorgde :

" Zonderling " zei hij dromerig , en hij voegde er aarzelend aan toe : " Ik had mij het beeld gans anders voorgesteld toen ik begon , maar het was alsof ik geen meester was over de hand die de beitel vasthield . Mijn hand scheen meester te zijn over mij ! Dat geeft een zonderlinge gewaarwording - gruselisch - . Ik heb dat voorheen nooit gehad ."

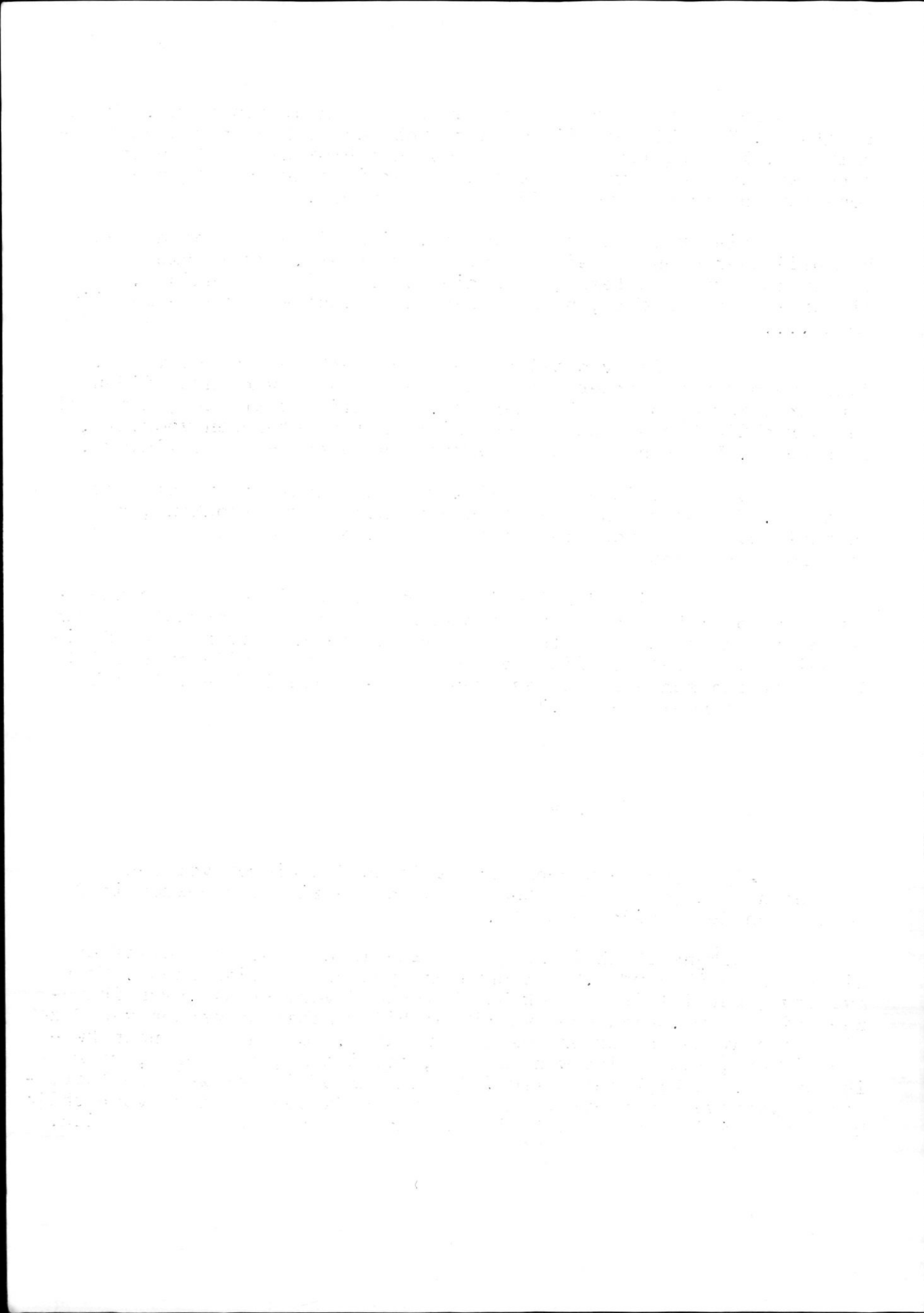
o

o

o

Als ik nu terugdenk aan de dagen die hierop volgden , schijnt het me toe of de gebeurtenissen die zich afspeelden in de duinen een droom zijn geweest .

Telkens ik thuis kwam handelde ik heel normaal alsof er niets aan de hand was . Ik lachte en speelde met mijn zoon . Maar overdag , terwijl ik toekeek hoe het beeld vorm kreeg , was ik mezelf niet meer . Mijn ogen verlieten bijna nooit de handen van deze die het hout met hamer en beitel bewerkte . Nog andere mensen kwamen kijken , toevallige wandelaars , toeristen , loerdars , maar ik gunde hen schier geen blik . Het was alsof ik het was die koortsachtig voortwerken moest , want het was MIJN beeld dat te voorschijn kwam in de juiste vorm zoals ik de Madonna van eerstaf had gezien.

Wie was de schepper van het kunstwerk ? Was ik alleen maar een medium wie het veroorloofd was vooraf datgene te zien wat feitelijk eeuwenlang in het hout verborgen had gezeten , of had een magische kracht bestaan tussen mijn geest en de handen van de beeldhouwer ? Deze laatste kon de ware schepper van het werk niet geweest zijn . Voor mij was dat nu duidelijk .

Ik oordeelde dat ik het meeste recht had op het beeld , zedelijk recht , meen ik , en ik vroeg de Duitser of hij het mij niet wilde verkopen . Zijn lachje alleen duidde op een weigering , maar hij gaf zich toch de moeite om zich te rechtvaardigen . " Mijn vrouw zou het me nooit vergeven , zei hij . Ze klaagt erover dat wijzelf zo weinig van mijn werk overgehouden hebben , en daarbij heb ik in mijn woonkamer een hoek waar het beeld erg mooi zal staan . Het zal zijn of de Madonna vanuit de hoek in de kamer wil stappen . "

Mijn wrok groeide maar ik gaf nog de moed niet op. De volgende dag zou het beeld volledig afgewerkt worden en dan kon ik nog op de zaak terugkeren . Geld kon ook nog zijn rol spelen .

Op deze laatste dag regende het echter fel tot na de middag en ook toen bleef het nog druilerig . Het was twijfelachtig of Trier zich in de duinen zou bevinden . Zenuwachtig door mijn eigen onzekerheid zei ik ten slotte schijnbaar achteloos tot mijn vrouw : " Ik zal toch maar eventjes gaan zien "

De duinen lagen verlaten maar HIJ was er ! Hij was toch gekomen en het werk naderde zijn voltooiing . Het rustige gelaat van de Madonna was sereen en om de lippen lag een raadselachtige glimlach .

Dadelijk kwam ik ter zake - ik moest het beeld hebben - maar de Duitser schudde het hoofd . Men had hem reeds tienduizend frank geboden maar hij wilde het niet kwijt . " Het is niet het beeld dat ik wilde snijden , sprak hij , maar het is het mooiste wat ik ooit heb gemaakt . " Zo viel zijn uiteindelijke beslissing .

We zegden niets meer want in mij groeide een hevige woede . Mijn hersenen deden me pijn . Ik zat een paar stappen achter de andere en speelde werktuiglijk met een houten hamer die ik steeds maar in de palm van de linkerhand liet ploffen . Ik keek niet meer naar het beeld maar zag slechts voor mij de naakte kruin van de beeldhouwer , waarlangs regendruppels naar beneden gleden .

Wie nooit een moordgedachte heeft gehad is geen normale mens , heeft Goethe eens gezegd . En ik ben een normale mens ...

Als ge iemand de kop wilt inslaan dan moet ge geen kipkap maken . Ge doet als een voetballer die een vrijschop neemt : het oog op de bal , de spieren spannen tot de hoogst mogelijke kracht,

een droge knal ... een bliksem ... wham !!!!

Daar lag hij nu , de Duitser , en hij voelde niets meer. Ik voelde ook niets . Waarom zou ik ook ? Hij had het toch zelf gezocht en had de zaak niet kunnen of willen begrijpen , zelfs als ik alles had willen uitleggen . Dat is zijn noodlot geweest. Tant pis ! Ik alleen had recht op dit beeld . Het was hier aangespoeld , ik werd er buiten mijn wil bij betrokken , en het was voorbestemd om in Bredene te blijven .

Ik voelde werkelijk niets , geen spijt , geen schrik en ook geen blijdschap . Ik had nu wat ik gewenst had maar eens te meer ondervond ik dat het pijnlijk verlangen naar iets of iemand meer vreugde schenkt dan moeilijk verworven bezit .

Ik heb nog gedaan wat ik moest doen en ging toen langzaam naar huis .

" Hij was er niet meer " zei ik tot mijn vrouw .

Het was best dat ze dit wist . Ge kunt nooit weten .

o

o

o

Natuurlijk heeft de politie een onderzoek ingesteld . Dat spreekt vanzelf . Bij mij zijn ze ook geweest want ik heb omgang gehad met de vermiste . Ook de adjunct , met wie ik goed bevriend ben kwam even bij me aanlopen , bij het naar huis gaan. En of ik iets wist ? Ha ! Als ik niets WIL weten dan vallen in mijn hoofd de kleppen dicht en ik word zo lomp als een klomp klei.

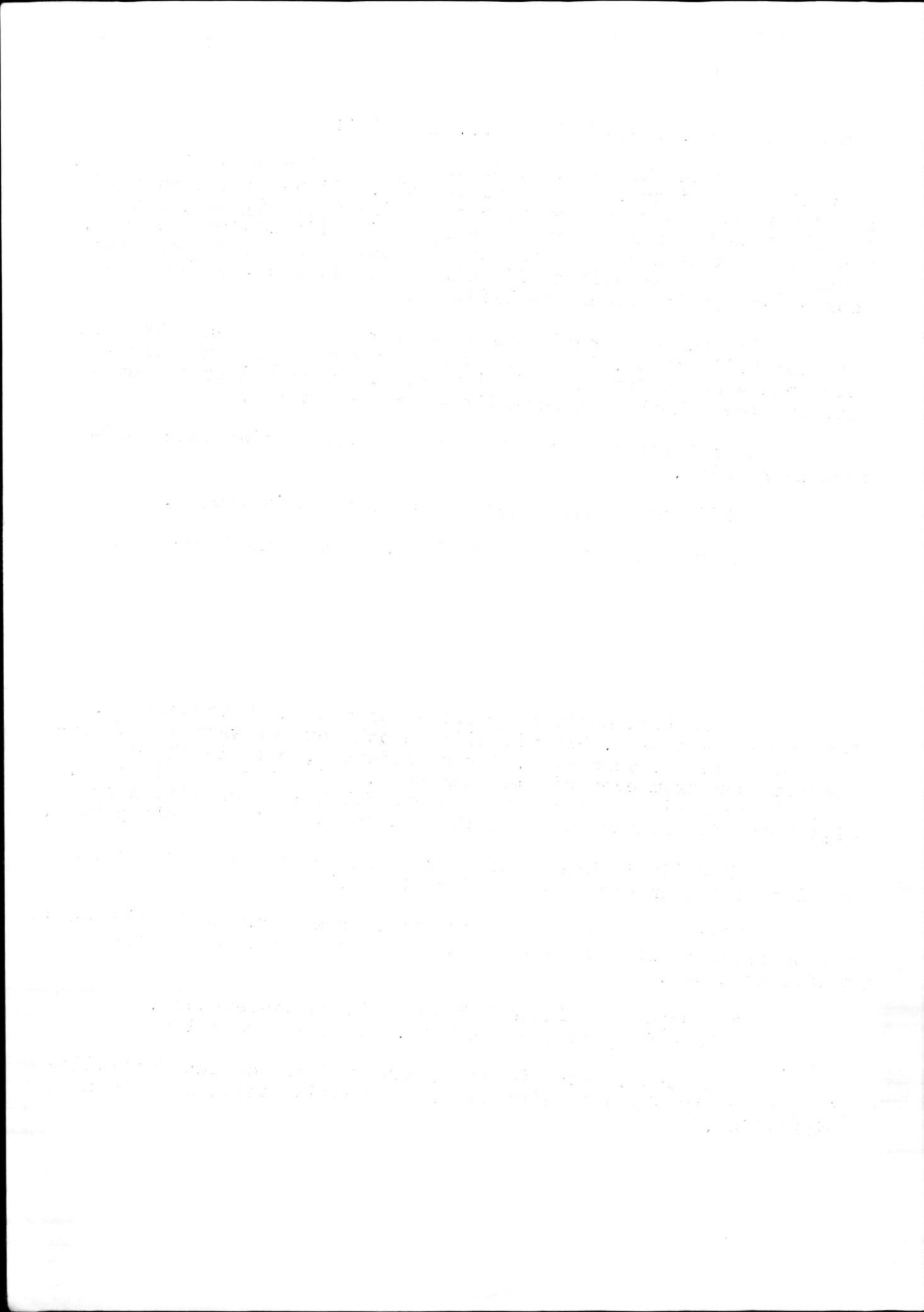
Ik grijnslachte loens en zei vlakweg : " Ik heb hem de kop ingeslagen en onder het zand gestopt ."

Mijn vriend liet een verrast maar welgemeend lachje horen. We appreciëren elkaarszin voor humor al zijn ze niet van het zelfde kaliber .

" Druppelke drinken ? " vroeg ik gewoontetrouw .

" Dank je , niet op dienst , en ik heb weer last met de maag ."

" Anders , drong ik aan , heb ik daar nog een Mozelwijn-tje , rechtstreeks uit Duitsland . Een beetje zoet , maar toch drinkelijk ."

Het zou voor een volgende keer zijn , en met deze belofte vertrok de adjunct . Ik keek hem door het venster achterna en liet dan geruime tijd mijn blikken rusten op de duinen die wellustig de warmte van de middagzon opdronken .

" Ge kijkt zeker weer naar dat blond madamtje " klonk de jaloers-zeurige stem van mijn dochter , vlak achter mij ...

Nee , vandaag niet . De blonde was er wel en ze zou er iedere dag zijn om te bruinen , als er zon was tenminste . Daar was ik gerust op . Maar nu dacht ik aan heel wat anders .

Emile Verhaeren had goed zeggen - reeds in zijn tijd-- dat de duinen dood zijn : " Sommets fendus , sablons mangés , montagnes mortes , une à une " , ik was bewust van de lange doodstrijd die de duinen voerden , maar ze leefden nog . En ik wist dat eenmaal het Madonnabeeld zou te voorschijn komen , en de rest ook . Daar zouden de stormwinden voor zorgen , vroeg of laat .

Maar eens zo ver zal mij niets meer kunnen overkomen . Tegen die tijd ben ik helemaal zot !

R. Verbanck

